

Axente Sever

- cea mai frumoasă comună din „Țara Vinului” -

Comuna Axente Sever a continuat activitățile de definire și stabilire a unei viziuni atunci când a decis să elaboreze Strategia de dezvoltare economico-socială pe perioada 2021 -2027 și în perspectivă până în 2030. Decizia Consiliului Local de a aproba și a participa la acest proiect a oferit atât consilierilor cât și cetățenilor oportunitatea de a se familiariza cu modelul deschis și transparent de administrare locală. Cel mai important factori de decizie locali, au participat la discuții libere, în cadrul carora au fost oferite rezultatele consultărilor referitoare la dezvoltarea localității și viitoarele direcții ce trebuiesc adoptate.

Sugestiile și comentariile primite sunt integrate în Strategia elaborată.

Mijloacele și instrumentele necesare pentru realizarea unui proces eficient de consultare au fost dezvoltate sub îndrumarea și coordonarea firmei de consultanță din cadrul proiectului. S-a pregătit o listă a persoanelor și organizațiilor ce urmau să participe la consultare și s-au invitat persoanele care să participe la întâlnirile de consultări (online/telefonice). Aparatul de specialitate al primăriei a luat parte la procesul de pregătire, fiind consultat și îndrumat în vederea familiarizării cu aptitudinile și sarcinile necesare pentru asigurarea succesului procesului de consultare. Rezultatele procesului de consultare au generat o viziune largă asupra comunei Axente Sever datorită faptului că participanții au fost selecționați din practic toate domeniile de activitate din localitate. Profesori, oameni de afaceri, persoane din cadrul societății civile, pensionari, bărbați și femei din diverse domenii, oficiali locali aleși au contribuit la rezultatele prezentate în Planul Strategic. Procesul de Planificare Strategică depinde de tipul de contribuții puse la dispoziție de către cetățenii comunității. Situația existentă în Axente Sever în 2020 este prezentată și analiza SWOT. Rezultatele au condus la elaborarea unei VIZIUNI și a unui plan de acțiune pentru viitorul comunei.

VIZIUNEA COMUNEI AXENTE SEVER

Pentru orizontul 2030, COMUNA AXENTE SEVER își dorește să devină o unitate teritorial-administrativă dezvoltată economic, propunând folosirea la maxim a resurselor proprii, conservând biodiversitatea și patrimoniul cultural și natural existent!

Ținta 2030:

AXENTE SEVER – CEA MAI FRUMOASĂ COMUNĂ DIN „ȚARA VINULUI” – CU UN NIVEL RIDICAT AL CALITĂȚII VIEȚII!

**-cu o ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ LOCALĂ RESPONSABILĂ,
ORIENTATĂ SPRE NEVOILE CETĂȚENILOR ȘI ALE SOCIETĂȚII CIVILE!**

**-cu o INFRASTRUCTURĂ MODERNĂ, ACCESIBILĂ ȘI COMPETITIVĂ
-cu o COMUNITATE DE AFACERI DINAMICĂ ȘI INTEGRATĂ**

Cu toți ne angajăm la respectarea unui set de **VALORI** care vor coordona administrarea tuturor activităților civice.

Aderarea la strategia descrisă în acest Plan va servi în viitor spre binele tuturor cetățenilor comunei.

VALORILE COMUNEI AXENTE SEVER:

- **RESPECT PENTRU MEDIUL ÎNCONJURĂTOR!**
- **RESPECT PENTRU DEMNITATEA UMANĂ, DREPTUL LA INTIMITATE ȘI VIAȚĂ DE FAMILIE!**
- **RESPECT PENTRU DIVERSITATEA ETNICĂ ȘI CULTURALĂ!**
- **RESPECT PENTRU JUSTIȚIA SOCIALĂ ȘI ȘANSE EGALE!**

Toți cei care au participat sau contribuit la acest efort, fie că fac parte din cadrul administrației publice locale sau din publicul larg, merită mulțumiri pentru eforturile lor. Se justifică menționarea specială a contribuției valoroase a întregului aparat al primăriei, toți fiind persoane cheie în cadrul procesului, contribuind cu cunoștințele, sprijinul logistic și resursele necesare realizării acestui proces.

În implementarea Strategiei de dezvoltare economico-socială a comunei Axente Sever urmărim o dezvoltare durabilă care poate fi atinsă prin: promovarea oportunităților de afaceri și a investițiilor directe, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii edilitare, mai ales a celei orientate spre comunitatea de afaceri, pentru a valorifica resursele umane și mediu înconjurător.

Fie ca întreaga comunitate să construiască unită activitățile - în armonie - în vederea edificării comunei ideale pe care ne-o dorim.

**Primar,
jr. Marius Grecu**

PAȘII ÎN ELABORAREA STRATEGIEI

Pașii în căutarea unei soluții bine fundamentate economic care să aibă ca rezultat o strategie de dezvoltarea a zonei: au fost următorii:

- Descrierea situației curente**
- **Planificarea realizării activităților**

1. Stabilirea echipei de lucru

Realizarea strategiei este o muncă de echipă care trebuie să angreneze experții (consultanți), funcționarii publici cât și aleșii comunității, deoarece:

- grupul de experți are o anumită viziune în ceea ce privește politicile de finanțare pentru proiectele de dezvoltare locală sau comunitară,
- instituțiile administrației publice locale cunosc cel mai bine care sunt resursele locale (financiare și nefinanciare) care pot fi alocate în cadrul unor proiecte de dezvoltare;
- aleșii locali reprezintă comunitatea, și astfel se asigură reprezentativitatea strategiei.

S-a stabilit ca d-l primar să răspundă per ansamblu de colaborarea cu firma de consultanță. Acesta a îndrumat consultantul spre funcționarii care dețin informația necesară, a asigurat comunicarea cu consiliul local și a răspuns de organizarea consultărilor publice.

2. Culegerea datelor

La început s-a realizat o analiză a situației existente, având scopul de a

- determina baza economică a localității;
- identifica resursele;
- evalua structura și nevoile pieței forței de muncă;
- stabili un profil al populației și de a evalua tendințele demografice din ultimii ani;
- evalua starea de poluare a localității (ipotetică sau de perspectivă)

Activitățile din această etapă implică atât firma de consultanță, care a elaborat chestionarul, cât și autoritățile locale, care au furnizat informațiile pe baza acestuia. De asemenea, s-au cules informații de către experți și din statistici oficiale, precum: anuare statistice, baze de date ale comisiilor județene sau naționale de statistică, alte surse și statistici oficiale. Pașii care s-au realizat în această fază sunt:

- realizarea unui chestionar de către consultanți
- completarea chestionarului de către funcționarii de specialitate
- culegere date statistice din anuare, monografii etc.
- consultarea unor studii de fezabilitate existente

3. Analiza documentelor programatice

Etapă de culegere a datelor despre localitate va fi continuată de una de analiză a documentelor programatice ale României (POR, POS, PNDR, strategia de guvernare) pentru:

- identificarea politicilor și direcțiilor de dezvoltare europene și naționale, regionale, județene
- identificarea fondurilor, programelor operaționale, axelor și măsurilor.

Această activitate a dat o viziune asupra tendințelor de evoluție a mediului rural (în strânsă conexiune cu dezvoltarea urbană a orașului Copșa Mică și a municipiului Mediaș, pentru a se asigura o dezvoltare locală durabilă și integrată, ținându-se cont atât de bunăstarea cetățenilor, cât și de mediul înconjurător. În urma acestei etape, s-a stabilit profilul de eligibilitate al localității, necesar în stabilirea surselor de finanțare nerambursabile în vederea găsirii unor soluții pentru problemele strategice ale comunității.

4. Prelucrarea datelor și realizarea strategiei

Această etapă a fost cea mai însemnată în cadrul demersului formulării strategiei de dezvoltare locală, solicitând implicarea întregii comunități, de la membrii persoane fizice la organizații publice și private și aleșii locali. Totodată, în această fază s-a încercat prelucrarea datelor oficiale cât și a informațiilor operative care vin direct de la locuitorii pentru care se întocmește strategia.

4.1. Prelucrarea datelor

Pe baza informațiilor culese în etapa a doua și a treia s-a realizat o analiză preliminară a caracteristicilor comunității vizate (consultanții).

Această analiză cuprinde:

- profilul localității;
- analiza cadrului strategic la nivel național, regional și județean.

Scopul analizei preliminare a fost de a structura mediul în care se plasează comunitatea și de a identifica potențialul real deținut de acesta.

Totodată în această fază, ținând seama de caracteristicile localității, s-au stabilit domeniile de interes, care trebuie supuse consultării publice. Domeniile care pot fi considerate de interes sunt:

- competitivitate economică, utilități publice, turism/agroturism, resurse umane, sport, tineret, cultură, servicii sociale, sănătate, mediu asociativ, multiculturalism, transport, comunicare, mediu înconjurător, infrastructură. Dintre toate acestea s-au ales de către consultanți, împreună cu primarul doar câteva, în funcție de nevoi.

4.2. Elaborarea designului strategiei

După identificarea domeniilor de interes s-a realizat designul strategiei. Mai întâi s-au identificat actorii implicați direct, indirect sau doar afectați de evoluția evenimentelor de o anumită factură. După evaluarea celor implicați în domeniul respectiv, s-a făcut o analiză SWOT, prin care s-au identificat punctele tari, punctele slabe, oportunitățile și amenințările celor mai importante sectoare ale vieții socio-economice a comunității respective. Stabilind astfel aspectele vulnerabile ale localității, pasul următor a fost analiza nevoilor comunității, ceea ce înseamnă definirea situației prezente și evaluarea acesteia în raport cu ceea ce este dezirabil.

Diferența dintre ceea ce există în prezent și ceea ce se dorește reprezintă nevoile comunității, care necesită programe și proiecte în vederea acoperirii lor.

Înainte de a trece la identificarea soluțiilor de rezolvare a problemelor, mai era necesară și o evaluare a capacității financiare a localității de a susține dezvoltarea domeniilor stabilite.

Având problemele identificate, s-au putut stabili obiectivele pe care primăria va trebui să le atingă într-o perioadă de 7 ani, să stabilească rezultate cuantificabile și să identifice proiecte pe care să le demareze în vederea atingerii lor. Un aspect foarte important îl constituie sursele de finanțare care le pot susține. Astfel, pe lângă luarea în calcul a utilizării fondurilor europene, naționale sau a creditelor, trebuie analizată și capacitatea de accesare a unor împrumuturi pentru susținerea dezvoltării.

Un proiect de planificare strategică trebuie să ia în considerare și necesitatea unui proces de evaluare proiectelor și rezultatelor vizate atât ex-ante, cât și post implementare. Monitorizarea derulării strategiei permite sesizarea noilor nevoi care apar pe parcursul aplicării acesteia. Astfel, strategia trebuie să includă și indicatori de evaluare.

Sintetizând cele prezentate până acum, pașii care au fost urmați în realizarea designului strategiei sunt:

- stabilirea domeniilor de interes
- identificarea actorilor implicați în diferite grade într-un domeniu
- analiza SWOT a domeniilor de interes stabilite
- analiza nevoilor
- analiza financiară a comunității
- propunerea proiectelor
- analiza capacității de creditare a comunității
- indicatori de evaluare a strategiei.

4.3. Consultarea publică

Designul strategiei va constitui cadrul de discuție pentru consultarea publică ce va urma. Consultarea publică este necesară pentru realizarea unei strategii care să țină cont de problemele de pe agenda sistemică. Stabilirea unui plan strategic pentru coordonarea unei comunități este un

proces care trebuie să țină cont de principiile democrației, corelând problemele și soluțiile aferente identificate de către instituții și consultanți, care dețin expertiză în gestionarea resurselor, cu cele identificate de către cei direct implicați în anumite domenii de activitate.

Pentru o bună diseminare și cunoaștere a lucrării, aceasta va fi expusă pe site-ul web al Primăriei comunei Axente Sever, inclusiv un chestionar pentru cunoașterea tuturor ideilor de proiecte ce se doresc a fi implementate de cele trei categorii de actori publici:

- administrația publică locală;
- societăți comerciale,
- organizații neguvernamentale,
- persoane fizice

5. Definitivarea strategiei și aprobarea acesteia de către consiliul local

După realizarea ajustărilor sugerate de către grupele de lucru se face o centralizarea datelor și se definitivează strategia. Strategia astfel realizată va fi prezentată în cadrul unei ședințe a consiliului local pentru analiză și aprobare. Dezbaterea strategiei de dezvoltare locală de către consiliul local s-a făcut în conformitate cu Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, adică strategia a fost anunțată publicului cu 30 de zile înainte de ședința consiliului local și s-a desemnat o persoană (d-l primar)

După aprobarea strategiei de către consiliul local, aceasta va fi publicată pe site-ul primăriei și se vor asigura condiții de consultarea a acesteia la sediu, dacă nu necesită modificări majore. Dacă ajustările sunt majore, atunci procedura de aprobare de către consiliul local se reia.

PRIMĂRIA COMUNEI AXENTE SEVER

Cap. I. CADRUL DE REFERINȚĂ

I.1. CADRUL NATURAL COMUNA AXENTE SEVER

-Poziția geografică. Vecinătate - Suprafață - Populația - Unitatea administrativ teritorială - Rețeaua hidrografică - Clima - Relief - Vegetația - Fauna – Date geologice.Solurile - Resursele subsolului¹-

Comuna Axente Sever este situată în centrul României în județul Sibiu, pe drumul național DN 14 ce face legătura directă dintre municipiile Sibiu – Mediaș, cei doi poli de dezvoltare economico-socială a județului, fiind la:

- 36 km de municipiul Sibiu,
- 11 km de municipiul Mediaș și
- 1 km de orașul Copșa Mică.

În cadrul județului Sibiu este comuna este situată în partea de nord-vest fiind ușor accesibilă, locuitorii comunei beneficiind atât de facilitățile transportului rutier cât și de cel feroviar, respectiv fiind în directă legătură cu Aeroportul Internațional Sibiu.

Comuna Axente Sever are în componență localitățile:

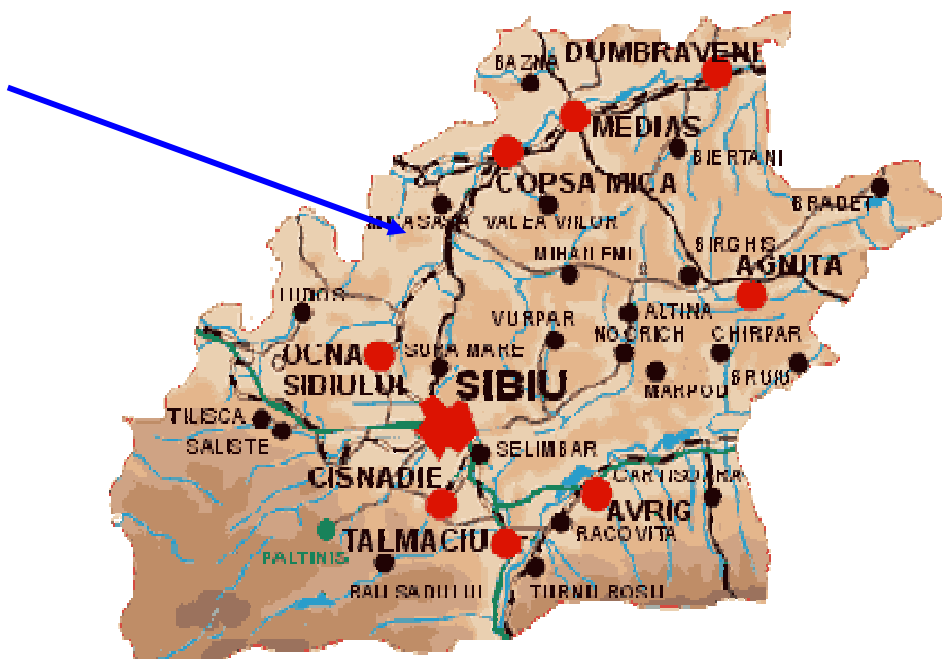
- **Axente Sever** reședința comunei; cod poștal 557025
- **Agârbiciu** – sat situat la 5 km de reședința comunei; cod poștal 557026
- **Șoala** – sat situat la 15 km de reședința comunei; cod poștal 557027

Liniile CFR au asigurat accesul în Axente Sever și Agârbiciu prin cele două halte C.F.R.

Vecinii administrativi ai comunei Axente Sever

Nord : satul Chesler-comuna Micăsasa, orașul Copșa Mică
Est : comuna Valea Viilor
Sud : comuna Șeica Mare
Vest : comuna Șeica Mică, comuna Micăsasa

Axente Sever

¹ PUG plan urbanistic general comuna Axente Sever– beneficiar Primăria comunei Axente Sever

I.1.1. Relieful

Relieful acestei aşezări este puternic frământat, cu pante rezezi şi foarte rezezi, dominat de dealuri cu altitudini ce variază între 444 - 445 m, separate prin văi adânci, dintre ele remarcându-se dealul Curmătura (478 m) spre NV, Vovorţi (485 m) şi vârful Dorului în Şes (444 m). Pe teritoriul comunei Axente Sever, parte a Podişului Transilvaniei, se pot distinge multe formaţiuni geomorfologice:

a) Culmile şi platourile, relativ înalte (450 - 505 m) reduse ca suprafaţă care străjuiesc văile unor afluenţi ai Visei, situaţi pe dreapta acestui râu şi perpendicular pe el, râu despărţit de lunca Târnavei Mari de o altă culme ce se întinde între dealul Coasta Mare şi Hulişoara. Pe pantele lor însozite se află mari întinderi de plantaţie cu viţă-de-vie.

b) Terasele aflate în dreapta văilor uşor înclinate, cu altitudini variabile, se pot diviza, la rândul lor, în superioare şi inferioare, ele constituind terenuri agricole de mare importanţă economică pentru sat.

c) Luncile şi văile, dispuse de-a lungul râului Visa şi pâraurilor Plopului, Melerului, Hârştiului, care nu beneficiază de lăţimi prea mari (70 - 200 m) cu excepţia Visei (400 - 750 m) sunt utilizate cu pricepere pentru culturile agricole, între acestea mai importante fiind Valea Visei, a Plopului şi Hârştiului.

Relieful deluros al comunei este străbătut de apele râurilor Târnavă Mare şi Visa, ambele colectând pâraie din văile comunei.

Lunca Târnavei Mari împreună cu cea a Visei oferă cele mai fertile terenuri agricole şi cele mai uşor accesibile de pe teritoriul localităţii. Putem spune că unitatea geomorfologică predominantă este versantul cu configuraţia de regulă undulată, mai rar plană, cu pante de înclinaţie variabilă între 15° şi peste 40°, media fiind de 20°, cu un micro relief vălurat, care favorizează adesea formarea râpilor şi alunecărilor de teren

Dealurile înalte cu, culmi înguste ocupă partea de nord a teritoriului, dominată de confluenţa Visei cu Târnavă Mare, iar dealurile mai mici cu culmi largi partea sud-estică.

Elemente privind cadrul natural, specifice comunei²

Din punct de vedere geologic, comuna se încadrează în Depresiunea Transilvaniei, Podişul Transilvaniei şi cuprinde o arie scufundată umplută cu depozite terţiare şi transformată ulterior printr-o evoluţie postpanoniană într-un relief deluros.

Mişcările tectonice din ultima parte a terţiului au afectat şi bazinul Transilvaniei producând cute şi boltiri ale straturilor din interior. Teritoriul s-a format în pliocen şi este constituit dintr-un orizont argilos la baă şi un alt orizont nisipos cuintercalaţii de argile marnoase în partea superioară.

Specificul zonei este reprezentat de văile principale, în general, largi cu terase aluvionare constituite din numeroase nisipuri şi prundişuri; văile secundare sunt mai înguste şi slab erodate. Specificul geologic al substratului a influenţat în mare măsură formarea şi evoluţia solurilor. Acestea s-au format de regulă pe substraturile superioare ale depozitelor de cuvertură care sunt de natură aluvial-pluvială de-a lungul cursurilor de apă sau de natură deluvială şi deluvial-proluvială, uneori loessoidă, cu o alcătuire complexă (luturi, argile, marne, nisipuri pe versanţi).

Litologia de suprafaţă este alcătuită în cea mai mare parte din roci uşor alterabile, în timp ce rocile consolidate cum ar fi gresiile sau conglomeratele apar mai rar ca depozite de cuvertură.

Aspectul general al reliefului se prezintă sub forma unor şisturi de culme fragmentate de reţeaua hidrografică. Eroziunea a provocat o etajare a zonelor de interfluvii, iar fondul forestier studiat face parte din nivelul superior al interfluviilor cu altitudini cuprinse între 320 m şi 600 m, altitudinea medie fiind de 490 m. Ca unităţi de mezorelief se întâlnesc: culmi plate şi versanţi. Configuraţia terenului este, în general, undulată. Înclinarea terenului înregistrează valori de la 15° până la valori de 35°. Predomină înclinările între 16-30° (70%).

Înclinarea a influenţat formarea tipurilor şi subtipurilor de sol întâlnite (brune luvice tipice şi brune luvice pseudogleizate), pe înclinări mici întâlnindu-se soluri brune luvice pseudogleizate.

Expoziţia generală a teritoriului este nordică (pădurile fiind situate pe versantul stâng al Târnavei Mari), dar reţeaua hidrografică şi fragmentarea terenului dau naştere la expoziţii diverse.

Răspândirea principalelor specii forestiere este influenţată pe expoziţie astfel: pe expoziţii umbrite (nordice, funduri de văi) predomină fagul, iar pe cele însozite cu plus de căldură şi umiditate, gorunul.

Solurile evolute, în concordanţă strânsă cu relieful şi roca mamă, se caracterizează prin proprietăţi echilibrate, (fertilitate, randament fizic productiv), se prezintă, în funcţie de relief într-o gamă extrem de variată, din care remarcăm:

² Amenajamentul Fondului Forestier Proprietate Publică a Primăriei Axente Sever, Judeţul Sibiu, 2005, pag. 17-51

- cernoziom de mai multe categorii: (slab carbonatic), cambic foarte profund pe luturi, argiloluviale pe luturi, cernoziomul slab carbonic.
- brune, argiluvial moderat decarbonat și bruno-podzolic.
- luvisal, albie tipic planic necarbonatic.
- gleic, puternic gleizat și mlăștinos
- negru - clinohidromorze pe luturi.
- sol aloviai, tipic carbonatic
- prodisol, tipic moderat carbonatic.
- complex de erodisoluri în taluz de ravenă.

Solurile localității, cu o grosime utilă de 40 – 50 cm au un profil mijlociu de tip textură lutoasă și luto-argiloasă.

Pe terasele mai joase se găsesc soluri brune, iar pe cele cu pajiști, mai bine drenate se află soluri brune podzolice, în timp ce pe platourile mai înalte, unele împădurite, sunt foarte frecvente solurile podzolice. Pe versanți se întâlnesc soluri negre.

Pe lunci se găsesc solurile cele mai tinere, formate de aluviuni, care au un profil apropiat de acela al solurilor brune. Solurile gleizate sunt mai frecvente în zonele mai slab drenate.

Influențe deosebit de păgubitoare asupra calităților solurilor au exercitat emanațiile gazoase și solide ale întreprinderilor din Copșa Mică, contribuind la creșterea acidității și diminuarea însușirilor lor fizico-chimice și biologice, ducând în final, la reducerea potențialului productiv.

I.1.2. Rețeaua hidrografică

Rețeaua hidrografică a comunei Axente Sever face parte din bazinul hidrografic al Târnavei Mari (pe ultima sa treime, înainte de vărsarea în râul Mureș). Afluentul cel mai important pe care Târnava Mare îl primește în această zonă este râul Visa, care străbate teritoriul comunei dinspre sud spre nord - est vărsându-se în Târnava -Mare.

Visa, singurul curs de apă cu debit permanent, care aduce și ape săratate (provenite de la Ocna Sibiului) colectează toți afluenții situați pe dreapta: Valea Râpei, spre sud, Valea Lupului, Valea Șoalei (4 - 5 km lungime), Valea Plopului, Valea Melerului, Pârâul Hârștiului, Pârâul Lung și Pârâul Copșei. Aceasta are un debit inconstant, înregistrând creșteri primăvara, ca rezultat al aprovizionării foarte bogate din zăpezi și a ploii.

Visa este cel mai mare afluent al Târnavei Mari

(S= 555 kmp; Lungimea totală de 42 km și albia de 3-6 m)³

Se presupune că prin valea sa, începând de la Copșa Mică, a fost drenată în pleistocen Târnava Mare spre Depresiunea Sibiului, iar cursul Cîbinului ar fi găzduit apele târnăvene. Într-adevăr, valea sa neobișnuit de largă seamănă mai mult cu culoarul Târnavei Mari, decât cu afluenții săi obișnuiți, iar terasele fluviale mai vechi, au o cădere spre Ocna Sibiului. În zona de obârșie a Visei actuale trece una dintre culele anticlinale marginale cele mai mari, care ar justifica în bună parte întreruperea cursului de apă.

În acest punct se află renumitele băi de la Ocna Sibiului, unde în prezent se mențin încă 12 lacuri de ocna și alte 5 lacuri de tasare pe sare pe depozitele care acoperă masivul de sare. Efectul terapeutic al lacurilor a fost cunoscut încă din sec. al XVI-lea, dar amenajările băii încep abia după 1844. În aval de Visa, afluenții din stânga ai Târnavei Mari sosesc dinspre Podișul Secașelor, de origine piemontană, cutat destul de puternic prin diapirism. Între acestea se enumeră Șeica, Șoroștin, Țapu, Cenada și Spătaclul.

Pe tot sectorul de podiș, singurul afluent mai important, autohton, din dreapta al Târnavei Mari este pârâul Elișeni (S=84 kmp; L=13 km), restul având caracterul văilor torențiale (Rogoz, Morii, Fîntîna Vetului, Smegul, Curciul, Păucea, Chesler și Valea Lungă).

Alimentarea pâraielor este pluvio-nivală, cu o contribuție subterană neînsemnată. Din această cauză în perioadele secetoase debitul apelor scade mult, în numeroase cazuri pâraiele secând complet. Apele nu sunt mineralizate dar au prezentat un înalt grad de poluare datorită industriei chimice din Copșa Mică.

Apele freatice se găsesc la adâncime mare (>10 m), principala sursă de aprovizionare cu apă a solurilor fiind precipitațiile.

Târnava sau Târnavele, după cum li se mai spune (S = 6157 kmp, L=249 km) drenează în mare parte sudul Podișului Transilvaniei și anume Podișul Târnavelor. Râul se formează de fapt la Blaj din confluența a

³ I. Rodeanu (1926)

două sisteme mari, cu caracteristici hidrologice de podiș: *Târnava Mare* (S= 3606 kmp; L= 221 km) și *Târnava Mică* (S=2049 kmp; L=191 km)

Târnava Mare își are izvoarele pe pantele vestice ale masivului vulcanic Harghita Șumuleului, la o altitudine de 1441 m. Cursul său superior se dezvoltă în roci andezitice, în condițiile umidității abundente. Piroclastitele andezitice prezintă un mediu foarte favorabil acumulării apelor freatice, care alimentează abundant sectorul său superior. Spre aval pătrunde în platoul vulcanic din Depresiunea Vârșagului, constituit în bază din sedimente neogene. Aici își culege primii afluenți montani, mici ca dimensiuni, ce vin dinspre Șumuleu: Tarlodul, Creanga Mică din dreapta și Vârșagul cu Fântâna Mare din stânga (...)

În sectorul de podiș, valea Târnavii Mari se lărgeste tot mai mult și sistemul ei devine puternic asimetric spre stânga. Mai primește încă câțiva afluenți dinspre zona piemontană, cum sunt: Geoagiul (S=89 kmp, L= 21 km) din dreapta și Archita (S= 135 kmp; L= 19 km) din stânga, după care domină în mod evident afluenții din stânga: Cărbunariilor, Naghiroc, Sapartoc, Dracului, pâraiele Sighișoarei: Vîlcandorf și Saeșul (S=122 kmp; L= 32 km), Beșa, Laslea (S=111 kmp; L=21 km), Valchidul, Biertal, Nemșa, Vorumlocul și Vișa.

1.1.3.Elemente de climă⁴

Prin poziția geografică, teritoriul comunei se încadrează în ținutul cu clima temperat-continentală, iar regional la tranziția dintre climatul continental vestic de nuanță atlantică și cel excesiv continental, mai exact ținutul climatic de dealuri și podișuri, subținutul climatic Depresiunea Transilvaniei, districtul de pădure cu topoclimate elementare de culoare, terase, piemonturi și versanți moderat înclinați. de vale, de versante (însorite, caracterizate de un topoclimat cald și uscat, umbrite, semiumbrite și semiînsorite) și de culme.

Temperatura ținutului se monitorizează la stațiile meteo Bratei și Mediaș.

Suma anuală a temperaturilor medii zilnice pozitive($T \geq 0^{\circ}\text{C}$): 3000 - 3250; $T \geq 10^{\circ}\text{C}$: 2600 - 2800

Temperatura maximă absolută: $39,2^{\circ}\text{C}$, iar minimă absolută: $-32,3^{\circ}\text{C}$, la Bratei.

Intervalul anual fără îngheț: 150 - 175; cu $T \geq 0^{\circ}\text{C}$: 275 - 300; cu $T \geq 10^{\circ}\text{C}$: 220 - 230.

Numărul mediu anual de zile cu precipitații: 140 - 150; de zile cu strat de zăpadă: 50 - 100

Frecvența vântului (%): NV9, NE7, N6, V5.

Temperatura scade, precipitațiile cresc de la vest spre est și cu altitudinea. În culoare și depresiuni, verile sunt mai călduroase, iar iernile mai reci și cu inversiuni termice.

Temperatura medie anuală este de $8,7^{\circ}\text{C}$, cea mai caldă luna este iulie ($19,2^{\circ}\text{C}$), iar luna cea mai rece este ianuarie ($-4,1^{\circ}\text{C}$), amplitudinea medie anuală fiind de $23,3^{\circ}\text{C}$. Temperatura maximă absolută înregistrată a fost de $39,2^{\circ}\text{C}$, iar cea minimă absolută de $-32,3^{\circ}\text{C}$. Temperatura medie iarna este de $-2,1^{\circ}\text{C}$, primăvara de $9,3^{\circ}\text{C}$, vara de $18,4^{\circ}\text{C}$, toamna de $9,1^{\circ}\text{C}$, iar în perioada de vegetație de $15,6^{\circ}\text{C}$.

Începutul perioadei cu temperaturi medii diurne $>0^{\circ}\text{C}$ se situează în jurul datei de 24 februarie, sfârșitul acestei perioade în jurul datei de 5 decembrie, durata medie fiind de 284 de zile.

Începutul perioadei cu temperaturi medii diurne $>10^{\circ}\text{C}$ se situează în jurul datei de 18 aprilie, sfârșitul acestei perioade în jurul datei de 11 noiembrie, durata medie fiind de 178 de zile.

Data medie a primului îngheț este 24 noiembrie, iar a ultimului îngheț 20 aprilie. Apariția timpurie a înghețurilor de toamnă (ce pot surprinde lujerii plantațiilor tinere nelignificați) precum și înghețurile târzii primăvara (care produc înghețarea puieților și a mugurilor), sunt principalii factori climatici limitativi. Regimul termic determină un grad de favorabilitate pentru principalele specii forestiere: gorun, fag, diverse.

Regimul pluviometric

Cantitatea anuală medie de precipitații se situează în jurul valorii de 600 mm, iar în sezonul de vegetație este de 418 mm.

Făcând un bilanț hidrologic (diferența dintre suma anuală a precipitațiilor – intrări – și suma interceptiilor anuale, stocarea în litieră, scurgerea de suprafață și evapotranspirație – ieșiri) rezultă un disponibil pentru freatic de 120-150 mm, uneori chiar mai mic în perioadele de secetă prelungită.

Repartiția precipitațiilor în cursul anului este neuniformă, în sensul că cea mai mare cantitate de precipitații cade în lunile mai-august, iar cea mai mică în lunile de iarnă (sub formă de zăpadă), astfel că precipitațiile medii lunare înregistrează un minim în luna februarie și un maxim în luna iunie.

Precipitațiile se transformă în zăpadă – în medie - la finele lunii noiembrie, solul rămânând acoperit cu zăpadă 100 zile pe an. Precipitațiile sub formă de zăpadă au un important rol ecologic, stratul de zăpadă având rol termoizolator pentru sol și culturile tinere.

Umiditatea relativă a aerului are un maxim în luna decembrie și un minim în luna iulie. Valoarea medie anuală este de 78%. Nebulozitatea medie anuală are valoare de 5.6.

⁴ Amenajamentul Fondului Forestier Proprietate Publică a Primăriei Axente Sever, Județul Sibiu, 2005, pag. 17-51

Evapotranspirația potențială prezintă o valoare anuală de 639 mm, valoarea maximă înregistrându-se în luna iulie (129 mm).

În zonă cad adesea ploi cu caracter torențial sub formă de averse însoțite de descărcări electrice care provoacă uneori calamități (alunecări de teren, transport de material erodat, etc). În vederea preîntâmpinării acestor viituri, măsurile de gospodărire preconizate vor fi îndreptate spre menținerea pădurii pe terenurile cu risc de eroziune și alunecare.

Versanții puternic însoriți, cu înclinare mare, în timpul zilelor de vară, se încălzesc foarte puternic ducând la pierderea rapidă a apei, și deci la condiții destul de grele pentru vegetația forestieră. Cu această excepție, regimul pluviometric este favorabil dezvoltării gorunetelor, fâgetelor, goruneto-fâgetelor dar și viticulturii.

Precipitații excesive în zona Mediașului au căzut în vara anilor 1970 - 1975 când apele Târnavei Mari au produs inundații cu mari pagube materiale și victime omenești.

În zona noastră Târnavă Mare a inundat cele două întreprinderi SOMETRA și CARBOSIN, nivelul apelor ridicându-se între 0,5 -1,00 m iar apele Târnavei Mari au ajuns până la calea ferată. La Axente Sever au distrus doar culturile din zăvoi.

Demn de remarcat este faptul că la sfârșitul anului 2000 s-au înregistrat în țara noastră cele mai ridicate temperaturi cu o medie de 6,22° C pe ultimele patru luni.

Pe luna decembrie 2000 precipitațiile au fost de 32,8 l/m² temperatura maximă 12,0° C (14.XII.2000) și cea minimă de -14,8° C (24.XII.2000), temperatura medie 0,4° C, cea mai ridicată din ultima jumătate a secolului trecut.⁵

Regimul eolian

Regiunea stă sub semnul calmului atmosferic jumătate din timpul anului. În general masele de aer sunt canalizate pe culoarul Târnavei Mari – de la nord-est spre sud-vest.

Circulația zonală a aerului a avut o importanță deosebită în contextul poluării industriale a orașului Copșa Mică, noxele de pe platforma industriale fiind purtate – în general – până la Blaj, alteori invers – spre Dumbrăveni, dar și spre sud spre Șoala. Pădurile au fost afectate (mai mult sau mai puțin) de poluare, direcția curenților de aer schimbându-se periodic.

Vântul din sud - est este cald și uscat, aducând vara secetă.

Schimbările climatice

Schimbările climatice reprezintă o actualitate: temperaturile cresc, tiparele precipitațiilor se schimbă, ghețarii și zăpada se tolesc, iar nivelul mediu global al mărilor crește. Ne așteptăm ca aceste schimbări să continue, iar condițiile meteorologice extreme care conduc la riscuri de genul inundațiilor și a secetei să devină mai frecvente și intensitatea lor să sporească. Impactul asupra naturii, a economiei și a sănătății noastre variază în Europa în funcție de regiune și teritoriu, precum și de sectorul economic afectat.

Este foarte probabil ca încălzirea ce a avut loc începând cu mijlocul secolului al XX-lea să se datoreze în mare parte creșterii observate a concentrației gazelor cu efect de seră (GES) ca rezultat al emisiilor provenite din activitatea umană. Temperatura globală a crescut cu aproximativ 0,8°C în ultimii 150 de ani și se estimează că va crește în continuare.

Depășirea unei creșteri de 2°C în comparație cu temperaturile din epoca preindustrială sporește riscul producerii unor schimbări periculoase pentru sistemele globale umane și naturale. **Convenția Cadru a Națiunilor Unite asupra Schimbărilor Climatice (CCNUSC/UNFCCC)** a recunoscut ca obiectiv limitarea creșterii temperaturii globale medii în comparație cu perioada preindustrială la valoarea de sub 2°C.

Cum se poate atinge acest obiectiv? La nivel global, emisiile gazelor cu efect de seră (GES) trebuie menținute la nivel constant în cursul deceniului actual, urmând a fi reduse până în 2050 cu 50% în comparație cu nivelurile din anul 1990. Având în vedere eforturile pe care trebuie să le depună țările în curs de dezvoltare, Uniunea Europeană susține obiectivul de a-și reduce emisiile de gaze de seră cu o valoare între 80% și 95% până în anul 2050 (în comparație cu 1990). Chiar dacă politicile și eforturile de a reduce emisiile vor fi încununate de succes, anumite schimbări climatice vor fi inevitabile. Din acest motiv este nevoie și de strategii și acțiuni de adaptare la impactul acestora.

Cauzele schimbărilor climatice provocate de om și politicile europene în domeniu

Gazele cu efect de seră (GES) sunt emise deopotrivă ca urmare a unor procese naturale și a activităților umane. Cel mai frecvent GES prezent în atmosferă sunt vaporii de apă. În urma activităților umane sunt emise în atmosferă cantități considerabile din alte GES, crescând concentrația atmosferică a acestora – intensificând, prin urmare, efectul de seră și încălzind clima.

Sursele principale ale GES produse de om sunt:

- arderea combustibililor fosili (a cărbunilor, țițeiului și a gazelor naturale) în producerea energiei, transporturi, industrie și în gospodării (CO₂);
- agricultura (CH₄) și schimbările în utilizarea terenurilor cum ar fi defrișările (CO₂);
- depozitarea deșeurilor menajere (CH₄);
- folosirea gazelor industriale fluorurate.

O serie de inițiative ale UE au ca scop reducerea emisiilor de GES:

- îmbunătățirea continuă a eficienței energetice a unei arii largi de echipamente și aparate electrocasnice;
- crearea de obligații legale cu privire la folosirea energiei regenerabile cum ar fi energia eoliană și solară, cea a apei și de biomasă, precum și a combustibililor regenerabili pentru transport cum ar fi biocombustibili;
- susținerea elaborării tehnologiilor pentru captarea și stocarea dioxidului de carbon (CSC) pentru a capta și stoca dioxidul de carbon (CO₂) emis de centralele termoelectrice și de alte capacități industriale de scară largă;
- întreprinderea unor acțiuni pe baza Sistemului de Comerț cu Emisii (EU ETS), principalul instrument al UE de reducere a emisiilor de GES provenite din activități industriale.

Pachetul legislativ al UE din 2009, referitor la climă și energie, reprezintă un set de norme obligatorii ce vizează implementarea obiectivelor 20-20-20 până în anul 2020, și anume: reducerea emisiilor de GES ale UE cu cel puțin 20% față de nivelul din anul 1990; acoperirea necesarului de energie a UE în proporție de 20% din resurse de energie regenerabilă și reducerea cu 20% a utilizării primare a energiei în comparație cu nivelurile preconizate.

I.1.4.Vegetația

În cadrul Administrației publice locale – referentul agricol responsabil: Oltean Marius Dumitru.

Vegetația pe teritoriul comunei Axente Sever are următoarele caracteristici de referință⁶:

-condițiile climatice moderate (cu mici excepții toamna pe versanții însoriți când apa din sol este deficitară) favorizează etajul deluros de gorunete, fâgete, goruneto-fâgete și viticultură, vegetația fiind ferită de extreme termice și hibrice;

-solurile aparțin clasei argilusivoluri (soluri brune luvace) mijlociu profunde, slab scheletice, cu volum edafic mijlociu (edafic =proprietatea/potențialul solului de a întreține viața organismului) favorabil vegetației forestiere, troficitatea (capacitatea de aprovizionare cu apă a plantelor) fiind mijlocie cu conținut mijlociu de humus și grad de saturație în baze în orizontul mineral.

- factorii naturali limitativ nu prezintă intensități ridicate, exceptând situațiile zonele excesiv poluate;

-poluarea a acționat ca un factor extern, excesiv de agresiv, afectând procese biochimice și chimice din plante și sol, slăbind vitalitatea arboretelor (prin acidificarea solului s-au distrus micorizele și echilibrele biologice aferente), declanșându-se dezechilibre ecologice, ecofiziologice și chiar genetice, cu consecințe nefavorabile asupra polifuncționalității pădurii afectând atât producția lemnoasă, cât și funcțiile ei hidrologice, antierozionale, climatice, igienico-sanitare,etc.

-vegetația forestieră este formată din gorun și fag ca specii naturale de bază la care se adaugă carpenul, salcâmul, cireșul și mai puțin diversele tari, moi sau rășinoase (molidul sau laricele).

Teritoriul comunei Axente Sever se încadrează geobotanic în zona nemorală, zona pădurilor de foioase, Quercus robur și Quercus petraea. În tufărișurile existente sau pe taluze și ravene se întâlnesc frecvent : Rosa canina, Crataegus Nonogyna, Prunus spinosa, Cornus sanguinea, Clematis vitalba.

Tipurile principale de pajiști⁷ din comună sunt:

Subzona stejarului mezofil:

- Festuca rupicola - Agrostis tenuis, mezofil, pe faeoziomuri, eutricambosoluri, luvosoluri.
- Botriochloa ischaemum, xerofil, pe regosoluri.

Subetajul gorunului

-Agrostis tenuis

- Festuca rupicola, mezzo - xerofil, pe faeoziomuri, eutricambosoluri și luvosoluri; subtipul Festuca rubra pe versanți umbriți cu luvosoluri; Nardus stricta, pe pajiști degradate cu luvosoluri.

- Festuca valesiaca, xerofil, pe culmi înguste și versanți puternic înclinați cu regosoluri.

- Agrostis tenuis - Poapratensis, mezofil pe faeoziomuri clinogleice.

⁶ Amenajamentul Fondului Forestier Proprietate Publică a Primăriei Axente Sever, Județul Sibiu, 2005, pag. 33-34

⁷ Amenajamentul pastoral al comunei Axente Sever

- Botriochloa ischaemum, xerofil, pe regosoluri cu pajiști degradate.
- Agrostis stolonifera - Agropyron repens, mezohigrofilă, pe aluviosoluri.
- Agrostis canina, higrofilă, pe gleiosoluri asociat cu Phragmites australis.

Prin măsurile de gospodărire a pădurilor trebuie să se urmărească atenuarea factorilor limitativi și să se realizeze compoziții și structuri forestiere, optime sub raport ecologic și productiv.

Vegetația prezintă caracteristici ale zonei de deal cu diferențieri în funcție de altitudini. Zonele mai înalte sunt dominate de stejar și fag în amestec cu alte specii de foioase (carpen, mesteacăn, alun, tei, frasin, ulm, salcâm) și de arbuști (măceși, porumbar, păducel).

Pe malurile pâraielor cresc: salcia, răchita, arinul, socul, plopul precum și o gamă largă de plante ierboase - pipirigul, stuful, rogozul, papura.

Din flora spontană a localității mai fac parte:

Flori de câmp: brândușe, ghiocei, margarete, stânjenel, toporaș, viorele etc.

Plante fără flori: feriga, mușchi, mușchi de pământ, bureți, ciuperci, ciuciuileți de iarbă, burete dulce, ghebe, iască etc.

Plante medicinale: porumbarul, păducelul, socul, măceșul, coada calului, urzica, troscotul, traista ciobanului, chimionul, coada șoricelului, mușetelul, sunătoare, pătlăgina, podbalul, gălbenelele, păpădia, brusturele, menta, etc.

Buruieni: știr, loboda, albăstrița, pălămida, mac roșu, rapița sălbatică, scaieți, românița, urda vacii, volbura, ștevie, susai, rocoina etc.

Administrația publică locală Axente Sever administrează pajiștile, ca element esențial al sistemului de agricultură durabilă.

Funcțiile pajiștilor sunt prezentate sintetic:

- rol decisiv de asigurarea furajelor pentru animale,
- rol în dezvoltarea rurală,
- rol în protecția mediului înconjurător prin conservarea biodiversității, îmbunătățirea fertilității solului, fixarea simbiotică a azotului, sechestrarea carbonului, echilibru hidrologic, prevenirea inundațiilor și alunecărilor de teren, calitatea peisajului
- important patrimoniu cultural.

În prezent, sistemele de creștere a animalelor bazate pe valorificarea pajiștilor, trebuie să facă față necesităților de hrană tot mai mari, iar producția de furaje obținute pe aceste suprafețe să țină pasul cu cerințele tot mai mari de carne și lapte și cu schimbările climatice. Pajiștile permanente din țara noastră au o răspândire de aproximativ 4,9 milioane hectare și reprezintă 33% din suprafața agricolă, România ocupând în Europa, locul 5. Aria de răspândire a suprafeței pajiștilor se regăsește pe toate formele de relief, de la altitudinea din Delta Dunării și câmpie, până la altitudinea de 2500 m de pe platourile alpine ale munților Carpați. 79 % din suprafața de pajiști este situată în zona de deal și montană. Din suprafața totală de pajiști din țara noastră, 68% o reprezintă pășunile, iar 32 % fânețele. (*Institutul de Cercetare – Dezvoltare pentru Pajiști, Brașov - Ghid de întocmire a amenajamentelor pastorale –2014*).

Pajiștile agricole înregistrate ca pășune/fâneță la data de 1 ianuarie 2007, alcătuiesc suprafața de pajiști care trebuie menținută la nivel național. (*Legea 86/2014*). Ținând cont de importanța creșterii animalelor și de facilitarea accesului acestora la suprafețele de pajiști disponibile, aflate atât în domeniul public, cât și în domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale, în condițiile în care pentru majoritatea crescătorilor de animale singura sursă de asigurare a hranei pe perioada verii este masa verde obținută de pe pajiști, este necesară reglementarea modului de utilizare a pajiștilor.

Pajiștile permanente din extravilanul localităților, sunt terenuri consacrate producției de iarbă și de alte plante furajere erbacee cultivate sau spontane, care nu au făcut parte din sistemul de rotație a culturilor din exploatare timp de cel puțin 5 ani sau mai mult, așa cum este prevăzut la art. 4 alin. (1) lit. (h) din Regulamentul (UE) nr. 1.307/2013 al Parlamentului European și al Consiliului European. Pajiștile permanente pot include și alte specii, precum arbuștii și/sau arborii, utilizați și pentru pășunat, cu condiția ca iarba și alte plante furajere să rămână predominante. (*Legea 86/2014*)

În categoria pajiști sunt cuprinse și: pășunile împădurite cu consistența mai mică de 0,4, calculată numai pentru suprafața ocupată efectiv de vegetația forestieră; pășunile alpine; pășunile situate în zonele inundabile ale râurilor și în Lunca Dunării și Rezervația Biosferei "Delta Dunării". (*O.U.G. 34/2013 modificată prin Legea 86/2014*).

Modul de gestionare a pajiștilor se stabilește prin amenajamente pastorale, în condițiile legii. (*H.G. 78/2015, art. 8 alin. 1*).

Comuna Axente sever a elaborat **AMENAJAMENTUL PASTORAL 2020**, conform Ordin nr. 544/21 iunie 2013 – Metodologia de calcul a încărcăturii optime de animale pe hectar de pajiște și toate reglementările legale în vigoare.

Amenajamentul pastoral⁸ este o lucrare cu caracter complex, care are ca scop reglementarea procesului de producție al pajiștilor permanente, după care se conduce întreaga activitate pastorală.

Reprezintă documentația care cuprinde măsurile tehnice, organizatorice și economice necesare ameliorării și exploatarei pajiștilor (*H.G. 1064/2013, art.1 lit. a*).

Actualizarea proiectelor de amenajamente pastorale se realizează la o perioadă de 10 ani.

Pentru punerea în valoare a pajiștilor aflate în domeniul public al comunelor, orașelor, respectiv al municipiilor și pentru folosirea eficientă a acestora, unitățile administrativ-teritoriale, prin primari, în conformitate cu hotărârile consiliilor locale, în baza cererilor crescătorilor de animale, persoane fizice sau juridice având animalele înscrise în RNE, încheie contracte de concesiune / închiriere, în condițiile legii, pentru suprafețele de pajiști disponibile, proporțional cu efectivele de animale deținute în exploatare, pe o perioadă cuprinsă între 7 și 10 ani.

Folosirea și exploatarea pajiștilor se face cu respectarea bunelor condiții agricole și de mediu, în conformitate cu prevederile legale în vigoare. (*Legea 86/2014*).

Definiții de termeni utilizați în studiu, conform legislației în vigoare:

- **pășuni și fânețe** - suprafețe agricole înscrise în actele de proprietate cu aceste categorii de folosință, care sunt destinate producerii de furaje, iarbă și alte plante erbacee pentru animale, recoltate prin cosire sau valorificate prin pășunare;
- **unitate vită mare (UVM)** - unitate de măsură standard stabilită pe baza necesarului de hrană al fiecărei specii de animale, care permite conversia diferitelor categorii de animale;
- **utilizator de pășuni și fânețe** - crescător de animale persoană fizică având animale înscrise în Registrul național al exploatașilor (RNE) / crescător de animale, orice tip de persoană juridică de drept public sau de drept privat, constituită conform prevederilor Codului civil, având animale proprii sau ale membrilor, înscrise în RNE, care desfășoară activități agricole specifice categoriei de folosință pajiști, conform clasificării statistice a activităților economice în Comunitatea Europeană pentru producția vegetală și animală (*H.G. 1064/2013, art. 1 lit. C*), care deține legal dreptul de folosință asupra suprafeței agricole și care valorifică pășunea prin pășunare cu efective de animale aflate în proprietatea sa sau prin cosire cel puțin o dată pe an;
- **Registrul național al exploatașilor (RNE)** - colecția de date în format electronic care cuprinde informațiile de identificare a fiecărei exploatașii din România;
- **deținători de pajiști** - titularii dreptului de proprietate, ai altor drepturi reale asupra acestora sau cei care, potrivit legii civile, au calitatea de posesori ori deținători ai pajiștilor;
- **schimbarea destinației suprafețelor de pajiște** - schimbarea categoriei de folosință a pajiștilor / scoaterea din circuitul agricol a terenurilor având categoria de folosință pajiște;
- **amenajament pastoral** - documentație care cuprinde măsurile tehnice, organizatorice și economice necesare ameliorării și exploatarei pajiștilor;
- **capacitate de pășunat** - reprezintă numărul de animale care pot fi hrănite pe suprafața de 1 ha de pajiște în întreaga perioadă de pășunat, se exprimă în unități vită mare (UVM) la hectar și se determină prin raportarea producției efective la necesarul de furaje pentru 1 UVM.

- **activitate agricolă ce se desfășoară pe pajiști:**
- **creșterea bovinelor de lapte (grupa 014, clasa 0141);**
- **creșterea altor bovine (grupa 014, clasa 0142);**
- **creșterea cailor și altor cabaline (grupa 014, clasa 0143);**
- **creșterea ovinelor și caprinelor (grupa 014, clasa 0145). (Regulamente CE).**

Din istoricul suprafețelor de pajiști ale comunei Axente Sever - pe trupuri – se poate constata că - majoritatea terenurilor ce formează în prezent pășunea comunei Axente Sever au fost la origine păduri. Ele au fost transformate de-a lungul timpului în pășuni, pentru cele mai multe fiind elaborate studii de transformare începând cu anul 1923. Pășunile actuale au fost obținute prin împroprietărire în urma Reformei agrare din 1921 sau pe bază de schimb.

În anul 1949, în urma deciziei nr.18 al Consiliului de Stat, actualele pășuni au trecut în administrarea organelor agricole aparținând Ministerului Agriculturii, moment în care pentru aceste trupuri s-au întocmit primele amenajamente silvopastorale. Până în anul 1991, actuala pășune din comuna Axente Sever a fost administrată de Consiliul Popular Axente Sever C.A.P. Axente Sever și I.A.S. Axente Sever.

⁸ **Amenajamentul Pastoral al Comunei Axente Sever** (iunie 2020 – valabilitate 2030) – Direcția Agricolă Județeană Sibiu

Din totalul suprafeței agricole aflată în administrarea U.A.T. Axente Sever de **4033,57** ha, pășunile și fânețele reprezintă peste 50%. Pășunile și fânețele în documentele deținute de Primăria comunei Axente Sever sunt în proprietate privată.

Tipul proprietății	Pășuni (ha)	Fânețe (ha)	Total (ha)
1.Proprietate privată a statului	221,96	97,94	319,90
2.Proprietate privată U.A.T Axente Sever	831,41	130,66	962,07
3.Proprietate privată a persoanelor fizice	305,49	535,38	840,87
Total pășuni și fânețe U.A.T. AXENTE SEVER	1358,86	763,98	2122,84

În prezent, majoritatea suprafețelor de pajiști sunt neîntreținute corespunzător.

Nu prezintă mușuroaie, dar puține parcele sunt curățate de resturi de vegetație ierboasă nepășunate, de vegetație toxică sau dăunătoare, de plante cu grad redus de consumabilitate și vegetație lemnoasă de dimensiuni mici (*Crataegus monogyna*, *Prunus spinosa*, *Rosa canina*).

Zonele neproductive cu tufărișuri, de pe pâraurile seci și marginile de pădure, tind să se extindă spre interiorul pajiștilor, mai ales cu vegetație lemnoasă.

Descrierea unor tipuri de pajiști caracteristice arealului studiat în comuna Axente Sever:

• **Pajiștile de *Agrostis capillaris* (*A. tenuis*) (iarba-câmpului).**

Răspândire și ecologie - ocupă cele mai mari suprafețe în zona de deal și cea montană inferioară, începând de la altitudinea de 200 - 300 m până la peste 1.200 m, din subzona stejarilor și gorunului până în subetajul fagului și al amestecurilor de fag cu rășinoase. În teritoriu se disting pajiști de *Agrostis capillaris* de productivitate bună pe terenuri plane sau ușor înclinate cu soluri mai bogate și pajiști cu productivitate mijlocie pe terenuri cu înclinație mare și expoziții însorite pe soluri mai sărace acide. *Agrostis capillaris* este o graminee valoroasă din punct de vedere furajer, cu grad ridicat de consumabilitate.

Soluri - brune argiloiluviale, brune luvice, luvisoluri albice, brune eumezobazice cu reacție slab acidă până la neutre pentru pajiștile mai bune și puternic acide pentru cele de productivitate mijlocie.

Vegetația are în componență numeroase specii cu valoare furajeră ridicată, dar și specii nevaloroase, dăunătoare și toxice. Adesea, aceste pajiști sunt invadate și de vegetație lemnoasă dăunătoare, ca: păducelul (*Crataegus monogyna*), porumbarul (*Prunus spinosa*), măceșul (*Rosa canina*), în zone mai uscate și alunul (*Corylus avellana*), carpenul (*Carpinus betulus*), mesteacănul (*Betula pendula*) în zone mai umede.

Valoarea pastorală a pajiștilor de *Agrostis capillaris* este bună, ajungând la o producție de 10-15 t/ha MV și o capacitate de pășunat de 1,0-1,2 UVM/ha.

A doua categorie de pajiști de acest tip, cu productivitate mijlocie, are o valoare pastorală mijlocie cu 5,0-7,5 t/ha MV și o capacitate de pășunat de 0,5-0,8 UVM/ha.

• **Pajiștile de *Festuca rupicola* (*F. sulcata*) (păiuș de silvostepă)**

Răspândire și ecologie - în arealul pădurilor de stejar pedunculat din Podișul Transilvaniei în subzona pădurilor de cer și gârniță din Dealurile Vestice până la cca 600 m altitudine, pe versanți slab până la moderat înclinați, pe toate expozițiile la altitudini mai joase și numai însorite la altitudini mai mari.

Soluri - predominante sunt cernoziomuri cambice, soluri cenușii, brune argiloiluviale, rendzine, regosoluri, erodisoluri.

Vegetația este dominată de numeroase specii nevaloroase, dăunătoare și toxice (alior, scaieți, pelin, etc.), care diminuează mult calitatea acestor pajiști.

Valoarea pastorală și productivitatea este slabă-mijlocie, cu o producție de 3,5-6 t/ha MV și o capacitate de pășunat de 0,4-0,6 UVM/ha.

• **Pajiștile degradate de *Botriochloa ischaemum* (bărboasă)**

Răspândire și ecologie - cele mai răspândite tipuri de pajiști derivate din cele de *Festuca valesiaca* și *Festuca rupicola*, ca efect al pășunatului abuziv, nerațional și al eroziunii solului, din Podișul Moldovei, Depresiunea Transilvaniei, Podișul Dobrogei cât și al unor enclave din Dealurile Olteniei și Banatului. *Botriochloa ischaemum* este o specie oligotrofă, xerofită din zona de stepă până în subetajul gorunului și chiar al fagului, pe coastele însorite, moderat până la foarte puternic înclinate, cu grade diferite de eroziune ale solului.

Soluri - dominante - regosolurile, solurile brune argiloiluviale, brune luvice și luvisoluri albice.

Vegetația acestui tip de pajiște derivată este frecvent invadată de buruieni, specii dăunătoare și toxice (alior, lumânărică, scaieți, pelin, pojarniță, etc.).

Valoarea pastorală și productivitatea este foarte slabă, cu producții de 1,5-5 t/ha MV, în funcție de intensitatea degradării, cu o capacitate de pășunat în jur de 0,3-0,4 UVM/ha.

Pe teritoriul pășunilor se găsesc doar arbuști izolați, de diferite dimensiuni, din speciile *Crataegus monogyna* (Păducel), *Prunus spinosa* (Porumbar), *Rosa canina* (Măceș). Păducel și porumbar se află pe

suprafața unor pășuni și sub formă de pâlcuri răzlețe de dimensiuni mai mici (20 - 30 cm h), roase de animale, cu diferite întinderi dar și rare exemplare de păducel de 2 - 3 m. Mai ales în zonele cu pârâuri seci sau cu mici izvoare, cresc și rare exemplare de Prunus cerasifera (Corcoduș), Salix caprea (Salcie), iar pe unele zone mai nisipoase crește în pâlcuri mici Robinia pseudoaccacia (Salcâm). Pe liziera pădurilor din vecinătatea unor parcele există tendința de înaintare a vegetației forestiere pe suprafața pășunilor.

O parte din pajiști sunt pășunate de taurinele din localitățile UAT-ului Axente Sever, iar altă parte de ovine.

Factori limitativi în majoritatea pajiștilor sunt reprezentați de factori naturali (eroziuni eoliene, alunecări în trepte mici), mai ales în zonele din jurul pârâurilor seci sau active, suprapășunatul, accesul la pășune (cărări bătătorite și numeroase în unele zone) mai ales pe zonele cu pantă mai mare, starea precară a aducțiunilor de apă din izvoare și a adăpătorilor.

Amenajamentul pastoral trebuie să respecte **codul de bune practici agricole** și să fie în concordanță cu condițiile pedoclimatice ale arealului unde se află amplasată pajiștea. În scopul protejării acestor ecosisteme naturale și a biodiversității lor deosebite sunt necesare următoarele măsuri:

- a nu se efectua fertilizări sau alte lucrări de întreținere în pajiști și fânețe naturale, în perioada înfloririi plantelor;

- a nu se efectua lucrări când solul este prea umed pentru a nu determina apariția proceselor degradării solului prin compactare excesivă, cu numeroase consecințe negative și asupra organismelor care trăiesc în sol;

- a se salva și proteja arborii mari solitari și arbuștii existenți, deoarece asigură hrană și adăpost viețuitoarelor sălbatice;

- a proteja pășunile naturale; se vor cosi doar dacă este necesar și în nici un caz nu se vor ara; pășunile degradate se vor însămânța în solul nearat utilizând semănători dotate cu brăzdare adecvate;

- a se lăsa, prin rotație, suprafețe necosite pe pajiști și fânețe; este indicat să se facă parcelări, și la 3-4 ani o parcelă să fie lasată necosită, pentru reînsămânțare naturală completă;

- cosire manuală unde terenul are stare de umiditate ridicată și, mai ales în luncile inundabile, unde este practic imposibilă utilizarea mașinilor agricole;

- eliminarea pășunatului pe pășunile îmbătrânite, degradate, pe cele proaspăt însămânțate în scopul regenerării; pășunatul nu se practică în păduri, pe coastele dealurilor acoperite cu arbuști sau altă vegetație specifică, în zone protejate din jurul lacurilor și râurilor, chiar dacă acest lucru nu este economic;

- pășunatul se va practica cu număr redus de animale, în special de oi, pe coastele dealurilor, pe pantele malurilor lacurilor și râurilor, în zonele nisipoase sau cu soluri calcaroase;

- suprapășunatul este interzis; este necesar să se asigure un raport optim între numărul de animale, suprafața și calitatea pășunii;

- este necesar ca vara, la stâne, locul pentru muls și înoptare a animalelor să fie schimbat la 3-4 zile, pentru a evita supraîngrășarea terenului și pentru a se asigura îngrășarea uniformă (târlire) ;

- pe fâneață, primavara, imediat după topirea zapezii, balegarul bine putrezit se va împrăști în strat cât mai uniform; odată cu această operație se poate realiza și supraînsămânțarea cu semințe din specii de leguminoase sau graminee valoroase, cu recomandare specială pentru trifoiul alb, încorporate în masa de fertilizant natural ;

- îngrășarea pășunilor și fânețelor se va face numai cu îngrășăminte organice naturale și se va face în fiecare an; pentru a evita acidificarea solului și pentru a evita fenomenul de sălbăticiune a florei (acest fenomen este prezent numai la munte), ciclul varat – iernat nu trebuie întrerupt, se va practica o încărcătură echilibrată de animale la hectar ;

- pentru fertilizare se va evita folosirea bălegarului care conține rumeguș utilizat ca așternut pentru animale datorită acidității pe care acesta o determină;

- în cazul cositului mecanizat, să se evite rănirea animalelor și păsărilor, care adesea, se ascund în zonele necosite, prin începerea cositului de la mijlocul câmpului spre margini și prin dotarea utilajelor cu dispozitive de alarmă.

Durata sezonului de pășunat este determinată în primul rând de durata perioadei de vegetație:

- câmpie: 190 – 210 zile la irigat (aprilie – octombrie) sau 100 – 150 zile la neirigat;

- dealuri: 140 – 180 zile (mai – septembrie);

Când pășunatul este organizat pe parcele, se recomandă să nu se depășească o perioadă de 6 zile pe aceeași parcelă, pentru a favoriza procesul de otăvire, pentru a nu se bătători solul și a micșora pericolul îmbolnăvirii animalelor cu paraziți intestinali, care după primele zile trec în stadiul de invazie. Ținând cont de caracteristicile climei în zona colinară a UAT- ului Șeica Mare, **durata sezonului de pășunat este de cca**

180 zile, din a doua decadă a lunii aprilie, până în a doua decadă a lunii octombrie, depinde și de specificul vremii în fiecare an.

Modul de organizare a pășunatului se stabilește prin hotărâre a Consiliului local .

Încetarea pășunatului se face cu 3 – 4 săptămâni (20 – 30 zile) înainte de apariția înghețurilor permanente la sol sau, de Sf. Dumitru (26 octombrie).

-Numărul ciclurilor de pășunat

Ciclul de pășunat este intervalul de timp în care iarba de pe aceeași parcelă de exploatare, odată pășunată, se regenerează și devine din nou bună pentru pășunat.

Numărul ciclurilor de pășunat este în funcție de condițiile climatice și staționale de sol, de compoziția floristică și de capacitatea de regenerare a pajiștilor.

În zona montană, de la 600 – 800 m altitudine durata optimă a sezonului de pășunat care este de 160 zile, scade cu cca 7,5 zile cu fiecare 100 m altitudine, ajungând la 2200 – 2400 m, la numai 40 de zile. Pe pășunile pe cele de deal 3 – 5 cicluri de pășunat și la câmpie 2 - 3 cicluri în condiții de neirigare și de 5 - 7 cicluri (rotații) de pășunat în condiții de irigare.

- Fânețele

Suprafețele ce nu se pășunează și se utilizează pentru producerea de fân, se vor cosi în momentul optim pentru a asigura cantitatea maximă de nutrienți, cu excepția celor care sunt sub angajamente.

- Capacitatea de pășunat

Stabilirea capacității de pășunat se va face prin împărțirea producției totale de masă verde cu rația necesară unei unități vită mare.

Se recomandă 65 kg masă verde / zi / cap pentru 1 UVM (din care consumate efectiv 50 Kg / cap / zi).

Conversia în UVM a speciilor de animale:

Categoria de animale	Coeficientul de conversie	Capete/UVM
Tauri, vaci și alte bovine de mai mult de 2 ani, ecvidee de mai mult de 6 luni	1,0	1,0
Bovine între 6 luni și 2 ani	0,6	1,6
Bovine de mai puțin de 6 luni	0,4	2,5
Ovine	0,15	6,6
Caprine	0,15	6,6

Principalele măsuri de creștere cantitativă și calitativă a producției pajiștilor se bazează pe înlăturarea sau diminuarea efectului factorilor limitativi ai productivității acestora.

Pentru determinarea măsurilor și tehnologiilor de îmbunătățire adecvate trebuie să se stabilească în prealabil, cu exactitate, cauzele degradării pajiștii respective, deoarece aplicarea oricărei măsuri de îmbunătățire a covorului vegetal fără a se îndepărta cauzele degradării lui, conduce la unele rezultate bune, valabile doar pe termen scurt.

Măsurile ameliorative generale care se aplică pe toate pajiștile afectate de diferiți factori limitativi ai producției sunt:

- eliminarea excesului de umiditate;
- combaterea eroziunii de adâncime și alunecărilor solului;
- corectarea reacției solului (acidității, respectiv alcalinității) prin lucrări de amendare;

Măsurile de suprafață de îmbunătățire a pajiștilor cuprind:

- lucrările de întreținere a pajiștilor ce constau în curățirea de mușuroaie de orice proveniență, de vegetația ierboasă și lemnoasă nevaloroasă și de pietre, nivelarea nanoreliefului, împrăștierea dejecțiilor (rămase în urma pășunatului sau după fertilizarea organică), aerarea covorului vegetal;

- îmbunătățirea regimului de nutriție a plantelor printr-o fertilizare corespunzătoare;
- supraînsămânțarea pajiștilor.

Măsurile de refacere radicală a covorului ierbos constau în:

- curățirea de mușuroaie, de vegetația ierboasă și lemnoasă nevaloroasă și de pietre;
- distrugerea vechiului covor vegetal degradat;
- îmbunătățirea regimului de nutriție a plantelor printr-o fertilizare corespunzătoare;
- pregătirea patului germinativ;
- reînsămânțarea cu amestecuri de plante furajere productive și cu valoare furajeră ridicată;
- întreținerea pajiștii nou înființate.

Pentru realizarea unor producții mari de furaje și de o calitate corespunzătoare, covorul ierbos al pajiștilor permanente (naturale și seminaturale) și temporare (semămate) necesită a fi susținut prin **fertilizare (organică și/sau chimică)** și după caz corectarea reacției solului prin amendare. Cel mai important factor de

degradare a covorului ierbos este lipsa sau excesul de elemente fertilizante din care se remarcă azotul, fosforul și potasiul (NPK).

Pentru realizarea unei tone de substanță uscată (SU) echivalentul a 4-5 tone de iarbă prin recoltă (fân sau iarbă păscută), din sol se extrag în medie 20 – 25 kg N, 2 – 3 kg P, 22 – 25 kg K și 4 – 5 kg calciu.

Prin fertilizare adecvată se pot îmbunătăți pajiștile de deal și munte cu climat mai umed care sunt dominate de *Nardus stricta* (țapoșică, părul porcului) ce pot deveni pajiști mai valoroase de *Agrostis capillaris*, *Festuca rubra*, *Alopecurus pratensis*, *Poa pratensis* și altele. De asemenea, fertilizarea în limite optime și proporție adecvată contribuie la menținerea unui echilibru între gramineele și leguminoasele perene din pajiști cât și la supraviețuirea speciilor noi introduse prin supraînsămânțare în covorul ierbos sau reînsămânțare în cazul pajiștilor semănate sau temporare.

Târlirea tradițională normală, confirmată științific, se face cu oile și anume 2 – 3 nopți 1 oaie adultă / mp pe pășuni cu covor ierbos corespunzător și 4 – 6 nopți 1 oaie / mp pe pășunile degradate, care în zona montană sunt invadate de *Nardus stricta* (părul porcului, țapoșică). Depășirea acestui prag de 6 nopți, în toate situațiile duce la supratârlire, cu întreg cortegiul de dezechilibre grave ale covorului ierbos și ale celorlalți factori de mediu.

Cercetări mai recente au dovedit că este posibil a se târli până la 50 % din suprafața atribuită unei turme de animale cu condiția aplicării unor erbicide pentru distrugerea covorului ierbos degradat, urmată de supraînsămânțare cu ierburi perene și fertilizare cu îngrășăminte chimice fosfatice. Concret, pe o pășune degradată de țapoșică se aplică 5 l/ha Roundup (glifosat), diluat în 150 litri de apă, utilizând pentru stropire o pompă de spate după care la 2 săptămâni se supraînsămânțează cu un amestec calculat pentru 1 hectar de 270 kg superfosfat (18 % P₂O₅) împreună cu 25 kg graminee (*Festuca rubra*, *Festuca pratensis*, *Phleum pratense*, *Lolium perenne*, *Dactylis glomerata*, *Agrostis capillaris* și altele) și 5 kg leguminoase perene (*Trifolium repens*, *Trifolium hybridum*, *Lotus corniculatus*, etc.), revenind 3 kg amestec complex la 100 mp, după care se efectuează o târlire redusă la numai 2 nopți 1 oaie/mp sau 1 vacă/6 mp. La fiecare stână ar trebui să existe și amestecuri complexe de ierburi perene cu îngrășăminte chimice fosfatice, păstrate în pungi de polietilenă care să fie aplicate pe târle cu 1 – 2 zile înainte de a fi mutate în alt loc.

Îngrășămintele organice sunt produse naturale care conțin elemente fertilizante (nutritive) pentru plante, în diferite proporții și cantități mari de substanțe organice, având o veche utilizare în agricultură.

Gunoiul de grajd este un îngrășământ de bază folosit în agricultură, fiind alcătuit dintr-un amestec de dejecții provenite de la animale și materialul folosit ca așternut. Conținutul mediu în elemente fertilizante a acestui tip de îngrășământ este de: 0,55 % N; 0,22 % P₂O₅; 0,55 % K₂O și 0,23 % CaO. Calitatea gunoiului de grajd depinde de specia de animale de la care provine, cel mai bogat în elemente fertilizante fiind gunoiul de ovine urmat de cabaline și bovine, iar cel mai sărac este cel rezultat de la porcine. Depozitarea și fermentarea gunoiului de grajd se face în *platformă pentru gunoi*. Fermentarea durează 3 – 5 luni, timp în care se pierde 25 – 30% din greutatea inițială a gunoiului. Gunoiul de grajd influențează favorabil însușirile fizico-chimice ale solului, mărește permeabilitatea solurilor grele și coeziunea celor nisipoase, contribuie la afânarea și încălzirea solurilor, îmbunătățește reacția solului. Este un îngrășământ universal, întrucât poate să fie administrat pe toate solurile la majoritatea plantelor cultivate și pe toate tipurile de pajiști și se aplică atât la suprafața pajiștilor naturale cu covor ierbos corespunzător, cât și prin încorporare înainte de deștelenire și înființarea pajiștilor semănate. Aplicarea gunoiului de grajd bine fermentat (3 - 5 luni în platformă) la suprafața terenului, toamna târziu sau primăvara devreme în cantități de 20-30 t/ha se face frecvent pe fânețele naturale din apropierea gospodăriilor. Gunoiul de grajd este mai bine valorificat când se administrează împreună cu doze mici de îngrășăminte chimice. Efectul fertilizării cu gunoi de grajd durează în medie 3 - 5 ani.

Gunoiul de păsări este un alt îngrășământ organic complet, cu acțiune rapidă. Compoziția chimică depinde de specia de păsări de la care provine fiind în medie de 1,7 % N; 1,6 % P₂O₅; 0,9 % K₂O și 2 % CaO. Pentru a evita pierderea azotului în timpul păstrării se depozitează în șoproane, în straturi subțiri și se stropește cu lapte de var. Se aplică toamna în cantitate de 1 – 1,5 t/ha sau în timpul perioadei de vegetație a pajiștilor.

Compostul este un alt îngrășământ organic solid care provine din resturile adunate în gospodărie (paie, pleavă, frunze, cenușă, gunoaie menajere) ce se depistează în platformă, se umectează, se îndeasă și se lasă să fermenteze o perioadă dublă decât gunoiul de grajd, respectiv 6 – 10 luni. Odată cu umectarea din când în când se adaugă var și superfosfat. Compostul se consideră fermentat atunci când a devenit brun și sfărâmicos, după care se trece prin ciururi cu ochiuri de 1,2 – 2 cm și se administrează toamna în cantitate de 20 – 25 t/ha pe pajiștile naturale.

Aplicarea îngrășămintelor organice solide se face cu mașinile de împrăștiat gunoi de grajd și alte utilaje specifice.

Tulbureala este un îngrășământ organic semilichid care se obține de la adăposturile de taurine prevăzute cu sistem de evacuare hidraulică a dejecțiilor sau tabere de vară cu pardoseală de ciment, spălare cu jet de apă și colectare într-un bazin acoperit. În aceste bazine tulbureala formată din urină, dejecții solide și apa de spălare fermentează 3– 4 săptămâni după care se administrează folosind 200 – 400 hl/ha. Îngrășămintele semilichide bogate în azot și potasiu se aplică pe pajiștile permanente în doze de maximum 150 m³/ha, împreună cu 30 kg/ha P₂O₅, elementul nutritiv deficitar. Capacitatea bazinelor colectoare se calculează în funcție de numărul de animale considerându-se câte 7 – 8 m³ pentru o unitate vită mare. Pe pășuni din motive sanitar-veterinare, doza nu trebuie să depășească 25-30 m³/ha la o aplicare. Pășunatul este permis numai după o perioadă de 4 - 5 săptămâni pentru “sterilizarea pășunii” de agenți patogeni, sub acțiunea razelor solare.

Urina și mustul de grajd sunt îngrășăminte lichide, formate din urina animalelor, respectiv mustul care se scurge din platforma de gunoi în timpul fermentării. Aceste produse se colectează în bazinele amplasate la capătul grajdurilor și platformelor de gunoi, bazine care se acoperă, iar la suprafața lichidului se toarnă un strat de ulei rezidual gros de 3 – 5 mm, pentru a evita pierderea azotului. La urină azotul se găsește sub formă de uree, acid uric și acid hipuric. Urina și mustul de grajd sunt îngrășăminte unilaterale, fiind mai bogate în azot potasiu și sărace în fosfor și calciu. Urina conține în medie 1 – 1,5% N; 1,3 – 1,6% K₂O și 0,3% P₂O₅ iar mustul de 3 ori mai puțin din aceste substanțe nutritive. Înainte de aplicare urina sau mustul de bălegar se diluează cu cel puțin 2 ori pe atâta apă, dacă se aplică în timpul vegetației pentru a nu arde plantele. Astfel, 10 t/ha urină se diluează cu 20 – 30 t/ha apă pentru diluare rezultând 30 – 40 t/ha (~ 250 – 350 hl/ha) care se poate aplica în special pe fânețe. Urina și mustul se transportă și nediluate, în remorci - cisterne (vidanje) și după împrăștiere pe sol (100 – 150 hl/ha) se încorporează prin arătura de bază înainte de înființarea pajiștii semănate.

Introducerea îngrășămintelor fosfatice este necesară pentru completare, întrucât dejecțiile animalelor sunt mai bogate în azot și potasiu și mai sărace în fosfor, element de bază prin care se susțin în continuare leguminoasele și fixarea azotului atmosferic.

Îngrășăminte chimice - datorită resurselor insuficiente de îngrășăminte organice pentru îmbunătățirea pajiștilor și a caracteristicilor care le au, respectiv conținut redus de elemente fertilizante în cantități mari de material (gunoi, compost, tulbureală, etc.) care măresc cheltuielile de transport și aplicare, suntem nevoiți să facem adesea apel la îngrășămintele chimice mai ușor de administrat la distanțe mari de ferma în condiții naturale mai greu accesibile.

Folosirea îngrășămintelor chimice pe pajiști a produs o adevărată revoluție verde prin sporuri mari de producție de iarbă și calitatea furajelor, reflectate și în creșterea numărului de animale și al producțiilor acestora la unitatea de suprafață din fermele zootehnice. Aplicarea îndelungată și în cantități mari a îngrășămintelor chimice pot avea și efecte negative cum ar fi acidifierea solului, poluarea mediului cu nitriți și nitrați, perturbarea activității microorganismelor din sol, dezechilibre de nutriție la animale, reducerea biodiversității și altele.

Căile de acces în pășunat

La fiecare corp de pajiște trebuie să existe un drum de acces pe care să poată circula mijloace auto și mecanizate, ca să efectueze în bune condiții, în sezonul primăvară – vară - toamnă, toate transporturile necesare, inclusiv pentru mersul animalelor. De la drumul principal de acces la corpul de pajiști se vor deschide și amenaja drumuri în continuare, pe cât posibil la toate trupurile de pajiști, iar în interiorul fiecărui trup se vor amenaja drumuri sau căi de acces simple, până la adăposturile de animale, la stâne, la adăpători, depozite de furaje, silozuri etc. La proiectarea și execuția drumurilor pastorale se ține seama de unele criterii și anume:

- drumul să servească pe cât posibil mai multor scopuri: pastorale, forestiere, turistice etc.;
- să deservească și să ofere posibilități de acces la o cât mai mare suprafață de pajiști;
- să traverseze cât mai puține văi și pâraie, în vederea reducerii volumului lucrărilor de artă, poduri, podețe etc. și să evite complet locurile înmlășinate;
- să fie pietruit, de la drumul de legătură până la corpul de pajiști și în interiorul acestuia cel puțin pe porțiunile cu pantă;
- să solicite un cost redus pe fiecare kilometru, spre a se putea cu aceleași investiții, în timp mai scurt, să se facă mai multe drumuri.

Construcții zoopastorale și de apă:

Pentru buna funcționare a amenajamentului pastoral sunt necesare mai multe construcții și dotări pentru sporirea gradului de accesibilitate, îmbunătățirea alimentării cu apă, adăpostirea oamenilor și animalelor, prelucrarea laptelui, energie electrică, împrejmuire pentru târlire și pășunat rațional, depozitarea și aplicarea dejecțiilor cât și alte utilități în consens cu dezvoltarea tehnicii și nivelului de civilizație.

Asigurarea cu apă de băut este o condiție indispensabilă pentru realizarea pășunatului rațional. Pentru fiecare kg de SU ingerată (5Kg MV) consumul zilnic de apă se ridică la 4-6 l la vacile de lapte 3-5 l la bovine la îngrășat și la 2-3 l la ovine și cabaline. De exemplu pentru o vacă care consumă 10 kg SU (50 Kg MV) trebuie să i se asigure 40-60 l apă. Pentru fiecare litru de lapte produs o vacă are nevoie de 4-6 l apă.

În general se socotește că 1 UVM în sezonul de pășunat are nevoie 30-40 litri apă/zi vara și de 15 - 20 litri în cursul primăverii și al toamnei. Pentru o oaie adultă se socotește 2 - 4 l/cap/zi în perioada pășunatului. Aprovizionarea cu apă se face din diferite surse, cu adăpători fixe sau mobile.

Înzestrarea pășunilor cu adăpători, este adesea dificilă, datorită debitelor insuficiente ale surselor de apă și calității necorespunzătoare a acestora. Dacă debitul sursei de apă este mai redus, cum este cazul unor izvoare de coastă, se poate construi un rezervor de apă care permite acumularea cantității de apă necesară animalelor aduse la pășunat. La fel se poate colecta în bazine apa din ploii de pe acoperișurile adăposturilor de animale sau a caselor de locuit, prevăzute cu jgheaburi și țevi de colectare. În zonele lipsite de izvoare în care apa curge gravitațional se pot săpa puțuri și fântâni cu cumpănă sau pompe acționate manual, cu energie mecanică, electrică, eoliană, etc. care se dirijează direct în jgheaburile de adăpare sau bazine de rezervă pentru același scop.

Adăpătorile fixe trebuie să fie amplasate la maximum 800 m de locul unde se pășunează și în jurul lor sunt necesare lucrări de eliminare a excesului de umiditate. Lungimea jgheaburilor de adăpare (L) se calculează în funcție de numărul de animale (N) în așa fel încât adăparea unei grupe de animale să nu dureze mai mult de o oră.

Măsuri de ameliorare a pajiștilor:

1. Scoaterea cioatelor și supraînsămânțare.
2. Nivelarea mușuroaielor.
3. Defrișarea arbuștilor și arboretului nevaloros pe pante > 50%.
4. Menținerea arboretului pe versanți cu alunecări de teren active pe pante > 50% și pe ravene, cu rol de protecție.
5. Defrișarea buruienilor și grăpat.
6. Amendarea cu calcar pe soluri acide (US 1, 3, 7, 8, 12, 16-30, 32), cu 4 -8 t/ha CaCO₃, la 5 - 7 ani, toamna.
7. Fertilizarea organică (târlire) și minerală (azot 100-200 kg SA/ha, în 2-3 reprize primăvara și după ciclul de pășunat sau cosit; fosfor 40-80 kg, și potasiu 30-80 kg/ha, toamna sau în doze mai mari la 2 ani). Se recomandă fertilizarea pajiștilor de calitate foarte bună - mijlocie (clasa I - III) și sporadicele slabe, parțial îmbunătățite.
8. Supraînsămânțare regosoluri: Dactylis. g. 5kg/ha, Lotusbc. 5, Medicago s. 5, Onobrychis V. 25; pe celelalte soluri: Dactylis 10 kg/ha, Festuca p. 8, Phleum p. 5, Lolium p. 2, Poa p. 2, Trifolium r. 3. Fertilizare N50 kg SA/ha în anul I și 100-120 kg în 2 reprize în anii de folosire; P60-80 și K40-60 kg la 2 ani.
9. Eliminarea excesului de umiditate stagnantă sau freatică (desecare, drenaj, rigole, scarificare)
10. Combaterea alunecărilor de teren (lucrări specifice, drenarea izvoarelor, împădurire)
11. Folosirea rațională a pajiștilor.

I.1.5.Fauna

Fauna este caracteristică zonei mai largi a Târnavelor:

mamifere: mistreții, căprioarele, iepurii, lupii, vulpile, șoarecii de câmp, cârțițele, pisicile sălbatice (dispărute în ultimul timp), dihorii, nevăstuicile, vidra (dispărută), etc.

păsări: privighetoarea, cucul, hârăul, buha, mierla neagră, ciocârlia de pădure, graurul, vrabia, ciocârlia de câmp, rândunica, țarcă, cioara, uliul, turturica, pupăza, potârnichea, pițigoiul, porumbelul sălbatic, prepelița, guguștiuciul, cucuveaua, corbul etc.

reptile: șarpele de apă, șarpele de casă, șopârla, șopârla verde etc.

batracieni: broasca de iarbă, broasca de apă, broasca râioasă, broasca țestoasă (dispărută când a început exploatarea nisipului în cariera de la Visa).

pești: în apele Târnavei Mari și Visei: crap, șalău, biban, știucă, clean, somn, zvârluga etc.

moluște: melc de frunze și melc.

viermi: râma, lipitoarea

insecte: musca de casă, bondarul, viespea, strechea, furnica roșie, furnica neagră, coropișnița, gărgărița, țânțarul, păianjenul.

I.1.6. Poluarea

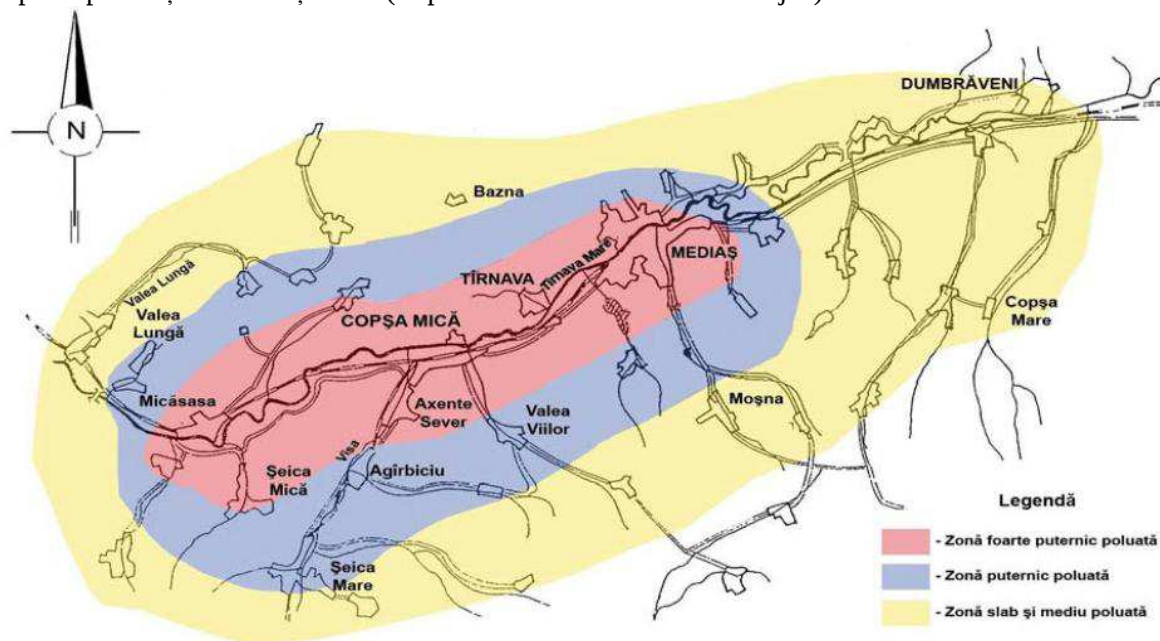
Poluarea mediului înconjurător, care a început odată cu intrarea în funcțiune a întreprinderilor Carbosin (1935) și Sometra (1940) se resimte peste tot în aer, în apă, pe plante și arbori, în sol.

Aflate doar la 1,5 km fața de Axente Sever cele două mari uzine chimice poluante, întinse pe cca. 10 km², au emanat în atmosferă concentrații de metale neferoase și negru de fum, ce depășeau uneori, de 20 ori norma sanitară admisă. Plumbul acumulat în cantități considerabile în toate speciile vegetale (în special în legume și fructe) are un efect deosebit de nociv asupra sănătății locuitorilor. Din cauza acestor concentrații de plumb a crescut mortalitatea la animalele domestice erbivore (în special cabaline).

Apele de suprafață, în special ale Târnavei Mari în aval de platforma industrială copșană, au devenit inutilizabile pentru irigații și pentru consumul animalelor. Pădurea a suferit în cel mai înalt grad de pe urma emanațiilor poluante. În special negrul de fum de la întreprinderea Carbosin, prin acoperirea frunzelor și ramurilor cu o peliculă fină a redus considerabil procesul de fotosinteză cu consecințe negative asupra dezvoltării vegetației, dar și asupra faunei din păduri. În anul 1981 la Sibiu s-au desfășurat lucrările unei Consfătuiri interdisciplinare care au dezbătut rezultatele cercetărilor din anii 1969 -1980 cu privire la efectele negative asupra factorilor de mediu ale agenților poluanți emiși de cele două întreprinderi din Copșa Mică, precum și a măsurilor ce se impuneau a fi luate pentru reducerea acestor efecte.

În anii 1969 - 1990 atmosfera era încărcată de particule de negru de fum, dioxid de sulf (apreciat de specialiști drept cel mai agresiv poluant, prin acțiunile directe și prin ploi acide) ce purta cu el plumb, cadmiu, pulberi de zinc și altele. Poluarea industrială a determinat efecte negative și asupra solurilor brune luvice tipice, pseudogleizate și brune argiluviale, prin modificarea caracteristicilor fizico-chimice datorită acidificării, debazificării și destrucurării, pe scurt, ducând la sărăcirea în substanțe nutritive. Cantitățile mari de oxizi de sulf în prezența apei au favorizat formarea acidului sulfuric și dirijarea acestuia spre orizonturile inferioare, fapt ce determinat distrucția aluminosilicaților și migrarea elementelor nutritive.

Conform **Raportului privind calitatea aerului în Județul Sibiu – 2015**, luând ca sursă de informare datele furnizate de stația de monitorizare a aerului SB 3, care este situată în apropierea comunei Axente Sever, calitatea aerului în zonă este influențată de existența zonei industriale de la Copșa Mică și de amplasarea pe cursul mijlociu și pe terasa inferioară a râului Târnavă Mare, zona depresionară, mărginită de dealuri cu **posibilități reduse de dispersie a noxelor**. În plus, curenții de aer de pe culoarul văii Târnavă transportă poluanții la distanțe mari (se poate observa în harta de mai jos):

Harta zonei Copșa Mică-Mediaș aflată sub incidența poluării

Din analize rezultă că în ultima perioadă de timp nu s-au înregistrat depășiri în ceea ce privește concentrația anuală de NO₂, SO₂, PM₁₀, însă se regăsesc în continuare în aer Plumb și Cadmiu, însă trebuie menționat că valorile măsurate sunt situate sub valorile limită. Alte surse de poluare ale aerului în comuna Axente Sever sunt surse mobile cum ar fi circulația auto pe drumurile publice, utilajele agricole dar și activitatea de creștere a animalelor în curțile gospodărești. Alți factori antropici contribuie, într-un nivel foarte scăzut, la poluarea aerului, caracterizat prin intensități mici și perioade scurte de timp.

Zgomotul și vibrațiile

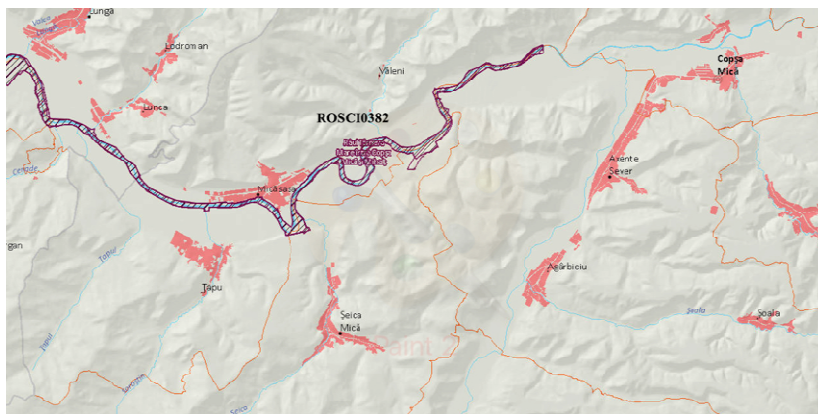
Zona nefiind industrializată, singurele surse de zgomot și vibrații demne de luat în seamă sunt determinate de activitățile de transport de-a lungul CF/ DN. Prin reabilitarea căilor de comunicație județene și asfaltarea drumurilor comunale ce străbat localitățile se îmbunătățește și activitatea de transport, cu efecte pozitive în ceea ce privește zgomotul și vibrațiile generate. În pofida modernizării DN14, vibrațiile și zgomotul sunt reclamate de toți cetățenii care au gospodăriile situate pe drumul principal care străbate cele două localități: Axente Sever și Agârbiciu.

Biodiversitate, arii naturale protejate

Lucrările prevăzute în PUG-ul comunei Axente Sever sunt localizate în apropierea sitului de interes comunitar **ROSCI0382 Râul Târnava Mare între Copșa Mică și Mihalț**.

Localizarea ROSCI0382: Suprafața totală a sitului este de 930ha. Aria naturală este situată din punct de vedere administrativ în regiunea de dezvoltare Centru, 78% din teritoriu fiind situat pe suprafața județului Alba, iar 22% pe cea a județului Sibiu.

Altitudinea media a ariei protejate este de 251 m (223m altitudinea minimă, 311 altitudinea maximă). Coordonatele sitului sunt 46°6'59" latitudine N și 24°1'28". Situl este important datorită prezenței unui mozaic de pășuni și pădure de luncă, habitate importante pentru speciile: *Lutra lutra*, *Unio crassus*, *Bombina variegata*, *Cobitis taenis* și *Rhodeus sericeus amarus*.

I.2.Amenajarea teritoriului comunei Axente Sever

Planul Urbanistic General al comunei Axente Sever

În anul 2000 a fost elaborat PUG-ul comunei Axente Sever, regulamentul cuprinzând prevederi referitoare la modul de utilizare a terenurilor și derealizarea și utilizarea construcțiilor pe întreg teritoriul localității. Planul urbanistic general este în curs de actualizare, acțiune cu termen de finalizare anul 2023.

Planul Urbanistic General (PUG-ul) este un proiect aprobat de Consiliul Local Axente Sever care face parte din programul de amenajare a teritoriului și de dezvoltare a localităților ce compun unitatea teritorial-administrativă de bază: Axente Sever, Agârbiciu și Șoala. Proiectant general PUG S.C. TAMAR COM SRL Sibiu și colaboratorii.

Planurile Urbanistice Generale cuprind analiza, reglementări și regulament local de urbanism pentru întreg teritoriul administrativ al unității de bază (suprafete din intravilan, cat si din extravilan). În același timp, PUG-ul stabilește norme generale, pe baza cărora se elaborează mai apoi în detaliu, la scară mai mică, Planurile Urbanistice Zonale (PUZ-urile) și apoi Planurile Urbanistice de Detaliu (PUD-urile).

Categorii generale de probleme abordate în cadrul Planului Urbanistic General cuprinse în Ghidul privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al PUG-ului:

- optimizarea relațiilor localităților cu teritoriul lor administrativ și județean;
- valorificarea potențialului natural, economic și uman;
- stabilirea și delimitarea teritoriului intravilan;
- reorganizarea și dezvoltarea căilor de comunicație;
- stabilirea și delimitarea zonelor construibile;
- stabilirea și delimitarea zonelor funcționale;
- stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară și definitivă de construire;
- stabilirea și delimitarea zonelor protejate;
- modernizarea și dezvoltarea echipării edilitare;
- evidențierea detinatorilor terenurilor și a modului de circulație juridică a terenurilor;
- delimitarea suprafețelor pe care se preconizează realizarea obiectivelor de utilitate publică;
- stabilirea modului de utilizare a terenurilor și condițiilor de conformare și realizare a construcțiilor

PUZ – Plan de Urbanism Zonal necesar pentru amenajarea vechiului cartier românesc dar și al drumului de ocolire a comunei pentru devierea traficului greu ce tranzitează Axente Sever și Agârbiciu

Planul Urbanistic Zonal (PUZ-ul) este proiectul care are caracter de reglementare specifică detaliată a dezvoltării urbanistice a unei zone din localitate (acoperind toate funcțiunile: locuire, servicii, producție, circulație, spații verzi, instituții publice, etc.) și asigură corelarea dezvoltării urbanistice complexe a zonei cu prevederile PUG-ului localității din care face parte. Prin PUZ se stabilesc obiectivele, acțiunile, prioritățile, reglementările de urbanism (permisiuni și restricții) necesare a fi aplicate în utilizarea terenurilor și conformarea construcțiilor din zona studiată (PUZ-ul reprezintă o fază premergătoare realizării investițiilor, prevederile acestuia realizându-se etapizat în timp, funcție de fondurile disponibile).

Categorii generale de probleme abordate în cadrul Planului Urbanistic Zonal, cuprinse în Ghidul privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al PUZ-ului):

- organizarea rețelei stradale;
- zonificarea funcțională a terenurilor;
- organizarea urbanistic-arhitecturală în funcție de caracteristicile structurii urbane;
- indici și indicatori urbanistici (regim de aliniere, regim de înălțime, POT, CUT, etc);
- dezvoltarea infrastructurii edilitare;
- statutul juridic și circulația terenurilor;
- delimitarea și protejarea fondului arhitectural-urbanistic de valoare deosebită, dacă acesta există în zona studiată;
- măsuri de delimitare până la eliminare a efectelor unor riscuri naturale și antropice, dacă acestea există în zona studiată;
- menționarea obiectivelor de utilitate publică;
- măsuri de protecție a mediului, ca rezultat al programelor specifice;
- reglementări specifice detaliate (permisiuni și restricții) incluse în Regulamentul local de urbanism aferent PUZ-ului.

PUD – Plan de Urbanism de Detaliu

Planul Urbanistic de Detaliu (PUD-ul) reprezintă de fapt documentația aferentă Planului Urbanistic General (PUG-ul) și Planului Urbanistic Zonal (PUZ-ul), explicând și detaliind conținutul acestor planuri, sub forma de prescripții și recomandări, corelate cu condiționările din Certificatul de Urbanism, în vederea urmăririi și aplicării lor. PUD-ul reprezintă documentația prin care se asigură condițiile de amplasare, dimensionare, conformare și servire edilitară, a unui sau mai multor obiective, pe o parcelă, în corelare cu funcțiunea predominantă și vecinătățile imediate (se studiază mai multe amplasamente, opțiunea pt. realizarea unei construcții compatibile cu funcțiile urbane). Este de fapt documentul consultat de comisia de urbanism atunci când este cerut un Certificat de Urbanism sau o Autorizație de Construire; dacă nu există PUD pentru terenul respectiv, Primăria cere mai întâi întocmirea lui, pe baza PUG-ului și PUZ-ului.

Categorii generale de probleme abordate în cadrul Planului Urbanistic de Detaliu (PUD- ul) cuprinse în Ghidul privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al PUD-ului):

- regimul juridic, economic și tehnic al terenului și construcțiilor;-compatibilitatea funcțiunilor și conformarea construcțiilor, amenajărilor și plantațiilor;
- relații funcționale și estetice cu vecinătatea;
- asigurarea accesibilității și racordarea la rețelele edilitare;
- permisivități și constrângeri urbanistice, inclusiv ale volumelor construite și amenajărilor;
- modul de ocupare și utilizare a terenului (POT, CUT);
- funcțiunea și aspectul arhitectural al construcției (sau construcțiilor) și amenajărilor;
- integrarea noilor construcții și corelarea lor cu cele existente în vecinătate;
- intervenția, prin reabilitarea construcțiilor și amenajărilor învecinate, în scopul armonizării cu construcțiile și amenajările noi propuse (dacă este cazul);
- circulația carosabilă și pietonală, corelate cu traficul în zona și relațiile cu zonele învecinate (accese pietonale și auto);
- parcaje, spații de recreere și de joacă;
- echiparea edilitară și impactul asupra rețelelor existente în zonă (necesitatea de dezvoltări, modernizări, etc);
- funcționarea diferitelor forme de proprietate juridică a terenului; circulația acestora dacă este cazul;

PUD-ul necesar pentru amenajarea Parcului Industrial Agârbiciu!

PUD-ul se întocmește fie când acest lucru este prevăzut în Regulamentul Local de Urbanism (RLU), fie atunci când, din diverse motive, regulamentul nu se poate aplica, anumite proprietăți ale amplasamentului fiind diferite de cele propuse de R.L.U.

P.U.D.-uri se mai întocmesc și în cazul în care investiția preconizată diferă de prevederile R.L.U.. P.U.D.-ul conține normele pe care trebuie să le respecte o construcție într-o anumită zonă: înălțimea maximă, procentul din teren ocupat de construcție (POT), coeficientul de ocupare a terenului (CUT), retragerile minime admise, destinație (locuințe, birouri, comerț, industrie, etc.).

P.U.D.-ul este aprobat de către Consiliul Local al comunei Axente Sever, P.U.D.-urile neputând fi aprobate fără avizul Comisiei Tehnice a primăriei sau, atunci când primăria nu are o comisie tehnică, de către comisia tehnică de urbanism a Consiliului Județean.

Alte avize sunt avizele de amplasament ale furnizorilor locali de utilități, cum ar fi Distrigaz, Electrica, Romtelecom, etc. Aceste avize evidențiază dacă un amplasament este afectat de rețelele proprii.

Sunt necesare, în anumite condiții, avizele de circulație, mediu (acord de mediu), avize MApN, MAI, SRI, etc.

Prin PUG-ul Comunei Axente Sever elaborate de S.C. ASSA ȘTEFĂNEL & COMP S.N.C. Mediaș, elaborat în septembrie 2013, PUG valabil în prezent se precizează și delimitează 24 U.T.R.-uri (unități teritoriale de referință) în comună.

Nr. Crt.	Unitatea teritorială de referință	Localitatea și funcționalitatea	Observații -ce cuprinde zona:
1	UTR-1	Axente Sever: suprafață destinată, ca funcționalitate zonei central administrative (centrul istoric administrativ și comercial)	Zona centrală cu unitățile administrative și locuințe
2	UTR2	Axente Sever: suprafață destinată ca funcționalitate zonei de locuințe, iar complementar aici sunt amplasate și o serie de construcții de interes general	-zonă locuințe -sector agricol -cimitir ortodox -stație de tratare a apei, front de captare
3	UTR3	Axente Sever: suprafață destinată, ca funcționalitate zonei de locuințe	-zonă locuințe, -cimitir ortodox, -sector agricol, -stadion fotbal, -ștrand, teren alocat pentru sală de sport; -fabrica de oxigen -gara CFR -casă de rugăciuni baptistă
4	UTR4	Agârbiciu : suprafață destinată zonei central istorice a satului	-biserica evanghelică, -căminul cultural -școala -locuințe din zona centrală
	UTR5	Agârbiciu: suprafață destinată, ca funcționalitate, zonei de locuințe	-zonă locuințe -sector industrial (gater) -cimitir ortodox -poșta
	UTR6	Agârbiciu : suprafață destinată zonei de gospodărire comunală	-cimitirul evanghelic
	UTR7	Agârbiciu: suprafață destinată – în principal – zonei de locuințe	-zona locuințe, -gara CFR -oficiu PTTR, -casă de rugăciuni baptistă -biserica greco-catolică, -teren sport propus, -zonă de locuințe propusă -cabinet medical -grădiniță
	UTR8	Șoala: suprafața destinată, în principal, funcțiunilor de interes geneal, de zonă central istorică	-biserica evanghelică, -grădiniță, -locuințe în zona centrală -școala -cămin cultural, -oficiu PTTR
4	UTR9	Șoala: suprafața cu destinație zonă de locuințe	-zonă locuințe -cimitir evanghelic
5	UTR10	Șoala: suprafață destinată, în principal, funcțiunii de locuire	-zona de locuințe -cimitir ortodox -teren sport -biserica ortodoxă
6	UTR11	Șoala: unitate teritorială identificată în trup izolat intravilan	Sector industrial, cu suprafață de 3,16 ha
7	UTR12	Șoala: unitate teritorială identificată în trup izolat intravilan (trup 5)	-fermă zootehnică (crescătorie porci) – suprafață 0,93 ha
8	UTR 13	unitate teritorială identificată în trup izolat intravilan (trup 6)	Triaj CFR – suprafață 0,93 ha
9	UTR 14	unitate teritorială identificată în trup izolat	Groapă gunoi– suprafață 1 ha

		intravilan (trup 7)	
	UTR 15	unitate teritorială identificată în trup izolat intravilan (trup 8)	Sector agrozootehnic – suprafață 8,40 ha
	UTR 16	unitate teritorială identificată în trup izolat intravilan (trup 9)	Sector industrial (Cramă)– suprafață 1 ha
	UTR 17	unitate teritorială identificată în trup izolat intravilan (trup 10)	Fermă agrozootehnică –suprafață 0,29 ha
	UTR 18	unitate teritorială identificată în trup izolat intravilan (trup 16)	Sector zootehnic (fermă animale) – suprafață 0,65 ha
	UTR 19	Axente Sever: unitate teritorială identificată în trup izolat intravilan (trup 23)	Stație epurare Axente Sever – suprafață 0,31 ha
	UTR 20	Agârbiciu: unitate teritorială identificată în trup izolat intravilan (trup 24)	Stație tratare a apei + front de captare Agârbiciu – suprafață 0,43 ha
	UTR 21	Agârbiciu: unitate teritorială identificată în trup izolat intravilan (trup 25)	Stație epurare Agârbiciu – suprafață 3,30 ha
	UTR 22	Șoala: unitate teritorială identificată în trup izolat intravilan (trup 26)	Stație tratare + frontul de captare – Șoala – suprafața de 0,30 ha
	UTR 23	Șoala: unitate teritorială identificată în trup izolat intravilan (trup 26)	Stație de epurare – Șoala – suprafața de 1,07 ha
	UTR 24	Trup 12 – radar M.A.N. – suprafața de 0,10 ha	
		Trup 13 – saivan – suprafața de 0,85 ha	
		Trup 14 –Sector agricol (hală sortare fructe) – suprafața de 0,10 ha	
		Trup 15 – sector agricol – suprafața de 0,30 ha	
		Trup 17 – saivan – suprafața de 0,15 ha	
		Trup 18 – tabără de vară – suprafața de 0,20 ha	
		Trup 19 – tabără de vară – suprafața de 1,23 ha	
		Trup 20 – tabără de vară – suprafața de 0,30 ha	
		Trup 21 – tabără de vară – suprafața de 0,20 ha	
		Trup 22 – tabără de vară – suprafața de 1,50 ha	
		Total = 238,21 ha	

Note⁹:

1.Se impune **revizuirea și actualizarea Planului Urbanistic General** al comunei Axente Sever existând o serie de prevederi depășite legate de infrastructura de rețele și stații de tratare și epurare a apei precum și depozitarea gunoiului

2.Se impune ca **noul Regulament Local de Urbanism să fie definit la nivel de zone și subzone funcționale:**

- zona centrală-istorică și de interes turistic cu funcțiuni complexe de interes public (administrativ-comercial și de servicii)
- zona de locuit și funcțiuni complementare
- zona unităților industriale
- zona unităților agricole
- zona de activități cultural-sportive și de agrement
- zona de rețele edilitar – gospodărești
- zona de gospodărire comunală
- zona căilor de comunicație (cu precizări explicite privind circulația mijloacelor de transport cu tracțiune animală și a animalelor – ciurda satului)

⁹ PUG-ul actual a fost elaborat în anul 2003, cu patru ani înainte de integrarea României în Uniunea Europeană, lucrarea nefiind corelată cu normele de mediu și strategia actuală de dezvoltare economico-socială a comunei Axente Sever (2008)

3. Se impune definirea zonele de interes turistic (căi de comunicații, obiective de interes turistic în intravilan sau extravilan) pentru includerea unor reglementări specifice de dezvoltare urbanistică, pentru promovarea localităților și a întregii comune (parcări, locuri de popas, etc).

4. Extinderea intravilanului localității Axente Sever (implicit al comunei) prin includerea terenului aferent drumului de hotar ocolitor în intravilanul localității și definirea unei zone rezidențiale de dezvoltare comunitară în scop turistic (zonă pe malul stâng al Visei ce unește intrarea în localitatea Agârbiciu de Drumul Blajului). Parcelarea acestei zone ar permite dezvoltarea sectorului de servicii turistice-culturale și sportive ale comunei zona permițând o dezvoltare economico-socială a comunei fără restricții de ordin urbanistic și o deviere parțială a traficului de pe strada principală a localităților Axente Sever și Agârbiciu. De asemenea dezvoltarea intravilanului pe această zonă ar permite valorificarea potențialului agricol al versanților însoriți ai dealurilor (ținutul viilor comunei) accesul fiind relativ dificil în prezent.

5. Definirea potențialului parcului industrial Agârbiciu, prin extindere și asigurare cu toate facilitățile de infrastructură (centrul expozițional, atragere de noi investitori și reabilitarea construcțiilor existente): Includerea parcului în categoria parcurilor industriale din România, în conformitate cu Legea 186/2013.

Evoluția probabilă în situația neimplementării P.U.G.

Alternativa 0 sau "nici o acțiune", reprezintă situația în care Planul Urbanistic General nu se actualizează, păstrându-se același mod de a privi și trata problema din punct de vedere urbanistic. În acest mod, comuna Axente Sever este condamnată nu numai la păstrarea unei situații urbanistice total necorespunzătoare ci chiar la degradarea continuă a situației existente, pentru că în fapt, lipsa unor măsuri urbanistice permanente determină accentuarea impactului negativ asupra dezvoltării armonioase a comunei prin perpetuarea construirii haotice pe terenuri fără reglementări corespunzătoare, degradarea continuă a mediului prin lipsa de măsuri, diminuarea opțiunilor de dezvoltare economică, socială și culturală a comunei. Principalele aspecte cu impact negativ ce rezultă din aplicarea alternativei 0 sunt:

- Extinderea haotică a zonelor de locuire prin lipsa unor reglementări urbanistice concrete;
- Lipsa unor măsuri pentru conservarea specificului arhitectural cu impact negativ asupra zonelor cu locuințe existente, modificarea regimului normal de înălțime, a procentelor de ocupare și a coeficienților de utilizare a terenului;
- Distribuția haotică în intravilanul existent a zonelor funcționale;
- Diminuarea oportunităților de dezvoltare economică ale comunei în condițiile neimplementării unor măsuri menite să încurajeze activitățile investiționale prin lipsa unor suprafețe destinate acestui tip de activitate;
- Distribuția teritorială neadecvată a zonelor verzi cu impact negativ asupra indicatorilor de calitate a vieții;
- Lipsa unor măsuri privind dezvoltarea și întreținerea infrastructurii comunei, de reabilitare a străzilor și a drumurilor vicinale și comunale, extinderea rețelelor de canalizare, modernizarea rețelelor de alimentare cu apă, gaze naturale;
- Lipsa unor măsuri moderne de colectare și transfer a deșeurilor și perpetuarea depozitării haotice pe marginile văilor ce traversează intravilanul;
- Lipsa măsurilor de protecție a monumentelor istorice din patrimoniul național și construcțiilor din zona protejată.

Alternativa 2 reprezintă o variantă a alternativei 1 (varianta aleasă de beneficiar și avizată în Consiliul Local Axente Sever - această variantă este alternativa **optimă**, supusă atenției Agenției de Protecție a Mediului Sibiu în vederea obținerii Avizului de Mediu), ce poate fi aplicată în condițiile legii. Principalul aspect cu impact negativ ce rezultă din aplicarea alternativei 2 este extinderea haotică a zonelor de locuire.

În cazul neimplementării PUG-ului, chiar dacă se va realiza extinderea rețelei de canalizare în comună, lipsa unor obligativități pe linie urbanistică de conectare a tuturor locuințelor sau obiectivelor de orice natură la rețea va permite continuarea practicilor de evacuare a apelor uzate în mod necontrolat, ceea ce ar avea un efect negativ asupra biocenozelor din pârâurile care se constituie în receptori finali, asupra pânzei de ape freatice, a solului și implicit asupra vegetației și faunei în general.

Schimbarea forțată a destinației terenurilor, nereglementată, poate avea efecte negative asupra mediului și anume:

- realizarea de construcții în locuri ce găzduiesc poate importante habitate naturale protejate situate pe teritoriul comunei, cu efect negativ asupra florei, și faunei din zonă;

- realizarea unor investiții pe suprafețe de terenuri care în mod normal ar trebui să constituie zone de protecție (sanitară, ale unor monumente istorice etc);
- defrișări necontrolate.

Dezvoltarea la întâmplare a localităților, sub presiunea economiei de piață, fără stabilirea unor obiective și mai ales de priorități de acțiune, ar contraveni principiilor dezvoltării durabile și chiar dacă nu ar avea efecte catastrofale asupra mediului, ar avea conotații negative pentru dezideratul de dezvoltare armonioasă a comunei în contextul protejării mediului înconjurător.

Ca o regulă universal valabilă în cazul oricărei forme de plan de sistematizare a unor zone sau localități, se poate afirma că și în cazul comunei Axente Sever, **alternativa „zero”** (adică neimplementarea planului - în speță a PUG-ului) nu poate fi luată în considerare, această variantă fiind cea mai dăunătoare mediului dintre toate cele posibile. La nivelul zonificării existente se remarcă o serie de *disfuncționalități* care se pot remedia fie cu ocazia elaborării noului PUG, fie pe perioada de valabilitate a acestuia, dintre care, menționăm:

- protejarea zonelor delimitate cu monumente de arhitectură și situri arheologice;
- executarea rețelelor de alimentare cu apă și de canalizare.

I.3. Populația Comunei Axente Sever

Recensământul populației reprezintă o observare statistică totală, special organizată, în vederea cunoașterii numărului populației unei țări la un moment dat și a structurii acesteia după caracteristici demografice, social-culturale și economice. Acțiuni de mare amploare și complexitate, recensămintele populației s-au efectuat din cele mai vechi timpuri și pe teritoriul țării noastre. Cronica statisticii oficiale din România consemnează asemenea preocupări încă de la Unirea Principatelor din 1859.

Ultimul recensământ reprezintă cel de-al doisprezecelea recensământ al populației organizat pe principii moderne în țara noastră, după cele pe care cronologia le consemnează, după cum urmează: Recensământul din 1859-1860, decembrie 1899, 19 decembrie 1912, 29 decembrie 1930, 6 aprilie 1941, 25 ianuarie 1948, , 21 februarie 1956, 15 martie 1966, 5 ianuarie 1977, 7 ianuarie 1992, 18 martie 2002, recensământul populației și al locuințelor din 2011

Un moment important în istoricul recensămintelor populației a fost cel din 15 martie 1966, când pentru prima dată, simultan cu recensământul populației, s-a efectuat și recensământul locuințelor.

Concepția modernă care stă la baza organizării recensămintelor populației are unele trăsături specifice:

- este o operațiune inițiată de stat, investită cu autoritate legală și efectuată pe baza unui act normativ;
- se efectuează pe un teritoriu bine determinat, asupra căruia se întinde suveranitatea statului respectiv;
- se caracterizează prin universalitate, adică sunt supuse înregistrării toate persoanele din statul respectiv fără nici o excepție;
- se caracterizează prin simultaneitate, ceea ce înseamnă că persoanele de pe întregul teritoriu se înregistrează cu situația la un moment dat, același pentru toți. Acesta este denumit "moment de referință " sau "moment critic " al recensământului.
- unitatea de observare a recensământului: persoana, gospodăria, gospodăria instituțională, nucleul familial, unitatea de locuit, clădirea.
- toate persoanele au obligația de a furniza personalului de recensământ informații corecte și complete, informații care sunt strict confidențiale și sunt utilizate numai în scopuri statistice.

Scopul fundamental al recensământului este acela de a oferi informații esențiale pentru politicile guvernamentale în domeniul economic și social, inclusiv pentru dezvoltarea umană. Astfel, datele cu privire la numărul și structura gospodăriilor și familiilor, nivelul de instruire a persoanelor, etnia, limba maternă, religia, resursele de muncă, gradul de ocupare și repartizarea forței de muncă pe activități și ocupații în teritoriu, condițiile de locuit ale populației, nu se pot obține decât cu ocazia recensămintelor.

Recensământul din 2011 rămâne înscris ca cea mai importantă și complexă cercetare statistică după integrarea României în Uniunea Europeană . Compararea datelor furnizate de recensământul din 2002, cu cele din 1992, consemnează faptul că populația și structura ei demografică au înregistrat în această perioadă evoluții, tendințe și mutații noi, diferite de cele care au avut loc în deceniile anterioare. Ele au fost determinate sau influențate de acțiunea unui complex de factori de natură politică și economică, specifici ultimului deceniu, rezultați din dificilul proces de tranziție, de reformare a economiei și societății românești pe calea modernizării și a valorilor democrației.

Modificările structurale care s-au produs în acești ani au condus și în județul Sibiu la unele fenomene specifice de ordin cantitativ, dar și calitativ atât în ceea ce privește evoluția numărului populației, cât și a caracteristicilor ei socio-demografice sau economice.

NOTE METODOLOGICE – la Recensământul din 2011

POPULAȚIA STABILĂ

OBIECTIVE:

• **prioritar** – de a obține informații ample și de calitate privind numărul și distribuția teritorială a populației, a structurii demografice și socio-economice, date referitoare la gospodăriile populației, precum și la fondul locativ și condițiile de locuit ale populației și clădirile în care se situează locuințele.

• **complementar** – bazei de fundamentare a unei analize adecvate a dinamicii diferitelor fenomene demografice și socio-economice, obiectiv strâns legat atât de gradul ridicat al comparabilității datelor pe plan internațional, cât și de cel al comparabilității cu datele obținute la recensămintele anterioare efectuate în România.

Scopul fundamental – de a oferi informații esențiale și de calitate pentru politicile guvernamentale în domeniul economic și social, inclusiv pentru dezvoltarea umană.

SFERA DE CUPRINDERE - *aceeași ca în cazul recensământului anterior.*

S-au înregistrat:

• *toți cetățenii români cu domiciliul în țară* (indiferent dacă la momentul recensământului se află în țară sau în străinătate),

• *persoanele de cetățenie străină sau fără cetățenie care au domiciliul (reședința permanentă) în România sau o reședință temporară* (indiferent de motivul stabilirii: refugiați, solicitanți de azil, solicitanți de cetățenie română, străini sosiți pentru afaceri sau în interes personal).

Nu s-au înregistrat

Persoanele de cetățenie străină din cadrul reprezentanțelor diplomatice și consulare sau al reprezentanțelor organizațiilor internaționale și membrii familiilor lor, personalul forțelor armate străine, personalul flotei comerciale navale și aeriene, precum și corespondenții de presă care la momentul de referință al recensământului se află pe teritoriul țării.

La recensământ **s-au înregistrat**, de asemenea, toate clădirile de locuit, clădirile cu altă destinație în care se află locuințe, clădirile cu unități de locuit în comun (internate școlare, cămine pentru studenți, dormitoare pentru muncitori, cămine de nefamiliști, case de copii, cămine pentru bătrâni, hoteluri, spitale, sanatorii, cabane turistice etc.) și locuințele din cadrul acestora.

Nu s-au înregistrat clădirile cu altă destinație (administrative, industriale, comerciale, agrozootehnice, social-culturale, spații de depozitare), dacă în incinta acestora nu se află locuințe sau unități de locuit în comun. Nu se vor înregistra, de asemenea, cazarmile, închisorile sau alte clădiri aflate în incintele păzite ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului de Interne, Ministerului de Justiție și Serviciului Român de Informații. Vor fi exceptate de la înregistrare și acele clădiri situate pe teritoriul României, deținute cu titlu de proprietate de alte state, administrate de reprezentanțele diplomatice și consulare ale țărilor respective sau de reprezentanțele organizațiilor internaționale, dacă în cadrul lor nu au domiciliul cetățeni români.

METODA DE ÎNREGISTRARE a fost **tradițională**, prin interviu directă a populației de către recenzori, răspunsurile fiind înscrise în chestionarele de recensământ.

VÂRSTA - Pentru fiecare persoană recensată s-a înregistrat data exactă a nașterii (anul, luna, ziua), iar prin prelucrarea automată a datelor, s-a determinat vârsta în ani împliniți a fiecărei persoane.

STAREA CIVILĂ LEGALĂ - Starea civilă legală s-a înregistrat pentru toate persoanele recensate, indiferent de sex și vârstă, astfel: necăsătorit(ă), căsătorit(ă), divorțat(ă), văduv(ă), pe baza declarației persoanei recensate.

Starea civilă de fapt evidențiază dacă persoana trăiește sau nu în uniune consensuală. S-a considerat că trăiesc în uniune consensuală persoanele care conviețuiesc fără forme legale de căsătorie, având o reședință comună cu partenerul/partenera.

ETNIA - Pentru fiecare persoană s-a înscris etnia pe baza propriei declarații. La prelucrarea și prezentarea rezultatelor recensământului au fost realizate următoarele grupări: la etnia română s-au inclus și persoanele care s-au declarat aromâni și macedoromâni; la maghiari s-au inclus și secuii; iar la germani s-au inclus sașii și șvabii.

LIMBA MATERNĂ - Limba maternă reprezintă prima limba vorbită (în primii ani ai copilăriei) în mod obișnuit în familia persoanei recensate.

RELIGIA - Religia reprezintă credința sau opțiunea religioasă sau spirituală, înregistrată conform declarației fiecărei persoane, indiferent dacă această credință se manifestă sau nu prin aderarea la o comuniune organizată pe bază de dogme religioase sau spirituale specifice.

Pentru o deplină analiză de către toți cei interesați în evoluția populației comunei Axente Sever, după 1990, oferim următoarele statistici, publicate în materialele de specialitate:

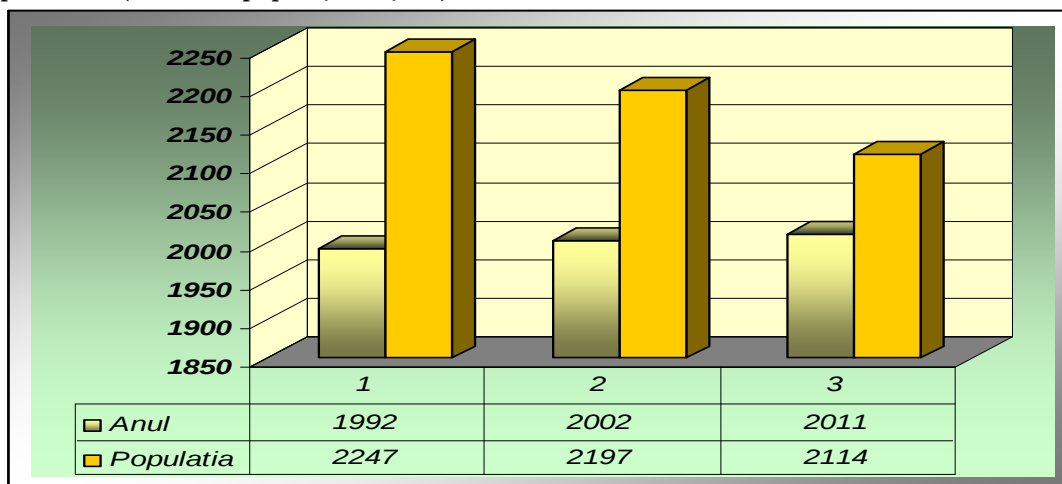
Structura și evoluția populației pe localități - la recensămintele din 1992 – 2002 - 2011

Sate	1992	Populația Recensământ 1992*	Populația Recensământ 2002	Populația Recensământ 2011	Populația 2020 Fișa Localității ¹⁰
Axente Sever	2292	2247	2197	2114	
Agârbiciu	1522	1522	1537	1269	

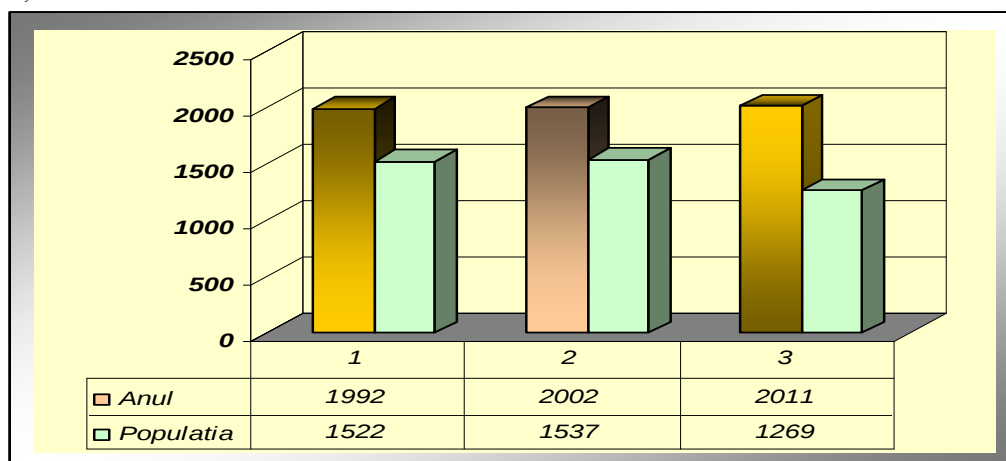
¹⁰ Fișa U.A.T. Axente Sever – elaborată de Direcția Județeană de Statistică - octombrie 2020

Șoala	331	331	314	307	
Total comună Axente Sever	4145	4100	4048	3690	4288

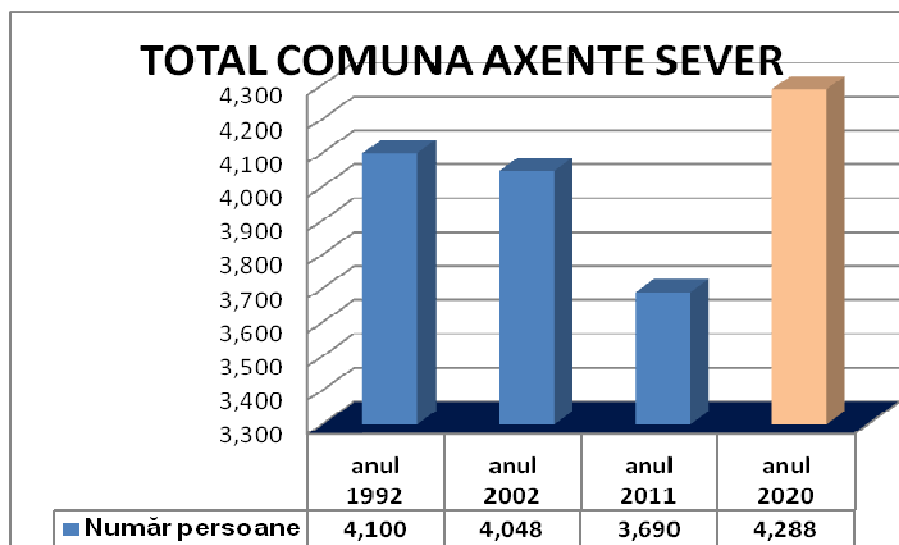
Ilustrând grafic evoluția populației stabile pe componentele din tabelul de mai sus se poate observa că
 -în localitatea **Axente Sever**, în perioada 1992 – 2011 evoluția a fost descrescătoare, diferența fiind de 113 persoane (5,9% din populația inițială)

-în satul Agârbiciu – în aceeași perioadă, de circa 10 ani – diferența este mult mai mare.
 Cele 253 de persoane - 16,6% din populația inițială (1992) reprezintă o pondere semnificativă din totalul populației.

În satul Șoala evoluția populației stabile între 1992 – 2011 este următoarea (-24 persoane, reprezentând 7,25 %)

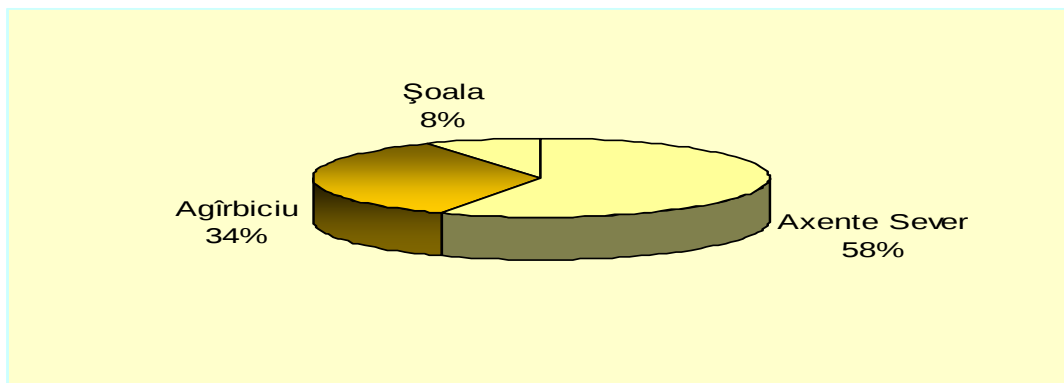

La nivel de comună Axente Sever - Evoluția populației stabile 1992 – 2011 -2020, populația a cunoscut o scădere de la 4100 (în 1992) la 3690 (în 2011), iar ulterior o creștere la 4288 (2020).

Scăderea în valori absolute de 410 – reprezentând 10% din populația inițială se datorează atât sporului natural negativ (mortalitatea mai mare ca natalitate) cât și sporului migratoriu (diferența dintre imigranți și emigranți) este negativ, cei plecați și stabiliți pe alte meleaguri fiind mai mulți decât cei stabiliți în comună.

Ani	1992*	2002	2011	2020
Total comună Axente Sever	4100	4048	3690	4288

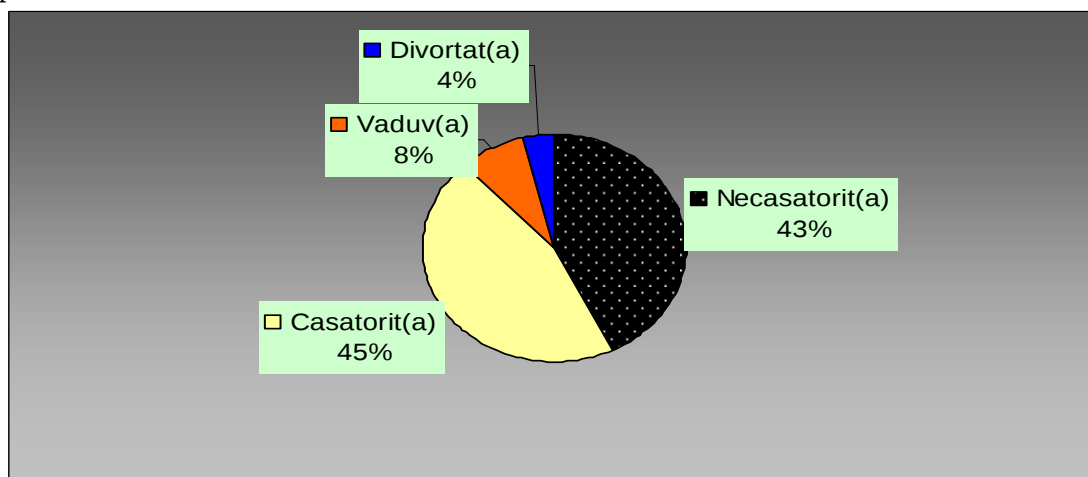
Structura populației pe localități în anul 2011 – cu ocazia efectuării Recensământului este următoarea: majoritatea populației este în Axente Sever (2114 locuitori – reprezentând 58%) ceilalți fiind în Agârbiciu (34%) și Șoala (8%)

Comuna AXENTE SEVER – structura populației după starea civilă legală (în 2011)

JUDETUL MUNICIPII SI ORASE COMUNE	POPULATIA STABILA TOTAL	STAREA CIVILA LEGALA					STAREA CIVILA DE FAPT Persoane care traiesc in uniune consensuala
		Necasatorit(a)	Casatorit(a)	Vaduv(a)	Divortat(a)	Informa tie nedispo nibila	
Axente Sever	1	2	3	4	5	6	7
Ambele sexe	3690	1580	1667	298	143	*	234
Masculin	1843	899	827	51	64	*	117
Feminin	1847	681	840	247	79	-	117

În graficul de mai jos s-a analizat totalul populației (de ambele sexe) pe structura după starea civilă: din 3690 de persoane (rezultate preliminare recensământ 2011 – publicate în 2013): persoane necăsătorite – 1580 (din care 899 de bărbați și 681 femei), căsătoriți – 1667, văduv (a) – 298 și divorțat 234; din acestea 234 persoane trăiesc în uniune consensuală.

Populația stabilă după principalele limbi materne la recensământul din 2011 :

La nivel de comună Axente Sever – recensământ 2011, structura populației este următoarea

Populație totală:	Români	Maghiari:	Germani:
3565	3524	25	14

Din 3565 de persoane – 3524 sunt români, 25 maghiari și 14 germani; este interesantă evoluția structurii populației în sec. XX: structura populației din comună (după naționalitate) în perioada 1930-1992 2002

Anii/	TOTAL	Români	Maghiari	Germani	Romi (Țigani)	Alte naționalități
1930	3183	1604	23	1549	7	
1956	3760	2178	21	1535	23	3 polonezi
1966	4610	2765	43	1792	7	1 sârb, 1 rus, 1 polonez
1977	5681	2948	24	2293	413	2 ruși, 1 nedecarat
1992	4100	3367	41	167	524	1 polonez
2002	4048	3836	30	38	144	-

Într-o altă situație la recensământul din 2011, structura populației stabile după etnie este următoarea:

Din totalul populației stabile de 3690 de locuitori: 3269 sunt români, 24 maghiari, 210 romi, 20 germani; aici apărând romii.

Din analiza numărului de absolvenți de studii superioare, comuna Axente Sever se situează pe locul trei în județul Sibiu; astfel în 2002 locul I – era ocupat de comuna Șelimbăr (128 de absolvenți), Cristianul (cu 114) și Axente Sever cu 102, înaintea comunei Rășinari ce avea 98 absolvenți.

În 2011 în structura populației stabile se consemnează 234 de absolvenți cu studii superioare, din care 219 cu licență. De asemenea în comună sunt 84 absolvenți de studii post-liceale și de maiștri, 802 studii liceale, 673 studii profesionale și ucenici, etc.

Populația stabilă după principalele religii, la recensământul din 2011:

Populația stabilă în Axente Sever	Ortodocși	Romano-catolică	Greco-catolică	Reformată	Baptistă	penticostală	Advestistă de ziua de 7-a
3565	3121	16	349	12	31	6	3

Obs: nici o persoană nu s-a declarat fără religie, ateu sau de religie nedecarată . Ponderea majoritară o constituie populația ortodoxă, reprezentând 87,54% din populație; urmează credincioșii greco-catolici cu 9,78% și bapțiștii cu 0,86% - 31 de credincioși.

O situație urmărită de recensământul din 2011 a fost **situația persoanelor prezente – temporar absente** din gospodării:

Persoane prezente			Per temporar absente			Din care plecate în țară			Din care plecate în străinătate		
Ambele sexe	masc	Fem	Ambele sexe	M	F	Ambe sexe	masc	Fem	Ambe sexe	masc	Fem
3501	1745	1756	64	41	23	15	11	4	49	30	19

(Continuare tabel precedent)

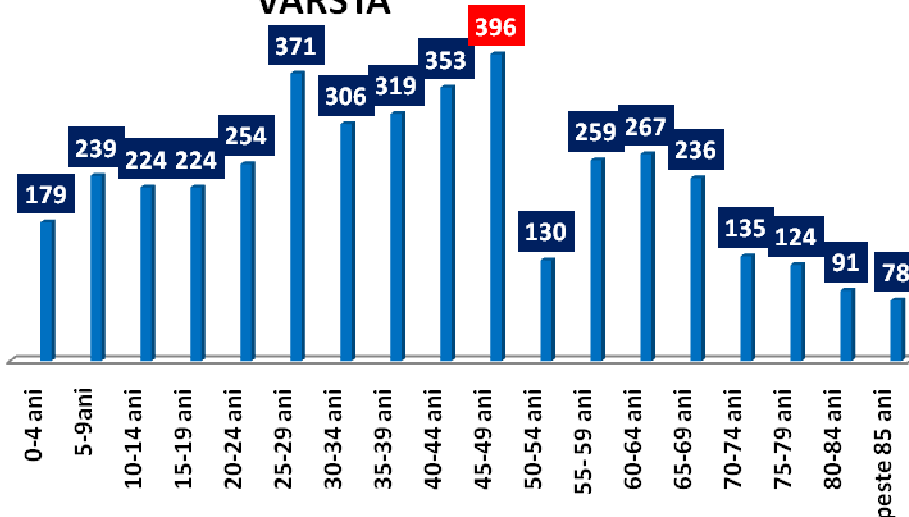
Persoane plecate pentru o perioadă îndelung			Din care plecate:					
			în țară			în străinătate		
Ambe sexe	M	F	Ambe sexe	M	F	Ambe sexe	M	F
250	129	121	17	10	7	233	119	114

Structura populației comunei Axente Sever la 1 ianuarie 2020, pe grupe de vârstă:

Grupa vârstă (ani)	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85- peste
Populație	179	239	224	224	254	371	306	319	353	396	130	259	267	236	135	124	91	78

PIRAMIDA VÂRSTELOR ÎN COMUNA AXENTE SEVER (2020)

STRUCTURA POPULAȚIEI PE GRUPE DE VÂRSTĂ

Locuințele convenționale pe forme de proprietate (2011)

Nr. locuințe convențional	Forma de proprietate					
	Privată particulară		Proprietate de stat		Proprietate a cultelor	
	Nr.	In % față de total	nr	In % față de total	nr	In % față de total
1333	1318	98,9	9	0,7	6	0,5

Obs: nu există locuințe convenționale proprietate privată de grup, cooperatistă sau asociativă, singurele proprietăți fiind cele private particulare, de stat și a cultelor.

Locuințe convenționale după dotarea cu instalații și dependințe

Număr locuințe	Alimentare cu apă în locuință		Instalație de canalizare în locuință		Instalație electrică		Încălzire centrală		Bucătărie în locuință		Baie în locuință	
	Nr	În %	Nr.	În %	Nr	În %	Nr	În %	Nr	În %	Nr	%
1333	1190	89,30	1121	84,1	1300	97,5	326	24,50	1259	94,4	920	69%

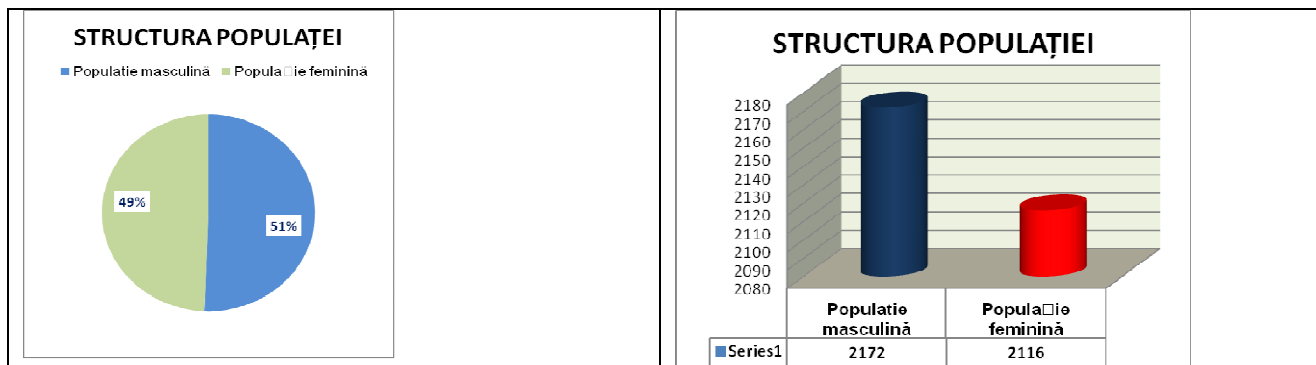
CLĂDIRI DUPĂ ANUL CONSTRUIRII, LA NIVEL DE COMUNĂ – 2002

Total clădiri	Până la 1900	1901-1914	1915-1929	1930-1944	1945-1960	1961-1970	1971-1975	1976-1980	1981-1985	1986-1990	1991-2000	2001-2002
1227	157	46	105	101	327	260	128	79	19	19	32	4

Notă: diferența dintre numărul total de clădiri la cele două recensăminte (2011-2002) relevă realitatea dezvoltării sectorului imobiliar în comună: 106 de construcții noi, într-un deceniu (rezultate preliminare)

Structura populației stabile la 1 ianuarie 2020, după sex, total

- masculină	2172
- feminină	2116
Total comună Axente Sever	4288

I.4. Unitatea administrativ teritorială comuna Axente Sever

Comuna Axente Sever este legal înființată începând cu data de 30 iulie 1993, comuna având Codul Unic de Înregistrare CUI: 4406126

Ca unitate teritorial administrativă a fost înființată prin Legea nr. 2/1968 –legea împărțirii teritorial administrative a Republicii Socialiste România. Prin această lege se stabilesc următoarele:

Art. 1. - Teritoriul Republicii Socialiste România este organizat în unități administrativ-teritoriale: județul, orașul și comuna.
Art. 2. - Capitala Republicii Socialiste România este municipiul București.
Art. 3. - Județul este alcătuit din orașe și comune - unități de bază ale organizării administrativ-teritoriale a țării - în funcție de condițiile geografice, economice și social-politice, etnice și de legăturile culturale și tradiționale ale populației.
Art. 5. - Comuna este unitatea administrativ-teritorială care cuprinde populația rurală unită prin comunitate de interese și tradiții, fiind alcătuită din unu sau mai multe sate, în funcție de condițiile economice, social-culturale, geografice și demografice. Prin organizarea comunei se asigură dezvoltarea economică, social-culturală și gospodărească a localităților rurale.
Satele în care își au sediul organele de conducere ale comunei sînt sate-reședință.
Art. 7. - Orașele și comunele care, datorită condițiilor climaterice, hidrologice sau așezării lor, prezintă importanța pentru ocrotirea sănătății și asigurarea odihnei cetățenilor, sînt organizate ca stațiuni balneoclimaterice.
Art. 9. - Unitățile administrativ-teritoriale, denumirea și componența lor, municipiile reședințe de județe, precum și satele reședințe de comune sînt cele prevăzute în anexă la prezenta lege.
La punctul 6 din Anexa 1 este inclusă comuna Axente Sever formată din satele : 1. Axente Sever, 2. Agirbiciu, 3. Soala

Comuna are sediul în Axente Sever nr. 165 și este legal reprezentată prin **primar Marius Grecu**, ales la alegerile locale din 2012, pentru perioada 2012-2016 - 2020

Secretar: Iuga Maria Andreea

Contabil: Lupu Adelina Carmen

„Primarul, viceprimarul, secretarul unității administrativ-teritoriale și aparatul de specialitate al primarului constituie o structură funcțională cu activitate permanentă, denumită primăria comunei, orașului sau municipiului, care duce la îndeplinire hotărârile consiliului local și dispozițiile primarului, soluționând problemele curente ale colectivității locale.

Legea 215 / 2001

art. 91

COMPONENTĂ CONSILIULUI LOCAL AXENTE SEVER

<u>Numele-Prenumele</u>	<u>Adresa</u>	<u>Formațiuneapolitică</u>
Vasilescu Liviu-Grigorie	Axente Sever nr. 336	PNL
Bugner Octavian - Mihail	Axente Sever nr. 367	PNL
Rațiu Nicolae	Șoala, nr. 53	USL
Pologea Ilie		PNL
Vlad Ovidiu		PNL
Stoica Ioan Mihail		PNL
Rampa Marius		PNL
Paul Alin - Claudiu		PNL
Petrișor Gheorghe;	Agirbiciu, nr. 91	PDL
Oltean Precup	Agirbiciu, nr. 419	PSD
Rotar Mircea	AxenteSever, nr. 499	PSD
Crișan Cornel		PSD
Borbel Ioan		ALDE

COMISII DE SPECIALITATE

A. COMISIA PENTRU AGRICULTURĂ, ACTIVITĂȚI ECONOMICO-FINANCIARE, AMENAJAREA TERITORIULUI ȘI URBANISM

B. COMISIA PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT, SĂNĂTATE, FAMILIE, MUNCĂ ȘI PROTECTIE SOCIALĂ, PROTECTIA COPILULUI, TINERET ȘI SPORT, ACTIVITĂȚI SOCIAL-CULTURALE ȘI CULTE

C. COMISIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI ȘI TURISM, JURIDICĂ ȘI DE DISCIPLINĂ

Primăria Comunei Axente Sever se constituie ca o structură funcțională cu activitate permanentă formată din primarul, viceprimarul, secretarul unității administrativ-teritoriale și aparatul propriu al primarului.

Prin HCL 28/2020 s-a adoptat **Regulamentul de de organizare și funcționare al aparatului de specialitate al Primarului Comunei Axente Sever și al Serviciilor din subordinea Consiliului Local al Comunei Axente Sever**, care are următoarea structură: Prevederi Generale (cap. I), Obiectul de activitate (II), Patrimoniul (III), Bugetul și administrarea acestuia (IV), Structura organizatorică (V), Sistemul de control intern managerial din UAT comuna Axente Sever (VI), Dispoziții finale (VII). Regulamentul de organizare și funcționare al aparatului de specialitate al primarului comunei Axente Sever a fost elaborat în baza OUG nr.57/2019 privind Codul administrativ, în temeiul căroră își desfășoară activitatea.

Întreaga activitate a Primăriei comunei AXENTE SEVER se subordonează principiului legalității și al consultării cetățenilor, gestionării responsabile și eficiente a problemelor publice, în interesul colectivității locale. În cadrul Regulamentului sunt prezentate principalele atribuții ale Primarului, Viceprimarului, și Secretarului General al comunei.

Patrimoniul comunei Axente Sever se constituie din bunurile mobile și imobile care aparțin domeniului public al localității, domeniului privat al acesteia, la care se adaugă drepturile și obligațiile cu caracter patrimonial. Bunurile ce fac parte din **domeniul public** sunt inalienabile, imprescriptibile și insesizabile. Domeniul privat este alcătuit din bunuri mobile și imobile, ce nu aparțin domeniului public, dobândite prin modalitățile prevăzute de lege. Consiliul local al comunei Axente Sever hotărăște ce bunuri aparțin domeniului public sau privat să fie date în administrarea regiilor autonome și instituțiilor publice, să fie concesionate ori închiriate. Consiliul local hotărăște cu privire la cumpărarea și vânzarea bunurilor ce fac parte din domeniul privat al localității, în condițiile legii, având obligația inventarierii acestora. Consiliul local poate da în folosință gratuită, pe termen limitat, imobile din patrimoniul lui societăților și instituțiilor de utilitate publică sau de binefacere, recunoscute ca persoane juridice, în scopul îndeplinirii unor activități care satisfac cerințele cetățenilor din comuna.

Bugetul comunei Axente Sever se administrează în condițiile prevăzute de lege, în conformitate cu principiile autonomiei locale, anualității, specializării bugetare și echilibrului. Bugetul comunei Axente Sever se elaborează, se aprobă, și se execută în condițiile legii. Impozitele și taxele locale se stabilesc de către Consiliul local al comunei Axente Sever, în limitele și condițiile legii. Bugetul local este alcătuit din venituri proprii obținute din taxe și impozite locale, din transferuri de la bugetul de stat, fonduri cu destinație specială și venituri obținute din împrumuturi externe.

Primăria, ca instituție publică cu activitate permanentă care aduce la îndeplinire efectivă hotărârile Consiliului Local și soluționează problemele curente ale comunei Axente Sever, se constituie din. Primar, viceprimar, secretar general și aparatul de specialitate al Primarului.

Aparatul de specialitate al primarului comunei Axente Sever este organizat pe compartimente și servicii conform organigramei aprobate de Consiliul local (a se vedea Anexa: Organigrama 2020)

Structura organizatorică este următoarea:

1. – **Primar**
2. – **Viceprimar**
3. – **Secretar general al comunei**
4. – **Consilier al primarului** (subordonat direct Primarului)
5. **Compartiment Juridic**
6. – **Biroul Financiar-Contabil compus din 2 compartimente:**

- a. **Compartiment Contabilitate**
- b. **Compartiment Impozite și Taxe**

7. – **Compartiment Relații cu Publicul** (cu atribuții privind arhiva, site-ul web al primăriei și mass-media)
8. – **Compartiment Asistentă socială**
9. – **Compartiment Agricol**
10. – **Compartiment Resurse umane și funcții publice**
11. – **Compartiment Urbanism**
12. **Compartiment Protecție Civilă**
13. – **Compartiment Administrativ de Deservire**
14. – **Compartiment Gospodărire Comunală**
15. – **Compartiment Cultură**

În subordinea directă a Consiliului Local al comunei Axente Sever sunt:

16. Serviciul Public Comunitar Local de Evidență a Persoanelor al comunei Axente Sever–SPCLEP AXENTE SEVER are două compartimente:

- Compartiment Evidența Populației – 2 posturi
- Compartiment Stare Civilă – 1 post

17. Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență, a fost înființat în temeiul Ordinului Ministrului Afacerilor Interne nr.75/2019 privind aprobarea Criteriile de performanță privind constituirea, încadrarea și dotarea serviciilor voluntare și a serviciilor private pentru situații de urgență.

Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență al Comunei Axente Sever, județul Sibiu are încadrat cu un număr de 19 persoane, din care 1 angajat și 18 voluntari, cu următoarea structură:

- un **Compartiment pentru prevenire**, cu un număr de 4 specialiști pentru prevenire, care au ca principală atribuție **prevenirea** apariției stărilor potențial generatoare de situații de urgență pe întreg teritoriul sectorului de competență, stabiliți astfel:
 - pentru instituțiile publice și operatorii economici din subordinea Consiliului local, un specialist;
 - pentru 500 de gospodării, un specialist (în mediul rural)
- **Echipele specializate** sunt compuse din:
 - 1 echipă specializată în domeniul avertizare-alarmare-căutare-deblocare-salvare-evacuare, cu atribuții în cazul situațiilor de urgență determinate de toate tipurile de risc identificate;
 - 1 echipă specializată pentru stins incendii.

Atribuții, competențe și răspunderi cu caracter general ce revin structurilor din aparatul de specialitate al primarului comunei Axente Sever și serviciilor din subordinea Consiliului local (art. 43- Regulament):

1. Respectarea regulamentelor, a procedurilor de lucru și a standardelor Sistemului de control intern/managerial aprobate și a Codului etic și de integritate al comunei Axente Sever.
2. Întocmirea proiectelor de hotărâri, a expunerilor de motive și a rapoartelor de specialitate din domeniul propriu de activitate;
3. Cunoașterea permanentă a modificărilor legislative care reglementează domeniul de activitate propriu;
4. Realizarea la termen a tuturor acțiunilor și activităților necesare implementării sistemelor și programelor de informatizare ale instituției în domeniul propriu de activitate;
5. Realizarea la termen a programelor și activităților proprii; întocmirea la termen a documentelor de angajare bugetară și de plată;
6. Soluționarea și transmiterea răspunsurilor în termenul legal la toate adresele, cererile, petițiile și reclamațiile primite.
7. Furnizarea promptă a informațiilor rezultate din activitatea proprie solicitate de către un alt compartiment;
8. Punerea în aplicare a hotărârilor consiliului local din domeniul propriu de activitate;
9. Asigurarea înținerii procedurilor de achiziție publice de servicii/ produse/ lucrări, la termen, astfel încât finalizarea procedurii prin încheierea contractului de achiziție publică să fie făcută la momentul oportun;
10. Elaborarea documentelor din cadrul documentației de atribuire a contractelor de achiziție publică aferente lucrărilor, serviciilor și produselor specifice fiecărui compartiment de specialitate în vederea inițierii și derulării procedurilor de achiziție publică respectiv întocmirea contractelor încheiate, conform procedurii de efectuare a achizițiilor publice;
11. Fac parte din comisiile de evaluare a ofertelor, comisii desemnate pentru atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii.
12. Furnizarea informațiilor de interes public, conform prevederilor legale;
13. Întocmirea, cu asistența secretarului general al comunei Axente Sever, a contractelor de achiziții publice a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii.
14. Participarea în cazul comisiilor de specialitate înființate în baza hotărârilor Consiliului local al comunei Axente Sever sau prin Dispoziția Primarului comunei Axente Sever.
15. Perfecționarea permanentă a pregătirii profesionale;

16. Semnalarea către conducerea instituției a oricăror probleme deosebite legate de activitatea acesteia, despre care se ia cunoștință în timpul îndeplinirii sarcinilor sau în afara acestora, chiar dacă nu vizează direct domeniul în care are responsabilități și atribuții;
17. Persoana către persoana responsabilă cu arhiva unității a unităților arhivistice create, în vederea arhivării acestora;
18. Îndeplinirea oricăror altor atribuții, sarcini și lucrări din domeniul propriu de activitate, încredințate verbal, în scris sau dispuse prin act administrativ emis de către primar;

În Primăria comunei Axente Sever sunt respectate dispozițiile Legii 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați și a Legii 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

Dispozițiile Regulamentului se aplică funcționarilor publici și personalului cu contract individual de muncă, din aparatul propriu al primarului.

Funcționarii publici și personalul angajat cu contract individual de muncă, fiecare în domeniul lor de activitate, sunt în serviciul colectivității locale și asigură satisfacerea cerințelor cetățenilor prin aplicarea corectă a legilor, a altor acte normative, inclusiv a Hotărârilor Consiliului Local și Dispozițiilor Primarului.

Funcționarii publici din aparatul de specialitate al primarului se bucură de stabilitate în funcție și se supun reglementărilor Statutului Funcționarilor Publici și Codului de conduită a funcționarilor publici.

Personalul angajat cu contract individual de muncă nu are calitate de funcționar public și se supune reglementărilor prevăzute de legislația muncii.

Cele mai importante compartimente în relația cu publicul sunt următoarele :

Compartiment Relații cu Publicul ; în cadrul compartimentului își desfășoară activitatea 1 funcționar public, cu următoarele atribuții:

- a) Îndeplinește atribuțiile ce decurg din aplicarea Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, răspunde de relația cu societatea civilă, conform Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică și îndeplinește următoarele atribuții specifice:
 - primește petițiile cetățenilor (cereri, reclamații, sugestii, etc.) și le înregistrează pe tipuri de probleme;
 - informează cetățenii privind diverse tipuri de probleme legate de activitatea primăriei și a altor instituții publice aflate în subordinea Consiliului local Axente Sever;
 - transmite către compartimentele de specialitate din cadrul primăriei documente înregistrate și repartizate; etc

Compartiment Asistență socială; în cadrul compartimentului își desfășoară activitatea 2 funcționari publici și asistenți personali ai persoanelor cu handicap – personal contractual, în conformitate cu prevederile HG nr.797/2017. În luna octombrie 2020, sunt în urmărirea Compartimentului următoarele:

- 20 dosare de ajutoare sociale,
- 62 de dosare pentru susținerea familiei,
- 13 dosare ajutoare încălzire cu gaze;
- 40 dosare ajutoare de încălzire cu lemne;
- 1 dosar tichet social pentru grădiniță;
- 23 dosare de indemnizații persoane cu handicap,
- 12 dosare de asistenți personali ai persoanelor cu handicap.

În comună nu sunt asistenți medicali comunitari și medietori sanitari.

Compartimentul colaborează cu Direcția generală Asistență Socială Județeană pentru Protecția Copilului, cu Autoritatea Tutelară și cu Direcția de Muncă și Protecție Socială. Principalele atribuții sunt:

- a) asigură și organizează activitatea de primire a solicitărilor privind beneficiile de asistență socială;
- b) pentru beneficiile de asistență socială acordate din bugetul de stat realizează colectarea lunară a cererilor și transmiterea acestora către agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială,
- c) verifică îndeplinirea condițiilor legale de acordare a beneficiilor de asistență socială, conform procedurilor prevăzute de lege sau, după caz, stabilite prin hotărâre a consiliului local, și pregătește documentația necesară în vederea stabilirii dreptului la măsurile de asistență socială;
- d) întocmește dispoziții de acordare/respingere sau, după caz, de modificare/suspendare/încetare a beneficiilor de asistență socială acordate din bugetul local și le prezintă primarului pentru aprobare;

e) comunică beneficiarilor dispozițiile cu privire la drepturile și facilitățile la care sunt îndreptățiți, potrivit legii;

f) urmărește și răspunde de îndeplinirea condițiilor legale de către titularii și persoanele îndreptățite la beneficiile de asistență socială; etc.

Compartiment Agricol; în cadrul compartimentului își desfășoară activitatea 2 funcționari publici și asistenți personali ai persoanelor cu handicap - personal contractual. Principalele atribuții:

1. Completează și conduce evidența în registrul agricol.
2. Completează și eliberează bilete de proprietate pentru deținătorii de animale.
3. Completarea și eliberarea certificatelor de producător.
4. Completează și eliberează adeverințe cu privire la registrul agricol.
5. Eliberează titluri de proprietate.
6. Face modificări în registrul agricol pentru orice act prezentat (contract de vânzare cumpărare, dezbateri succesoriale sau orice act prin care se modifică proprietatea).
7. Instrumentează toate documentele depuse în temeiul legilor privind fondul funciar pentru examinarea și analizarea acestora de către Comisia locală de fond funciar a comunei Axente Sever.
8. Ține legătura cu Comisia Județeană pentru aplicarea legilor fondului funciar.
9. La solicitarea instanțelor de judecată prezintă în copii toate documentele care au stat la baza constituirii sau reconstituirii dreptului de proprietate. etc.

Compartiment Urbanism. Principalele atribuții sunt cele rezultă din aplicarea Legii 50/1991, republicată, privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, cu modificările și a normelor de aplicare a Legii 50/1991:

- asigură desfășurarea activității de relații cu publicul privitor la conținutul documentațiilor pentru eliberarea certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire ;
- urmărește rezolvarea corespondenței în conformitate cu legislația în vigoare; etc.

Compartimentul contabilitate și compartimentul impunere, urmărire și încasare impozite și taxe locale, alte venituri au atribuțiile bine definite în acest domeniu, fiind compartimente funcționale subordonate primarului comunei. Atribuțiile acestor compartimente acoperă și domeniile salarizării și resurselor umane, urmărire, încasare și executare silită, constatare – impunere persoane fizice și constatare – impunere persoane juridice.

Compartiment Protecție Civilă. Principalele atribuții sunt:

- răspunde de organizarea și desfășurarea tuturor activităților de prevenire și intervenție în situații de urgență, potrivit prevederilor legii, regulamentelor, instrucțiunilor și ordinelor în vigoare;
- conduce activitățile cu privire la: asigurarea capacității operative și de intervenție, pregătire, planificare și desfășurarea activităților conform planului de pregătire și intervenție anual al serviciului voluntar;
- organizează și conduce acțiunile echipelor de specialitate sau specializate a voluntarilor în caz de incendiu, calamități naturale, explozii și alte situații de urgență;

Compartiment Administrativ de Deservire are 4 angajați, personal contractual, fiind subordonați Viceprimarului comunei Axente Sever.

Compartiment Gospodărire Comunală, are 6 angajați, personal contractual, fiind subordonați Viceprimarului comunei Axente Sever. Principalele atribuții ale compartimentului sunt:

- exploatarea în funcție de necesitățile zilnice programate, a utilajelor și mijloacelor auto de transport marfa, în susținerea realizării lucrărilor în conformitate cu programele de activități și lucrări anuale aprobate;
- lucrări de întreținere și reparații ale mijloacelor auto și utilajelor programate în baza planificării reviziilor tehnice scadente;
- lucrări de reparații ale mijloacelor auto și utilajelor în urma defectărilor accidentale;
- gestiunea combustibililor, lubrefianților și accesoriilor consumabile necesare pentru funcționarea în bune condiții a mijloacelor auto și utilajelor;
- deservire instalații auxiliare (iluminat, încălzire, sanitare);

- lucrări de degajare a terenurilor domeniului public destinate spațiilor verzi, de corpuri straine (resturi menajere, resturi vegetale, ambalaje, etc.); etc

Sediul administrativ al comunei este dotat cu mobilier și echipamente de lucru (sistem informatic, copiatoare, etc.) dotări relativ noi ce asigură buna funcționare a activității curente a aparatului de specialitate al Primăriei Comunei Axente Sever. Rețeaua informatică necesită mentenanță periodică și proceduri sistematice privind securitatea informațiilor, astfel încât protecția bazelor de date să fie asigurată permanent. Baza materială aflată în domeniul privat al comunei are nevoie de întreținere periodică precum și de înnoire și completare cu mijloace fixe performante, în vederea întreținerii corespunzătoare a domeniului public.

I.4.1.Echiparea edilitară a comunei Axente Sever

Localitățile componente ale comunei Axente Sever sunt așezări de tip adunat, străzile principale fiind largi (15-20 m), cu casele aliniate la marginea drumului, după modelul saxon, fiind lipite una de alta, accesul în gospodărie făcându-se prin porți înalte (masive, montate în ziduri groase)

Comuna Axente Sever cu **suprafața totală de 73,7 kmp** are, în conformitate cu Inventarul Domeniului Public al Comunei Axente Sever¹¹, o rețea densă de străzi și drumuri vicinale

Comuna AXENTE SEVER: 3 străzi principale	Trei străzi principale: -str. Ioan Axente Sever – în localitatea Axente Sever -str. Ion Agârbiceanu în localitatea Agârbiciu -str. Calea Viilor – în localitatea Șoala
48 străzi secundare:	48 de străzi secundare în cele trei localități componente
78 drumuri vicinale	78 de drumuri vicinale în lungime totală de 101,80 km
20 fântâni publice	20 de fântâni publice în comună
Populația stabilă totală:	3565 locuitori (2011), din care 1786 masculin și 1779 feminin
Populația stabilă din gospodăriile populației:	3535 locuitori (2011), din care 1756 masculin și 1779 feminin
Numărul gospodăriilor populației:	1179 de gospodării în total (2011)
Numărul mediu de persoane într-o gospodărie:	3,00 de persoane – mai mare decât media pe județul Sibiu care este de 2,71 persoane într-o gospodărie (2011)
Numărul clădirilor:	1315 (2011)
<i>din care,clădiri cu locuințe:</i>	1314(2011)
Localitatea Axente Sever	-str. Principală - str. Axente Sever (nr. 218-650) și 27 străzi secundare
27 Străzi secundare în Axente Sever:	str. La Mărgineanu (nr.4-12), str. M. Eminescu (nr. 590 -), str. Teilor (nr. 564 -573), str. Cărmizilor (nr. 549-549J), str. Vișinului (nr. 530-547), str. La Toderică (nr. 55-60), str. La Măcinică (nr. 511-513), str. Șosea - Haltă (nr. 85-102), str. Dispensar - Haltă (nr. 102-107), str. Dispensar - Pod CFR (nr. 108-117), str. Ziegler - Pod CFR (nr. 118-136), str. Seseni - Zeghes (nr.468-485), str. Suseni (nr.318-414), str. Bugner - Țigănie (nr. 367-400), str. Pod Suseni -Cimitir (nr. 462-465), str. Suseni-Casa parohială nr. 338-342, str. Mag.Universal-Școala (nr.308-315), str. Primărie-Liniile CFR (nr. 155-175), str. Primărie-sect. SMA (nr. 166-175), str. Sub Râpă (nr. 208-217), str. Șosea - Ghiula (nr. 242-248), str. Lupu - După Grădini (nr. 249-258), str. După Grădini - Groapă (nr. 259-285), str. Marin Chiriac - Lupei (nr. 286-352), str. Mărginean - Drușan (nr. 353 - 357), str. Timaru - Velțan (nr. 392-442)
46 drumuri vicinale în lungime de 38,70 km	1)Visa - Carpeni 4 km, 2) Carpeni - 0,8 km, 3) Jongrova - 0,7 km, 4)Curmătura - Saivan - 0,4 km, 5)Curmătura 0,9 km, 6) Rombes - 0,3 km, 7)Zăvoi - Podul Tîrnavei - Șanț -1,9 km, 8)Între Șanțuri - 0,7 km, 9) Gura Zăvoiului - 1,0 km, 10) Gura Zăvoi - Triaj - 1,1 km, 11)Zăvoi - Drumul Blajului FZ - Hotar Agârbiciu - 1,8 km, 12) SMA - pod CFR -1,1 km, 13)Blocuri - pădure - 1,1 km, 14) Blocuri - Pîraie - 0,5 km, 15) Blocuri - Berbece - 0,5 km, 16)Pădure - Pâraie - 0,5 km,17) Bazin - Berbece - 0,2 km, 18) Pădure - Berbece - 0,3 km, 19) Nan - Berbece - 0,3 km, 20) Dărăban - Gleci -0,8 km, 21) Cimitir - fântâni - 0,4 km, 22) Cimitir - Gligoruț - 0,4 km, 23)Moara - Gligoruț - 0,4 km, 24) Măcinică - Cimitir sași - 0,4 km, 25)Măcinică - Buian - 0,4km, 26)Părău - Curmăturiță - 0,4 km, 27)Pădure - Trei Cireși -0,8 km, 28) Pădure - Hârștiu - 0,5 km, 29)Între Vii - 1,4 km, 30) Între Vii - Șes - 0,4 km, 31) Cimitir - Hârștiu - pădure - 2,5 km, 32)Pădure - Militari - 1,9 km, 33) Părău - Vizu - 0,3 km, 34) Hârșiu -

¹¹ Monitorul Oficial nr. 689/19 septembrie 2002, însușit de Consiliul Local al Comunei Axente Sever prin HCL nr. 22/8.05.2001

	Lenchet - 1,5 km, 35) Salca - Părău - 0,3 km, 36) Drum - Militarii Mici - 0,3 km, 37) Militarii Mici - Militarii Mari - 0,4 km, 38) UM - Calea Șesului - 0,3 km; 39) Calea Șesului - 1,5 km, 40) Cruci - Heveș - 1,0 km, 41) Ses Lung - IAS Vii - 1,2 km, 42) Pârâul Jonului - Heves - 0,3 km; 43) Calea Șesului - Pășune - 0,6 km; 44) Valea Viilor, În Șes, Pe Groapă - 1,2 km, 45) La Gyula - 0,3 km, 46) Sat - Gyula 0,5 km
9 Cișmele în Axente Sever:	1. Sub Vii La Pandea (construită la 1941), 2. La Sâmbotelecan (1950); 3. La Mărginean (1942), 4. După Grădini 253 (1950), 5. După Grădini 260 (1950); 6. Suseni La Timaru (1938), 7. Suseni La Velțan (1960), 8. La Făgărășan 182 (1975), 9. Țigănie 404 (1985)
Localitatea Agârbiciu are o rețea stradală:	Strada Principală – denumită Ion Agârbiceanu prin HCL 2014 și 16 străzi secundare:
16 străzi secundare în Agârbiciu:	1) str. La Vlad (nr. 4 - 12); 2) str. La Moară (nr. 18-24), 3) str. Verzăriei (nr. 29-36); 4) str. Verzăriei 2 (nr. 49-59); 5) str. Petișului (nr. 481-453); 6) str. La Cruce (nr. 426-430); 7) str. Între Sași (nr. 328-360); 8) str. Spre Șoala (nr. 388-416); 9) str. La Biserici (nr. 293-300); 10) str. La Pruni (nr. 114-267), 11) str. Țigănie (nr. 137-158); 12) str. Calea Morii 1 (nr. 159-168); 13) str. Calea Morii 2 (nr. 174-191); 14) str. După Grădini (nr. 181-199); 15) str. După Rozor (nr. 216-229); 16) str. In Iepes (nr. 230-248)
18 Drumuri vicinale în Agârbiciu, în lungime totală de 38,60 km	1) Dealul Șoalei - 3,5 km, 2) Dealul Șoalei - Cărbunari 1,5 km; 3) Copu - Valea Șoalei - 0,5 km; 4) Cărbunari - Valea Șoalei - 1,0 km; 5) V. Șoalei - 0,5 km; 6) V. Șoalei - Ecleejia săsească 0,6 km; 7) V. Șoalei - Ecleejia românească 0,6 km; 8) V. Șoalei - Pârâul Rece 0,9 km; 9) Cormănoaie - Șesul Gol - 1,8 km; 10) Dealul Bisericii - 1,0 km; 11) Cimitir - Dealul Bisericii - 1,3 km; 12) Calea Calvaserului 11,5 km; 13) Valea Lupului - Urzicare - 1,5 km; 14) Calea - Văii Lupului 4,5 km; 15) Zăpodea Lungă - Urzicare - 0,5 km; 16) Groapa Mormântului - Pârâul Ursului - 1,5 km; 17) Cormănoaie - Strâmbătura 4,0 km; 18) Locurile Domnești - Valea Lupului 2,0 km
5 Fântâni în Agârbiciu:	1). Fântână - La șosea 312 (1965); 2) Fântână - Între Sași 395 (1942); 3) Fântână - În Verzărie 66 (1960); 4) Fântână - Spre Șoala 378 (1942), 5) Fântână - În Iepes 287 (1965)
Localitatea Șoala următoarele străzi:	Strada principală denumită „Calea Viilor” (nr. 1-90) prin HCL 2014 și
5 străzi secundare în Șoala:	1) strada Heves (nr. 15-31); 2) strada Colcer (nr. 170-174), 3) strada Soler (nr. 150-155), 4) strada Pârâu Țigan (nr. 122-142); 5) strada Vale (nr. 57-70)
14 drumuri vicinale în lungime de 24,5 km în Șoala	1) Sat - Hula 7 km; 2) Condăruț Mare - 0,7 km; 3) Condăruț Mic - 0,3 km; 4) La Burbeș - 6,6 km; 5) Sat - Fata Halfond - 3,0 km; 6) Zăpodia Scurtă - 0,8 km; 7) Zăpodia Lungă - 1,0 km; 8) Calea Motișului - 0,5 km; 9) Cale - Rener - 0,8 km; 10) Sat - Șesul Gol - 0,3 km; 11) Sat - Curături - 0,8 km; 12) Cale - Hulă - Holnic - 1,0 km; 13) Șesul Gol - 1,2 km; 14) Sat - Gincina -
6 fântâni publice în Șoala	1) În Delnițe 100 (1945); 2) Părău - La Biserici (1938); 3) Fundul Pârâului 129 (1942); 4) Principală 163 (1965); 5) Principală 179 (1965); 6) Capul Satului (1950)

Comuna are teren intravilan de 194 ha și teren extravilan în suprafață de 6570 ha.

În componența intravilanului sunt incluse suprafețe de teren reprezentând:

- zone de desfășurare a unor funcțiuni de interes general: administrație, cult, cultură, învățământ, comerț;
- zone de locuințe;
- zone de amplasare a unor obiective destinate gospodăririi comunale;
- căi de comunicație;
- ape, păduri, terenuri neproductive.

Tabel cu suprafața intravilană/extravilană în comuna Axente Sever¹²

Suprafața intravilană a comunei Axente Sever:

Categorie	Suprafața (ha)
Arabil	102
Pășune	2
Fânețe	3
Vii	5
Livezi	2
Pădure	-

¹² Strategia de dezvoltare economico-socială 2008-2013 a comunei Axente Sever

Ape și stuf	-
Neproductiv	2
Parcuri și zone verzi	-
Drumuri și cfr	3
Curți și construcții	75
Total intravilan	194

Suprafața extravilană a comunei Axente Sever:

Categorie	Suafața (ha)
Arabil	1536
Pășune	1300
Fânețe	363
Vii	153
Livezi	128
Pădure	2038
Ape și stuf	92
Neproductiv	799
Parcuri și zone verzi	-
Drumuri și cfr	4
Curți și construcții	157
Total extravilan	6570

Pe o parte din terenurile satului Axente Sever s-au construit – în perioada comunistă - o serie de construcții aparținând în prezent orașului Copșa Mică. S-au făcut demersuri pentru clarificarea situației juridice a acestor terenuri, cu sprijinul Consiliului Județean Sibiu.

Începând cu anul 2000 există un program anual de reabilitare drumuri comunale, multe străzi fiind modernizate.

Transportul Sibiu-comuna Axente Sever-Copșa Mică-Mediaș, este relativ ușor având în vedere că atât localitatea Axente Sever cât și Agârbiciu sunt situate pe drumul DN14 Sibiu. În prezent traficul rutier (în continuă creștere) trece pe drumul național DN14, prin localitățile Agârbiciu și Axente Sever generând aglomerări în trafic, risc crescut de accidente și un nivel crescut de poluare (de toate tipurile) și de trepidatii ce crează disconfort și probleme construcțiilor riverane (majoritatea gospodăriilor fiind amenajate la străzile principale: Ioan Axente Sever și Ion Agârbiceanu) O soluție propusă și discutată atât în Consiliul Local cât și cu Consiliul Județean Sibiu o reprezintă drumul de hotar – cca. 7 km - situat ce leagă intrarea în satul Agârbiciu (DN14) cu Drumul Blajului DN14B; prin Strategia de Dezvoltare, PUG-ul comunei Axente Sever drumul și întreaga zonă a fost integrată în intravilan, urmând a se identifica posibilitatea edificării unui sat de vacanță – cartier de tineret (prin parcelarea terenurilor disponibile) și reabilitarea drumului de hotar prin accesarea de fonduri nerambursabile.

În intravilanul localităților componente ale comunei mai sunt - în prezent - străzi pietruite sau de pământ, într-o stare avansată de degradare. De asemenea, acestea nu au - în profil transversal - o configurație clară. La această categorie de drumuri intravilane șanțurile lipsesc pe alocuri, ceea ce face ca apa să stagneze pe partea carosabilă, accentuând și mai mult starea de degradare. În timp s-au format gropi și fâgașe, ceea ce face ca circulația autovehiculelor să se desfășoare în condiții improprii.

Pe termen mediu și lung, modernizarea infrastructurii, va avea un impact major în dezvoltarea economico-socială a comunei Axente Sever, prin sporirea gradului de atractivitate pentru potențialii investitori, creșterea siguranței circulației, și dezvoltarea comunei din punct de vedere urbanistic.

Nr. crt.	Străzi intravilan care necesită reabilitare urgentă și au documentație tehnică	Lungime (m)
Localitatea Axente Sever		
1	Strada Primărie – sector SMA – tr. 1	228
2	Strada Primărie – sector SMA – tr. 2	125

3	Strada Primărie – Linii CFR	161
4	Strada Haltă	152
5	Strada Suseni - Zeghes	392
6	Strada La Toderica	132
7	Strada La Margineanu	155
8	Strada La Măcinică	111
	Total Axente sever	1456
Localitatea Agârbiciu		
1	Strada La Vlad	102
2	Str. Petișului	334
3	Strada La moară	108
4	Strada Verzariei (1)	187
5	Strada La Cruce	127
6	Strada Calea Morii 1	291
7	Strada Calea Morii 2	355
8	Strada In Iepes**	335
9	Strada După Grădini I	97
10	Strada După Grădini II	136
	Total Agârbiciu	2072
	TOTAL GENERAL	3528

Proiectul tehnic a fost autorizat – prin emiterea autorizației de construcție de reabilitare străzi - fiind agreat pentru investiția directă a Companiei Naționale de Investiții, semnându-se contractul și derulându-se în perioada 2021-2022.

În anul 2020 a fost inaugurată cea mai importantă investiție din comuna Axente Sever – fiind modernizat drumul comunal **DC6 Agârbiciu – Șoala (7,466 km)**, în baza contractului de finanțare nr. 1810/18.10.2017, încheiat cu Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene, autoritate publică centrală, coordonatoare a Programului național de dezvoltare locală, care a asigurat în cadrul Programului Național de Dezvoltare Locală (PNDL) - subprogramul: **Modernizarea satului românesc**, Domeniul: **construirea/ modernizarea/ reabilitarea drumurilor publice** clasificate și încadrate în conformitate cu prevederile legale în vigoare ca drumuri județene, drumuri de interes local, respectiv drumuri comunale și/sau drumuri publice din interiorul localităților, finanțarea acestei investiții complexe, valoarea totală a investiției fiind (la data semnării contractului) de 16.802.160 lei, din care suma de 16.324.390 lei erau asigurate din bugetul Ministerului.

Proiectul „**Modernizare drum comunal DC5 Agârbiciu – Șoala, comuna Axente Sever, jud. Sibiu**” a avut ca **OBIECTIV GENERAL: ACCELERAREA DEZVOLTĂRII ECONOMICE A TERITORIULUI COMUNEI AXENTE SEVER!**

Obiective specifice:

- ÎMBUNĂTĂȚIREA GRADULUI DE ATRACTIVITATE ȘI ACCESIBILITATE A TERITORIULUI COMUNEI AXENTE SEVER ȘI CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII LUI CA LOCAȚII PENTRU AFACERI!

Preconizându-se că modernizarea drumului va contribui la:

-fluidizarea traficului;

-traversarea localității în condiții de siguranță;

-implementarea unor măsuri de îmbunătățirea calității mediului înconjurător și de dezvoltare durabilă.

În perioada 2017-2020, s-au desfășurat lucrări de investiții pe toată lungimea acestui drum, **suprafața** afectată de lucrări, fiind de aproximativ 74 700 mp. La data începerii investiției drumul era la nivel de asfalt și se afla într-o stare avansată de degradare, în profil transversal nemaiaivând o configurație clară. Datorită stării tehnice precare a părții carosabile viteza de deplasare a autovehiculelor era redusă, nedepășind 30 km/h. Ținând cont de starea actuală a drumului, pentru stoparea fenomenului de degradare cât și pentru îmbunătățirea capacității portante se impunea necesitatea începerii lucrărilor de modernizare.

Șanturile lipseau pe alocuri, ceea ce făcea ca apa să stagneze pe partea carosabilă, accentuând și mai mult starea de degradare. În timp s-au format gropi și fâgașe, ceea ce făcea ca circulația autovehiculelor să se desfășoare în condiții improprii. La intrările în curți existau accese, situate pe domeniul public al comunei, care nu erau amenajate corespunzător. Siguranța circulației era una din problemele acestui drum. În afara de starea de degradare a părții carosabile, o serie de alți factori aveau influențe negative asupra siguranței circulației pe acest drum. Dintre acești factori s-au constatat că:

- lipsa marcajului orizontal;
- indicatoare de semnalizare rutieră insuficiente.

toate aceste elemente conducând la o scădere a capacității de circulație și a vitezei de deplasare pe acest drum și implicit la o limitare a accesului populației comunei atât la accesul în gospodăria cât și la accesul la terenurile aflate în extravilan (hotarul satelor)

Lucrările de consolidare a drumului comunal, de tipul zidurilor de sprijin și parapetilor de protecție, au fost de complexitate amplă, prevăzându-se parapeti de siguranță și reconstituindu-se poduri și podețe. În urma execuției proiectului de modernizare drumul are următorul profil transversal: -lățimea părții carosabile: 2x2,75 m, -acostamentele: 2x0,75 m, -panta transversal carosabil: 2,5% acoperiș, -panta transversal acostamente-4%.

Impactul economic, cultural și social al implementării proiectului a fost deja constatat, modernizarea drumului comunal DC 6 asigurând un confort sporit tuturor locuitorilor prin îmbunătățirea accesului către principalele căi de transport zonal/județean/ național precum și spre obiectivele de interes public locale.

Transportul Sibiu –comuna Axente Sever – Copșa Mică – Mediaș

Este relativ ușor având în vedere că atât localitatea Axente Sever cât și Agârbiciu sunt situate pe drumul DN Sibiu-Mediaș, fiind ușor accesibile; există curse regulate cu autobuzele/ microbuze în direcția Sibiu – Mediaș

De asemenea există stații CFR atât în localitatea de reședință a comunei Axente Sever, cât și în satul Agârbiciu, situat la 5 km de Axente Sever.

Proiecte pentru reabilitarea infrastructurii de drumuri comunale (2016-2020):

-proiect reabilitare străzi în comuna Axente Sever – proiect finalizat implementat din bugetul local;

-proiect de amenajare parcare cămin cultural Agârbiciu – proiect finalizat implementat din bugetul local;

-proiect amenajare rigole și trotuare în comuna Axente Sever - proiect finalizat implementat din bugetul local;

Rețeaua stradală are următoarea structură:

Comuna Axente Sever	Total rețea stradală ¹³	Modernitate (asfalt, piatră cubică)	Pavate cu piatră de râu	Pământ	Altele (pavele beton)
	24,920 km	7 km	-	5 km	10 km

Rețelele apă – canal – gaz – telecomunicații:

Sate	Rețea apă	Rețea canal	Rețea gaz	TV cablu	Internet
Axente Sever	Da	Da - nefuncțională	Da	Da	Da
Agârbiciu	Da	Da - nefuncțională	Da	Da	Da
Șoala	Nu	Nu	Lemne	Da	Da

Rețele de alimentare cu apă

Rețeaua de apă sunt executate prin aducțiuni din fântâni publice și bazine de apă construite în asociații de vecinătăți și de administrația publică locală. În Agârbiciu există o asociație de vecinătate, în Axente Sever există 7 asociații de vecinătate iar în Șoala o singură asociație.

Repere în alimentarea cu apă în satul Axente Sever¹⁴

¹³ Strategia de dezvoltare economico-socială 2008-2013 a comunei Axente Sever

¹⁴ Gabor Ioan, Monografia comunei Axente Sever, pag. 200

Timp de secole alimentarea cu apă s-a făcut din fântânile gospodăriilor sau publice. Acestea se reparau periodic de către administrație. Captarea de surse de apă și construirea de apeducte s-a demonstrat prin descoperirea unor tuburi de argilă din sec. XV, în biserica evanghelică; cu ajutorul acestora era adusă apa în cetatea țărănească.

-la începutul sec. XX trei familii au amenajat o fântână pe un deal în spatele grădinilor și au adus apa pe conducte până la cișmelele situate în fața caselor lor, de acolo luând apă toți locuitorii uliței Teches;

-în 1929 s-au înregistrat cheltuieli pentru realizarea unor aducțiuni de apă, cheltuindu-se suma de 8639 lei

-în 1968 s-a constituit prima asociație de 90 familii care au construit 5 fântâni și un bazin colector de 50000 litri; captarea s-a făcut la inițiativa ing. Gheorghe Pălăduță, care a contribuit și la proiectarea instalațiilor și la îndrumarea lucrărilor;

-după acest exemplu s-au constituit alte 13 asociații obștești – în 6-7 ani – reușindu-se introducerea apei curente în 496 gospodării (72% din totalul gospodăriilor); fântânile și bazinele au fost construite la înălțime pentru a se asigura un debit constant și presiune suficientă;

-32 de familii s-au bransat la rețeaua de apă din Copșa Mică, iar din 1987 au fost racordate și cele 90 familii din Asociația nr. 1.

-în 1992 s-a forat în lunca Visei – în apropierea terenului de sport, un puț de 250 m adâncime, ce asigură un debit constant de 576 mc, în 24 ore.

Dealul Gleciului este dealul unde s-au săpat fântânile localității, aici construindu-se bazinele de acumulare a apei potabile ce alimentează gospodăriile sătenilor.¹⁵

Rețele existente de alimentare cu apă existente:

- surse de apă existente: izvoare
- cișmele stradale: 3
- forări de adâncime: 4
- conducte de apă potabilă: 3 km rețea
- anul PIF: 2004
- starea actuală: bună
- gospodării deservite: 1200
- agenți economici: 58

Comuna Axente Sever	Total km	Străzi canalizate(km)	Anul	Străzi cu rețea de apă (km)	Anul
	14	-	2007	8	2007

Nr. locuințe permanente și sezoniere	Alimentare cu apă în locuințe	Canalizare	
		Din rețea publică	Din surse proprii
1307	1207	-	Da

Rețele de canalizare/ Stația de epurare

Există rețea de canal-conductă ce trece prin Axente Sever și Agârbiciu racordată la gospodării;

Comuna Axente Sever	Nume stradă	Lungime stradă (km)	Canalizare	Apă
	Principală	3	Nu	Da
	La gară	1	Nu	Da
	Vinului	2	Nu	Da
	Teilor	2	Nu	Da

HG nr. 571/2006 – Programul Pilot pentru reabilitarea zonelor fierbinți Zlatna și Copșa Mică pentru finanțarea investițiilor prioritare de mediu și gospodărirea apelor

Comuna Axente Sever a avut, în ultimii ani, ca principal obiectiv ”Sistemul de alimentare cu apă potabilă și canalizare ape uzate menajere comunal”. Un prim pas spre atingerea acestui obiectiv a fost implementarea proiectului ”Sistem zonal de alimentare apă potabilă și canalizare ape uzate menajere în orașul Copșa

¹⁵ Vol.II, pag 15

Mică și localitățile limitrofe". În acest sistem, localitățile Axente Sever și Agârbiciu, alături de Valea Viilor, Motiș și Târnava, toate acestea trebuind să beneficieze de rețea de alimentare cu apă, canalizare ape uzate și o stație de epurare. Prin Programul Guvernamental pilot "Reabilitarea ecologică a zonelor fierbinți Zlatna și Copșa Mică" cu finanțare de la Ministerul Mediului și Pădurilor, proiectul „Sistemul zonal de alimentare cu apă potabilă și canalizare ape uzate menajere în orasul Copșa Mică și localitățile limitrofe – Axente Sever, Agârbiciu, Valea Viilor, Motiș, Târnava – județul Sibiu”, Axente Sever a beneficiat de finanțare parțială pentru reabilitarea sistemului de alimentare cu apă. Prin lucrările executate în perioada 2008-2012 au fost rezolvate doar parțial cerințele studiului de fezabilitate întocmit în anul 2006, lipsa fondurilor alocate programului stopând execuția, s-a constatat că entitatea responsabilă cu implementarea proiectului, Primăria Copșa Mică, ca și coordonator de proiect, se află în imposibilitatea finalizării investiției. Necesarul de investiții, având caracter de urgență pentru factorul uman și de mediu, a fost analizat în cadrul unui Studiu de fezabilitate întocmit în anul 2006, acesta stând la baza obținerii finanțării prin programul guvernamental de finanțare al Ministerului Mediului și Pădurilor (HG nr. 571/2006 – Programul Pilot pentru reabilitarea zonelor fierbinți Zlatna și Copșa Mică pentru finanțarea investițiilor prioritare de mediu și gospodărirea apelor). Prin lucrările executate în perioada 2008-2012 au fost rezolvate doar parțial cerințele documentațiilor respective, lipsa fondurilor de la Ministerul Mediului stopând execuția, astfel că la această dată, entitatea responsabilă cu implementarea proiectului, respectiv Primăria Copșa Mică, s-a aflat în imposibilitatea finalizării investiției, implicat a punerii acesteia în funcțiune. În vederea alinierii la cerințele actuale de mediu, precum și pentru actualizarea din punct de vedere financiar a lucrărilor rămase de executat, în luna iulie 2014 s-a realizat o actualizare a Studiului de fezabilitate, studiu ce a stat la baza finanțării investiției rămase. Sistemul zonal de canalizare Copșa Mică a fost prevăzut a funcționa ca o aglomerare, cu stație de epurare ce trebuia să fie construită în orașul Copșa Mică. În urma unei revizuirii a Studiului de fezabilitate, stația de epurare construită parțial își va menține funcțiunea, urmând a deservi orașul Copșa Mică și localitățile rurale limitrofe Târnava, Valea Viilor, Motiș, Axente Sever și Agârbiciu. **Rețele de canalizare:** prin Programul Zone Fierbinți au fost realizate în diferite stadii de execuție: 54,08 km de extindere a rețelelor de canalizare, 15,65 km conducte de refulare și 20 stații de pompare ape uzate (SPAU). Cu toate acestea, niciuna dintre investiții nu a fost complet finalizată. Rețelele realizate constau în montajul conductelor, dar cu cămine și stații de pompare nefinalizate. La niciuna din localitățile sistemului zonal nu a fost prevăzut a fi realizate racordurile individuale la rețelele stradale.

Situația existentă în urma derulării Programului Zone Fierbinți (2014 - 2020) este următoarea:

- Sursa apă - prevăzută inițial prin prelevare din râul Târnava Mare nu s-a mai realizat; sursa urma fi asigurată de la stația de tratare Mediaș;
- Stația de pompare apa tratată - nu a fost realizată și nu va mai fi necesară, după revizuirea studiului de fezabilitate, circulația apei potabile între rezervorul Zonal Posada din Mediaș (care va fi alocat pentru microsistemul zonal Copșa Mică) și rezervorul zonal Copșa Mică urmează a fi gravitațională.
- Stadiu realizări conductei de aducțiune a apei potabile este prezentată în cele ce urmează.

Aducțiunea de apă potabilă de la rezervorul central R1(2x750mc) prevăzută a fi realizată în Copșa Mică, (parțial) realizată din PEHD PE100, se împarte în două tronsoane majore, fiecare tronson ramificându-se pentru alimentarea rezervoarelor din cele 4 localități învecinate (Axente Sever, Agârbiciu, Valea Viilor, Motiș și Târnava). Ambele tronsoane, ce se desprind din rezervorul central R1, au pe prima porțiune funcționare gravitațională. Primul tronson alimentează localitățile Axente Sever și Agârbiciu, pe traseul acestuia fiind intercalată o stație de pompare (SP2). Cel de al doilea tronson alimentează localitățile Valea Viilor, Motiș și Târnava. Din această lungime (12,7km), a fost realizată în pondere de 93,5% un tronson de 2,88 km, fiind necesară realizarea a 3 tronsoane noi în lungime cumulată de 9,82 km.

Rețeaua de aducțiuni apă potabilă, situată între rezervorul zonal Copșa Mică (2x750 mc, propus a fi construit) către rezervoarele celor 5 localități a fost executată conform tabelului de mai jos.

Tronson	Dn [mm]	PN [bar]	L [m]			Camine vane [buc]		
			Total	Executat	Ră mas de executat	Tot al	Exec utat	Ră mas de executat
aducțiune Copșa Mică - Axente Sever	180	6	1084	928	156	2	1	1
	125	10	820	820	0	1	0	1
aducțiune Axente Sever- Agârbiciu	125	10	4962	4950	12	3	0	3

- **Stația de tratare** – inițial a fost prevăzută construirea unei stații de tratare la Copșa Mică. Aceasta nu s-a mai realizat și va fi propusă alimentarea cu apă tratată de la stația de tratare Mediaș, reabilitată în anul 2013 prin POS Mediu;

- **Rezervoarele de înmagazinare** – rezervorul Posada 2x2500 mc (din Mediaș) aflat în conservare va fi propus spre reabilitare, rolul său urmând a fi de rezervor de tranzit pentru întreg microsistemul de alimentare cu apă din zona Copșa Mică. Nu a fost realizată reabilitarea acestuia; de asemenea, pentru înmagazinarea apei necesară celorlalte 6 localități din cadrul sistemului zonal, au fost propuse 5 rezervoare; localitatea Târnava urmează a fi alimentată gravitațional din rezervorul Posada din Mediaș. Acestea nu au fost realizate, acestea urmau a fi propuse în lista de investiții.

- **Stații de pompare apă potabilă**

Cele 3 stații de pompare aferente aducțiunilor de apă tratată (rezervor Copșa Mică - rezervoare localități), nerealizate, vor fi prevăzute cu 1+1 pompe centrifuge verticale având următoarele caracteristici:

S.P.	Q [l/s]	H [m]	P [kW]	Alimentează	Rămas de executat
SP2	7,3	41	4,3	Rezervor R2 (Axente Sever) și R3 (Agârbiciu)	100%
SRP Axente	3,5	55	2,8	Repompare în rețeaua loc. Axente Sever	100%
SP4	4,3	68	4,2	Rezervoarele R4 (Valea Viilor) și R5 (Motiș)	100%
SP5	1,25	90	1,7	Rezervor R5 (Motiș)	100%

- **Rețele de distribuție**

Conductele rețelelor de distribuție ale celor 6 localități realizate prin programul "**Zone Fierbinți**" sunt executate din PEID Pn 6 cu diametre cuprinse între Dn 355 mm și Dn 40 mm, fiind executate în diferite proporții (mediu 89,2%).

După actualizarea din luna iunie 2014 a studiului de fezabilitate și revizuirea proiectelor tehnice după care au fost executate parțial lucrări în infrastructura de apă potabilă în întregul microsistem zonal Copșa Mică (rețelele de apă potabilă din orașul Copșa Mică și cele 5 localități rurale arondate: Târnava, Valea Viilor, Motiș, Axente Sever și Agârbiciu), autoritatea locală Copșa Mică, în calitate sa de autoritate contractantă și beneficiar al investițiilor (împreună cu localitățile rurale menționate) a depus o Aplicație de finanțare la Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice, în vederea obținerii cofinanțării din FEDR pentru finalizarea lucrărilor. Proiectul fiind unul minor (sub 25 mil euro), autoritatea beneficiară sperând să obțină finanțarea în cadrul POS Mediu și să finalizeze lucrările înainte de data limită 31.12. 2015, fapt care nu s-a realizat. Dată fiind experiența sa în derularea proiectelor cu finanțare de la UE, operatorul regional SC Apa Târnavei Mari SA Mediaș, considerând că demersul Primăriei Copșa Mică nu va putea fi dus la bun sfârșit în termenul declarat, cu acceptul autorităților locale menționate, a stabilit să includă și în viitorul proiect ce va fi finanțat prin POIM 2016-2020 aceleași măsuri. Suspendarea programului "**Zone Fierbinți**" din lipsa fondurilor a adâncit decalajul între toate celelalte zone ale ariei de operare a SC Apa Târnavei Mari Mediaș (care au beneficiat de investiții prin POS Mediu) și zona Copșa Mică. Zona Copșa Mică este singura din aria operatorului care are o poluare istorică, ce își consolidează efectele.

Există o rețea de canal-conductă ce trece prin Axente Sever și Agârbiciu racordată la gospodăria. Pentru canalizare în satul Axente Sever există 5 pompe de ridicare, în Agârbiciu 4 pompe; Șoala nu beneficiază de canalizare.

Proiect infrastructura de apă și apă uzată (2016-2020)

Proiect „Realizare branșamente apă-canal Axente Sever și Agârbiciu – proiect finalizat implementat din bugetul local;

În paralel cu acest proiect în nordul județului Sibiu, al doilea operator regional „S.C. Apa Târnavei Mari a finalizat proiectul „Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată în regiunile Mediaș, Agnita, Dumbrăveni, județul Sibiu” finanțat prin Programul Operațional Sectorial Mediu. Finanțarea acestui Proiect POS Mediu a fost asigurată din Fondul de Coeziune, în baza Deciziei de Aprobare nr.C (2008) 2433/09.07.2008 a Comisiei Europene, a Ordinului Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr.1451/17.11.2008 și a Contractului de Finanțare nr.91950, încheiat la data de 28.11.2008, între Autoritatea de Management – POS Mediu și S.C. „Apa Târnavei Mari” S.A.

În luna septembrie 2014 Consiliul Local al comunei Axente Sever a luat hotărârea să continue proiectul prin administrarea rețelelor de apă și canal de către SC Apa Târnavei Mari.

În perioada 2016-2020, Primăria comunei Axente Sever a implementat proiectul „Realizare branșamente apă-canal Axente Sever și Agârbiciu”, proiectul fiind finanțat din bugetul local.

Prin **“Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în regiunile Mediaș, Agnita și Dumbrăveni, județul Sibiu”**, propus spre finanțare prin Programul Operațional Infrastructură Mare, în U.A.T. Axente Sever sunt prevăzute lucrări pentru infrastructura de apă în localitățile Axente Sever și Agârbiciu și lucrări pentru infrastructura de apă uzată în localitatea Axente Sever. Contractul de finanțare nr. 321/15.07.2020 pentru “Proiect Regional de Dezvoltare a Infrastructurii Apă și Apă Uzată în Regiunile Mediaș, Agnita și Dumbrăveni, jud. Sibiu” finanțat din Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 – 2020 (POIM) are ca obiectiv principal îmbunătățirea infrastructurii de apă și canalizare în localitățile din aria proiectului, în vederea îndeplinirii obligațiilor stabilite prin Tratatul de Aderare și Directivele Europene.

Valoarea totală a Proiectului este de 145.481.969 euro (incl. TVA). Finanțarea Proiectului este asigurată prin finanțarea nerambursabilă din Fondul de Coeziune în valoare de 97.680.751 euro, finanțare nerambursabilă din bugetul de stat în valoare de 14.939.409 euro, finanțare din bugetele locale în valoare de 2.298.371 euro, iar contribuția Companiei Apa Târnavei Mari este de 7.335.225 euro.

Perioada de implementare a proiectului este de 42 de luni, respective iunie 2020 – Noiembrie 2023.

Prin implementarea acestui Proiect se urmărește atingerea următoarelor obiective:

-conformarea cu Directiva Europeană și Legea nr. 458/2002 a tuturor indicatorilor pentru localitățile cu o populație cuprinsă între 10000 și 100000 locuitori, cât și pentru cele cu o populație mai mică de 10000 de locuitori.

-creșterea gradului de conectare la sistemul de alimentare cu apă de la 75% la 99%, în toate localitățile vizate de proiect;

-creșterea gradului de conectare la sistemul de canalizare de la 76% la 98% în toate localitățile vizate de proiect.

Investițiile se vor realiza în 38 de localități (4 localități urbane și 34 localități rurale), incluse în 19 U.A.T.uri.

Lucrările de alimentare cu apă pentru U.A.T. Axente Sever sunt cuprinse în cadrul Subsistemului Copșa Mică. Alimentarea cu apă a localităților cuprinse în cadrul Subsistemului Copșa Mică, presupune asigurarea sursei de apă din SAA Mediaș respectiv din rezervorul nou de apă Posada, și realizarea unui sistem de aducțiune ce va deservi pe rând alimentarea cu apă a celor 6 localități cuprinse în cadrul subsistemului.

Sistemul de alimentare cu energie electrică

Comuna este racordată la rețeaua de alimentare cu energie electrică pe întreaga suprafață. Comuna este în întregime electrificată din 1970. Distribuția pe medie tensiune se face la 20 kw. În comuna Axente Sever există 1260 consumatori casnici și 50 mici consumatori. La acesta se adaugă consumul edilitar: clădiri administrative, școli, biserici, dispensare, cămine culturale, magazine, alimentație publică etc.

Echiparea energetică - Rețele electrice - Iluminatul public

Rețelele de iluminat public folosesc stâlpi metalici. Îmbunătățirea calității iluminatului public va conduce la creșterea calității tuturor serviciilor, a prestigiului comunei.

În aprilie 2010, situația alimentării cu energie electrică în județul Sibiu se preciza că 3 localități au mai multe gospodării ce nu sunt total electrificate: Boița, Slimnic, Micăsasa și comuna Axente Sever (cu 10 gospodării ce impun o extindere a rețelei electrice) – investiție estimată la 228 mii lei.

În perioada 2018-2020 administrația publică comunală a implementat un proiect de modernizare a sistemului de iluminat public, prin eficientizarea lui (majoritatea becurilor fiind schimbate cu becuri cu LED), proiect finanțat din bugetul local. Proiectul trebuie continuat pentru finalizarea finalizarea modernizării sistemului de iluminat public în toate cele trei localități.

Alimentarea cu gaze naturale

În prezent în comuna Axente Sever există o distribuție de gaze naturale, formată din conducte stradale, branșamente și instalații de utilizare individuale.

Locuitorii satelor Axente Sever și Agârbiciu beneficiază de rețea de distribuție a gazelor naturale. Satul Șoala nu beneficiază de sistem de alimentare cu gaze naturale, utilizându-se în gospodării lemnul.

Rețeaua de alimentare cu gaze naturale a fost modernizată:

- km de rețea: 25
- anul PIF: 1960 (modernizată în ultimii ani)
- starea actuală: bună

Repere în introducerea rețelilor de gaz metan și electrificarea satului Axente Sever

-în 1937 (17 mai – 20 octombrie), s-a construit conducta de gaz Copșa Mică – Sibiu; la aceasta s-a racordat moara de cereale din Axente Sever (proprietar Varga Iudith) și Școala confesională evanghelică;

- în 1939 s-a racordat la gaz casa ing.Marin Ciortea
- în perioada 1946-1949 toate gospodăriile au fost racordate, treptat, la gaz metan;
- în 1951 (la 25 iulie) s-a finalizat electrificarea localității Axente Sever, materialele necesare fiind cumpărate de cetățeni de la Oradea;
- în 1967 comuna a obținut locul I pe regiunea Brașov pentru buna gospodărire și înfrumusețare,
- în 1968 comuna a obținut locul I pe județul Sibiu,
- în 1974 a obținut „Diploma Comisiei Centrale și Coordonarea întrecerii între comune”

Alte investiții edilitare

La 28 mai 1872 a fost dată în exploatare linia de cale ferată Copșa Mică – Sibiu ce trece prin Axente Sever și Agârbiciu.

Prin prestațiile locuitorilor s-au efectuat lucrări la diguri pentru protecția împotriva inundațiilor precum următoarele lucrări:

- în 1969 s-au construit două poduri de beton pe str. Suseni
- 1973-1977 s-au construit 7950 ml de trotuare,
- în 1977 au fost instalate primele telefoane particulare aparținând de centrala telefonică din Copșa Mică¹⁶
- din septembrie 1998 localitatea beneficiază de telefonie digitală, existând 402 abonați.

Obiectivele principale ale procesului de reabilitare și modernizare a sistemului de iluminat public sunt:

- reducerea costurilor energiei electrice cu cel puțin 40% și a celor cu întreținerea și menținerea în funcțiune a sistemului de iluminat public;
- aducerea iluminatului public la standardele naționale și internaționale în vigoare;
- creșterea siguranței și satisfacției turiștilor aflați în comună și a calității serviciilor turistice;
- punerea în valoare a unor obiective cu valoare turistică, istorică sau arhitecturală;
- atragerea unui număr cât mai mare de turiști în comună.

Sistemul de telefonie

Asigurarea conectării la servicii de telecomunicații se face prin patru operatori care oferă atât servicii de telefonie cât și de Internet. Numărul abonaților telefonici pe toată suprafața comunei este de 680. Numărul abonaților care beneficiază de rețeaua de Internet este de 215. Instituțiile publice beneficiază de sistemul de Internet.

De asemenea, zona este în aria de acoperire a tuturor rețelelor de telefonie mobilă. Pentru satul Axente Sever rețeaua Romtelecom a executat o rețea în fibră optică și un echipament de unitate digitală de transformare a semnalului sonor în semnal optic.

Gestionarea deșeurilor în comuna Axente Sever

În localitățile comunei Axente Sever salubritatea este asigurată de către firma S.C. ECO-SAL S.A. Mediaș – ce deservește o serie de unități administrativ teritoriale.

Informațiile statistice¹⁷ privind aceste domenii sunt prezentate mai jos (2020):

- cantitatea colectată de deșeuri menajere și asimilabile (kg) – de la populație, în amestec: **430.000 kg;**
- cantitatea colectată de deșeuri menajere și asimilabile, categorii(kg) – deșeuri menajere și asimilabile din unități economice, comerț, instituții, unități sanitare, în amestec: **0 kg;**
- cantitatea colectată de deșeuri menajere și asimilabile, categorii (kg) – deșeuri menajere și asimilabile colectate separat (cu excepția deșeurilor din construcții și demolări) - **Total: 12034 kg;**
- cantitatea colectată de deșeuri menajere și asimilabile, categorii (kg) – deșeuri menajere și asimilabile colectate separat (cu excepția deșeurilor din construcții și demolări) – **Hârtie, carton: 7000 kg;**
- cantitatea colectată de deșeuri menajere și asimilabile, categorii (kg) – deșeuri menajere și asimilabile colectate separat (cu excepția deșeurilor din construcții și demolări) - **Sticlă: 12034 kg;**
- cantitatea colectată de deșeuri menajere și asimilabile, categorii (kg) – deșeuri menajere și asimilabile colectate separat (cu excepția deșeurilor din construcții și demolări) - **Plastic: 12034 kg;**
- cantitatea valorificată de deșeuri menajere și asimilabile(kg)** – categorii de deșeuri menajere și asimilabile – Deșeuri menajere de la populație, în amestec: **503000 kg;**

Colectarea deșeurilor reziduale – gospodărie comunală - Sistemul de salubritate

¹⁶ Idem, pag. 366

¹⁷ Fișa U.A.T. Axente Sever – Direcția Județeană de Statistică Sibiu – octombrie 2020

În localitățile comunei Axente Sever salubritatea este asigurată de către firma S.C. ECO-SAL S.A. Mediaș - ce deservește unitățile administrativ teritoriale din zona Copșa Mică – Mediaș - Dumbrăveni. Comuna Axente Sever dispune de un contract de delegare a gestiunii serviciului de salubritate, prin atribuire directă nr. 1/1.04.2009. Deșeurile în comuna Axente Sever se colectează selectiv cu ajutorul a 12 platforme de colectare selectivă (7 în Axente Sever, 5 în Agârbiciu). Pentru o valorificare cât mai bună a deșeurilor verzi, la nivelul comunei au fost împărțite 840 de stații individuale de compostare.

Pentru colectarea, transportul și neutralizarea cadavrelor de animale primăria are contract cu firma SC Eco Neutralizare Grindași SRL București și își propune **amenajarea corespunzătoare a unui loc de depozitare a cadavrelor de animale**, până la ridicarea acestora de către firma contractată. Colectarea DEEE-urilor se face de către SC Eco-Sal SA Mediaș.

Stația de compostare Târnava a fost înființată în 2014 fiind în proprietatea Consiliului Județean Sibiu și operată de Salubris Waste Management SRL, în baza contractului de delegare nr. 962/29.11.2016, cu valabilitate 10 ani. Stația de compostare tratează atât deșuri biodegradabile cât și nămoluri de la stațiile de epurare orășenești.

Fracția de deșuri biodegradabile municipale este preluată în vederea sortării pe bandă și parțial tocată în prealabil în vederea realizării unui amestec cât mai omogen. Materialul mărunțit este transportat în zona de compostare intensivă, având o suprafață de 2450 mp. Nămolurile de la stațiile de epurare (deshidratate) sunt introduse direct în brazda de compostare constituită în amestec cu deșeurile biodegradabile. Procesul de compostare presupune tratarea aerobă a deșeurilor biodegradabile prin insuflare cu aer, timp de 30 de zile. După terminarea procesului de compostare, deșeurile sunt dirijate spre faza de maturare și în final materialul este cernut. În cazul în care materialul rezultat se încadrează prevederilor Ordinului nr. 344/ 2004, acesta poate fi vândut către diverși proprietari/ exploatatori de terenuri agricole sau folosite ca strat fertil de acoperire pe depozitele de deșuri.

Stația de compostare funcționează 8 ore/zi, 6 zile pe săptămână. Materialul obținut este în principal folosit ca strat fertilizant și parțial ca strat de acoperire la diverse persoane fizice și juridice proprietari/deținători de terenuri/ suprafețe agricole. Calitatea scăzută a materialului de intrare și cantitatea scăzută de deșuri biodegradabile colectată de la populație duce la procesarea deficitară a cantităților intrate în stație. În cadrul proiectului SMID stația nu a fost prevăzută cu întorcător de brazde, iar sistemul SCADA funcționează deficitar.

Centrul de preluare, prelucrare și valorificare a deșeurilor Mediaș a fost înființat în anul 2008, fiind în proprietatea S.C. ECO – SAL S.A., fiind operat în baza contractului de delegare nr. 01.04.2009 – 364/27.04.2009, actualizat în 2015 , cu valabilitate 35 de ani. Instalația de sortare este amplasată pe o suprafață de 1750 mp, stația funcționând în 2 schimburi, 5 zile pe săptămână, metoda de separare fiind manuală. Stația procesează deșuri reciclabile amestecate și „sacul galben” (colectat de la zonele de case). Stația de sortare dispune de următoarele echipamente: încărcător frontal, trommel cu sită de 80 mm, cabina de sortare, presa, tocător și separator magnetic, dar sunt în stare avansată de uzură, necesitând înlocuire. Deșeurile rămase după sortare sunt încărcate în containere de 30-40 mc în vederea valorificării, respectiv eliminării. Este necesară achiziția unor echipamente suplimentare pentru eficientizarea procesului de sortare și transfer.

Depozitul neconform de deșuri municipale clasa b Șomârd –Mediaș (proprietar actual SC Prestsal SA Mediaș, în asociere cu SC Salubris Waste Management SRL Mediaș) este un depozit aflat în proprietate privată. Acesta are activitatea sistată din luna iulie, anul 2010, conform calendarului de sistare/încetarea activității din Anexa 5 a HG nr. 394/2005. Depozitul va fi închis și ecologizat din fondurile private ale proprietarului.

Pe lângă depozitele menționate anterior, în județul Sibiu, mai existau patru depozite neconforme în copșa Mică, Ocna Sibiului, Săliște și Dumbrăveni, care și-au încetat activitatea la sfârșitul anului 2006, închiderea acestora fiind responsabilitatea operatorilor. În zonele rurale, au fost identificate 75 de zone de depozitare necontrolată a deșeurilor care au fost închise și reabilitate de către autoritățile publice locale.

Depozitare. Depozitul conform pentru depozitarea deșeurilor municipale este amplasat pe teritoriul administrativ al comunei Cristian. Operatorul acestuia este S.C. TRACON S.R.L. Brăila. Anul de punere în funcțiune a depozitului a fost 2004, iar anul estimat de închidere este 2034. Toate spațiile de depozitare din zona rurală au sistat depozitarea începând cu 16 iulie 2009. Se menține, în continuare, **interdicția de construire de incineratoare de deșuri pe teritoriul administrativ al județului Sibiu**, interdicție ce va fi prevăzută în toate documentațiile de urbanism și amenajarea teritoriului și a regulamentelor de urbanism aferente acestora alături de **interdicția de a permite dezvoltarea unor activități industriale poluante** (PATJ - Planul de Amenajare a Teritoriului Județean, PUG - Planurile Urbanistice Generale).

INFRASTRUCTURA DE SUSTINERE A ACTIVITĂȚILOR ECONOMICO - SOCIALE

Nr . crt	Cod clasificare	Denumirea bunului	Elemente identificare	Anul dobândirii sau al dării în folosință	Observații
0	1	2	3	4	6
1	1.5.2	Complex comercial Axente Sever	Str. Principală nr. 308 Proiect reabilitare realizat din fonduri bugetul local	1985	Actual imobil al primăriei reabilitat
2	3.1.1.1	Cântar basculă Agârbiciu		1985	
3	3.1.1.1	Cântar basculă Șoala			
4	1.6.4.	Clădire Primărie Axente Sever	Proiect reabilitare sediu vechi implementat din bugetul local	1865	sediul Poliției în prezent, reabilitat integral
5	1.6.2.	Biblioteca corp B	Axente Sever 165	1865	2020– sediul Poliției – intrare separată în imobilul reabilitat (biblioteca este mutată în imobil primărie)
6	1.6.2.	Cămin cultural Axente Sever 317	Proiect reabilitare implementat din bugetul local	1900	-imobil reabilitat integral și reinaugurat
7	1.6.2.	Cămin cultural Agârbiciu 383		1898	Reabilitat parțial – necesită reparații acoperiș
8	1.6.2.	Cămin cultural Șoala	Reabilitat parțial	1897	<u>Necesită reabilitare acoperis;</u> Reabilitat parțial prin proiect reparații „Cămin Cultural Șoala”, implementat din bugetul local;
9	1.6.2.	Grădinița de copii	Axente Sever 107	1965	S-a finalizat proiectul „Reparații grădiniță Axente Sever nr. 107”, finanțat din bugetul local
10	1.6.2.	Grădinița de copii	Axente Sever 479	1962	S-a finalizat proiectul „Reparații grădiniță Axente Sever nr. 479”, finanțat din bugetul local
11	1.6.2.	Grădinița de copii	Agârbiciu 101	1902	
12	1.6.2.	Grădinița de copii Șoala	Șoala	1889	Imobil reabilitat, neutilizat
13	1.6.2.	Dormitor Grădinița de copii Șoala	Șoala	1867	Imobil reabilitat, neutilizat
14	1.6.1.1	WC grădiniță Șoala	Șoala 150	1867	Imobil reabilitat, neutilizat
15	1.6.2.	Dispensar uman Axente Sever	Axente Sever 107	1965	Imobil privat – Cabinet medical și stomatologic
16	1.6.2.	Punct sanitar	Agârbiciu 305	1952	
17	1.6.2.	Școală generală Agârbiciu	Agârbiciu nr. 383A, corp A – 702 mp	1896	S-a finalizat proiectul: „ <u>Pavaj curte școală Agârbiciu</u> ”, din bugetul local
18	1.6.2.	Școala generală Agârbiciu	Agârbiciu, nr. 383 B 237 mp	1965	
19	1.6.2.	Școala generală Agârbiciu	Agârbiciu, nr. 383 B, 1000 mp	1982	
20	1.6.1.1	WC Agârbiciu	Școală generală Agârbiciu	1982	
21	1.6.2	Școală generală Șoala	Centrul satului	1894	Imobil reabilitat, neutilizat în prezent (2020)
22	1.6.2.	WC școală Șoala	Școală generală Șoala	1894	
23	1.6.4.	Remiza de pompieri	Centrul satului Șoala	1894	
24	1.6.6.	Monumentul eroilor	Axente Sever	1989	Monument reabilitat și întreținut

					anual
25	1.3.1.9	Clădirea poștei	Agârbiciu 418	1909	
26	1.8.11.	Bazin pentru apă Axente Sever	11 buc	1999	S-a finalizat proiectul „Realizare bransamente apă-canal Axente Sever și Agârbiciu, din bugetul local
27	1.8.6.	Rețele de apă Axente Sever	15000 ml	1999	
28	1.8.11.	Bazin de apă Agârbiciu	6 buc	1999	
29	1.8.6.	Rețele apă Agârbiciu	13.450 ml	1999	
30	1.8.11.	Bazin de apă Șoala	4 buc	1999	
31	1.8.6.	Rețele apă Șoala	2300 ml	1999	
32	1.8.12	Stație de pompare apă Agârbiciu		1999	
33	1.7.1.2	Rețea electrică Axente Sever	8 km/ 160 buc	1999	
34	1.7.1.2	Rețea electrică Axente Sever	4,873 km/98 buc	1999	
35	1.7.1.2	Rețea electrică Axente Sever	3,056 km/66buc	1999	
36	1.7.2.1	Transformatoare total Axente Sever	10 buc	1999	
		Bunuri mobile			
	1.6.1.3	Volume cărți	9.720 volume	1999	Biblioteca comunală este în reorganizare

Notă 1: Inventarul mijloacelor fixe necesită completări și clarificări, administrația actuală propunând ca termen de finalizare anul 2023., pe lista mijloacelor fixe aparținând domeniului public urmând a intra următoarele imobile:

- 1.-Sală de evenimente Axente Sever – imobil în care s-a implementat și finalizat proiectul „Reparații sală festivă Axente Sever”, investiție cu fonduri de la bugetul local;**
- 2.-Sală de reuniuni a enoriașilor din Agârbiciu, - imobil reabilitat prin proiectul „Amenajare Sală de reuniuni a enoriașilor din Agârbiciu”, proiect finanțat din bugetul local;**
- 3.-Capela localității Axente Sever, investiție implementată și finalizată „Amenajare capelă mortuară Axente Sever” cu fonduri de la bugetul local;**
- 4.-Capela localității Agârbiciu, investiție implementată și finalizată „Amenajare capelă mortuară Agârbiciu” cu fonduri de la bugetul local;**
- 5.-Monumentul eroilor Agârbiciu; proiectul realizării monumentului eroilor a fost realizat din bugetul local;**
- 6.-Monumentul eroilor Șoala; proiectul „Realizare monument eroi localitatea Șoala” a fost implementat și finalizat din bugetul local;**
- 7. Teren de sport multifuncțional Agârbiciu**

Notă 2: evaluarea patrimoniului comunei s-a făcut periodic în conformitate cu prevederile legale în domeniu;

Obs: la toate proiectele implementate din fonduri europene nerambursabile trebuie prevăzute în planurile anuale de investiții și mentenanță, bugetele distincte pentru întreținerea și reparația/completarea mijloacelor fixe/obiecte de inventar în vederea asigurării continuității proiectelor implementate; aceste fonduri de mentenanță a investițiilor se vor urmări separat în cadrul monitorizării anuale locale sau din partea organismelor abilitate ale finanțatorului.

I.5. Repere istorice în evoluția așezărilor comunei Axente Sever

Actele de atestare ale localităților Axente Sever – Agârbiciu - Șoala

Actul de atestare a localității Axente Sever - 1305 Aprilie 15, <Alba Iulia¹⁸>.

Capitulul bisericii <fericitului> (**In textul latin publicat: nostrae, probabil greșeală de copist în loc de beati - cuvânt ce face parte din formula intitulăției actelor eliberate de capitulul din Alba-Iulia**) arhanghel Mihail din Transilvania, tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

¹⁸ Sursa: Academia R.P.R., *Documente privind Istoria României*, Comitetul de redacție : Ion Ionașcu, L. Lăzărescu-Ionescu, Barbu Cămpina, Eugen Stănescu, D. Prodan, Mihail Roller, redactor responsabil, veacul XIV, C. Transilvania, vol. I (1301-1320), Editura Academiei R.P.R., 1953, pag. 42 -44

Voim să ajungă la cunoștința tuturor, atât a celor de acum, cât și a celor viitori că Grigore comitele, fiul lui Apa și Iacob, fratele lui și Grigore, fiul lui Nicolae, fratele lor, înfățișându-se înaintea noastră, au mărturisit că, deși se iscase și se stărnise între ei o neînțelegere și o ceartă, îndelung desbătută cu privire la moșiile lor în cele din urmă după dorința și sfatul și cu învoirea tuturor neamurilor și rudelor lor, și precum, se spune (*et inducentur*, probabil greșit pentru *et ut dicuntur*) pentru binele păcii, au arătat că au ajuns la această învoială și împăcare asupra împărțirii moșiilor sau pământurilor lor, aflătoare în părțile Transilvaniei, ca pământurile sau moșiile numite Mălâncrav (*Almakerek*, sat în raionul Sighișoara - reg. Sibiu) și Noul Săsesc (*Uffalu*, sat tot acolo), împreună cu toate folosințele ce țin de ele, în hotarele și marginile în care le-au stăpânit și le-au ținut din vechime, precum și satul Besa (*Besse*, sat tot acolo), cu toate folosințele sale, să treacă lui Grigore, fiul lui Nicolae, ca parte a sa; iar comitelui Grigore, fiul lui pământurile sau satele numite Beclean (*Bethlend*, sat în raionul cu același nume - reg. Rodna), Figa (*Fighe*, sat tot acolo), Mălin (*Malom*, sat tot acolo), Totesdi (Probabil lectură greșită), Uffalu (*Uffalu*, azi Corvinești, sat tot acolo), Vorumloc (*Baromlok*, salt în raionul Mediaș - reg. Sibiu), Ighișul-Nou (*Tsontelke*, sat tot acolo.), Criș (*Keresd*, sat în raionul Sighișoara - reg. Sibiu) și Felța (*Foldsinielkc*, sat tot acolo), tot așa, împreună cu toate folosințele și cele ce țin de ele. Dar, fiindcă satul Uffalu nu are pădure, ei s'au învoit ca, oriunde s'ar învecina din acea parte cu pădurile susnumitului Iacob, să fie slobozi să se folosească de <pădurile> acestui Iacob ca de ale lor însăși (*sicut propriis ipsius Iacobio utendum*). Deasemenea, să-i treacă despomenitului Iacob, prin împărțeaia făcută, pământurile sau moșiile numite Chețiu (*Katel*, sat în raionul Beclean - reg. Rodna), Frâua (*Assonfalva*, sat în raionul Mediaș - reg. Sibiu - denumirea actuală a satului Axente Sever), Beud (*Beud*, sat în raionul Beclean (reg. Rodna), Babus (așezare dispărută lângă Vița, în raionul Beclean - reg. Rodna), Mușeni (*Nagyfalu*, sat tot acolo), Karatsontelke (Așezare dispărută în același ținut) și Moltsed (probabil lectură greșită), Bidu (*Bodin*, sat tot acolo), Bretea (*Szekerbatha*, sat tot acolo), împreună cu toate folosințele și cu toate cele ce țin de ele, fără a dăuna dreptului altuia (Această clauză se referă la părțile tuturor, nu numai la ale lui Iacob) și <susnumitele moșii> au fost date fiecăruia din ei ca să le aibă și să le stăpânească în pace, pe veci și în chip nestrămutat întru fiii fiilor <lor>. Și ei s'au legat și s'au îndatorat să se ajute și să se apere unul pe altul pe a lor cheltuială și osteneală, împotriva tuturor acelorora care ar voi să-i supere și să-i turbure pe pământurile sau moșiile mai sus amintite, prinzându-se fiecare din ei să țină pe ceilalți în stăpânirea pașnică a ziselor pământuri.

Acești pomeniți nobili au spus că toate pricinile sau judecățile pornite cu privire la bunurile și moșiile lor vândute pe bani, sau a altora părăsite de ei, să fie împăcate, adormite și stinse între dânsii, astfel ca de aci încolo, niciunul sau niciunii dintre dânsii să nu mai aibă dreptul de a porni vreodată vreo plângere sau pricină în urmărirea bunurilor sus pomenite. Iar dacă vreunul din ei ar păstra vreo scrisoare pentru urmărirea acestei pricini sau acte (în text *partes*, probabil confuzie între *partes* și *paria* = copie valabilă, document) întocmite și primite <atunci> să fie lipsite de tărie și zadarnice și să nu aibă nicio putere, oriunde ar fi înfățișate de ei în curgerea vremii.

Susnumiții ne-au cerut cu stăruință ca pentru întărirea și trăinicia acestei împărțiri a NUMITELOR PĂMÂNTURI și moșii și PENTRU BUNA înțelegere (în text greșit *concordia in loc de concordiam*.) <DINTRE ei> să BINEVOIM a le da și a le hărăzi scrisoarea noastră privilegială de față pentru veșnica amintire a acestui lucru.

Deci noi, încuviințând cererea lor cu privire la susnumita împărțire a susziselor lor moșii, le-am dat scrisoarea noastră de față întărită cu puterea peceteii noastre.

Dat la cina <cea de taină> a domnului, în anul o mie trei sute cinci al aceluiași; pe când Ștefan era prepozit, Toma cantor și custode, Nicolae decan. Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 229—230 (după copii târzii).

Actul de atestare a localității Agârbiciu- 1343 mai 10, Sîntimbru.¹⁹

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, venind înaintea noastră comitele Mihail de Sîngătin (*Enyud*, sat în raionul Sebeș – reg. Hunedoara), Nicolae, fiul lui Balabuch, și Ioana de Apold (azi *Apoldul de Jos* și *A.de Sus*, sate tot acolo), Petru de Curciu (*Korus*, sat în raionul Mediaș – reg. Stalin), Nicolae de Agârbiciu (*Eqrubeg*, sat tot acolo) și Renold de Mediaș (*Medyes*, oraș în reg. Stalin), în locul și în numele doamnei Caterina, văduva lui Petru, zis Cheech, adică sora lui Nicolae, fiul lui Corrad, ei ni s-au plîns că sus-zisa doamnă Caterina fusese scoasă și alungată în chip nedrept și necuvenit din două moșii ale sale numite Jidveiu (*Zytlue*, sat în raionul Tîrnăveni- reg. Stalin) și Bălcaciu (*Balkach*, sat tot acolo), care fuseseră cumpărate de sus-zisul Nicoale, fiul lui Corrad, și pe care apoi la dăduse și le hărăzise pe veci surorii sale prin acte foarte temeinice, cerînd ei de la înălțimea noastră, prin smerite rugăminți, să binevoim a găsi, cu privire la acesta, o cale potrivită de îndreptare pentru numita doamnă.

Iar noi, care prin îndatoririle cuvenite cîrmuirii pe care am luat-o asupra noastră sintem ținuti să apărăm și să ocrotim pe orfani și pe văduve, încuviințăm ca numita doamnă să fie pusă în stăpînirea sus-numitelor moșii Jidveiu și Bălcaciu și ca Ștefan de Orosfaia (*Orosfa*, sat în raionul Sărmas – reg. Cluj), slujbașul sus-numitelor sate, să iasă și să plece din aceste sate, și locuitorii din ele să se supună judecății sus-zisei doamne și să-i fie plecați pînă cînd, cu îngăduința milei domnului, vom ajunge noi înșine în acele locuri, spre a hotărî în sfîrșit, după ce se va ști adevărul despre cele arătate mai înainte ceea ce va fi mai potrivit în privința acestor moșii.

Dat la Vișegrad, sîmbăta după sărbătoarea înălțării sfintei cruci, în anul domnului o mie trei sute patruzeci și trei.

<Sub pecete:> Porunca regelui însuși <dată> înaintea arhiepiscopului și baronilor.

<Pe verso, în limba germană, de o mîna din sec. al XV-lea:> Această scrisoare ține de <satul> Jidveiu (Sitve).

TEXTUL LAT. LA ZIMMERMANN-WERNER-MULLER, II, p. 5—6.

Actul de atestare a localității Șoala - 1331 Martie 16 < Alba Iulia>.²⁰

Capitulul din Alba Iulia adevărește că Nicolae și Martin, fiii lui Blawch, au pierdut în expediția de peste munți în țara lui Basarab (ultra alpes in terram Bazarab) privilegiul dat lor de regele Carol Robert, privind moșiile Lupu (*Farkasteluk*, sat în raionul Mediaș), Curciu (*Keursteluk*, sat tot acolo) și Șoala (*Sual*, sat tot acolo) și că ei protestează împotriva ocupării Șoalei de către Sașii din

¹⁹ Sursa: Academia R.P.R. – *Documente privind Istoria României*, Comitetul de redacție : Ion Ionașcu, L. Lăzărescu-Ionescu, Barbu Cămpina, Eugen Stănescu, D. Prodan, Mihail Roller, redactor responsabil, veacul XIV, C. Transilvania, vol. IV (1341-1350), Editura Academiei R.P.R., 1955, pag. 131

²⁰ Sursa: Academia R.P.R., *Documente privind Istoria României*, Comitetul de redacție : Ion Ionașcu, L. Lăzărescu-Ionescu, Barbu Cămpina, Eugen Stănescu, D. Prodan, Mihail Roller, redactor responsabil, veacul XIV, C. Transilvania, vol. III (1331-1340), Editura Academiei R.P.R., 1954, pag. 9

NUMIRILE COMUNEI DE-A LUNGUL VREMURILOR

Bibliografie: Dicționar istoric al localităților din Transilvania - Coriolan Suciu - Editura Academiei R.S.R., 1966

Axente Sever –Frîua ung. Asszonyfalva, germ. Frauendorf	Agârbiciu, ung. Egerbegy, Szászegerbegy, germ. Arbegen,	Șoala, ung. Sályá, germ. Schaal, Schallendorf
- 1305 poss. Assonfalva, - 1322,1323 plebanus ecclesie Ville Dominarum, - 1733 Frua, - 1750 Frioa, - 1760-1762 Frauendorff, - 1850 Asszonyflava, Froua, - 1854 Asszonyfalva, Frauendorff, Frîua	1343 Egurbeg, 1357 Egrbig, 1532 Ayrbegen, 1733 Egerbegy, 1750 Agribics, 1805 Arbagyen, 1808 Agregyics, 1850 Agregyits, Erbegen, 1854 Egerbegy, Arbegen, Agribiciu, 1913 Szászegerbegy	1331 poss. Saal, 1359 Sauli, 1368 villa Sauli 1414 ecclesia de Schalis, Scalıs, 1733 Salla, 1750 Schoala, 1850 Soale, 1854 Sályá, Schallendorf, Șalea
Au fost descoperite aici vetre de mici dimensiuni pe care se aflau vase întregi (un pahar, o brățară de alamă), care dovedesc continuitatea așezării pe aceste locuri. O importanță remarcabilă pentru satul nostru, o reprezintă obiectele descoperite la „Cetatea Veche”, în Carpen și în Joangrăva, a fragmentelor de ceramică nesmălțuită sec. II-III, ceramică preistorică, din eneoliticul dezvoltat de tip cultul „Petrești” și a monedei de cupru da la Hadrian – 117-138 p. Chr., a fragmentelor de ceramică smălțuită (sec.XVIII-XIX), monede de argint (1665-1704) și valoroase piese descoperite recent. Cu prilejul construirii căii ferate Sibiu – Copșa Mică, între Agârbiciu și Axente Sever s-a descoperit o necropolă de înhumatie, cercetându-se cca 50 de morminte cu scheletele bine păstrate și cu obiecte de fier lângă decedați. O sabie de fier cu un singur tăiș, un vârf de lance de fier și un craniu au fost depuse la Muzeul Mediaș. Necropola a fost atribuită celei de a doua vârstă a fierului, dar poate data și din perioada migrațiilor.	Din puncte neprecizate de pe teritoriul satului provin numeroase descoperiri arheologice: a) Un topor neolitic de piatră cu gaură pentru fixarea în coadă incomplet executată (Muzeul Național Brukenthal). b) O măciucă sferică din epoca bronzului (Muzeul Național Brukenthal). c) Un vârf de lance de fier din a doua vârstă a fierului (Muzeul Național Brukenthal). d) O fibulă de bronz în formă de ancoră din epoca romană (Muzeul Național Brukenthal). În punctul <i>Pășunea din Deal</i> a fost identificată o locuire din faza B a culturii eneolitice Petrești. Așezarea se află într-o poiană situată la o înălțime de 700 m altitudine absolută (Muzeul Național Brukenthal; Muzeul Mediaș). La poalele cetății <i>În Șes</i>, s-au descoperit fragmente ceramice. Lipsesc alte precizări. Epoca descoperirilor nu a fost determinată (Muzeul Național Brukenthal). În locul numit <i>Strâmturi</i>, aflat pe partea din stânga rambleului căii ferate Copșa Mică – Sibiu, s-au descoperit fragmente ceramice ale culturilor eneolitice Petrești și Coțofeni. În <i>Pădure</i> s-a descoperit o fusaiolă de lut datând, probabil, din epoca fierului (Muzeul Național Brukenthal). În punctul numit <i>Hinter der Ramwreg</i> s-a descoperit un tezaur de obiecte dacice compus din două fibule de argint cu nodozități, cinci drahme de argint din Dyrhachium și o monedă de bronz de epocă neprecizată (Muzeul Național Brukenthal). Pe malul <i>Râului Alb</i> s-a descoperit buza unui chiup încadrabil în epoca romană Pe <i>Straja</i> (Wartberg, Wartburg) s-au descoperit resturi dintr-o circumvalație datând, probabil, din perioada medievală	Descoperirile arheologice au scos la iveală o monedă de bronz de la Antoninus Pius. Se mai păstrează o capelă romană care existase aici în secolul XIII și a fost înglobată ulterior în turnul de N al fortificației. Din acest edificiu se mai păstrează un fragment din peretele de V și o parte din absida semicirculară. Din biserica gotică de tip sală, ridicată la mijlocul secolului XV cu hramul Sf. Ursula, s-a păstrat doar corul mare, cu trei travee boltite pe nervuri. Un obiectiv interesant este și casa parohială, menționată documentar în anul 1414 și unde pe o grindă se păstrează inscripționat anul 1525.

1919²¹

Frâua (Axente Sever), Asszonyfalva, Frauendorf, comună, județul Târnava-mare, plasa Mediaș,	Agârbiciu, Egerbegy, Arbegen, comună, județul Târnava-mare, plasa Mediaș	Șoala, Sályá, Scaal, județul Târnava-mare, plasa Mediaș,
locuitori 1519, români 727, ceilalți germani; parohie greco-ortodoxă (Sibiu) și greco-catolică (Blaj); poșta în Copșa -mică (Kiskapus)	locuitori 1216, români 671, ceilalți germani; parohie greco-ortodoxă (Sibiu) și greco-catolică (Blaj); poșta în localitate;	locuitori 721, români 276, ceilalți germani, parohie greco-catolică (Blaj) și greco-ortodoxă (Sibiu); poșta în Vorumloc (Baromlaka)

Toponimia numelui Frîua²²

În egală măsură putem accepta povestirile și chiar legendele atunci când ele sunt pe placul și la inima oamenilor de rând. Astfel de întrebări și-au pus și oamenii satului nostru și s-au găsit, unii să spună, dar, puțini să creadă, că „Frâua” vine de la unele legende mai vechi.

Tradiția locală afirmă că la colonizarea populației germane la finele sec. al XIII-lea sașii stabiliți în acest teritoriu au găsit aici un sătuc de români care se numea Muieresti, iar ei i-au schimbat denumirea în Frâua după femeile lor cărora le spuneau frâua, apoi în

²¹ Dicționarul Numirilor de localități cu populație română din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș întocmit din încredințarea Asociației Pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român, de Silvestru Moldovan, Nicolae Togan - Ediția II-a, Sibiu, 1919 - Editura Asociațiunii, Tipografia Libertatea Orăștie.

²² Ioan Gabor, Monografia localității

Frauendorf, în maghiară Asszonyfalva, însemnând „satul sfintelor femei”. Se spune că pe locul actualei biserici evanghelice ar fi existat o mănăstire românească de maici, satul numindu-se „satul maicilor sau Muieresti”. Altă legendă spune că un tânăr sărac îndrăgostit de fata preotului din sat a plecat să agonisească avere, când s-a reîntors cu o turmă mare de oi a mai găsit în sat un număr mic de bărbați (ceilalți erau plecați la război), care l-au sărbătorit printr-o mare petrecere într-o noapte cu lună plină. Amețiți de băutură au mers pe malul Visei sau Târnavei să vadă turma, dar s-au înecat cu toții. Astfel satul a rămas fără bărbați. O legendă transmisă tot pe cale orală povestește că în vremurile de demult localitatea Axente Sever împreună Agârbiciu, Șeica Mare și Șeica Mică ar fi fost în posesia unei familii nobili. Bărbatul a murit, moștenirea a fost împărțită între trei băieți și mama lor, ar fi rămas în satul nostru, numindu-se de atunci Frauendorf (sat muierii).

Ipoteza cea mai plauzibilă este aceea că numele localității ar proveni de la o biserică cu hramul „Sfânta Fecioară” care ar fi existat pe locul actualei biserici evanghelice.

Din 22 noiembrie 1933 localitatea poartă numele lui Axente Sever, după cum reiese din adresa dată de Prefectura jud. Târnava Mare nr.18713 prin care se adresează cu denumirea de Axente Sever și revocă din funcții: primarul, ajutorul de primar, casierul și dizolvă Consiliul Comunal, numind o comisie interimară compusă din următorii: Munteanu Nicolae - președinte, Popa Vasile - membru, Jarcău Gheorghe - membru, Gabor Ioan - membru, Chisăliță Ioan - membru, Mitrea Dumitru - membru și Paul Ioan - casier. La 27 noiembrie 1933 membrii noului consiliu depun jurământul.

Alte mențiuni documentare apar la 1322-1323 într-un registru din arhiva Vaticanului în care este înscris *Georgius plebanus ecclesiae Villae Dominarium*.

- Un preot pe nume Geardins a fost chemat la Roma pentru a lămuri probleme bisericești. Tot atunci apare prima mențiune în limba latină.
- Numele localității se pare că ar proveni de la o biserică cu hramul „Sfânta Fecioară” care ar fi existat pe locul actualei biserici evanghelice. Din 22 noiembrie 1933 localitatea poartă numele lui Axente Sever, după cum reiese din adresa dată de Prefectura Județului Târnava Mare nr. 18713 prin care se adresează cu denumirea de Axente Sever.
- Începând din secolul al XVII-lea, istoria românilor de aici se împletește cu cea a sașilor. Odată cu sosirea sașilor aici, așezările au primit numele de Villa.
- Către mijlocul secolului al XIX-lea, localitatea devine tot mai legată de frământările sociale și naționale, imaginile cele mai puternice fiind legate de ridicarea, formarea unor militanți ai luptei sociale și naționale care vor rămâne mândria localității și a Transilvaniei – Ioan Axente Sever, Ariton Axente, Vasile Axente și alți locuitori ai satului care au participat la revoluția de la 1848-1849.
- Din secolul al XIII-lea și până la mijlocul secolului al XIX-lea, o mare parte a teritoriului din care va fi alcătuit județul Târnava Mare de mai târziu, a făcut parte din „Fundus Regius”, administrat în baza principiilor obținute de coloniștii sași de la regii maghiari. În această zonă erau scauneșe Sighioșoara, Mediaș, Rupea, și Cincul Mare.
- După revoluția de la 1848-1849, regiunea aceasta a fost administrată și împărțită după sistemul austriac de „Bezirk”.
- Prin decizia din anul 1925, s-au înființat două noi plăși – Șeica Mare și Hendorf, comuna Axente Sever, inclusă în componența plășii Șeica Mare alături de Agârbiciu, Boarta, Buia, Calvaser, Mihăileni, Moardăș, Retiș, Răvășel, Șeica Mare, Șeica Mică, Șalcău și Vesăud.
- Criza economică și financiară din perioada 1929-1933 a avut consecințe extrem de grele pentru viața țărănimii.
- În anul 1931, s-a propus schimbarea denumirii satului din Frâua în Axente Sever.
- Viața pașnică a locuitorilor comunei a fost din nou întreruptă de declanșarea celui de al II-lea război mondial. Odată cu declanșarea ostilităților în țară au început concentrările rezerviștilor.
- În rândul populației săsești a avut mare ecou propaganda hitleristă care a determinat pe majoritatea tinerilor sași să se înroleze în „Hitlerjungen” și pe o parte a bărbaților de a intra în rândurile armatei germane.
- La mijlocul anului 1943, în timp ce în Uniunea Sovietică se desfășurau lupte grele, armatele germane suferind tot mai multe înfrângeri, în Axente Sever au apărut trupe germane care și-au construit o bază pentru întreținerea și staționarea unor mașini de război. Aviația germană a bombardat gara din Copșa Mică în 9 septembrie 1944 și urmărirea trupele sovietice aruncând bombe. Prima bombă a căzut asupra satului în apropierea cimitirului săsesc, fără a pricinui pagube. În aceste condiții locuitorii comunei au luat drumul codrilor, ducând cu ei provizii. La mijlocul lunii octombrie 1944, când lucrurile s-au mai liniștit oamenii satului au revenit la casele lor, continuându-și munca obișnuită în gospodărie.
- În anul 1950 s-a ridicat în comună un monument comemorativ în centrul comunei pe care a fost fixată o placă de bronz cu numele celor patru eroi căzuți în luptele de pe frontul antihitlerist.
- Deportați pentru „reconstrucția” U.R.S.S., deposezați de pământ și de alte bunuri materiale, umiliți în diverse modalități, sașii din Axente Sever au trecut în perioada deportării în lagărele de muncă

rusești(1945-1949) prin cea mai neagră perioadă de la colonizarea lor în Transilvania. Împotriva deportării populației săsești din Transilvania în Uniunea Sovietică au protestat Guvernul român, omul politic Dinu Brătianu și chiar regele Mihai I. A trecut mult timp, luni și chiar ani până când cei rămași au primit vești de la cei plecați. Cei mai mulți s-au reîntors acasă după patru ani, în 1949, ani de muncă istovitoare, grele suferințe, condiții inumane.

- Instaurarea guvernului condus de Dr. Petru Groza, cu sprijinul nemijlocit al ocupanților sovietici, a marcat începutul cuceririi puterii politice de către comuniști. La reforma agrară din 1945, în Axente Sever au fost împrăștiate cu pământ familiile celor ce au luptat pe front în armata română, indiferent de naționalitate. Terenul agricol rămas, în special plantațiile de vii, a trecut în proprietatea statului, înființându-se o fermă agricolă. Fermele de stat au început să se constituie în 1947. În comuna Axente Seer, ferma s-a înființat pe baza unui teren agricol expropriat de la sași. S-a numit la început „Reazim”, având în patrimoniu funciar o mare parte din terenurile comunei. S-a numit apoi Asociația Fermelor de Stat, apoi Gospodăria Agricolă de Stat și Întreprinderea Agricolă de Stat. Din anul 1991 poartă numele de Societatea Comercială „Viticola” S.A. până în 1998. În anul 2000 unitatea se afla parțial în lichidare și apoi în proces de privatizare.
- Comuna Axente Sever este așezată într-o veritabilă zonă viticolă - Zona Târnavelor – comună cunoscută pentru podgoriile sale și pentru vinurile produse, fiind unul dintre cele mai importante centre viticole ale județului Sibiu. Toate localitățile au o istorie multi-seculară oferind arheologilor vestigii din epoca bronzului și perioadei romane. Și totuși localitățile comunei au mai multe elemente de identitate: marile personalități ale comunei, adevărate simboluri naționale, dar și simbolul viticulturii românești.

Vechea localitate Frîua - Axente Sever - un sat simbol al revoluției din 1848²³ -

Revoluționarul pașoptist a văzut lumina zilei în aprilie 1821 în localitatea denumită azi Axente Sever. Deși îndurase încă de mic greutatea și amarul unei vieți pline de lipsuri, a crescut înalt și vînjos, avînd în preajma izbucnirii revoluției din Transilvania o înfățișare mîndră și impunătoare. După cum îl descrie un contemporan al său, Ioan Axente sever *"era înalt ca un brad al fâlcilor Carpați, cu o barbă neagră ce-i încadra profilul, cu ochi scînteietori, vesel totdeauna și optimist, neobosit în grija pentru oamenii pe care-i conducea în lupta de izbăvire a neamului său martir, strașnic la mînie, dar tovarăș credincios cînd situația era grea."*

În anul 1847, după ce-și formase o cultură bogată, a trecut în Țara Românească, stabilindu-se pentru o scurtă perioadă de timp în București. În locuința sa de pe strada Dobroteasas-au desfășurat în primăvara anului 1848 unele consfătuiri secrete ale fruntașilor revoluției, printre care s-a numărat și Nicolae Bălcescu. Buzuindu-se pe el, capii revoluției l-au trimis apoi la Craiova *"cu misiuni de mare încredere"*.

Credincios ideii de unitate a românilor de pe ambele versante ale Carpaților în lupta lor pentru eliberare socială și națională, Axente Sever scria lui Simion Bărnuțiu: *"Oare cînd vom fi și noi în stare să răsculăm pe românii din toate părțile într-o înțelegere și un scop?.... Cred cu tărie că s-ar afla mulți tineri care s-ar pune bucuroși în fruntea acestora"*. El, Axente Sever era, de bună seamă, unul dintre cei în suflul cărora clocotea hotărîrea de luptă pentru un scop clar și precis: dobîndirea de drepturi și libertăți pentru cei mulți, întronarea principiilor de dreptate și unitate în toate teritoriile locuite de români.

Vestea ridicării furtunoase la lupta revoluționară a maselor transilvănene îl îndeamnă pe Axente Sever să pornească spre meleagurile natale. Astfel la începutul lunii septembrie 1848 el participă la o adunare a Regimentului de grăniceri români din Orlat, unitate care se ridicase împotriva abuzurilor și împilărilor imperialilor. Apoi, profitînd de împrejurări prielnice favorizate de atitudinea revoluționară a maselor țărănești din împrejurimile Sibiului, Axente Sever a plecat spre Blaj în fruntea unor cete de tineri gata de a se încadra în lupta fraților lor transilvăneni pentru triumful cauzei revoluției. Prin comunele în care poposeau, alte și alte zeci și sute de tineri au îngroșat rîndurile revoluționarilor de sub comanda lui Sever. În unele documente se menționează că în ziua în care patriotul a ajuns la Blaj, avea sub ordinele sale circa 4.000 de oameni organizați militarmente și deprinși deja cu "abeceul" mînuirii puținelor arme pe care și le procuraseră. Înfilindu-se la Blaj cu Avram Iancu, aflat și el aici în fruntea a 6.000 moți înarmați, cei doi capi ai revoluției au transformat așezarea într-o adevărată tabără de luptă. În perioada ce a urmat, Axente Sever, care își câștigase deja o binemeritată autoritate și popularitate, avea să fie mereu prezent în primele rînduri ale celor ce militau activ pentru înfăptuirea țelurilor revoluției.

Alături de Avram Iancu, Simion Bărnuțiu, August Treboniu Laurian și de alți fruntași pașoptiști, Axente Sever își pune semnătura pe procesul verbal al celei de a treia adunări de la Blaj, care a orientat mișcarea revoluționară din Transilvania spre acțiuni hotărîte pentru recunoașterea drepturilor istorice ale românilor transilvăneni. Începînd din luna octombrie 1848, fruntașii revoluției au trecut la înarmarea masivă a populației românești. Revoluționarii au fost împărțiți în 15 legiuni. Axente sever a fost numit prefect al Blajului și comandant al unei astfel de legiuni. În prefectura sa se aflau circa 20.000 bărbați capabili să mînuiască armele. Bun organizator al maselor de țărani iobagi din zonă, dovedind

²³ Dr. Florian Tuca, dr. Constantin Ucrain, *Locuri și monumente pașoptiste*, Editura Sport - Turism, București, 1978 (pag. 115-118, 188)

reale însușiri de ordin militar, Axente Sever a condus cu pricepere în luptă pe oștenii din legiunea sa. El a acționat adesea în prima linie a înfruntărilor, așa cum s-a întâmplat în timpul desfășurării luptelor din zona Blajului ori în timpul acțiunilor de depresurare a cetății Alba Iulia.

După înăbușirea revoluției din Transilvania, Axente Sever a fost judecat și condamnat de un tribunal militar habsburgic sub pretextul că nu s-a supus hotărârilor imperialilor. Împotriva sentinței samavolnice și-au ridicat glasul protestatar masele populare din Transilvania, în frunte cu Avram Iancu, Simion Balint și cu ceilalți prefecți și tribuni ai revoluției. Până la urmă, de teama mulțimilor, autoritățile l-au pus în libertate.

Patriot înflăcărat, Ion Axente Sever a rămas până la adânci bătrânețe integru și demn, conștient de dreptatea pentru care masele populare s-au ridicat cu hotărâre la luptă în anii revoluției pașoptiste. Către sfârșitul vieții, prefectul a găsit în el tăria și luciditatea să declare că în timpul revoluției din 1848-1849 *"virtuțile și gloria noastră au ieșit mai presus și au dat de minciună toate calomniile. Ele vor străluci pe cât timp va trăi neamul românesc, pentru ale cărui drepturi am încins și purtat în tinerețe sabia, am împlîntat și ținut de coarne plugul și acum, la bătrânețe, cînd nu mai am putere a continua acelea, scriu și voi scrie ca el să se înalțe și să strălucească."*

Luptătorul pașoptist a încetat din viață la Brașov în anul 1906."

Placă memorială. Este fixată pe peretele casei cu numărul 448, în memoria lui Ion Axente Sever, care în timpul revoluției din 1848-1849 din Transilvania a fost alături de Avram Iancu și de Alexandru Papiu-Ilarian, "sufletul organizației și acțiunii războinice a legiunilor române" după cum consemna în 1906, la moartea sa, "Gazeta Transilvaniei". Pe placa memorială se află următoarea dedicație: *"Prefectului erou de la 1848. Omagiu și admirație. Cercul studențesc, Valea Tîrnavelor, Cluj"*.

La Mediaș a fost înălțat un bust al lui Axente Sever, în fața liceului care poartă numele revoluționarului pașoptist. Pe placa de marmură fixată pe soclul însemnului memorial sînt scrise următoarele cuvinte: **"Axente Sever, 1821-1906. Născut în comuna Frua, azi Axente Sever. Aprig luptător pentru dezrobirea țăranilor ardeleni în revoluția din 1848-1849."**

În 2014 prin proiectul european „Pe urmele lui Ioan Axente Sever” s-a dat numirea străzii principale: str. Ioan Axente Sever

În Axente Sever – strada Principală – strada care străbate de la sud la nord localitatea Axente Sever, componentă a DN 14 Sibiu – Copșa Mică – Mediaș, argumentul principal constând în faptul că în localitate s-a născut și a trăit – o perioadă de timp – revoluționarul pașoptist Axente Sever (1821-1906)

Proiectul **«Pe urmele lui Ioan Axente Sever»** a propus o altă abordare în prezentarea patrimoniului zonal/ local, abordare efectuată prin prisma celui mai cunoscute personalități românești din podișul Mediașului: **Ioan Axente**²⁴, supranumit Sever.

Acesta s-a născut la **15 aprilie 1821 în satul Frăua** (azi Axente Sever) într-o familie de țărani români, tatăl său - Iacob, iar mama - Ana (născută Maxim), având 5 copii. Deși părinții au fost iobagi au avut o situație materială ce le-a permis să-l dea la școală.

Revoluționarul român a studiat teologia și filozofia la Blaj, ulterior mutându-se la București, unde ia parte la revoluția de la 1848.

La București este profesor de limba latină și română la un pension privat și la Colegiul Sf. Sava. În august 1848 se întoarce în Transilvania pentru a participa la adunarea de la Blaj din septembrie. Comitetul Național Român de la Sibiu îl numește prefect al legiunii românești din ținutul Blajului și de pe valea Mureșului, care se va numi Legiunea I Blăjeana (sau Blasiana), remarcându-se ca un veritabil conducător militar dar și politic, fiind unul dintre conducătorii mișcării de eliberare națională a românilor din Transilvania, în revoluția de la 1848. Axente Sever a fost arestat în februarie 1849, dar a fost găsit nevinovat la proces.

Pentru meritele sale militare Axente Sever va fi decorat chiar de împăratul Franz Joseph (aflat în vizită în Ardeal, pe muntele Găina) cu medaliile austriece "Crucea de aur cu coroană pentru merite" și "Franz Joseph" clasa a III-a, precum și cu ordinul militar rusesc "Sfânta Ana", clasa a III-a. După înfrângerea revoluției, a continuat să aibă un rol de frunte în viața politică și culturală a românilor din Transilvania, fiind membru și făcând parte din structurile de conducere a *Asociației Transilvane pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român (ASTRA)*. S-a retras la Brașov unde a desfășurat diverse activități. După ce s-a îmbolnăvit, **„tata Axente”**, cum i se adresau brașovenii, a fost invitat de canonicul-prepozit Ion Micu Moldovan să se mute și să trăiască restul zilelor sale la Blaj. Dar „tata Axente” declara: *„Cât trăesc, nu vreau*

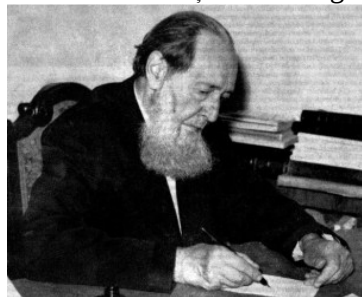
²⁴ Borda, Valentin; Dutcă, Viorica; Rus, Traian - *Avram Iancu și prefecții săi*, Casa de editură Petru Maior, Târgu Mureș, 1997

să plec de aici; după ce voi muri înșă, doresc să mă duc la Blaj și să mă înmormântați acolo”, dorință care i s-a și împlinit. **A murit la 13 august 1906**, fără să aibă urmași. A fost înmormântat în curtea bisericii "Sfinții Arhangheli", numită și Biserica Grecilor, din Blaj.

Astăzi, localitatea în care s-a născut, Frâua, îi poartă numele, Axente Sever.

Localitatea Agârbiciu – localitatea din care este originar Ion Agârbiceanu (1882-1963)

În Agârbiciu – strada Principală – strada care străbate de la sud la nord localitatea Agârbiciu, componentă a DN 14 Sibiu – Copșa Mică – Mediaș, argumentul principal constând în faptul că de localitate se legă numele marelui scriitor Ion Agârbiceanu. Se știe că familia sa a fost originară din satul Agârbiciu, de la acest sat moștenind numele: **“Bunicul dinspre tată se numea Vasile Boariu și era originar din Agârbiciu, comună situată pe linia ferată Copșa Mică – Sibiu. Vine în Cenade ca pădurar. Nicolae Agârbiceanu sau Aghirbiceanu, cum apare uneori în documente, tatăl povestitorului, este și el pădurar în Cenade, însă în alte locuri”**. Traseul tematic va marca în localitatea Agârbiciu și memoria scriitorului, ziaristului, preotului academician, **Ion Agârbiceanu**²⁵ (născut în 12 septembrie 1882 în Cenade, decedat în 1963, la Cluj). Ion a fost al doilea dintre cei opt copii născuți în familia lui Nicolae și a Anei Agârbiceanu. **Pădurar, gospodar înstărit, știutor de carte, tatăl se va muta mai târziu ca „vigil de pădure” în ținutul Odorheiului**. Școala primară a făcut-o în Cenade, urmând gimnaziul și liceul în Blaj, după care, între 1900 și 1904, a fost studentul Facultății de Teologie din Budapesta.

Aici se integrează lesne în cercul studenților români, participând la întrunirile societăților literare ale colegilor săi, prestigiul său crescând odată cu apariția în paginile “Luceafărului” (scos la Budapesta de Octavian C. Tăslăoanu). El este un susținător al curentului ideologic și literar al semănătorismului, inițiat la începutul secolului XX, în România (de revista “Sămănătorul”); acest curent acuza stările sociale existente, opunând orașului “viciat” de civilizație imaginea idilică a satului patriarhal, considerând țărănimea ca depozitară exclusivă a valorilor naționale și cultivând o literatură de inspirație rurală și istorică.

În Șoala - strada care străbate de la vest la est localitatea Șoala, **componentă a DC** , argumentul principal constând în faptul că localitatea și întreaga zonă este integrată în ȚARA VINULUI. Se știe că viile Târnavelor dădeau vinul cel mai bun din Transilvania, comparat în unii ani cu vinul de Tokay – supranumit nectarul regilor. Și în Șoala – ca în tot ținutul - pe dealurile înșorite erau plantate vii roditoare ce dădeau „izvoare de vin” și aduceau mare prosperitate acestor sate. Din acest drum se ramifică drumuri de hotar ce duc la localitățile învecinate (Valea Viilor, Motiș, etc) localități cunoscute și recunoscute pentru renumele istoric al regiunii. Atribuirea denumirii de „**Calea Viilor**” – parte din patrimoniul imaterial al sudului și centrului Transilvaniei, poate contribui la revitalizarea unor ocupații agricole seculare și genera proiecte de dezvoltare durabilă a localității și a comunei.

STEMA COMUNEI AXENTE SEVER

Semnificațiile elementelor și a culorilor din stemă:

Turnul crenelat face referire la Biserica Evanghelică fortificată din anul 1322, cu hramul „Tuturor Sfinților”-monument istoric, din localitate.

Cele două cercuri reprezintă, semnul tipic ce apare pe casele din Axente Sever, reprezentând culturile viticole existente în “Țara Vinului” – Podișul Târnavelor

Culoarea albastră: este simbol al fidelității și perseverenței, a cerului, a lumii spirituale, iar roșul însemnând virtute, spiritualitate, vitalitate și forță.

Comuna Axente Sever este o unitate teritorial administrativă ce face parte din teritoriul Podișul Mediașului, având o populație de 3.808 de locuitori²⁶ fiind unul din centrele importante ale moștenirii

²⁵ Dimitrie Vatamaniuc, *Ion Agârbiceanu. Biobibliografie*, București, Editura Enciclopedică, 1974, pag XXII-XXIII

²⁶ Hotărârea nr. 53/2012 prin care la art. 2 se menționează numărul de locuitori

culturale a ținutului, o moștenire datorată conviețuirii sașilor cu românii; comuna conservă centrele istorice ale localităților componente ale comunei Axente Sever (Axente Sever, Agârbiciu și Șoala), ansambluri de arhitectură vernaculară saxonă, caracteristică întregului ținut, acestora adăugându-li-se și tramele stradale conservate - în mod fericit - cel mai bine în satul Șoala, sat relativ mai bine conservat datorită distanței față de căile de comunicație. .

Vecinătățile²⁷

Cea mai veche mărturie datează din 1794, un regulament al vecinătăților cu reguli precise și drastice împotriva celor care nu respectă. Vecinătățile erau vechi forme de organizare a locuitorilor cu scop de întraajutorare:

- în caz de deces în familie unde membrii vecinătății participă la toate muncile necesare (săpatul gropii, transportul mortului și astuparea gropii) și cu o contribuție bănească;

- la executarea unor lucrări cu un mare volum de muncă (construcții de case, șuri, etc).

Ele se constituiau – în Axente Sever – pe străzi (sașii au avut 8 vecinătăți) și erau conduse pe o perioadă de un an, de doi „tați” – unul vârstnic și altul tânăr.

Sașii aveau adunarea generală a vecinătăților la 11 noiembrie (de Sf. Martin), aici participând numai bărbații. Se prezenta darea de seamă, urmată de discuții și alegerea unui membru reprezentativ în comitetul bisericesc („Presbiterium”), precum și alegerea noilor „tați” de vecinătate.

Pe lângă sarcinile prevăzute de regulament trebuia preparată o cantitate de vin toamna, necesară la buna desfășurare a Balului Vecinătății (cârnileji), bal ce se organiza la jumătatea lui februarie. La bal era mare petrecere prilej de distracție și carnaval. Cârnilejul înseamnă îngroparea iernii și prinderea postului de Paști, nefiind fixată o zi anume; ziua este aleasă funcție de sărbătoarea Paștelui.

Exemplu sașilor a fost păstrat de români, ce continuă acest mod de organizare.

Sărbători tradiționale²⁸

În „Șes” se organiza anual – de 10 mai (ziua depunerii jurământului regelui Carol I, în 1866) un maiial, petrecere câmpenească într-un frumos parc natural. Aici se întâlneau locuitori din localitățile Axente Sever, Valea Viilor, Șoala și Copșa Mică, elevii și-n general tinerii prezentând programe artistice. Din 1946 a fost interzisă manifestarea.

Un loc pitoresc pus în valoare de refugiații Poștei București este „Între Râpi” – prima dată organizându-se serbări aici fiind în primăvara anului 1943. Locul este o „o deschizătură” între două culmi, una înaltă – vârful Roambeșului, iar a doua rezultată prin alunecarea din prima; din această alunecare de teren a rezultat o priveliște magnifică. Din varii motive nu s-au mai organizat manifestări aici.

În 1995, după 49 de ani a fost reluată sărbătoarea „Ziua Înfrățirii”. În „Șes” s-a construit o scenă de beton cu o suprafață de 90 mp unde au avut loc manifestări culturale. În 1999 s-a organizat, aici, de Ziua Metalurgistului (ce are loc anual de Sf. Maria) o mare sărbătoare, participând și dna Marioara Morărescu. Sărbătoarea a fost organizată de Societatea Sometra SA.

Jocul satului se organiza, în lipsa unui Cămin cultural (sau o altă sală publică) în case mai mari iar vara în șura lui Ioan Lupu (lângă biserică), până când s-a construit „Șopru”; „Șopru” a fost construit de tineri români, cu sprijinul Primăriei, administrația punând lemnul necesar la construcție. Construcția „Șoprului” s-a făcut – în 1939 - pe locul viran între locuințele familiilor Chisăliță Dumitru (Axente Sever, nr. 213) și Băcilă Dumitru (Axente Sever nr. 215). Șopru a fost demolat în 1965, materialul lemnos fiind folosit la repararea Casei parohiale ortodoxe.

Mai existau două sărbători săsești:

-**Sărbătoarea Florilor (Blumenfest)** – un „obicei închinat dragostei, practicat la lăsarea postului de Paști, organizat de tineretul săsesc, specific numai localității Axente Sever. Vechimea lui este extrem de îndepărtată.”

-**Roata (balul cu coroană)** anual - de 29 iunie - de Sf. Apostoli Petru și Pavel .

Viața cultural – artistică²⁹

-1891 este atestat corul săsesc al școlii; în anii 1960 corul s-a dezvoltat prin organizarea unui cor pe patru voci;

-la începutul secolului al XX-lea a fost înființată fanfara, în 1950 numărând 18 membrii dirijor fiind Iohann Zank (Axente Sever, nr. 150); din fanfară făceau parte și organiștii bisericii evanghelice, un membru marcant fiind clarinetistul Gloger Iohann,

-în aceeași perioadă s-a format teatrul de amatori, preentările fiind făcute la serbările școlare și la unele sărbători creștine; unele piese de teatru era semnate de Vasile Alecsandri;

²⁷ Idem, pag 298 – vol I

²⁸ Idem, pag. 312 – vol I

²⁹ Ioan Gabor, Axente Sever, carte deschisă de istorie, cultură și legende, Sibiu 2001, pag. 119-126

-În perioada 1907-1909 s-a construit căminul cultural după proiectul și devizul întocmit de ing. Hermann Wagner, costul final fiind de 12.765 coroane și 12 dinari; căminul avea o sală de spectacole de 300 de locuri, o bucătărie, o magazie și un balcon de lemn, demolat în 1970 când s-a construit o scenă și o încăpere pentru aparatele de proiecție ale cinematografului sătesc,

-în 1935 a fost adus în sat primul aparat de radio-receptor, cumpărat de muncitorul CFR-ist Ioan Văcărescu;

-în 1939 s-a introdus gazul metan pentru încălzit și iluminat;

-în 1943, în Axente Sever s-a refugiat o parte din personalul serviciului de poștă din București; aceștia au organizat o serie de activități culturale sportive cu prezentări de piese de teatru, recitaluri de poezii și spectacole de revistă, cu glume și cântece satirice. S-a amenajat, în lunca Visei un teren de fotbal și volei;

-în 1946 a avut loc prima proiecție de film artistic cinematografic, făcută de o caravană mobilă ce sosea în sat odată pe săptămână; ulterior s-a amenajat sala de cinema în cămin (unde se prezenta de două ori pe săptămână) operatorul de film fiind Pop Nicolae (Axente Sever, nr. 95). Din 1989 s-a renunțat televiziunea și casetele video pătrunzând în fiecare casă.

-1950 s-a înființat biblioteca satului, sediul fiind mutat în diferite case; din 1996 s-a mutat într-un local modernizat, în vecinătatea primăriei (avea 9720 volume și peste 400 de cititori permanenți) bibliotecar fiind Lupu Giulieta Lioara;

-1952-1979 s-a desfășurat o activitate intensă teatrală fiind puse în scenă 40 de piese de teatru prezentate publicului din localitate în peste 200 de reprezentații (și în alte localități)

-în 1953 a fost pusă în funcțiune stația de radioficare, aceasta având instalate în fiecare casă difuzoare; ea funcționa continuu iar miercurea se prezenta un program local (știri, interviuri, recomandări); stația și-a încheiat activitatea în 1980;

-la mijlocul anilor 60 (sec. XX) s-au inițiat echipe de dansuri populare românești și săsești; între anii 1970-1980 echipa de dansuri populare românești era pregătită de instructorul Ioan Dojan, animatorii fiind tinerii Bichiș Vasile și Lupu Dumitru, acordeonist Gheorghe Stan. La un concurs de dansuri populare în Sibiu, tinerii din Axente au luat locul II, primul loc fiind luat de „Junii Sibiului”. Formația de dansuri populare săsești era condusă de Seiverth Ludvig, aceasta participând la faze județene ale festivalurilor naționale de dansuri populare.

-de Crăciun se organiza balul căsătoriților iar la începutul fiecărui an carnavalul copiilor (în ianuarie) și carnavalurile tinerilor și vârstnicilor; acestea se organizau de „fiecare vecinătate și țineau două zile și două nopți, în sala Căminului Cultural închiriată de „tații” de vecinătate și care se încheiau cu o paradă a măștilor desfășurată prin tot satul.

-în fiecare duminică se organiza hora satului în „pavilionul (șopru) special construit de tineretul român, unde cântau diplomații Nicu Gârla și Sfora”, jucându-se „învârtite”, „hațegane”, „fecioreasca”;

-în 1963 a fost adus primul televizor în sat la Întreprinderea Viticola, iar din 1987 se recepționează în sat televiziunea în culori;

-în anii 1970 s-a înființat formația de muzică ușoară condusă de Muller Mikhael din Axente Sever, nr. 263;

există o formație de acordeoniști compusă din 11 copii pregătită și condusă de inv. Seiverth Ludvig;

-în 1994 s-a demarat conectarea la rețeaua prin cablu continuând până în 1998, 68% din familii devenind abonate la acest sistem modern ce permite recepționarea a 22 programe.

Organizarea administrativă în perioada comunismului³⁰

-prin Hotărârea CC al PMR și Consiliului de Miniștri din 23 iulie 1950, respectiv prin Legea nr. 5 din 8 septembrie 1950 se făcea reîmpărțirea administrativ teritorială și economică a țării după model sovietic, teritoriul fiind împărțit în regiuni și raioane; s-au creat 28 de regiuni, numărul lor reducându-se la 18 în 27 septembrie 1952. **Axente Sever aparține de raionul Mediaș (regiunea Stalin), având în componență satul Agârbiciu.**

-în 1964 a intrat în componența comunei satul Șoala.

-în 1968 prin Legea nr. 2 s-a schimbat organizarea administrativă în județe și comune, împărțire care se menține și în prezent.

Activitatea sportivă³¹

-în 1961 s-a înființat Asociația Sportivă „Viticola” Axente Sever cu o echipă de fotbal inițiatorii fiind conducerea I.A.S. Viticola- director Resiga Ieronim; echipa a ajuns în finala pe țară a cupei „Agriculturii” (în 1963); deși finala s-a terminat la egalitate (0-0) s-a hotărât (la masa verde) ca să fie declarat câștigătoare echipa adversă din Crasna (jud. Cluj) argumentul fiind că „media de vârstă a jucătorilor noștri este mai mare”;

-următorii doi ani echipa „Viticola” a participat în campionatul regional (Brașov) disputând meciuri cu echipe susținute de mari uzine din regiune; reducerea activității sportive s-a făcut pe fondul lipsei de susținere financiară, deplasările fiind făcute cu „un camion cu prelată, fotbaliștii trebuiau să se învoiască de la serviciu”; echipa n-a retrogradat, retrăgându-se din campionat. Echipa a avut o largă susținere morală locală, toți componenții echipei conduși de antrenorul Dan Gheorghe fiind apreciați de comunitate.

-spiritul sportiv local a fost continuat prin crearea unei minibaze sportive private pentru tenis de câmp, baschet, mini-fotbal, volei și tenis de masă, investiție a ing. Liviu Vasilescu, consilier local; minibaza sportivă familială a constituit un sprijin real pentru amatorii sporturilor în aer liber.

Înfrățire cu localitate belgiană

La 2 februarie 1993, localitatea Axente Sever se înfrățeste cu localitatea belgiană Stavelot – obiectivul comun fiind organizarea de schimburi în domeniul educației, culturii și sănătății. Nu s-au menținut relații anuale cu localitatea înfrățită.

³⁰ Idem, pag. 99

³¹ Idem, pag. 127-131

Repere administrative în istoria comunei

-în 1873 s-a organizat formația de pompieri locală, din voluntari, mai târziu participarea fiind obligatorie,
-1945 cercul ASTRA din Axente Sever avea 14 membrii și funcționa sub denumirea de Societatea Intelectualilor din Axente Sever (S.I.A.S)³²; în vara anului 1945 asociația a avut inițiativa amenajării unui cimitir simbolic al eroilor din cel două războaie și un mormânt real al eroului Ioan Lascu în cadrul cimitirului sătesc de „Sub Vii”. Ceremonialul a avut loc la 15 august 1945.

În ședința Consiliului Local sub conducerea primarului Gheorghe Fronius (din 23 august 1944)³³ se stabilea:

- 1)Alocarea sumei de 220.172 lei pentru introducerea gazului metan în Primărie;
- 2)pavarea trotuarelor și canalizarea apelor rezultate din ploii pe ulița „de sus” (Suseni)
- 3)Aprobarea de colectare a sumei de 3.386.000 lei de la săteni pentru introducerea curentului electric în sat;
- 4)Aprobarea construirii unui grajd comunal;
- 5)Aprobarea sumelor pentru prestarea unor lucrări de către săteni: cu carul 1200 lei/zi, cu brațele: 400 lei/zi.

Notă: nici una din aceste puncte nu au putut fi puse în aplicare datorită schimbării cursului celui de-al II Război Mondial;

-între 1956-1962³⁴, timp de 10 ani, 61 de familii de etnie germană au locuit împreună cu familii de români, în special coloniști veniți de pe Valea Buii; conducerea administrației a acordat loturi de circa 700 mp (cu prețul modic de 100 lei) pentru construcția de case. S-au acordat 206 loturi de pământ pentru construirea de noi case, marea majoritate spre orașul Copșa Mică.

-în 1992 se desființează secția germană a școlii, din lipsă de elevi;

În perioada 1963-1977

-s-au creat noi ulițe impunându-se o **nouă numerotare a imobilelor, a treia din istoria localității** (?); vechile numerotări au început cu biserica evanghelică din centrul satului și se continua spre Agârbiciu, apoi se încheia în Suseni; actuala numerotare începe dinspre Copșa Mică pe partea dreaptă și se încheie pe partea dreaptă, spre Copșa Mică. Atunci s-au dat denumiri ulițelor, acestea devenind străzi, după pietruire.

-în această perioadă s-au construit cele două corpuri de clădiri cu 15 săli de clasă la școala Axente Sever; în clădirea veche a școlii au fost amenajate cabinete de istorie, biologie, fizică și chimie cu toate dotările necesare (1976). S-a amenajat și sala de sport și un teren de sport la școala din Suseni.

-tot în 1976 s-a aprobat proiectul construcției unei școli în satul Agârbiciu;

-s-a reînființat halta C.F.R. Axente Sever

În perioada 1979 – iunie 1989³⁵

-în 1985, a fost dat în exploatare modernul complex comercial;

-în 1987, s-a dat în folosință noua clădire a școlii din Agârbiciu;

-prin proiectul de sistematizare se preconiza ca în 1990 să fie demolate casele dinspre orașul Copșa Mică și construirea de blocuri pentru personalul muncitor din cele două întreprinderi socialiste.

Sistematizarea localității Axente Sever³⁶

În 1987 prin decizia nr. 1279 a Consiliului Popular Județean Sibiu se prevedea sistematizarea localității astfel:

-suprafața construibilă să fie redusă de la 69,30 ha la 56,92 ha, din care locuințe 2,97 ha și alte folosințe 9,42 ha, iar populația să crească de la 3157 la 3630 persoane și numărul gospodăriilor de la 738 la 951.

- construirea unei creșe și o grădiniță
- amenajarea unei baze sportive,
- amenajarea unei băi,
- construcția unei case de cultură,
- construcția unui liceu industrial agricol cu ateliere,
- construcția unui dispensar veterinar,
- construcția unui sediu politic,
- construcția unei piețe de legume și zarzavaturi,
- ateliere ale industriei mici.

Prin Decret se prevedea construirea Fabricii de Oxigen și casa priei de aer în afara perimetrului construibil al localității, în apropierea Fermei Viticole. Se prevedea și amenajarea haldei de zguri peste râul Visa. Acestea erau ultimele suprafețe de teren ce urmau să treacă în proprietatea statului și să fie administrate de Întreprinderea Metalurgică de Metale Neferoase Copșa Mică pe hotarul comunei Axente Sever.

Notă 1: din aceste obiective s-a construit Fabrica de Oxigen în perimetrul localității Axente Sever.

Notă 2: a se vedea harta „Propunere de sistematizare – aprilie 1987 – comuna Axente Sever” scara 1:5000; pe hartă sunt localizate următoarele obiective: 1-Creșă (în imobilul din spatele grădiniței), 2-Biserica evanghelică, 3-Restaurant, 4-Casă de cultură, 5-Liceu, 6-Grădinița, 7-Atelier, 8-Dispensar veterinar, 9-S.M.A., 10-Sediul poliției, 11-Ferma viticolă, 12-Baia

³² Vol.II, pag 149-155

³³ Vol.II – pag 93

³⁴ Vol.II – pag. 104

³⁵ Vol.II – pag.113-115

³⁶ Idem, pag. 369

În perioada iunie 2000 – iunie 2004

- pietruirea străzilor comunale,
- modernizarea căminelor culturale
- dotarea sălii festive (sala CAP) cu mobilier și veselă necesară pentru 200 persoane;
- realizarea și dezvelirea bustului revoluționarului erou Ioan Axente Sever;
- înființarea serviciului de salubritate, dotarea cu tractor și remorcă;
- forarea a trei puțuri demare adâncime și legarea lor la bazinele de acumulare a apei potabile în vederea satisfacerii nevoilor consumului casnic.
- betonarea străzii Suseni pe o porțiune de 500 m.
- amenajarea unui cabinet stomatologic modern în Dispensarul uman Axente Sever.
- introducerea încălzirii centrale în școala din Suseni și în corpul clădirii noi, la școala de lângă Biserica Evanghelică;
- consolidarea fundației clădirii grădiniței;
- achiziția unui tractor de 683 CP

În perioada 1 iulie 2004 – 2005

Lucrări planificate:

- realizarea unei punți pentru râul Visa,
 - introducerea apei potabile la familiile de țigani,
 - betonarea străzii Vișinului (spre cimitirul nr. 3)
- Obiectivele de mare interes pentru localitate sintetizate de monograful comunei Ioan Gabor :
- realizarea rețelei de apă comunală și canalizarea,
 - asfaltarea străzii Suseni și altele,
 - conductele de gaz metan vechi, din oțel, se vor înlocui cu conducte de polietilenă

Proiectele și realizările din perioada 2008-2020 sunt structurate pe domeniile de interes public.

I.6.Economia comunei Axente Sever

Economia locală– repere istorice:

Economia comunei se baza pe agricultură, cultivarea pământului și creșterea animalelor fiind ocupațiile de bază, alături de acestea existând o serie de ocupații secundare: vânătoarea, pescuitul, albinăritul, culesul din natură, meșteșugurile, pădurăritul și comercializarea unor produse locale.

Agricultura a cultivat terenuri fertile din hotarul satului Axente Sever: Craham, Unghiul Prostitei, Zăvoiul, Între șanțuri, hulișoara, Roambeș, Curmătura, Joangrava, Carpen, Lunca Visei, Moara veche, Pe groapă, La Ghiula, Șes, Unghiul Sasului, Gleci, Berbec, Soci, Peste Visa.

-încă din sec. XIV-lea s-a cultivat grâul, ovăzul, secara și orzul, grâul de toamnă fiind preferat; cele mai mari producții se realizau în „șes” și „Zăvoi”

-în sec. XVIII-le s-a introdus porumbul, cultivându-se alături de cartof („grumpene”); s-a cultivat și cânepă, in, floarea-soarelui, plante furajere pentru hrana animalelor, leguminoase pentru consum familial și sfecla de zahăr,

-în 1898 s-a efectuat comasarea terenurilor, renunțându-se la împărțirea în trei hotare; fiecare proprietar ce avea mai multe loturi mici avea un singur lot într-un singur loc;

-la începutul sec. XX-lea au început să fie utilizate mașinile de semănat grâu și porumb, cele mai numeroase fiind cele de porumb; pentru procurarea mașinilor de semănat s-a înființat „Societatea de ajutor agricol” (sediu la fam. Auner Petru, nr. 9)

-în perioada interbelică Axente Sever dispunea de 1794 iugăre și 1278 stânjani – teren arabil, 648 iugăre și 808 stânjani pășuni, 616 iugăre și 1195 stânjani fânețe, 71 iugăre și 204 stânjani grădini, 150 iugăre și 890 stânjani vii și 808 iugăre și 80 stânjani păduri (din recensământul din 1941);

Viticultura

Viticultura a beneficiat – în aceste locuri – de condiții foarte favorabile, cele mai cultivate dealuri cu viță de vie nobilă fiind:

-până la colectivizare: „în Șes”, „Lenchetul mare și mic”, „peste Visa”, în Valea Plopului, Coasta Socilor și Hârștiu;

-în 1939 în cadrul unei expoziții organizate la Școala Agricolă din Mediaș s-au recunoscut și apreciat soiurile locale de vin: Fetească albă, Fetească Regală, Riesling italian, Neuburger, Muscat Ottonel, etc.

-după 1945, cele mai întinse plantații se aflau în hotarele: „Peste Visa”, „Coasta Văii Plopului”, „Valea Melerului”, „Lenchetul Mare” și „Lenchetul Mic”, „Hârștiu”, „Coasta Socilor”, „Coasta Ciuții”;

-vinul Riesling recoltat în 1959 a obținut medalia de bronz, medalia de argint pentru Riesling italian (recolta 1962) – București 1963;

-în 1967 la București au fost medaliați cu 3 medalii de argint pentru Fetească albă (recoltele 1965 și 1967) și Neuburger recolta 1965;

-în 1968, la concursul de vinuri de la Liubljana (Slovenia) vinul Muscat Ottonel (recolta 1965) a fost distins cu „Marele Premiu”;

-în 1970, s-au obținut la Ialta (URSS) 2 medalii de argint pentru vinurile din soiurile Fetească regală și Muscat Ottonel;

-în 1986, la Concursul național de vinuri ediția a V-a de la Vaslui s-au obținut 3 medalii de aur pentru vinurile din soiul Riesling italian (producția 1985), Fetească albă (producția 1984) și vin de regiune superior (producția 1986)

Culesul viilor se făcea la finele lunii octombrie – înainte fiind fixată data de 16 octombrie – ziua „Terezei”; în inventarul viticol se aflau 164 teascuri și 808 butoaie de vin cu capacități între 40 – 1400 litri (se mai pot vedea și acum 2 teascuri de lemn de mare capacitate – în gospodăriile nr. 153 și 418 construite în 1853 de Iohann Schoger).

Vinurile de Axente Sever au fost apreciate pentru calitățile lor deosebite, ajungând să fie exportate în multe țări din lume.

Anual se organizau – toamna după recoltare – baluri ale strugurilor.

În prezent, Axente Sever – un important centru viticol al României ce a concurat cu succes vinurile din alte regiuni viticole, se limitează la producția de vin pe cele 10 ha care au intrat în posesia agricultorilor (după 1990) și din vița devie cultivată în curțile sătenilor pe lângă case.

Agricultura de stat (1947 – 1990)³⁷

În urma exproprierii sașilor cetățenii au primit terenuri în suprafață de până la 5 ha. Terenul agricol rămas și viile de la sași s-au constituit în „rezerva de stat”, pe această bază fiind înființată de Gospodăria Agricolă de Stat Axente Sever (G.A.S.)

Structura organizării era astfel:

-sediu era în casa parohială a bisericii evanghelice Axente Sever; secția era formată din două sau mai multe brigăzi, iar brigada din 3-4 echipe;

-secția Agârbiciu avea 3 brigăzi: horticola, viticolă, zootehnică și o brigadă mixtă la Șoala;

-secția Șeica Mică cu pondere viticolă, era compusă din două brigăzi;

-secția Șeica Mare cu brigadă viticolă și un punct apicol la Petiș.

Din 1970 și-a schimbat denumirea în Întreprinderea Agricolă de Stat (I.A.S.), denumirea de secție a fost înlocuită cu cea de fermă

-în 1972 se înființa Stațiunea de Mașini Agricole cu 5 secții la: Micăsasa, Șeica Mică, Șoroștin, Valea Viilor și una pe str. **Socului nr. 174** (???) ; baza materiale era constituită din 170 de tractoare, 32 de combine de recoltat păioase și toată gama de utilaje pentru efectuarea tuturor lucrărilor agricole, cu un personal total de 160 persoane;

Pomicultura

A fost una din ocupațiile de bază, pomii fructiferi diin nelipsiți în peisajul comunei: merii, perii, prunii, nucii, piersicii, vișini, cireși, etc; există livezi mari în extravilan care în 1948 însumau 41 ha.

Ferma de stat a extins suprafața livezilor cu pomi fructiferi (în 1987). Prin defrișarea vechii livezi de pomi s-au plantat noi livezi: -meri (8 ha), -nuci (12 ha), -pruni (13 ha), -vișini (7 ha), -peri (5 ha), -coacăz (5 ha), toate însumând 50 ha.

Creșterea animalelor

S-a practicat permanent fiind strâns legată de agricultură. Pentru creșterea și întreținerea animalelor există 144,30 ha pășuni și 366, 24 ha fânețe.

-până în 1922 românii scoteau animalele în pășunat în Vizu și Lencheț; din acel an s-au scos animalele românilor împreună cu cele ale sașilor în Coliberci;

-la recensământul din 1948 localitatea avea: 572 vite mari, 48 cai, 850 oi, 159 porci, 469 vaci și bivolițe de lapte, 38 boi, 200 capete de tineret bovin – pentru acestea dispunând de 250 ha pășune;

Pășunile sunt situate în Lunca Visei, Coliberci, Costița (până în 1923), Lenchețul, Dealul Boului, Coasta Ciuții, Soci, Treanc.

Fânețele sunt în Lenchețul Mare și Mic, Vizu, La Ghiula, Hârștiu, în Poienița, Heveș, Rupturi, Gleci, Berbece.

Locuitorii din Axente Sever au fost mari crescători de cai dar și de alte animale mari și mici.

În timpul iernii toate animalele erau îngrijite în gospodărie; primăvara (în vinerea Paștilor) se constituia turma de oi – prin asocierea tuturor proprietarilor; turma se încredința unui cioban priceput angajat și plătit de către aceștia. Turma de oi se ținea pe hotar , acolo construindu-se o stână. În hotar se țineau până ninge când se aduceau oile în sat. De la Sf. Gheorghe (23 aprilie) până la Sf. Maria (15 august) se mulgeau de trei ori pe zi, iar apoi numai de două ori.

³⁷ Vol.II –pag. 225-227

CALENDARUL piețelor, târgurilor și oboarelor programate în jud. Sibiu pe anul 2019

Nr crt	Localitatea	Zile obișnuite de		Data calendaristică a târgurilor tradiționale și oboarelor Generale și specializate	
		Piață	Târg săptămânal	Ziua, luna	Clasificare
10	AGÂRBICIU			-	
	AXENTE SEVER			-	
54.	SEICA MICĂ			6 martie 21 iunie 8 noiembrie	animale animale animale
	Soroștin			10 mai 2 octombrie	generale
58	TÂRNAVA			29 ianuarie 6 aprilie 10 iunie 15 august 26 octombrie	animale animale animale animale animale
	Dumbrăveni		Piață agroalimentară sâmbăta	25 ian, 23 martie, 23 mai, 2 iulie, 18 sept., 17 noiembrie	generale

Efective animaliere (număr capete) - la 1.01.1996

	Bovine	Porcine	Cabaline	Ovine și caprine
Total comună	529	2481	124	3870
Axente Sever	230	1106	55	1389
Agârbiciu	211	855	38	1546
Șoala	88	520	31	935

Obs.: nu se dețin informații certe privind numărul de animale

Vânătoarea

Vânătoarea a fost practică la o scară redusă. Casa, gospodăria și ferma ing. Marin Ciortea (președinte al vânătorilor și pescarilor din România) a fost vizitată de Mihail Sadoveanu, Lucian Blaga și alte mari personalități culturale, științifice sau politice ale vremurilor.

Pescuitul se practica în râurile Visa și Târnavă Mare.

Pădurăritul se practica în pădurea proprietatea obștii satești. Tăierile se făceau toamna târziu și iarna, exploatarea fiind făcută în echipă.

Culesul din natură consta în adunatul ghindei (pentru hrana porcilor), a jirului și a fructelor de pădure (fragi, zmeură, porumbele, măceșe, mure) și ciuperci, plante medicinale, melci.

Meșteșugurile practicate au fost diverse, răspunzând cerințelor populației. În 1933 activau 19 tâmplari și dulgheri, 5 cizmari, 6 croitori, 21 zidari, 7 lăcătuși, 2 tinichigii, 2 rotari, 2 cocari și 2 ateliere de fierărie: Doda Nicolae (nr. 157) și Bortan Zaharia (nr. 161).

Activități pre-industriale și industriale pe teritoriul comunei³⁸

La sfârșitul sec. XIX funcționa o țiglarie.

În 1914 a început exploatarea gazului metan³⁹

-în „moara de ulei” se prelucrau semințele oleaginoase, aceasta fiind proprietatea lui Solomon Iuliu (din Gherla);

-în moara de cereale –proprietar Verga Iudith (Axente Sever, nr. 527) se măcinau cerealele;

-În 1933 au fost săpate sondele 4 și 5 descoperindu-se gaz cu o presiune de cca 100 atmosfere. Explozia și aprinderea gazelor de la sonda 5 s-a datorat operațiunilor de forare; fisura aflată la cca 700 m de sondă a permis reaprinderea focului (care inițial s-a stins de la sine), flăcările mari, de circa 100-500 m luminând ținutul și modificând clima în perioada când a ars (focul a fost stins abia în 1940!)

-în iulie 1935 s-a obținut în premieră negrul de fum, instalația inaugurată fiind singura din Europa; procedeul utilizat era „arderea parțial-difuză a metanului în exces în aer prin tehnologia canalelor, produsul obținut purtând denumirea Carbomet. Tot atunci a fost înființată Societatea Națională de gaz metan din Mediaș, condusă de directorul Marin Ciortea, din Axente Sever, nr. 395”.

-în august 1939 s-a inaugurat instalația de obținere a zincului de către Societatea Națională de Exploatare Miniere – denumită SONEMIN, primele trei cuptoare începând să producă în noiembrie 1940; uzina ocupa 55 ha (inclusiv halda) fiind amplasată pe locul numit „Craham”. Uzina a cunoscut o dezvoltare treptată: s-au construit noi cuptoare de distilare a zincului și instalații de aglomerare a concentratelor zincoase (martie 1955), fabrica de acid sulfuric (aprilie 1957) și a unor secții anexe ce deserveau unitățile productive. Din anii 60 s-a introdus un nou procedeu (licență engleză) prin care se extrage concomitent zincul și plumbul, zgurile rezultate conținând și alte materiale neferoase (cupru, cadmiu, stibiu) sau chiar metale prețioase. Uzina a cunoscut o serie de denumiri în timp: până în 1950- SONEMIN, până în 26 februarie

³⁸ Idem, pag.177

³⁹ Monografia Târnavei, pag 23

1962 – Uzina „21 Decembrie” (ziua de naștere a a lui V.I. Stalin), până la 1 iulie 1970 – Uzina Chimică Metalurgică, până în 1989 – Uzina Metalurgică de Metale Neferoase, iar din 1989 – prezent – „SOMETRA”- Societatea Metalurgică Transilvană. Din martie 1999 societatea este controlată de Holdingul grecesc Mytilineos, ce deține 60% din acțiuni.

-În 1944 ing. Marin Ciortea a construit o instalație de producere de litargă – oxid de plumb cristalizat folosit în industria petrolului, în vopsitorii, etc. ; instalația nu a fost pusă în funcțiune dintr-o eroare de calcul, deși produsul era solicitat de economie.

-la 17 noiembrie 1948 ambele mori (de cereale și ulei) au fost trecute în proprietatea statului fiind naționalizate;

-În 1950 a început exploatarea nisipului, inițiativa aparținând lui Radu Dionisie (Axente Sever nr. 519) și Rotar Ioan (Axente Sever nr. 592); nisipul era utilizat în construcții, activitatea de exploatare nefiind profitabilă pentru comună.

-În 1987 s-a dat în folosință fabrica de oxigen pe malul drept al râului Visa, în apropierea șoselei Axente Sever – Blaj, fiind trecută în conservare în 2004;

-2002-18 februarie 2003 s-a înlocuit rețeaua de alimentare cu gaz din oțel cu conducte din PVC, cu 650 de branșamente și conducte stradale, inclusiv contoare moderne de înregistrarea consumului de gaz metan

În Agârbiciu au existat la începutul sec. XX două instituții de credit:

" DREPTATEA " Însuțire de credit în Agârbiciu ⁴⁰

Anul fondării: 1913; *Capital social:* 940 coroane în 47 părți fund. a 20 coroane.; *Prețul părț. fund.:* 20 coroane;

Dreptul de votare în adunarea generală: fiecare parte fund. dă un vot.

Semnarea firmei se face în limba română prin subscrierea membrilor din direcțiune.

Publicațiunile oficiale se fac în "Revista Economică"

Direcțiunea: Preșident: Toma Stanciu preot; Vice-preșident: Nicolae Boariu, Alexandru Mara, Nicolae Mărginean, Dumitru Baci, economi, toți din Agârbiciu.

Comitetul de supraveghiere: Nicolae Făgețan Savu, Ioan Boariu Iacob, Dumitru Boariu Frâuanii, Victor Dorca, Ilie Făgețan, Vasile Păpară, Ioan Vintilă, Nicolae Baci; Nicolae Vintilă, economi, toți din Agârbiciu.

Funcționarii: Toma Stanciu, dir. exec.; Mihai Racoța, contabil; Dumitru Mihaiu, cassar.

Distribuirea profitului net: Fond de rezervă: 254 coroane.

" Însuțire de credit în Agârbiciu " ⁴¹

Anul fondării: 1907, *Capital societate:* 980 coroane în 49 părți fund. a 20 coroane. Cupoanele se prescriu în timp de 2 ani.

Dreptul de votare în adunarea generală: fiecare parte fund. dă un vot.

Semnarea firmei se face în limba română și maghiară prin preșident și doi membri din direcțiune;

Publicațiunile oficiale se fac în "Revista Economică"

Direcțiunea: Preșident: Elie Câmpean, învățător; Vice-prez.: Dumitru Mihaiu, crâșmar; Nicolae Boar Raicu, Chirian Făgețan, Vasile lup, economi, toți din Agârbiciu.

Comitetul de supraveghiere: Preșident: Ștefan Dop, econom; Viceprez.: Ioan Boar Bărdaș, crâșmar; Dumitru Lup, Nicolae Lup Ioanaș, Nicolae Suciu, Gligor Boar, Nicolae Lup Dop, Teodor Oltean, Ioan Pura, economi.

Funcționarii: Elie Câmpean, dir. exec.: Dumitru Bărză, cassar.

Distribuirea profitului net: Fond de rezervă: K 3,333.67.

Dezvoltarea infrastructurii de bază (apă, canalizare, electricitate, gaze, căi de transport, telefonie fixă) și asigurarea accesului la această infrastructură este cheia unei dezvoltări economice de durată. Facilitarea și asigurarea acestei infrastructuri este o sarcină cheie a administrației.

Atragerea investitorilor este una dintre prioritățile majore ale oricărei comunități. O sarcină relativ dificilă deoarece numărul acestora este mai mic decât cel al comunităților care concurează pentru ai atrage și care sunt dispuse uneori să acorde facilități.

Beneficiile atragerii investitorilor sunt multiple. Pe lângă crearea de noi locuri de muncă care determină o creștere a bazei de taxare (venituri suplimentare la bugetul local) precum și o creștere a nivelului salariilor, atragerea de noi investitori poate crea o serie de oportunități pentru IMM-urilor, acestea putând deveni furnizori ai marilor investitori. Drept urmare trebuie puse în practică următoarele măsuri:

-Asigurarea condițiilor pentru atragerea și susținerea investitorilor români și străini cu un real potențial economic (mediu economic stabil, acces la piață și competiție liberă, sisteme de taxare coerente și transparente);

-Oferirea de facilități investitorilor - elaborarea unor scheme de stimulente pentru investitori în funcție de beneficiul pe care aceștia l-ar putea aduce bugetului local, de natura activității (prin intermediul taxelor locale, prețului terenului, etc.)

⁴⁰ Extras din Anuarul Băncilor Române din 1915 (pag. 186-187)

⁴¹ Extras din Anuarul Băncilor Române din 1915 (pag. 191-192)

-Crearea unui centru de informare pentru investitori - Acesta poate funcționa ca un birou cu scopul de a atrage investitori (birou de marketing a comunității)- personalul din cadrul acestui centru trebuie să cunoască nevoile mediului de afaceri precum și ceea ce comunitatea poate oferi;

-Crearea condițiilor ca investitorii să își procure resursele, pe cât posibil, de la nivel local.

Este foarte important a atrage acel tip de investitori care să fie compatibili cu profilul comunei, cu forța de muncă disponibilă și care să nu provoace externalități negative (poluatori) sau atitudini adverse din partea comunității.

Agricultura a fost favorizată de existența unor terenuri fertile aflate în hotarele denumite: Craham, Unghiul Prostitei, Zăvoiul, Între șanțuri, Hulișoara, Toambeș, Curmătura, Joangrava, Carpen, Lunca Visei, Moara veche, Pe groapă, Șes, Gleci, Berbece, Soci, Peste Visa, Vovoarta. Comuna dispune de 194 hectare teren intravilan și 6570 hectare teren extravilan. Terenul arabil este de 102 în intravilan și 1536 în extravilan. Între culturile agricole se află porumbul, cartofii, grâul, triticale, zarzavaturile. Există o societate agricolă care lucrează pământurile zonei.

În conformitate cu politica de dezvoltare rurală, parte integrantă a PAC, în perioada 2014-2020, Uniunea Europeană va aloca sume importante (în curs de definitivare) proiectelor de dezvoltare rurală din cele 27 de state membre. Politica de dezvoltare rurală recompensează, de asemenea, agricultorii care furnizează mai multe servicii ecologice în zonele rurale decât ceea ce prevede legea. Scopul acestor măsuri de agromediu este să consolideze rolul agricultorilor ca administratori ai zonelor rurale și să încurajeze acțiunile lor menite să conserve diversitatea peisajelor și biodiversitatea rurală. Dezvoltarea rurală durabilă este definită în coordonate foarte precise: stabilizarea populației în spațiul rural, prin eliminarea sau diminuarea exodului rural, eradicarea (combaterea) sărăciei prin stimularea și sporirea ocupării forței de muncă, promovând egalitatea de șanse pentru toți locuitorii rurali, sporirea calității vieții și a bunăstării generale, prin conservarea, protejarea și ameliorarea calității mediului și peisajului rural.

Viticultura beneficiază de condiții propice: dealuri înșorite, percipitații pe întreg anul. Dealurile cele mai expuse la soare au fost cultivate cu viță-de-vie din cele mai nobile soiuri: Feteasca albă, Fetească regală, Riesling italian, Neuburger, Muscat ottonel etc.

În ultimul deceniu însă „s-a înregistrat o distrugere în masă a teraselor cu viță de vie, locul acestora fiind luat treptat de flora spontană. În 2007 comuna Axente Sever dispunea de un potențial viticol de 153 ha. Vinurile de Axente Sever au dus faima localității atât în țară cât și în străinătate. Cea dintâi apreciere deosebită a acestora datează din anul 1939, cu ocazia unei expoziții organizată la Școala Agricolă din Mediaș. Este necesară stimularea eventualelor investitori în viticultură prin oferirea anumitor facilități de către Primăria Axente Sever privind terenurile și impozitele, care pot oferi o reorganizare a terenurilor agricole. În localitatea Axente Sever există o cramă care este prinsă în „Ruta vinului”.

Pomicultura a fost o îndeletnicire importantă din cele mai vechi timpuri. Erau și sunt nelipsite grădinile din jurul caselor, cu pomi fructiferi: meri, peri, pruni, nuci, piersici, vișini, cireși etc.

În 1987 ferma de stat existență atunci a extins suprafața livezilor cu pomi fructiferi prin defrișarea livezii existente și efectuarea de noi plantații cu meri, nuci, pruni, vișini, piersici, peri, coacăz. Livezile au fost preluate de către Agenția Domeniilor Statului iar starea livezilor nu este una tocmai bună. E necesară o revigorarea a acestui sector prin investiții solide și facilități acordate investitorilor.

Zootehnia – această ramură este afectată și ea actualmente de poluarea de la Copșa Mică. Se practică în strânsă legătură cu agricultura căreia îi furnizează îngrășăminte naturale. Locuitorii din Axente Sever au fost renumiți crescători de cai, dar tot atât de pricepuți au fost și în creșterea altor animale de pe urma cărora obțineau lână, carne, lapte, piei. Acest sector poate fi extins prin înființarea unor ferme, cu hrană pentru animale achiziționată din alte zone, nepoluate care vor antrena forța de muncă locală. Există în satul Șoala o herghelie de cai de rasă, herghelie care poate dezvoltată și pentru practicarea echitației.

În cadrul comunei există un punct de colectare a laptelui în Agârbiciu și 2 microferme/ferme.

Turismul - slab dezvoltat în prezent, poate fi exploatat datorită peisajelor deosebite și prezenței unor monumente istorice. Există în comună 2 pensiuni turistice, iar în curând se va finaliza un proiect de amenajare a 10 camere în interiorul Cetății sătești. Pentru dezvoltarea turismului pot fi construite cabane în interiorul fondului de vânătoare care vor atrage cu siguranță iubitorii de vânătoare și nu numai.

Dezvoltarea a turismului în zone rurale vizează în principal patru planuri:

- **economic**, prin creșterea gradului de valorificare a resurselor, îndeosebi a celor mai puțin cunoscute, pentru reducerea presiunii asupra celor mai intens exploatate;

- **ecologic** prin asigurarea utilizării raționale a tuturor resurselor, reducerea și eliminarea deșeurilor, reciclarea lor, asigurarea conservării și protecției mediului;

- **social** prin sporirea numărului de locuri de muncă, menținerea unor meserii tradiționale, atragerea populației în practicarea diferitelor forme de turism;

- **cultural** prin valorificarea elementelor de civilizație, artă și cultură deosebite, care exprimă o anumită identitate culturală.

Înființarea unor pensiuni turistice ecologice (Șoala) va avea un impact benefic asupra mediului. În cadrul acestor pensiuni clienții beneficiază de servicii de cazare, masă și agrement. Toate activitățile desfășurate și resursele folosite au ca scop conservarea naturii și poluarea minimă a mediului.

Comuna Axente Sever este inclusă în evidența Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (Anexa 9 – Lista zonelor cu potențial turistic ridicat), astfel:

Axente Sever – punctaj 30, fiind situată sub comunele: Orlat – 44,3 (?); Cristian -33,06, Arpașu de jos - 33,02;; Slimnic -32; Tilișca – 30,03, intrând în categoria UAT **cu concentrare mare de resurse turistice** (categoria a II) după UAT-urile cu concentrare foarte mare de resurse turistice (cat.I): **Bazna -44,18; Valea Viilor-40,5 Biertan – 35,52; Sadu – 31,05**

Nici o localitate din județul Sibiu nu este destinație eco-turistică, nefiind inclusă nici în zona montană.

Industria - descoperirea unor zăcăminte de gaze naturale în imediata apropiere a localității, în pădurea Șomârd, a dus la apariția primelor instalații industriale pentru chimizarea gazelor naturale de joasă presiune din această zonă, obținându-se negrul de fum, în premieră în 1935. Din anul 1950 a început exploatarea nisipului din Visa pentru construcții civile și industriale.

Prin construirea unui parc industrial între localitățile Axente Sever și Agârbiciu, zona va cunoaște o importantă creștere economică. Se vor desfășura activități economice, de producție industrială și servicii într-un regim de facilități specifice, în vederea valorificării potențialului uman și material al zonei. În cadrul parcului industrial se pot promova domenii variate care se bazează pe industrii prelucrătoare de bunuri și industrii producătoare de servicii. Comuna beneficiază în acest sens de terenuri cu acces la drum național și vor fi racordate la infrastructura utilităților publice. Potențialii investitori vor beneficia de o serie de facilități: scutirea de la plata taxelor percepute pentru modificarea destinației sau pentru scoaterea din circuitul agricol a terenului aferent parcului industrial, reduceri de impozite acordate de administrația publică locală, alte facilități care pot fi acordate, potrivit legii, de administrația publică locală.

Mediul de afaceri pe raza comunei Axente Sever poate fi dezvoltat prin oferirea anumitor facilități potențialilor investitori. Pe teritoriul comunei își desfășoară activitatea un număr de 58 agenți economici. Aceștia activează în domeniul construcțiilor, produselor alimentare și de uz casnic și personal.

Pe teritoriul comunei își desfășoară activitatea un număr de 58 agenți economici. Aceștia activează în domeniul construcțiilor, produselor alimentare și de uz casnic și personal.

Administrația locală oferă pentru dezvoltarea economică a zonei, consultanță și sprijin logistic, suport, prezentare în comunitate, scutiri de taxe și impozite în temei legal, concesiune de terenuri și clădiri.

Prin comparație cu țările din Uniunea Europeană, România a fost mai puțin afectată de această criză, dar pandemia a survenit într-un moment inoportun din punct de vedere fiscal și cu un deficit bugetar excesiv la finalul anului 2019, de 4,8%. Între 2016 și 2019, România a avut parte de o creștere economică peste media UE, dar care a **fost alimentată de o politică bugetară nesustenabilă și de o creștere accelerată a consumului**, în detrimentul investițiilor. Supraîncălzirea economiei în perioada premergătoare crizei a generat o restrângere a spațiului de manevră fiscală a Guvernului: Comisia Europeană estimează că **deficitul bugetar va fi de -10.3% în 2020**, soldul bugetului general putând ajunge la -11.3% în 2021.

Creșterea deficitului de cont curent din perioada 2018-2019 datorată în principal unui deficit bugetar ridicat, a scăzut reziliența economiei țării în fața crizei și a redus capacitatea de finanțare a acesteia.

România se afla într-o poziție critică încă dinaintea crizei, înregistrând cel mai mare deficit de sold bugetar din UE ca procent din PIB, în timp ce valoarea deficitului de cont curent era depășită doar de Cipru și Irlanda. Deficitul de cont curent a fost crescut pe fondul balanței comerciale negative (exporturi mult mai puține comparativ cu importurile) și a capacității reduse a țării în anii anteriori de atrage investiții străine. **Politica pro-ciclică dusă de guvernele anterioare în anii premergători crizei a crescut atât deficitul bugetar, cât și deficitul de cont curent**, deoarece creșterea accelerată a consumului s-a reflectat într-un nivel mai crescut al importurilor.

Finanțările AFIR pentru dezvoltarea localităților din mediul rural se acordă în baza **STUDIULUI PRIVIND STABILIREA POTENȚIALULUI SOCIO-ECONOMIC DE DEZVOLTARE A ZONELOR RURALE**, elaborat de Academia de Studii Economice București, consultant GBI Consulting, Mehlmauer-Larcher& Kastner OG

Dezechilibrele economice și sociale existente între nivelurile de dezvoltare a diferitelor regiuni ale țării, dar și între mediile de rezidență rural-urban, impun adoptarea unor politici active care să asigure concomitent dezvoltarea economică, bunăstarea socială și protecția mediului. În orientarea acestor politici este necesară evaluarea realistă a spațiului rural din punctul de vedere al resurselor disponibile, dar și al factorilor

favorizanți și restrictivi ai dezvoltării. Prezentul proiect își propune să furnizeze premisele teoretice și practice pentru implementarea unor politici de dezvoltare rurală și să fundamenteze pe termen mediu și lung măsurile de sprijin al comunelor. Concret, proiectul/studiul a avut ca scop ierarhizarea comunelor din România în funcție de potențialul socio-economic al acestora în vederea acordării sprijinului financiar prin submăsura 7.2 *Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică*.

Majoritatea din cele 2861 de comune care alcătuiesc în prezent spațiul rural românesc se confruntă cu un grad necorespunzător al dezvoltării infrastructurii de bază, fiind, aparent eligibile pentru realizarea de proiecte de investiții. Cu toate acestea, resursele existente în sector - naturale și umane, nu sunt repartizate uniform între UAT-uri.

Există o serie de elemente caracteristice valabile în definirea spațiului rural peste tot în lume, cum ar fi:

- densitatea slabă a populației;
- așezări de dimensiuni mici și mijlocii;
- ponderea dominantă a agriculturii, silviculturii, pescuitului în cadrul activităților desfășurate;
- prezența activităților de prelucrare primară a producției rezultate din aceste trei ramuri.

Ca o excepție, tot în spațiul rural mai pot intra și teritorii de mare densitate, dar situate în afara zonelor urbane.

Consiliul Europei, în recomandarea nr. 1296/1996 cu privire la Carta Europei, definește spațiul rural ca "o zonă interioară sau de coastă (un teren continental sau litoral) reprezentată de teritorii cu sate și orașe mici, în care cea mai mare parte a terenurilor sunt utilizate pentru: agricultură, silvicultură, acvacultură și pescuit; activități economice și culturale ale localnicilor (artizanat, industrie, servicii etc.); amenajarea de zone neurbane de distracții (inclusiv rezervații naturale) și alte utilizări (cu excepția celor de locuit).

Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) în schimb, folosește un singur criteriu în acest sens, respectiv numărul de locuitori pe kilometru pătrat. Astfel, sunt considerate așezări rurale și alcătuiesc spațiul rural doar acele localități în care densitatea populației nu depășește 150 de locuitori/ km².

În consecință, în anul 2010, Uniunea Europeană a adoptat o tipologie revizuită a zonelor urbane/rurale, care stabilește 3 categorii de regiuni: regiuni predominant rurale, regiuni intermediare și regiuni predominant urbane. În elaborarea acestei metodologii s-a pornit de la o variantă modificată a tipologiei OECD, utilizată anterior de către Comisia Europeană.

Conform prevederilor legislative, spațiul rural românesc este alcătuit din zonele aparținând comunelor, precum și zonele periurbane ale orașelor sau municipiilor, în care se desfășoară, cu respectarea prevederilor legislației în vigoare, activități încadrate în următoarele domenii economice:

a) producție agricolă vegetală și/sau zootehnică, silvică, de pescuit și acvacultură;

b) procesarea industrială a produselor agricole, silvice, piscicole și de acvacultură, precum și activități meșteșugărești, artizanale și de mică industrie.

Din punct de vedere administrativ, spațiul rural românesc cuprinde 2861 de comune care înglobează 12.957 de sate. Ținând cont de modificările survenite în ultimii ani în organizarea administrativ-teritorială la nivelul de bază al UAT, respectiv: reorganizarea comunelor, schimbări de denumire, trecerea în mediul urban a unor localități; județul Sibiu se prezintă astfel

Județ	Municipii	Orașe	Comune	
Sibiu	2	9	53	

Definirea conceptului de potențial socio-economic al zonelor rurale în contextul scopului precizat

Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor locale de bază în zonele rurale reprezintă elemente esențiale în cadrul oricărui efort de a valorifica potențialul de creștere și de a promova durabilitatea zonelor rurale. De fapt, crearea de infrastructură reprezintă primul pas în cadrul procesului de dezvoltare locală, în ideea că accesul la utilități, bunuri și/sau servicii crește atractivitatea zonei, deci acționează ca un „magnet” pentru potențialii investitori.

Între infrastructura unei zone și dezvoltarea sa economică există o relație de reciprocitate. Potențialul de dezvoltare a unei zone este cu atât mai mare cu cât infrastructura este mai dezvoltată. De asemenea, creșterea economică exercită o presiune asupra infrastructurii existente și determină o nevoie mai accentuată de dezvoltare a acesteia. Astfel, construirea și întreținerea infrastructurii au un efect multiplicator ce creează numeroase locuri de muncă și impulsionează dezvoltarea economică.

Pornind de la premisa caracterului multidimensional al dezvoltării rurale și a specificității sale locale a fost ales un set de indicatori relevanți care pun în valoare și definesc cel mai bine potențialul socio-economic. Acești indicatori reprezintă, în cadrul prezentului studiu, instrumentul pentru descrierea și evaluarea potențialului socio-economic al comunităților.

rurale. Astfel, în selectarea indicatorilor relevanți pentru demersul nostru vor fi analizați cei care furnizează informații despre activitățile economice, populație, teritoriu și resurse naturale.

3. Modelul teoretic de analiză

În elaborarea modelului teoretic de analiză a potențialului socio-economic al zonelor rurale s-au avut în vedere următoarele criterii de analiză: Potențial endogen, Factori de mediu, Capital uman, Echipare tehnico-edilitară. Aceste criterii se influențează reciproc și sunt operaționalizate prin intermediul unui set de 25 de indicatori, respective:

Criteriu 1 – Potențial endogen

- 1 Număr de locuitori
- 2 Suprafața agricolă
- 3 Număr animale exprimate în UVM
- 4 Suprafața forestieră
- 5 Patrimoniul cultural

Criteriu 2 – Caracteristici fizico-geografice

- 1 Altitudinea medie
- 2 Densitatea fragmentarii (ape curgătoare)
- 3 Suprafață situri de importanță comunitară
- 4 Ponderea suprafeței forestiere în suprafața UAT

Criteriu 3 – Capital uman

- 1 Densitatea populației
- 2 Ponderea persoanelor cu vârsta între 15-64 ani în total populație
- 3 Ponderea populației cu studii medii (liceu +profesional) în total populație rezidentă de 10 ani și peste
- 4 Număr medici la 1000 de locuitori
- 5 Număr cadre didactice la 100 de elevi
- 6 Ponderea populației care utilizează internetul în total populație cu vârsta peste 6 ani

Criteriu 4 – Activități economice

- 1 Număr agenți economici (IMM, PFA și AF) la 1000 locuitori
- 2 Număr angajați în IMM, AF și PFA la 1000 loc
- 3 Număr unități de cazare
- 4 Număr de sosiri în unități turistice
- 5 Ponderea exploatațiilor cu dimensiuni de peste 5 ha în total exploatații
- 6 Ponderea populației ocupate în sectoarele secundar și terțiar în total populație ocupată

Criteriu 5 – Echiparea tehnico - edilitara

- 1 Ponderea locuințelor alimentate cu apă din rețeaua publică în total locuințe convenționale
- 2 Ponderea locuințelor racordate la canalizare în total locuințe
- 3 Ponderea locuințelor racordate la rețeaua de gaze în total locuințe convenționale
- 4 Densitatea rețelei de drumuri publice

Indicatorii au fost aleși în funcție de:

- disponibilitate (unii indicatori considerați mai potriviți nefiind disponibili la nivel local);
- compatibilitatea cu alți indicatori care descriu potențialul de dezvoltare socio-economică general acceptați;
- relevanța în definirea potențialului de dezvoltare socio-economică a zonelor rurale.

Concluziile sunt multiple, din acestea selectând cele de importanță locală:

1. Majoritatea comunelor au între 2 și 3 obiective incluse în patrimoniul cultural. De asemenea, sunt 18 comune care nu au niciun obiectiv, iar la cealaltă extremă, 5 comune bifează mai mult de 10 obiective incluse patrimoniului cultural ce pot fi asociate cu potențialul turistic local.

2. Sub aspectul treptelor de relief, comunele din România se caracterizează prin proporționalitate și sunt dispuse concentric în jurul Carpaților. Cele mai mari altitudini medii se întâlnesc, în general, în zonele de munte, în special, în comunele unde se află cele mai înalte vârfuri montane. De regulă, în aceste zone altitudinea constituie un factor restrictiv pentru dezvoltare economică.

3. Aproape jumătate din comunele din România au o pondere a suprafețelor acoperite de vegetație forestieră de cel mult 16.75%. De remarcat este faptul că 52 de comune au peste 75% din teritoriu împădurit.

4. Comunele cu cea mai mare densitate a populației sunt situate în zonele mai permisive din punct de vedere al reliefului și în jurul principalelor centre urbane (ex: zona București-Ilfov). În aceste localități densitatea este de peste 74 locuitori pe km².

5. În jur de 78% din comune au o pondere a populației în vârstă de muncă ce depășește 60%. În aceste condiții putem concluziona că în localitățile respective forță de muncă disponibilă este destul de bine reprezentată, contribuind la creșterea potențialului socio-economic de dezvoltare.

6. Majoritatea comunelor din România (67%) au o pondere a populației cu studii medii între 21% și 40%. De subliniat este faptul că în 423 de comune ponderea populației cu acest nivel de pregătire este sub 20%.

7. În 91% din comune valoarea indicatorului „Numărul de medici la 1000 de locuitori” este îngrijorător de scăzută, situându-se în intervalul 0.1-1.5 medici/1000 locuitori. Mai mult, în 153 de comune populația nu are deloc acces la servicii de sănătate. La polul opus, se află 2 comune unde numărul de medici depășește 10, dar care pot fi considerate excepții în contextul situației existente la nivel general.

8. În comunele din centrul și vestul țării se înregistrează cele mai ridicate valori ale indicatorului „Numărul de cadre didactice la 100 de elevi”, ceea ce evidențiază un acces mai bun al populației la educație. La cealaltă extremă se află județele din Moldova și Muntenia.

9. Din punct de vedere al legislației în vigoare, situația în ceea ce privește numărul de cadre didactice la 100 de elevi este conformă cu normele existente în acest sens, în cazul majorității comunelor.

10. În rural internetul este puțin utilizat. În cele mai multe dintre comune (87%) ponderea populației care utilizează internetul fiind în intervalul 5% și 26%.

11. Cele mai numeroase unități de cazare se regăsesc în zonele de interes turistic. De aceea frecvența acestora este mai ridicată în zonele de munte și respectiv, în zonele de litoral/deltă. Printre județele care se remarcă prin valori ridicate ale indicatorului se numără Suceava, Neamț, Harghita, Cluj Argeș și Tulcea.

În ceea ce privește distribuția la nivel național, în 78% dintre comune nu sunt înregistrate unități de cazare. În același timp, în 1.3 % din localități (majoritatea situate în zone în care sectorul turistic este dezvoltat) numărul unităților turistice este mai mare de 8.

Situația la nivel național este similară cu cea a unităților de cazare. Ca urmare a interdependenței dintre cei doi indicatori, cele mai bine plasate din punct de vedere al numărului de sosiri sunt județele mai dezvoltate turistic, unde se întâlnesc cele mai numeroase unități de cazare, respectiv Suceava, Cluj, Harghita, Neamț, Tulcea. În plus față de comunele care nu au unități de cazare, 23 de comune nu au înregistrat sosiri ale turiștilor. Majoritatea comunelor cu unități de cazare au un număr de sosiri ale persoanelor pe parcursul unui an (2013) de până la 8340.

12. Privind în ansamblu din punct de vedere numeric și al distribuției agenților economici se pot observa diferențe semnificative în profil teritorial. Dacă în comunele din partea centrală și vestică indicatorul înregistrează valori ridicate, de peste 26 agenți economici la 1000 loc, în partea de nord a țării, prezența agenților economici este mult mai scăzută. Valoarea indicatorului este direct corelată cu nivelul de dezvoltare economică a zonei, cele mai slab reprezentate județe fiind și cele mai afectate de fenomenul sărăciei. Majoritatea comunelor (66%) din România au între 10 și 28 de agenți economici la 1000 de locuitori, fapt care relevă o densitate redusă a acestora, cu mult sub media națională.

Zonele cele mai slab reprezentate în raport cu acest indicator sunt zonele unde numărul de agenți economici este mai redus, cei doi indicatori fiind într-o relație de interdependență. Astfel pot fi observate aceleași disparități între regiuni ca în cazul indicatorului aferent numărului de agenți economici, respectiv valori mai ridicate în județele din regiunile Vest și Centru și valori la limita inferioară în județele din partea de est a Moldovei. Peste jumătate din comunele analizate (55%) au un număr de angajați în IMM-uri, PFA-uri și AF-uri cuprins în intervalul 9 și 46 la 1000 de locuitori, ceea ce arată o participare extrem de redusă a acestor agenți la crearea locurilor de muncă.

13. Majoritatea exploatațiilor agricole cu dimensiunea de peste 5 ha se regăsesc în zonele de deal, câmpie și în regiunile mai dezvoltate din punct de vedere economic. Județele de munte înregistrează cele mai scăzute valori ale indicatorilor ca urmare a restricțiilor fizico-geografice și a specificului activităților agricole desfășurate. Valori relativ mici se înregistrează și în județele din estul Moldovei și din zona de sud a țării, unde predomină agricultura de subzistență și semisubzistență.

14. Aproximativ în jumătate din comunele din România (1364) ponderea exploatațiilor de peste 5 ha în total exploatații este cuprinsă în intervalul de până în 6%. Cu toate acestea, există un număr de 87 de comune în care procentul exploatațiilor de peste 5 ha este mai mare de 30%.

15. Conectivitatea la rețeaua de gaze este asigurată în special în comunele unde se află centre de exploatare a gazului metan precum și în zonele de tranzit ale magistrelor. Aceste localități unde indicatorul

înregistrează valori ridicate se află situate în special în Podișul Transilvaniei și Subcarpații de Curbură. În 2389 din cele 2861 de comune, peste 95 % din locuințe nu sunt racordate la rețeaua de gaze. În acest context populația locală este în continuare dependentă de modalități și mijloace tradiționale de asigurare a unor condiții minime de trai (de ex. exemplu încălzirea locuinței) .

Există o mulțime de indicatori agregați construiți pornind de la un set de variabile definite la nivelul unei unități teritoriale (țară, oraș, comună, sat, etc.). Pentru exemplificare enumerăm câteva studii cu impact major în literatura de specialitate din domeniul socio-economic.

- Indicele de Dezvoltare Umană (IDU)
- Indicele de Dezvoltare a localității (IDSL, Sandu, D1)
- Indicele de Percepție al corupției (IPC, Transparency2)
- Indicatorul compozite de măsurare a capitalului uman/intelectual al unei țări (Bontis,N3) ,etc.

În ierarhia Studiului **comuna Axente Sever este situată pe locul 231** din România, cu următorii indicatori:

NR. CRT	SIRUTA	JUDET	UAT	PEND	FGEO	AECO	EEDIL	PUMAN	IC
231	144116	SIBIU	AXENTE SEVER	0.58	0.47	0.45	0.53	0.52	0.5117

Pe primele locuri sunt situate comunele (fiecare comună pe locul din clasamentul național): 4.Șelimbăr (0,6394); 20. Cristian (0,5941), 35. Rășinari (0,5743); 52.Șura Mică (0,5639); 73.Slimnic (0,5539); 105.Arpașu de Jos (0,5441); 112.Șura Mare (0,5401); 113. Orlat (0,5401); 132.Sadu (0,5332); 151.Cârțișoara (0,5262). Practic comuna Axente Sever se situează pe locul 11 în județul Sibiu (conform acestui clasament de ierarhizare a potențialului socio-economic de dezvoltare.

COMUNITATEA DE AFACERI⁴²

-Agenții economici din Comuna Axente Sever - Sedii instituții locale/ societăți comerciale

Nr. crt.	Denumirea societății / Obiectul de activitate	Adresa	Obiectul de activitate
	Comuna Axente Sever - Administrația publică locală CUI: 4406126	Axente Sever 308	Primar: Greco Marius Secretar: Iuga Maria Andreea
	AXENTE SEVER - localitate		
1.	SC Madadia SRL – Comerț Tel: 0747017130; J32 /480 /2001, CUI: 14128353	Axente Sever 124	Restaurante
2.	CEN PAC Company SRL CUI 34738801; J32/634/2015		
3.	KOKEL CNC Technik SRL CUI: 38451628; J32/1656/2017	Str. Principală 239	Cod CAEN 2562 – Operațiuni de mecanică generală
4.	The Brothers SRL CUI: 19232117; J32/1758/2006	Axente Sever 77	Cod CAEN 4759 Comerț cu amănuntul al mobilei, al articole de iluminat ...
5.	Electric S&D SRL CUI 24831970< J32&1925&2008	Axente Sever 205	Cod Caen: 4120 – lucrări de construcții
6.	SC Global Service SRL - Retransmisie programe TV; J32 /392 /1993; CUI: 3482508; Tel: 0269446078	Axente Sever 585	Activitati de telecomunicatii prin retele cu cablu
7.	SC Rov Pan SRL – Brutărie Tel: 0269847001 J32 /1279 /2003; CUI: 15790447	Axente Sever 301	Fabricarea painii, fabricarea prajiturilor si a produselor proaspete de patiserie
8.	SC Alpha Construct – Transport S.R.L. J32 /573 /2008; CUI: 19000877	Axente Sever 154	Transporturi rutiere de marfuri
9.	Draw Plus SRL/D, str. Suseni 336 CUI 36171460; J32/780/2016		
10.	Sephora Han Margareta SRL CUI 31457860; J32/307/2013		
11.	Interiors and Furniture for Zou SRL CUI 38397030; J32/1602/2017	Axente Sever 62	Cod Caen 6120 Lucrări de construcții

⁴² Situație neactualizată având în vedere evoluția economiei în perioada anului 2020, în contextul crizei sanitare

12.	Coman System SRL CUI 40761094; J32/682/2019		Cod 4120 – lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale
13.	Nixon Baustrasse Construct SRL CUI 36167388; J32/774/2016;		Cod CAEN 4120 – lucrări de construcții
14.	Alex&Santiago SRL CUI 39948308; J32/1351/2018		Cod Caen 5610 - restaurante
15.	SC Antares Corporasion -SRL - 0269840900, fax: 0269840900 J32 /1493 /1992; CUI: 3099007	Axente Sever nr. 7	Fabricarea altor produse chimice n.c.a Produse chimice: antigel, lichid de frână
16.	Ely Monumente SRL CUI: 38917400; J32/257/2018	Axente Sever 280	Cod Caen 2370 – Tăierea, fsonarea și finisarea pietrei
17.	Bazar Transilvania Import Export SRL CUI 36167396; J32/775/2016		
18.	Frauendorf Cristian&Crina SRL CUI 41735433; J32/1826/2019		
19.	Buburuza Jucăușă SRL CUI 37423530; J32/535/2017		
20.	SPT Lion Blandet Butik SRL CUI: 42232170; J32/214/2020	Axente Sever 333	
21.	Ionuț Dinamic Flash SRL CUI:42722903; J32/812/2020	Axente Sever 249	
22.	Dalya Antonia SRL CUI 42514244; J32/543/2020	Axente Sever 485	
23.	Casa de Oaspeți Frauendorf SRL Str. Principală 21 CUI 42903918; J32/1030/2020		
24.	Aly&Luc SRL CUI: 24857236, J32/1957/2008		Cod CAEN 1071 – fabricarea pâinii
25.	Antares Corporasion SRL CUI: RO3099007, J32/1493/1992	Axente Sever 7	Cod CAEN 5210 – Depozitări
26.	Apollo Probalast SRL CUI 40038594	Punct de lucru Axente Sever	
27.	Avian&Doina SRL CUI: 27668835; J32/734/2010		
28.	Bodea Spedition SRL CUI 38292972, J32/1503/2017	Axente Sever 221	Cod CAEN 4941 – Transporturi rutiere de mărfuri
29.	Grecu Com SRL CUI: 15472290, J32/677/2003	Axente Sever 209	Cod 5610 Restaurante Alimentație publică
30.	Izotehnic SRL CUI: 17242203; J32/230/2005	Axente Sever 371	Cod CAEN 4329 – Ate lucrări de instalații pentru construcții
31.	Meine Werkstatt Impex SRL CUI:25678301, J32/546/2009	Str. Grădinilor nr 257	Cod CAEN: 4520 – întreținerea și repararea auto
32.	MIS Consulting SRL CUI: 16948449; J32/1741/2004	Str. Principală 46	Cod CAEN 6190 – alte activități de telecomunicații
33.	Paul Farm Australop SRL CUI: 39978619; J32/1388/2018	Axente Sever 588	Cod 4941 – transporturi rutiere de mărfuri
34.	Vasile Bekarai Pan&Gold SRI CUI: RO39460160, J32/824/2018	Axente Sever 432	Cod 1071 – fabricarea pâinii, prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie
35.	Viorica&Alexandra Medstyling SRL, CUI: 39998616; J32/1428		Cod CAEN 9602 – coafură și alte activități de înfrumusețare
36.	Grecu Aurora – Rodica I.I. – Str. Principală nr. 209 F32 /1437/2010; CUI: 15472290		
37.	Asociația pentru Dezvoltare Durabilă Transilvania Mea CUI: 30836793	Str. Principală 207 Axente Sever	Cod CAEN 9499
38.	Brașovean Melinda Szilardka PFA CUI: 29281745; F32/1212/2011	Axente Sever, Aleea Salcânilor, bl. 18	
39.	Coman Sebastian-Alin I.I. CUI: 26969902, F32/670/2010	Str. Principală	
40.	Roșian Marcel – Voicu I.I. CUI: RO274434478, F32/1120/2010		

41.	Rotar Lucian-Mircea PFA CUI: 26941740, F32/629/2010		
42.	Axente Dumitru PFA CUI: 20587806; F32/403/2006		
43.	Rotar V.Ana – contabil CUI: 20585694		
44.	Alexa Elena Maria CUI: 3936930		
45.	Borbel Nicolae CUI: 2683414	Str. Principală 6	Înregistrat 1993
46.	Carabulea Lucian George CUI: 7285665		Înființat 1995
47.	Georgovean Magdalena CUI: 6101438		Înregistrat 1994
48.	Rotar V. Ana – contabil CUI: 20585694	Axente Sever 519	Înregistrat în 2007
49.	Tarba V. Fica – Birou Contabil Autorizat CUI: 22264887	Axente Sever 153	Înregistrat în 2007
50.	PFA Lupu V. Carmen – Adelina – agent de asigurare CUI: 35502646		Înregistrat 2016
51.	PFA Blaga Vasile Florin CUI: 21139169, F32/404/2006		
52.	PFA Costea Liviu-Eugen CUI 33407788, F32/670/2014		
53.	PFA Cristea D.Dana – Elena – agent de asigurare CUI: 35485553		Înregistrat 2016
54.	PFA Dron F. Carmen – Alexandra - Agent de Marketing CUI: 23995660	Axente Sever str. Principală 127	Înregistrat 2008
55.	PFA Dulău Gheorghe Ioan CUI: 20586916, F32/655/2006		Înregistrat 2006
56.	PFA Matei V.Valer CUI34232161		Înregistrat 2015
57.	PFA Mitrea Mădălina – Nicoleta I.I. CUI: 37431142, F32/247/2017		
58.	PFA Mureșan Adrian – Liviu CUI: 34319188	Str. Principală 489	Înregistrat 2015
59.	PFA Opreș E. Maria-Adriana – Broker în asigurări; CUI: 29202881		Înregistrat în 2011
60.	PFA Păcurariu I. Mărioara-Firuța – agent marketing CUI: 23692903	Axente Sever 202	Înregistrat în 2008
61.	PFA Pridon I. Maria I.I. CUI: 40924221, F32/279/2019		Înregistrat în 2019
62.	PFA Radu I. Mihai agent de marketing CUI: 23052416		Înregistrat în 2008
63.	PFA Rotariu Ioana CUI: 36081090, F32/245/2016	Str. Principală 91	
64.	PFA Spătar Ionuț CUI: 35678040, F32/69/2016	Axente sever 333	
65.	PFA Stoian Lavinia – Cătălina I.I. CUI: 35452483, F32/19/2016	Str. Principă 151	
66.	PFA Szabo Anamaria CUI 33297499, F32/573/2014	Axente Sever 207	
67.	PFA Usulinischi Alin Nicolae I.I. CUI: Ro42861677, F32/435/2020	Str. Principală 14	
68.	PFA Vasii V. Viorica – Adriana – agent de marketing CUI: 23965566	Axente Sever 269	Înregistrat în 2008
69.	PFA Voicu Ciprian- George CUI: 38097335, F32/503/2017	Axente Sever 204	
70.	PFA Voicu Horațiu – Vasile CUI: 32821187, F32/175/2014	Axente Sever 204	

71.	CMI Cabinet Medical Individual dr. Topârceanu Maria CUI: 12000977		Înregistrat în 1999
72.	CMI Ranf I. Dana – Maria – Cabinet medical individual medicină dentară CUI: 25508129		Înregistrat în 2012
73.	CMI Popa P. Partenie Aurel – Cabinet Medical Veterinar – CUI: 25569169		Înregistrat în 2009
74.	Parohia Ortodoxă Română CUI: 6212908	Axente Sever 464	Înregistrat în 1994
75.	Parohia Română Unită Greco-Catolică CUI: 10107978	Axente Sever 186	Înregistrat în 1998
76.	Biserica Cultului Creștin Baptist CUI: 16227086	Axente Sever	Fondat 2004
77.	Asociația Sportivă VIITORUL Agârbiciu – CIF: 18129998	Axente Sever 165	
78.	Asociația Primariilor din Axente Sever, Șeica Mare, Șeica Mică CUI: 14662865		Fondat în 2002
79.	U.M. 01864 CUI: 6948220		Înregistrat în 1995
80.	Școala Gimnazială Axente Sever CUI: 17855372		
AGÂRBICIU			
81.	AGRO Cipifarm SRL CUI RO 41084351; J32/1048/2019	nr. 210	Cod 0111 – cultivarea cerealelor
82.	Alys Mir Market CUI:40711126; J32/619/2019	Bl.1 IAS ap.8	
83.	Ambitec Prim nr. 282 CUI: RO39511060; J32/878/2018		Cod CAEN: 4799 – comerț cu amănuntul
84.	Asociația NON Profit Aqua Agârbiciu-Belmond; CUI: 8369241		Fără activitate economică
85.	Cabinet Medical Medicina de Familie CMI Bara – Gherman S. Simona Agârbiciu, CUI 20588119		(fondat 2007)
86.	BDO Business Qualify SRL CUI: RO41228066; J32/1228/2019		Cod CAEN 8122 – activități specializate de curățenie a clădirilor
87.	Biserica Creștină Baptistă Agârbiciu CUI: 9929070		Fondat 1997
88.	Boariu Ioan CUI 9793430		Înregistrat în 1997
89.	Bujori și alte flori de poveste SRL CUI: 40601530, J32/400/2019		Cod CAEN: 7410 Activități de design specializat
90.	Centrul de Plasament; CUI: 23824109	Agârbiciu nr. 361	Înființat 2008
91.	PFA Costea I.Ana. I.I. CUI: 37635320, F32/331/2017		
92.	Dani Pan SRL, CUI: 15952611; J32/1541/2003	Agârbiciu 216	Cod CAEN 4711 Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate
93.	Fundația EDEN 2009 CUI: 25626809		Fără activitate economică, fondat 2009
94.	PFA Gavril S.Vasile Agârbiciu str. Principală 22 CUI 35290934		
95.	Global Transfer SRL CUI: 14156191; J32/3/2002	Agârbiciu ferma 6 Punct de lucru	Cod CAEN: 2511 Fabricarea de construcții metalice
96.	SC Hutten Projects SRL - Confecții metalice – Tel: 0740159630 J32 /1346 /2007; CUI: 22239514	Agârbiciu, ferma 6, BIROU 1	Inchirierea si subinchirierea bunurilor imobiliare proprii sau inchiriate
97.	Lukas 2016 SRL CUI: RO39825151; J32/1209/2018	Agârbiciu 322 ap.1.	Cod CAEN 4711 – comerț cu amănuntul
98.	PFA Luncean Alexandra; CUI: 42378690; F32/194/2020	Str. Principală 306	

99.	PFA Neghină Doina-Iulia CUI: 27847881; F32/1519/2010/	Str. Principală 72	
100.	Nick Transcurier SRL CUI: 39309967		Cod CAEN 5320 Alte activități poștale și de curier
101.	Retro Steel SRL - Confecții metalice Tel: 240836; J32 /1608 /2008 CUI: 24552606	Agârbiciu F6, birou 2	Fabricarea de construcții metalice și parti componente ale structurilor metalice
102.	SC VD Aluminii SRL J32 /996 /2009; CUI: 26320491	Agârbiciu F6 FERMA NR.6, HALA 9	Fabricarea de uși și ferestre din metal
103.	SC Carpatica Honey SRL - Ambalare miere ; Tel: 0728041360 J32 /1801 /2007; CUI :22672690	DN 14 Agârbiciu - ferma 6	Fabricarea altor produse alimentare n.c.a.
104.	PFA Oltean R.Doina-Corina Agent de marketing; CUI: 23097370	Agârbiciu 419	
105.	SC Pan Lux SRL – Brutărie CUI: 13944485 ; J32 /289 /2001 0269855174	Agârbiciu 395	1071 -Fabricarea pâinii, fabricarea prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie
106.	Parohia Evanghelică CA CUI:35249633	Agârbiciu, 384	
107.	PFA Preda M. Marian CUI: 41637273, F32/721/2019	Agârbiciu 353	
108.	Prietenășu Tudorel SRL CUI:RO39018399; J32/361/2018	Agârbiciu 407	Cod CAEN 4532 – comerț cu amănuntul de piese și accesorii pentru auto
109.	PFA Rado Marius CUI: 35737634, F32/90/2016	Agârbiciu 44	
110.	Renghiuc C.Andra – Prestări servicii asistență medicală generală CUI: 33362031	Agârbiciu 357	Fondat 2014
111.	Rimaco-Agrointer SRL CUI: RO33533077, J32/753/2014	Agârbiciu 333	Cod 0111 – cultivarea cerealelor
112.	PFA Ruiu Constantin CUI: 32448313, F32/1159/2013	Agârbiciu 318	
113.	PFA Ruja Vasile – Ioan CUI: 39065315, F32/181/2018	Agârbiciu 428	
114.	SN Mobis SRL CUI:RO36027627, J32/638/2016	Str. Principală 101 Agârbiciu	Cod CAEN 3109 – Fabricarea de mobilă n.c.a.
115.	SC Vamilex SRL - Prelucrarea lemnului 0269855101, fax: 0269840358 J32 /1561 /1994; CUI: 6467251	Agârbiciu 101	Taierea și rindeluirea lemnului
116.	VD Aluminium SRL CUI: 26320491, J32/996/2009	Agârbiciu ferma 6, hala 9	Cod CAEN 2512 – fabricarea de uși și ferestre din metal
117.	SC Vlad Com SRL CUI: RO15073450; J32/960/2002	Agârbiciu 379 Vlad Corina	Cod 4711 – Comerț cu amănuntul
118.	W.L.P. SRL CUI: RO29486228, J32/1198/2011	Agârbiciu 333	Cod 4632 – comerț cu ridicata al cărnii și al produselor din carne
119.	W.L.P. AGRO SRL CUI: RO37571308, J32/687/2017	Agârbiciu, str. Principală 6	Cod 111– cultivarea cerealelor
120.	SC Impex Ana și Vlad SRL - Magazin mixt	Agârbiciu, 104	
121.	SC Vlad Com SRL – Comerț CUI: 15073450; J32/960/2002	Agârbiciu 379	Cod CAEN 4711 – comerț cu amănuntul în magazine nespecializate
122.	SC Alpha Construct Logistic SRL – CUI: 19000877; J32/573/2008	Agârbiciu 154	Cod CAEN 4941 – Transporturi rutiere de mărfuri
ȘOALA			
123.	Animals Ro Trade SRL CUI: 34422760; J32/389/2015	Șoala 196	
124.	Vima Constyle SRL CUI 34825886; J32/708/2015	Șoala 194	Cod CAEN 4120 – Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale
125.	Vima GMM Constyle SRL CUI: 39992222; J32/1415/2018	Șoala 194	Cod CAEN 4334 – Lucrări de vopsitorie, zugrăveli și montări de geamuri

126.	Erkaro Techlife SRL CUI: 42163046; J32/117/2020	Șoala 154	
127.	Ognean SRL CUI: 804200; J32/2086/1991	Șoala, str. Principală, FN	Cod CAEN 4711 – comerț cu amănuntul în magazine nespecializate

PUNCTE DE LUCRU ALE UNOR SOCIETĂȚI COMERCIALE/ ASOCIAȚII

Nr. crt.	Denumirea societății / Obiectul de activitate	Adresa	
1.	SC Electrica SA	Sibiu	
2.	SNGN Romgaz SA suc Mediaș	Mediaș	
3.	Centrul de Plasament - Asistență socială	Agârbiciu 361	
4.	Consistoriul Districtual Evanghelic CA	Mediaș, Piața Castelului	
5.	SC TTM Real Estate SRL - Confecții metalice	Sibiu, str. Faurului	
6.	SC Simec SA .PL Axente Sever - Balastieră, nisip J32 /188 /1991; CUI: 2469136 Tel: 0744572015; Fax: 0269210426	Sibiu Str. DOROBANTILOR 1 06 Sibiu	Transporturi rutiere de marfuri
7.	SC Apollo Probalast P.L. Ax.Sever – Balastieră J01 /484 /2000; 058888129	Valea Lungă Str. AL. IOAN CUZA 621 Valea Lunga	Extractia pietrisului si nisipului, extractia argilei si caolinului
8.	IB Hermannstadt SRL	Sibiu, str. Ion Albabei	
9.	SC Rabmer România SRL PL Agârbiciu ferma 6 - Confecții metalice RABMER BAU UND INSTALLATIONS GMBH & CO.KG AUSTRIA SUCURSALA ROMANIA J40 /8499 /2006; 0213262512	București, b-dul Octavian Goga 21	Lucrari de constructii a proiectelor utilitare pentru fluide
10.	SC Nutricom SRL – punct de lucru Agârbiciu 322 – Comerț J32 /166 /1995; 0269225783 Fax: 0269855263; CUI: 7148625	Sibiu, str. Lemnelor	Comert cu amanuntul al articolelor de fierarie, al articolelor din sticla si a celor pentru vopsit, in magazine specializate
11.	SC Granit SRL J32 /1171 /1991 0269830373; Fax:0269830160	Mediaș, str. IC Brătianu 26	Lucrari de constructii a cladirilor rezidentiale si nerezidentiale
12.	STGN Transgaz SA Regionala Mediaș	Mediaș, str. G. Coșbuc 29	
13.	SC Comay SRL P.L. Axente Sever – Farmacie CUI: 809738 ; J32 /489 /1992 0740086869	Mediaș, str. IG Duca nr. 31	Comert cu amanuntul al produselor farmaceutice, in magazine specializate
14.	SC Elio Prod SRL	Sibiu, calea Șurii Mari 66	
15.	SC Panmed SA P.L. Agârbiciu – panificație J32 /1040 /1991 0269841671, fax: 0269837032	Mediaș, șos. Sibiului 72	DIZOLVARE FARA LICHIDARE (FUZIUNE) din data 25 May 2011 Fabricarea painii, fabricarea prajiturilor si a produselor proaspete de patiserie
16.	SC Eldi Brutăria SRL - Brutărie	Agrișteu	
17.	AF Căpriorul - Vânătoare	Șeica Mare	
18.	SC Adelcom SRL – Comerț J32 /623 /1993; CUI: 3748546 Sibiu, str. Luptei 37, sc. A,	Axente Sever 466	Comert cu amanuntul in magazine nespecializate, cu vanzare predominanta de produse alimentare, bauturi si tutun

**ALTE PERSOANE JURIDICE ÎNFIINȚATE LEGAL
(I.I, PF, PFA, CABINET INDIVIDUAL, etc)**

Nr. crt.	Denumirea societății / Obiectul de activitate	Adresa	
1.	Cabinet Medical Individual dr. Sabău Dana – Cabinet	Axente Sever 107	Ranf

	stomatologic		Dana
2.	PF Topârceanu Maria - Medicină umană	Axente Sever 106	
3.	Iliescu Maria - Pensiune - turism	Axente Sever 151	
4.	PF Blaga Vasile - Prestări servicii (zugrăveli)	Axente Sever 93	
5.	PF Mărginean Dumitru - Școală de șoferi	Axente Sever 89	
6.	Ștefănescu Alexandru PFA - Comerț	Axente Sever str. Principală 2	Fără activitate
7.	Bunaciu Paraschiva PFA - Florărie	Axente Sever 117	
8.	PF Dulău Gheorghe - Reparații TV	Axente Sever 127	
9.	PFA Bunaciu Georgeta - Frizerie	Axente Sever 139	
10.	I.I. Pridon Maria - Comerț	Axente Sever 143	
11.	PFA Pridon Nicolae - Moară cu piatră	Axente Sever 314	
12.	Rez Lenur I.I. - Comerț	Axente Sever 157	
13.	Terzi Aurelia IF -Monumente funerare	Axente Sever 185	
14.	Asociația Agricolă nr 1 - Agricultură vegetală	Axente Sever 318	În faliment
15.	PF Mărcoianu Camelia - Pielărie	Axente Sever 323	
16.	Boariu Radu Adrian I.I. - Comerț	Axente Sever 328	
17.	PFA Radu Ana Com - Comerț	Axente Sever 202	
18.	Vasiu Viorel PFA - Reparații auto	Axente Sever, str. Grădinilor 269	
19.	PF Axente Dumitru - Confecții metalice	Axente Sever	
20.	I.I. Tătaru Paul Ion - Proiectare	Axente Sever	
21.	PF Rotar Maria - Comerț	Axente Sever	
22.	AF Urda Simion - Comerț	Axente Sever	
23.	AF Muntean Emil - Comerț	Axente Sever	
24.	PF Băcilă Ioan - Comerț	Agârbiciu 180	
25.	Cabinet Individual - Medic uman	Agârbiciu 305	Băra Rodica
26.	PF Dan Nicolae - Tâmplărie	Agârbiciu 126	
27.	PF Radu Ioan - comerț	Agârbiciu 270	
28.	AF Tărchilă – Auricom - Comerț	Agârbiciu, 354	Tărchilă Aurica
29.	I.F. Vulea Marin - Comerț	Agârbiciu	
30.	PF Costea Teodor - Comerț	Agârbiciu	
31.	Ognean Virginia I.I. -Magazin	Șoala FN	Ognean Virginia

Administrația locală oferă pentru dezvoltarea economică a zonei, consultanță și sprijin logistic, suport, prezentare în comunitate, scutiri de taxe și impozite în temei legal, concesiune de terenuri și clădiri.

Din analiza sectorială a economiei naționale, este importantă prezentarea situația următoarelor ramuri:

Agricultură

Principala problemă a sectorului agricol este **productivitatea scăzută** – agricultura reprezintă 5% din PIB-ul României, deși în sectorul agricol sunt angrenați 22% din salariați (cu forme legale). Lipsa infrastructurii agricole (sisteme de irigații, lanțuri de distribuție) îngreunează dezvoltarea de IMM-uri în domeniu și nu facilitează producerea pe scară largă a bunurilor cu valoare adăugată mare. Deși pandemia nu va reduce în mod drastic cererea în domeniul agricol, este de așteptat ca agricultura să aibă un impact negativ asupra PIB-ului în 2020, datorită **secetei pedologice accentuate** care s-a manifestat în majoritatea zonelor agricole din România în ultima perioadă. Pentru a contracara efectele secetei, au fost acordate ajutoare în valoare de 833 mil. lei.

Industrie

În contextul infrastructurii deficitare și a necorelării dintre sistemul educațional și nevoile de pe piața muncii, sectorul industrial din România (23% din PIB) a avut contribuții relativ modeste la creșterea economică încă din 2019. Principalele ramuri ale industriei care au crescut susținut în ultimii ani sunt cele producătoare de componente pentru autovehicule, produse petroliere rafinate și produse metalice.

În 2020, în ciuda scăderii accentuate a producției industriale în contextul primului val pandemic, Economist Intelligence Unit estimează că **sectorul industrial va fi principalul contribuitor la creșterea economică,**

majoritatea ramurilor industrial redresându-se după șocul din luna aprilie a anului curent. Comisia Națională de Prognoză estimează că industria va contribui cu 1.6 puncte procentuale la creșterea PIB în 2021. Cu toate acestea, producția industrială a scăzut în prima jumătate a anului 2020, în special în ramura producătoare de componente auto.

Construcții

Sectorul construcțiilor – 7% din PIB – a evoluat în ultimul deceniu pe fondul creșterii cererii imobiliare, creștere datorată parțial programelor guvernamentale de stimulare a creditării imobiliare („**Prima Casă**”). Evoluția pozitivă a domeniului a fost ajutată și de facilitățile fiscale pentru angajații existenți, ce au redus numărul de muncitori informal în acest domeniu. Incertitudinea generată de criză nu a produs efecte asupra sectorului construcțiilor, cu excepția perioadei de **lockdown**. Evoluția comparativă cu cea de anul trecut a fost susținută de ritmul accelerat al investițiilor publice și de creșterea plafonului de creditare cu garanția statului prin programul **Noua Casă** la 140.000 euro pentru locuințe noi. Cu toate acestea, **numărul de angajați în construcții a scăzut cu 13% în al doilea trimestru al anului curent**, comparativ cu finele anului 2019. Conform prognozei CNSP, sectorul construcțiilor va avea o contribuție pozitivă de 0,4% la PIB.

Energie:

Sectorul energetic și-a menținut aportul la PIB în ultimii ani, în ciuda problemelor ridicate de lipsa investițiilor în infrastructură. România își acoperă din surse interne 37% din necesarul de petrol și 80% din cel de gaz. Producția energiei electrice – 42% derivată din surse regenerabile – este în ușoară scădere, în special din cauza neefectuării la timp a re tehnologizărilor producătorilor de energie termoelectrică.

Șocul generat de pandemie a afectat sectorul energetic prin intermediul a două canale principale: **Scăderea producției industriale** a determinat și o scădere semnificativă a cererii pentru energie în lunile martie-mai, iar **prăbușirea cotației internaționale a petrolului** în luna aprilie a avut un impact semnificativ asupra industriei petroliere, principalii actori de pe piața anunțând reduceri semnificative ale investițiilor. Industria energetică are un potențial de creștere pe termen mediu, determinat atât de existența **unor resurse de combustibil fosil neexploatate în largul Mării Negre**, cât și de posibilitatea **creșterii producției de energie din resurse regenerabile**, care este necesară pentru atingerea nivelului de decarbonizare impus de UE.

Servicii:

Sectorul de servicii a fost unul din motoarele creșterii economice din ultimii ani, în special prin prisma unor industrii ce au adus un nivel crescut de valoare adăugată (**industria IT a contribuit, în medie, cu 12% la PIB în ultimii ani**). Pandemia a avut un impact mixt în sectorul terțiar: industrii ce au avut posibilitatea să ajusteze modul de lucru al angajaților nu a fost grav afectate, în timp ce domenii precum comerțul sau HoReCa au resimțit un impact major. Astfel, scăderea pronunțată în zona serviciilor pentru populație – de 26.3% comparativ cu 2019 – a fost balansată de menținerea tendinței de creștere din sectorul IT – creștere de 12.4% și o contribuție la evoluția PIB de 0.7 puncte procentuale.

I.7. Infrastructura școlară și educația în comuna Axente Sever

Învățământul s-a desfășurat, secole de-a rândul, sub îndrumarea nemijlocită a preoților. În Axente Sever existența școlii evanghelice ne este confirmată de lista învățătorilor care începe de la 1790, dar ea poate fi mult mai veche.

În anul 1839 s-a construit o clădire pentru școală, utilizată până în anul 1911, când a devenit locuința învățătorului. În 1909 s-a început construcția unui nou local pentru școala evanghelică. Școala avea 4 săli de clasă, cancelarie, o încăpere pentru arhivă și o pivniță. Această școală, ce avea în curte o fântână, a fost inaugurată la 28 august 1911.

Învățământul în limba română este atestat din 1842 (cel ortodox) și în din 1880 (cel greco-catolic).

Școala veche ortodoxă din Axente Sever, cu două săli de clasă, căreia nu li se cunoaște anul construcției, a devenit în 1911 locuință pentru învățător, fiind construită a nouă clădire pe cheltuială credincioșilor ortodocși, dotată cu mobilier. Elevii români greco-catolici au învățat până în 1900, împreună cu cei ortodocși, iar după aceea au închiriat diferite case.

Școala primară de stat din Axente Sever a fost organizată pe 7 clase, până la reforma din 1948. Școala construită înainte de 1911, a fost demolată după 1970, când s-au construit noi săli de clasă în partea alăturată a curții, mărindu-se totodată și curtea școlii.

La 15 septembrie 1975 au fost date în folosință 5 săli de clasă, alipite de școala veche din Suseni. În 1977 s-a renovat sala de clasă, fostă a greco-catolicilor, și s-a transformat în sală de gimnastică. Exista și o sală de sport, dar a fost retrocedată Bisericii evanghelice.

În luna ianuarie 1972, a început construirea unui corp de clădire cu un etaj (10 săli de clasă și atelier) pe locul unde se aflase până atunci locuința învățătorilor șasi. Noua clădire a fost dată în folosință la 3 noiembrie 1973. Sălile de clasă au primit destinația de cabinete. În acest sens au fost dotate și amenajate să funcționeze cabinete de limba română, matematică, istorie, muzică, biologie și chimie (ultimile au fost amenajate în vechea clădire)

Începând cu anul 2005, Școala cu clasele I-VIII Axente Sever devine unitate de învățământ cu personalitate juridică, având în subordine structurile școlare de la Agârbiciu și Șoala.

- **Școala Gimnazială Axente Sever, str. Principală, nr. 317 are 5 săli de clasă +2 laboratoare, 1 C.D.I și 2 cabinete (istorie, biologie) – situație 2020**

Școala cu clasele I-VIII Axente Sever se compune din 3 corpuri de clădire:

Corpul A- școala veche construită în 1911, din cărămidă (proprietate a bisericii evanghelice, retrocedată; se plătește lunar chirie, în imobil neputându-se executa investiții de reabilitare, exceptând reparațiile curente)

Corpul B – construit în 1975, din cărămidă și beton

Corpul C– construit în 1975, din cărămidă și beton

Toate clădirile au acoperișul din lemn și țiglă iar în sălile de clasă funcționează încălzirea termică; alimentarea cu apă potabilă se face de la rețeaua publică.

Situația elevilor în anul 2020-2021 se prezintă tabular:

Clasa	IV-a	V-a	VI-a	VII-a	VIII-a	Total elevi
Număr elevi	17	16	15	16	17	81

- **Școala Gimnazială Axente Sever, str. Suseni nr.452 are 3 săli de clasă + 1 sală pregătire elevi cu C.E.S + 1 sală pentru sport (improvizată) – situație 2020**

La Școala cu clasele I-VIII Axente Sever, pe lângă elevii localnici, învață și elevi din Agârbiciu și Șoala, aceștia făcând naveta cu microbuzul școlar.

Situația elevilor în anul 2020-2021 se prezintă tabular:

Clasa	I-a	II-a	III-a	-	-	Total elevi
Număr elevi	14	17	16	-	-	47

Grădinița din Axente Sever este compusă din 2 clădiri, una construită în anul 1965, din cărămidă și beton, iar cea de-a doua a fost amenajată într-o locuință personală, construită, de asemenea, din cărămidă și beton.

- **Grădinița cu Program Normal Axente Sever, Str. Suseni, nr.479 are 1 sală clasă + 1 sală liberă**
- Grupa Mică - 22 preșcolari (2020)
- **Grădinița cu Program Normal Axente Sever, Str. Principală, nr.107 = 2 săli de clasă**
- Grupa Mare - 19 preșcolari (2020)
- Clasa Pregătitoare - 13 elevi (2020)
- **Școala Gimnazială Agârbiciu, fără număr: 8 săli de clasă + 1 laborator +1 sală de sport (improvizată)**

Clasa	cl. preg	I-a	II-a	III-a	IV-a	V-a	VI-a	VII-a	VIII-a	Total elevi
Număr elevi	13	8	12	9	13	11	11	12	10-	99

Școala cu clasele I-VIII Agârbiciu este compusă din 3 corpuri de clădire; corpul principal a fost construit la începutul anilor 1980, din cărămidă și beton (are 13 săli de clasă, din care un laborator de biologie chimie și un laborator de informatică). Datorită faptului că nu există o sală de sport, într-un alt corp a fost amenajată o sală care permite desfășurarea orelor de educație fizică, în condiții optime.

Alimentarea cu apă potabilă se face de la rețeaua locală. Există curent electric iar încălzirea se face cu gaz metan și sobe de teracotă. Din păcate, aceste sobe nu mai fac față, datorită vechimii, consumând totodată foarte mult și cu căldură puțină în clase.

Transportul elevilor navetiști este suportat de către primăria Axente Sever care de asemenea a pus la dispoziție și șoferul acestui mijloc auto.

- **Grădinița cu Program Normal Agârbiciu, str. Principală, nr.101 = 2 săli de clasă**

- Grupa Mică = 17 preșcolari (2020)
- Grupa Mare = 17 preșcolari (2020)
- **Scoala și grădinița din Șoala**, sunt reabilite, dar în prezent nu se desfășoară activități de învățământ, elevii din Șoala făcând naveta cu microbuzul școlar în Agârbiciu și Axente Sever.
Având în vedere că schimbarea de destinație a imobilului este greoaie, procedurile fiind complexe și putând influența procesul educativ în viitor, se recomandă utilizarea acestui imobil tot în cadrul procesului de învățământ, prin organizarea:
 - unui after school local,
 - tabere de vacanță pentru copii,
 - școală de arte și meserii pe perioada vacanțelor, etc.

Obiectivele școlii (definite de conducerea școlii):

-Păstrarea tradițiilor și obiceiurilor comunității; extinderea învățării informatizat; crearea unui climat de siguranță fizică și spirituală; formarea continuă a cadrelor; identificarea unor surse de finanțare; educarea multiculturală a elevilor; colaborarea școlii cu familiile elevilor și implicarea comunității în viața sa; realizarea unor parteneriate internaționale; continuarea parteneriatelor, deja existente, cu instituțiile școlare sau cu alte instituții

II. Identificarea și definirea problemelor (material pus la dispoziție de conducerea școlii)

Situația abandonului școlar este din păcate una din problemele cu care unitatea noastră școlară se confruntă. Din păcate numărul cel mai mare de copii, care abandonează școala sunt din localitatea Axente Sever. Un număr foarte mic se înregistrează și în structura Agârbiciu, unde există și un centru de plasament, ai cărui copii vin la școala noastră. Părinții elevilor din unitatea noastră un se implică îndeajuns în viața școlii. La ședințele cu părinții participă un număr restrâns de părinți (majoritatea sunt aceiași). O parte semnificativă se interesează foarte rar de situația școlară (rezultate, frecvență, disciplină) a propriilor copii.

Există elevi la care am încercat (telefonic, deplasare la domiciliu cu reprezentantul Poliției sau al Primăriei Axente Sever, grupuri de cadre didactice, etc.), nu am găsit nicio înțelegere din partea celor pe care i-am găsit la adresele respective; au fost situații când un am găsit niciun membru al familiei acasă cu care să se poată lua legătura. referitor la cei din Centrul de plasament Agârbiciu, cei care abandonează școala sunt din rândul depășiților de vârstă, care fug din centru și sunt găsiți după perioade mari de timp.

Toate aceste situații duc atât la o rată ridicată a absenteismului cât și la rata crescută a abandonului școlar și la comiterea de fapte antisociale. Ca atare, avem o promovabilitate anuală de aproximativ 90 %, note la purtare foarte multe (datorate absențelor dar și disciplinei); de asemenea notele de la Evaluarea națională pentru clasa a VIII a sunt sub 5 în proporție de 35-40 %.

III. Cauze

- situația economică a României și criza mondială;
- starea materială precară a multora dintre familii cum ar fi:
 - familii cu mari problemele materiale, care trăiesc doar din alocațiile copiilor, din ajutorul social și chiar de pe urma programului Lapte-Corn
 - familii în care cel puțin unul dintre părinți este plecat la muncă în străinătate, elevii fiind lăsați fie în grija unor bunici bătrâni sau bolnavi, rude și chiar vecini, care nu reușesc să se ocupe de ei (mulți sunt la rândul lor neștiutori de carte): sunt cazuri și mai grave când aceștia sunt fie singuri acasă sau eventual având grijă de alți frați mai mici
 - familii ai căror părinți lucrează la oraș (la Sibiu sau Mediaș), care pleacă dimineața la ora 05.00 și se înapoiază după ora 17.00
 - părinți șomeri sau fără nicio ocupație
- părinți despărțiți sau divorțați, care nu-și mai asumă responsabilitatea copiilor
- familii foarte numeroase care locuiesc într-o singură cameră (5-10 membri) și ai căror părinți nu mai reușesc să se ocupe adecvat de toți copiii; există foarte multe cazuri în care îi folosesc la diferite munci-cules melci, nuci, cartofi, fructe de pădure, etc
- familii care consideră că nu mai sunt în stare să-și controleze proprii lor copii (avem cazuri de copii cu vârste de până la 19 ani aceștia se consideră prea mari pentru a fi controlați de părinții lor.
- dezinteresul părinților care nu cunosc nici măcar numele dirigintilor sau învățătorilor
- neînțelegerile dintre părinți în cadrul familiei

Puncte slabe - definite de conducerea școlii, în anul școlar 2015-2016:

- ✓ riscul adaptării dificile a personalului didactic existent la cerințele învățământului actual
- ✓ majoritatea cadrelor didactice sunt navetiste la Sibiu sau Mediaș

- ✓ există o fluctuație anuală a cadrelor, fapt ce arată o instabilitate a cadrelor și implicit o muncă în plus pentru conducerea școlii pentru a-i forma și instrui în problemele locale.
- ✓ insuficienta motivare a unor cadre didactice/ diriginți care fac naveta în totalitate la Sibiu (40km distanță)
- ✓ lipsa preocupării permanente a unor cadre didactice pentru perfecționarea în domeniul metodologic și educațional, deși le sunt prezentate cursurile de formare .
- ✓ atragerea personalului didactic de către firme particulare interne sau externe (le oferă salarii atractive)
- ✓ insuficienta colaborare a cadrelor didactice la nivel de școală, cauzată de suprasolicitare și lipsă de timp, mai ales că fac naveta și între structuri
- ✓ comunicare insuficientă între cadrele didactice și elevi și între cadrele didactice și părinți (aceiași navetă)
- ✓ rata relativ mare a absenteismului
- ✓ rata relativ mare a abandonului școlar, mai ales la învățământul obligatoriu
- ✓ numărul relativ mare de elevi aflați într-o situație materială precară
- ✓ riscul creșterii violenței școlare
- ✓ lipsa unui consilier psihopedagogic propriu (există unul la mai multe instituții)
- ✓ lipsa unei săli de sport și a unei vestiar pentru echiparea/dezechiparea elevilor la orele de sport
- ✓ lipsa unui teren de joacă adecvat pentru grădinițele din cele trei localități ale comunei
- ✓ lipsa de computere în sălile de clase ale elevilor din ciclul gimnazial necesare realizării unor lecții moderne

Amenințări - definite de conducerea școlii în anul școlar 2015-2016:

- ☞ riscul apariției restrângerii de activitate a unor cadre didactice, datorat scăderii demografice (deja avem clase simultane la ciclul primar)
- ☞ număr insuficient de consilieri psihopedagogi
- ☞ criza de timp a părinților și lipsa lor de receptivitate datorate actualei situații economice care reduce implicarea familiei în viața școlară
- ☞ rezistența la schimbare a unor părinți
- ☞ starea materială precară a unor familii, în special cele din Axente Sever
- ☞ diminuarea posibilităților de finanțare bugetară
- ☞ inexistența unor repere morale solide în viața elevilor, deruta morală determinată de societate, mass-media etc.
- ☞ conștiința morală a elevilor privind păstrarea și întreținerea spațiilor școlare
- ☞ influența negativă a unor factori sociali (strada, mijloacelor media) asupra motivației tinerilor
- ☞ părinții încep să-și mute copii la alte școli din zonă, datorită dotărilor superioare pe care le au acestea.

Elevi înregistrați la școala „Ioan Axente Sever” din comuna Axente Sever (2011-2012-2013-2014)

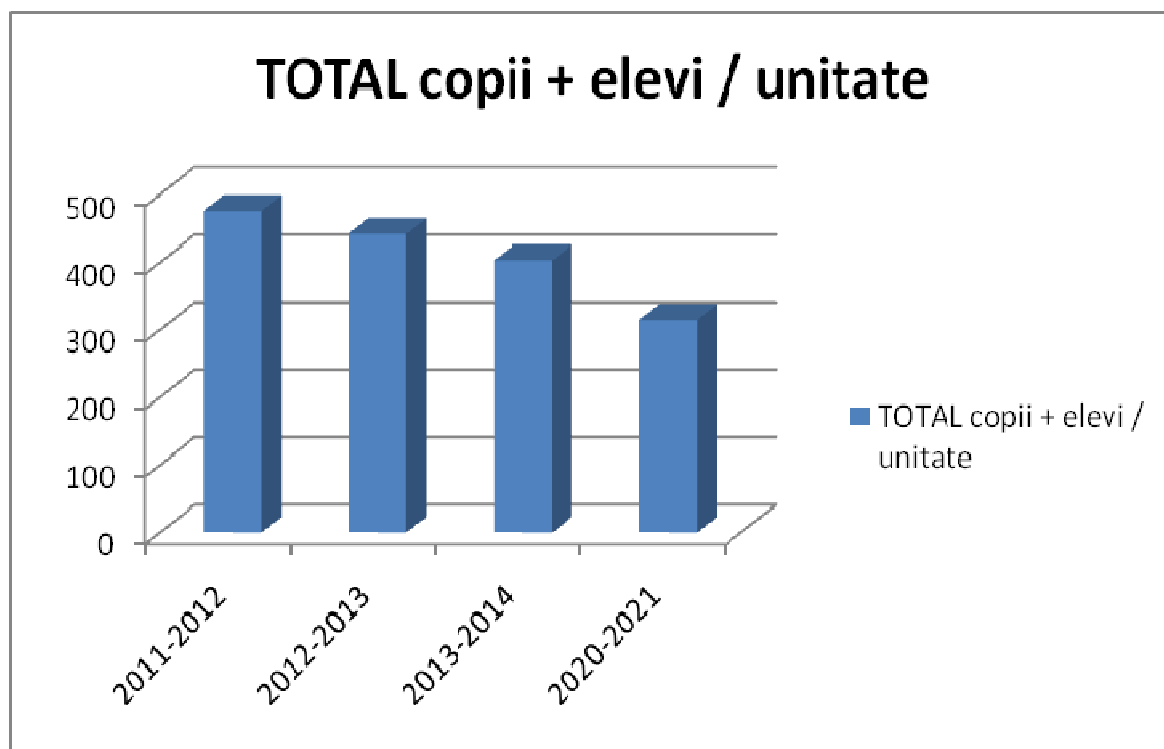
Anul școlar	Nivelul înv	Axente Sever	Agârbiciu	Șoala	TOTAL
2011-2012	- primar:				
	Total:	86	64	12	162
	-gimnazial:				
	Total:	131	72		203
TOTAL		217	136	12	365
2012-2013	- primar:				
	Total:	102	63	16	181
	-gimnazial:				
	Total:	94	70		164
TOTAL		196	133	16	345
2013-2014	- primar:				
	Total:	94	60	13	167
	-gimnazial:				
	Total:	85	52		137
TOTAL		179	112	13	304

La grădinițe întâlnim următoarea situație a evoluției efectivelor școlare:

Anul școlar	Axente	Agârbiciu	Șoala	TOTAL	TOTAL
-------------	--------	-----------	-------	-------	-------

	Sever			copii/unitate	copii + elevi / unitate
2011-2012	57	36	18	111	476
2012-2013	56	28	13	97	442
2013-2014	58	25	16	99	403
2020-2021	128	99	-	88	315

Evoluția numărului de elevi și copii este descrescătoare, situându-se în trendul evoluției școlare atât la nivel național cât și la nivel județean, scăderea demografică trebuind să fie o temă majoră de dezbateri la nivelul fiecărei comunități locale.

Evoluția numărului de elevi și copii în perioada 2011- 2020

Populația școlară pe niveluri de educație (2020)⁴³:

Structura Populație școlară	Total populație școlară	Copii înscriși în grădinițe	Elevi învățământ primar și gimnazial	Elevi în învățământul primar	Elevi în învățământul gimnazial
Număr persoane	339	77	262	143	119

Informații statistice privind învățământul în comuna Axente Sever⁴⁴:

-Personalul didactic învățământ primar și gimnazial: 23,

din care: învățământ primar: 9

-învățământ gimnazial: 14

--Număr săli de clasă și cabinete școlare pe niveluri de instruire – total: 33,

din care: -săli de clasă pentru învățământul preșcolar: 6

-săli de clasă și cabinete școlare pentru învățământ primar și gimnazial: 27

-Număr laboratoare școlare total: 4

-Săli de gimnastică: 2

-Număr de PC-uri – total : 57

din care pentru învățământul preșcolar: 2;

⁴³ Fișa UAT Axente Sever – Direcția Județeană de Statistică Sibiu octombrie 2020

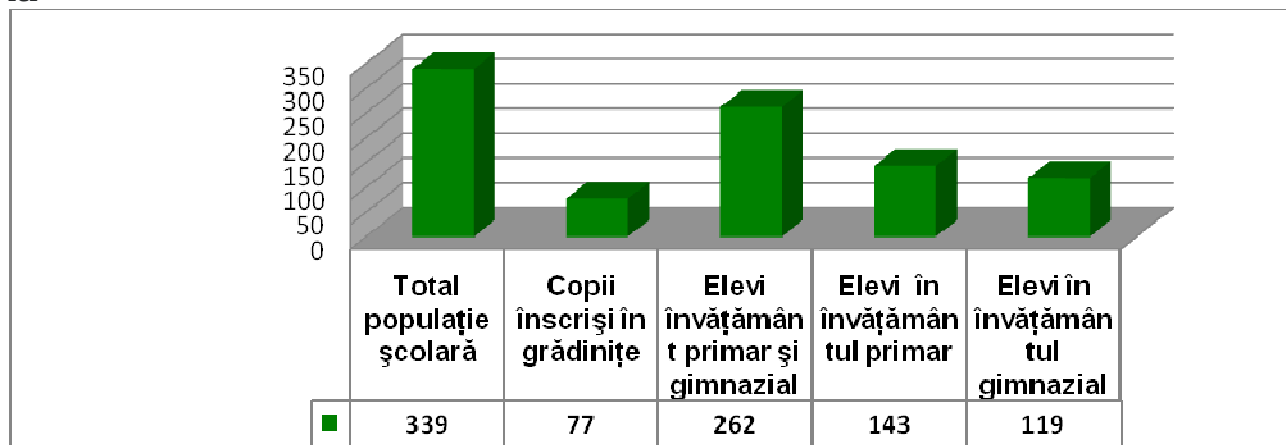
⁴⁴ idem

-învățământul primar și gimnazial: 55

-Terenuri de sport: 1

-Absolvenți pe nivel de instruire (primar și gimnazial): 26

-Cheltuieli finanțate de la bugetul local pentru educație – an start **2018** total (cod indicator 65.02.): **445000** lei

Nevoile Școlii Gimnaziale “Ioan Axente Sever” pentru buna desfășurare a procesului educațional cu fost comunicate de conducerea școlii, **director prof. Dumitru Constantin**

1. În anul 2020-2021 procesul educațional este afectat de criza sanitară, conducerea școlii făcând eforturi constante pentru asigurarea necesarului curent pentru digitalizarea procesului educațional și asigurarea surselor tehnologice digitale: 22 de table interactive, 22 de videoproiectoare, 32 laptop-uri pentru profesori, 140 tablete pentru elevi, 114 tablete grafice, 4 imprimante multifuncționale, 2 sisteme automate de masurat temperatura; 2 sisteme inteligente de recunoaștere facială; schimbarea întregului cablaj electric, din sălile de clasă și instalarea unui sistem de iluminat performant, pe bază de LED; 2 sisteme de camere video, cu circuit închis

cablarea sălilor de clasă la internet; preschimbarea calculatoarelor din laboratorul de informatică, aflate în funcțiune din 2007

2.Dotări mobilier - necesarul curent de mobilier pentru implementarea procesului educațional cu sprijinul resurselor tehnologice digitale (2021-2023)

-**mobilier necesar dotării a 4 săli de clasă pentru preșcolari** (75 măsuțe; 75 scaunele; 16 dulapuri pentru păstrarea materialelor necesare; 4 fișete metalice; 4 birouri dascăli)

-**mobilier necesar dotării a două săli pentru clasa pregătitoare** (26 de mese, 26 scaune, 4 dulapuri pentru pastrarea materialelor necesare; 2 fișete metalice

-**materiale didactice moderne pentru activitățile desfășurate în cele 4 grupe de preșcolari și la cele două clase de pregătitoare**

5. Investiții în imobile: în cadrul școlii Gimnaziale Axente Sever, strada Principală nr. 317, există un corp de clădire care este în litigiu cu Consistoriul Evanghelic Mediaș, fiind necesar a se demara operațiunile pentru ca acesta să intre în proprietatea Primăriei Axente Sever și implicat a școlii (perioada 2021-2023)

- acesta implică reparații capitale, atât la exterior cât și la interior

-este nevoie și de realizarea unui pavaj a curții

- la subsolul clădirii se poate amenaja o sală de gimnastică, care poate să fie deservită atât de personalul școlii cât și de către personalul celorlalte instituții de pe raza comunei.

Obs: în concluzie, există oportunități pentru realizarea unor obiective viabile, care să permită pregătirea viitorilor locuitori ai comunei Axente Sever, astfel încât să nu rămânem mai prejos decât celelalte comune din județ. (observație director școală)

Contextul european și național în domeniul educației:

Consiliul Uniunii Europene, prin recomandările specifice de țară (RST) privind Programul național de reformă al României pentru 2020, a subliniat, pe de o parte, că echitatea, incluziunea, calitatea educației, dar și capitalul uman rămân provocări importante, fiind necesare reforme strategice în acest domeniu, iar pe de altă parte că **nu se constată nicio îmbunătățire a rezultatelor școlare**, în special în rândul copiilor din zonele rurale și din zonele defavorizate din punct de vedere economic.

Echitatea, caracterul incluziv și calitatea educației depind în mare măsură de infrastructura existentă. România dispune de o **infrastructură educațională și de formare profesională învechită, nesigură, inefficientă din punct de vedere energetic și cu un nivel scăzut al accesibilității persoanelor cu dizabilități**. Conform Planurilor de Analiză și Acoperire a Riscurilor (PAAR), un procent important de unități și instituții de învățământ de stat, în special cele preșcolare de stat pentru acces la educația bazată pe inovație, creativitate și specializare inteligentă, funcționează în clădiri încadrate ca având risc seismic sau niveluri ridicate de risc la incendiu.

De asemenea, în lipsa unor dotări corespunzătoare și servicii conexe de calitate (spații de cazare, de informare și documentare, masă și recreere), unitățile de învățământ și instituțiile de învățământ superior sunt neatractive pentru elevi, studenți și pentru mediul de afaceri. Criza epidemiologică a evidențiat din nou principalele lacune ale procesului de educație și formare profesională. **De aceea, preconditionia esențială pentru furnizarea unor servicii educaționale și de formare profesională de calitate, incluzive și atractive constă în modernizarea infrastructurii educaționale.**

Dezvoltarea competențelor necesare parcurgerii etapelor de tranziție ecologică și digitală în cadrul noilor locuri de muncă depind în special de infrastructura primară și de dotările utilizate în procesele educaționale și de formare profesională.

Provocările identificate:

-Subdimensionarea unităților de învățământ și existența unor condiții necorespunzătoare în spațiile de învățare, amplificate în contextul pandemiei globale cauzată de virusul SARS-CoV-2

Investițiile în infrastructură pentru educație au un nivel redus comparativ cu nevoia existentă și cu ritmul de dezvoltare economic și social, generând o disponibilitate limitată, calitate și accesibilitate inconsecvente, cu efecte asupra performanței educaționale și ulterior a inserției pe piața forței de muncă. La nivel național, un procent important de unități de învățământ funcționează în clădiri ce nu respectă condițiile igienico-sanitare și de funcționare, încadrate ca având risc seismic sau niveluri ridicate de risc la incendiu, pentru care sunt necesare lucrări de reabilitare și modernizare.

- Relevanța redusă a educației și a formării profesionale pentru piața forței de muncă, ceea ce afectează perspectivele de angajare ale absolvenților. Subfinanțarea educației și întârzierea modernizării infrastructurii educaționale și a actului de predare-învățare au avut efecte asupra calității și relevanței educației și a formării pentru piața forței de muncă. Evoluția tehnologică a dus la schimbări în cererea de competențe, care în multe cazuri presupune specializări noi, fiind, prin urmare, necesar ca sistemul de învățământ să se plieze pe cerințele pieței forței de muncă.

-Baze materiale, necesare dezvoltării competențelor elevilor și studenților, inadecvate și necorelate cu cerințele pieței forței de muncă. Învățământul secundar superior, profesional și tehnic, precum și cel universitar, trebuie să corespundă competențelor actuale de pe piața forței de muncă. În acest context, este esențială adaptarea laboratoarelor/atelierelor de practică la nivelul de dezvoltare tehnologică actual, astfel încât tinerii să poată deprinde cunoștințele, abilitățile și aptitudinile necesare pentru inserția cu succes a acestora pe piața forței de muncă. Totodată, este necesară utilizarea inovației și a noilor tehnologii în educație pentru dezvoltarea unui sistem educațional modern, la toate nivelurile.

- Servicii publice de educație cu digitalizare insuficientă/inadecvată pentru a face față crizelor pandemice și învățământului online, cu impact asupra calității standardelor de educație. În contextul provocărilor generate de pandemia globală cauzată de virusul SARS-CoV-2 este necesară pregătirea pentru desfășurarea procesului educațional și în mediul online, ceea ce creează probleme pentru instituțiile de învățământ și formare profesională, pentru cadrele didactice și pentru elevi, dată fiind infrastructura digitală inadecvată, materialele didactice neadaptate predării online și competențele digitale insuficiente. Astfel, este necesară digitalizarea serviciilor publice de educație, inclusiv pentru dezvoltarea educației în mediul online pentru a crește capacitatea de reziliență a serviciului public în perioade de criză.

În comuna Axente Sever, localitatea Agârbiciu își desfășoară activitatea Centrul de Plasament Agârbiciu – sub coordonarea Consiliului Județean Sibiu – Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sibiu. Misiunea Centrul de Plasament Agârbiciu asigură accesul copiilor aflați în dificultate pe o perioadă determinată la găzduire, îngrijire, educație și pregătire în vederea reintegrării sau integrării. Situat în centrul localității, centrul de plasament are acces la următoarele resurse și facilități: școală în comunitate, biserică, Cetatea Agârbiciu, poștă, mijloace de transport în comun Sibiu, Mediaș.

I.8. Infrastructura culturală în comuna Axente Sever

Sectorul cultural într-o comună este clasificat – în mod convențional – în patru domenii mari:

1. Domeniul patrimoniului, clasificat în două subdomenii:

1.1. patrimoniu material, clasificat în:

1.1.1. patrimoniu imobil, format din biserici cetate, clădiri cu valoare istorică și situri arheologice; în acest domeniu intră și artele vizuale și arhitectura, respectiv lucrările de artă publică, precum ansamblurile monumentale, statuile, etc.

1.1.2. patrimoniu mobil constituit din artele decorative, sculptura, pictura și formele mai noi de reprezentare de tip multi-media; instituțional îi corespund muzeele și galeriile de artă; în comuna Axente Sever, în cadrul fortificațiilor bisericii evanghelice este deschis **MUZEUL CETATE** – unic în cadrul rețelei de biserici fortificate, având și o pensiune, valorificând fostele camere de provizii ale localnicilor;

-în casa dlui **Gabor Ioan**, monograful satului și un adevărat tezaur uman viu pentru localitățile din nordul județului Sibiu, există colecții particulare distincte, ce pot fi puse în valoare în cadrul unei case memoriale, cu un traseu de vizitare în vederea punerii în valoare a valorilor și cunoștințelor acumulate.

1.2. patrimoniu imaterial, constituit de tot ceea ce intră în categoria „tradiții”, această categorie incluzând **ășezămintele culturale (căminele)**, meșteșugurile populare, dansurile și spectacolele folclorice (grupate în artele spectacolului). În domeniul culturii scrise se cuprinde activitatea editurilor locale (producția de carte și periodice), existând și domeniul cinematografiei (producția de audiograme și videograme)

În ultimii ani – după modelul dezvoltării culturii franceze – se urmărește și domeniul dezvoltării mass-media și al arhivelor, cultura fiind asociată cu media și sportul. Un concept nou – din mediu englez – definește industriile creative care includ: publicitatea, arhitectura, vânzarea și cumpărarea de artă și antichități, designul, moda, filmul, producția video, muzica, artele spectacolului, cultura scrisă, producția de software, televiziunea și radioul, toate bazate pe respectarea valorificării drepturilor de proprietate intelectuală.

O situație cu manifestările din căminele culturale (în anul 2019) din comuna Axente Sever este prezentată în tabelul de mai jos, aceasta fiind pusă la dispoziție de dl Florin Chiriac – responsabil administrare cămine culturale:

Manifestări	Localitate Axente Sever		Localitate Agârbiciu	Localitate Șoala
	Cămin cultural	Sală evenimente	Cămin cultural	Cămin cultural
boteze	-	5	-	-
nunți	8	1	6	-
Înmormântări	-	3	-	1
Alte evenimente	9	8	11	3

Situația infrastructurii căminelor culturale și a dotărilor acestora

Stare imobil- instalații_dotări	Localitate Axente Sever		Localitate Agârbiciu	Localitate Șoala
	Cămin Cultural 200 locuri	Sală venimente Cca 120 locuri	Cămin cultural necesar 230 locuri	Cămin cultural Imobil ce necesită reparații acoperiș (2021)
Instalații electrice (380V)	Există 380V	Există 380V	Este necesar instalație trifazică	Există trifazic
Instalație climatizare	Există	Există	Nu există	Nu e cazul

Camera frigorifică	Există	Există	Există	Există
Centrale termice cu instalație	2 centrale (1 defectă)	2 centrale vechi	2 centrale vechi	2 sobe pe lemne
Dotări necesare	-este necesar cuptor electric	-necesar 1 masă, 4 cratițe, 4 oale și 1 spălător inox	-necesar 2 mese, 5 cratițe și 5 oale și 2 spălătoare inox	Vesela aparține unei vecinătăți (din cele două existente)
Acoperișul imobil	Reabilitat integral	De reabilitat acoperișul integral	este necesar mobilier	De reabilitat acoperișul (50%)
	Există grup social adecvat	Există grup social modernizat	De reabilitat grupul sanitar	
Fosă septică vidanjabilă	există	există	există	există

Notă: la toate căminele culturale este necesară dotarea cu cuptoare electrice; atât la sala festivă cât și la căminul cultural din Agârbiciu sunt necesare tacâmuri inox (la Agârbiciu există dar din ani diferiți, fiind modele diferite)!

Accesul auto la căminul cultural Agârbiciu, a fost asigurat prin amenajarea unei parări, proiect finalizat prin finanțarea de la bugetul local.

În tabelul de mai jos se prezintă patrimoniul cultural din comuna Axente Sever⁴⁵:

Tabel: PATRIMONIUL MATERIAL IMOBIL COMUNA AXENTE SEVER

Comuna Axente Sever – comuna						
Axente Sever						
1.	449	SB-II-m-B-12320	Casa parohială evanghelică	Axente Sever	309	Sec.XVI-XVIII
2.	450	SB-II-a-A-12321	Ansamblul biserici evanghelice fortificate	Axente Sever	316	Sec. XIV-XVI
3.	451	SB-II-m-A-12321.01	Biserica evanghelică fortificată	Axente Sever	316	Sec. XIV-XV
4.	452	SB-II-m-A-12321.02	Incintă fortificată, cu fostul turn de poartă	Axente Sever	316	Sf.sec. XV-XVI
5.	453	SB-II-m-B-12322	Biserica „Învierea Domnului”	Axente Sever	Str. Luncii, nr 320	Ante 1836
6.	993	SB-IV-m-B-12618	Casa Axente Sever	Axente Sever	448	Sec. XIX
Agârbiciu						
7.	383	SB-II-a-B-12188	Ansamblul bisericii evanghelice fortificate	Sat Agârbiciu	383	Sec. XIV-XIX
8.	384	SB-II-m-B-12188.01	Biserica evanghelică fortificată	Sat Agârbiciu	383	Sec. XIV-XVII, transf. 1827, 1845
9.	385	SB-II-m-B-12188.02	Incintă fortificată, cu turn de poartă, bastioane	Sat Agârbiciu	383	Sf.sec.XV-înc.sec. XVI
Șoala						
10.	908	SB-II-a-B-12563	Ansamblul bisericii evanghelice fortificate	Șoala	62	Sf.sec. XV-sec. XIX
11.	909	SB-II-m-B-12563.01	Biserica evanghelică	Șoala	62	Sf.sec.XV, 1832-1834
12.	910	SB-II-m-B-12563.02	Incintă fortificată, cu turnuri, fragmente capelă	Șoala	62	Sf.sec.XV, 1736

Cele 12 obiective – monumente istorice reprezintă o veritabilă infrastructură cultural-istorică ce conferă acestor localități un aspect medieval deosebit, preferat atât de turismul cultural cât și de comunitățile de oameni de afaceri europeni, ce poate contribui la dezvoltarea durabilă a comunelor, păstrarea identității culturale fiind un obiectiv strategic pentru toate administrațiile comunale din zonă. În Axente Sever se

⁴⁵ Lista monumentelor istorice Ministerul Culturii și Cultelor – 2010 (în col. 2 – poziția LMI 2010)

păstrează Casa familiei Axente Sever– monument istoric – în care a locuit familia revoluționarului și omului politic Axente Sever, comuna Axente Sever păstrând și o bogată colecție muzeală deschisă publicului în incinta bisericii fortificate.

Potențialul cultural mobil constă în patrimoniul mobil colecționat, valoros dar insuficient de bine conservat și prezentat, investițiile legate de acest patrimoniu mobil putând constitui obiectul unui proiect viitor.

Patrimoniul imobil moștenit în comuna Axente Sever reprezintă o veritabilă structură de obiective turistice ce sunt vizitate aleator, singura promovare efectuată până în prezent fiind introducerea acestor localități în circuitele bisericilor fortificate de pe Valea Târnavelor, circuite vizitate cu prioritate de grupurile de turiști germani/sași sau de grupurile de turiști care sunt atrași de turismul cultural.

Trebuie specificat că toate cele trei centre istorice nu beneficiază în prezent de puncte/centre de informații turistice. Nu se cunoaște numărul de turiști ce vizitează bisericile evanghelice fortificate din localități, motivele fiind diverse.

Concluziile oricărei analize la nivelul patrimoniului imobil, în comuna Axente Sever subliniază odată în plus necesitatea înființării unui traseu tematic de prezentare a acestui patrimoniu național material și imaterial:

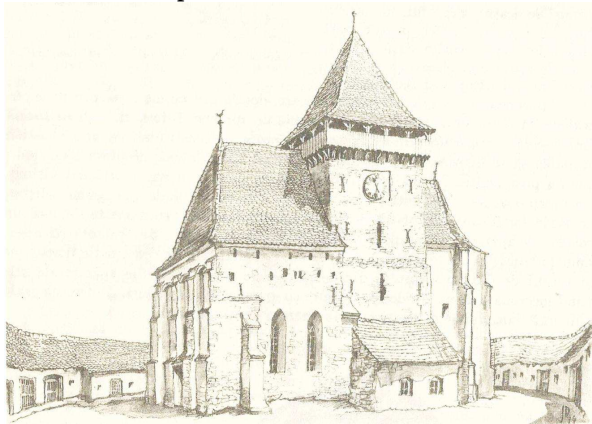
- arhitectura vernaculară zonală are o valoare excepțională, lipsa de conștientizare la nivelul societății civile fiind evidentă (distrugerea fațadelor, zugrăveli ce nu respectă tradiția culorilor, modificări de lucarne și construcția de balcoane, etc), arhitectura și patrimoniu fiind elementul central al identității locale și prin extensie și al întregii zone;

- piețele centrale și bisericile fortificate sunt centrele de greutate ale turismului local, toate campaniile de promovare fiind axate numai pe importanța și frumusețea bisericilor evanghelice fortificate, localitatea și locuitorii lipsind din contextul promovării;

- lipsa implicării comunității de afaceri a societății civile din aceste localități este cunoscută, având cauze multiple de ordin social, economic și nu în ultimul rând cultural;

- administrația publică locală se confruntă cu o paletă largă de probleme, ultimii ani fiind marcați de investițiile mari în infrastructură și în introducerea utilităților, turismul și atragerea de investitori în acest domeniu

Există pensiunea CETATE cu 10 camere, în interiorul cetății fortificate.

MONUMENTELE ISTORICE- OBIECTIVE TURISTICE:

„Biserica evanghelică fortificată Axente Sever”⁴⁶

Biserica este amintită documentar, pentru prima dată, în anul 1322, cu hramul "Tuturor Sfinților". La sfârșitul sec. al XV-lea biserica a fost fortificată. Deasupra corului și navei s-au ridicat două etaje de apărare, înzestrate cu creneluri și s-a construit în jurul bisericii un zid de incintă în formă ovală. Vechea intrare duce sub un turn al cărui parte este boltită. Mai târziu, acest turn, prevăzut cu două etaje a fost amenajat ca locuință, pentru îngrijitorii cetății. În interior, de-a lungul zidului se afla depozite de grâu. Altarul din lemn în stil baroc datează din 1777, tablourile au fost pictate de pictori medieșeni Ștefan Valepăgy, tatăl și fiul. Orga datează din același an. Lucrări de reparații s-au efectuat în anii 1819 și 1964.

Biserica fortificată din Agârbiciu

Monument istoric. Biserica fortificată atestată documentar în 1415, dar nu se cunoaște data zidirii, fiind sigur mai veche. Cetatea bisericească, construită pe la finele sec. la XV-lea sau începutul celui de al XVI-lea mai păstrează doar zidul simplu de împrejmuire cu construcția deasupra intrării. Nava este îngustă, lungă, corul pătrat, deasupra lui ridicându-se un turn puternic care a fost mărit în anul 1827. ferestrele gotice au fost mărite în 1845; se păstrează doar o singură fereastră. În spatele altarului cele două intrări au fost închise. Altarul, în stil baroc, a fost lucrat de Daniel Petersberger din Mediaș, în 1803. Orga are două claviaturi și este alcătuită din două mai mici: una construită de Samuel Maetz din Biertan, 1797 și una de Michael Gross din Motiș în 1848. A fost renovată în 1975.

*Aici a fost construită o cramă foarte modernă, regiunea fiind recunoscută ca o regiune viticolă renumită.*⁴⁷

Biserica fortificată din Șoala

În sec. al XIII-lea s-a construit o capelă romanică din care s-a păstrat o parte din absidă, inclusă în zidul de apărare al bastionului din partea de nord a cetății. În anul 1414 se amintește de preotul Nikolaus care slujea la biserica Sf. Ursula din Șoala. La sfârșitul sec. al XV-lea se construiește o biserică în stil gotic târziu și o cetate de apărare care constă din zidul înconjurător și trei bastioane. În anul 1736 zidurile cetății vor fi renovate; un gang subteran merge din pivnița casei parohiale până la cetate. În 1783 arde biserica. Ea va fi refăcută împreună cu clopotnița care se afla deasupra unei sacristii boltite din sudul bisericii. Între anii 1832 și 1834 meșterul Johann Pelger prelungește biserica spre vest cu 4 metri. Plafonul boltit se înlocuiește cu unul de stuc, ferestrele și ușile vor fi înlocuite cu altele mai mari, pătrate. În anul 1883, turnul bisericii este dărâmat cu intenția de a fi construit un altul, fapt care nu s-a realizat, biserica rămânând cu o clopotniță provizorie. Altarul a fost reînălțat în anul 1845. Tabloul cu răstignirea e semnat de W. Schneidhauer, orga fiind construită de H. Mayerwald din Brașov în 1851 și renovată în 1931.

MUZEUL și PENSIUNEA CETATE

⁴⁶ Dicționar enciclopedic de artă medievală românească - Vasile Drăguț - Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1976

⁴⁷ CIRCUIT TRANSILVANEAN - Itinerarii turistice, București, 1967

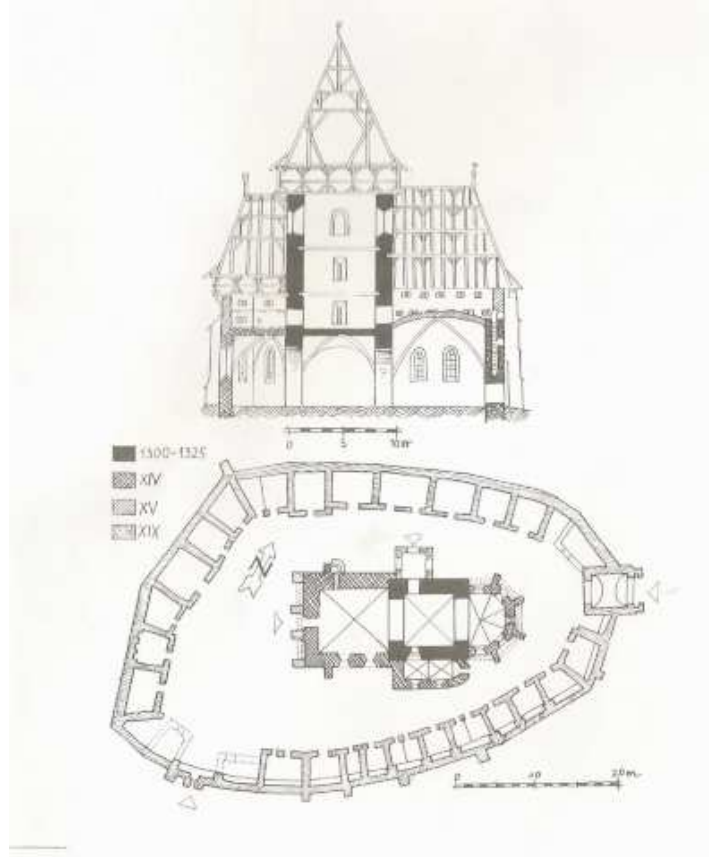
Muzeul și pensiunea CETATE a fost constituit în baza unui proiect de realizare a unui muzeu sătesc, inițiat de dl Gabor Ioan, proiect îmbrățișat și susținut logistic și financiar de fundația dlui Ton va Rijen; proiectul a avut următoarele obiective:

- restaurarea incintei fortificațiilor bisericii evanghelice (vechile locuri de depozitare a proviziilor);
- punerea în valoare a patrimoniului mobil specific culturii locale (săsești și românești)
- includerea în circuitul turistic al unui obiectiv nou; ice locale).

Valoarea restaurărilor s-a ridicat la 400000 euro;

Muzeul și pensiunea CETATE a fost inaugurat în 2 mai 2009, având păstrate mai multe colecții:

- expoziție de vestigii arheologice;
- expoziție de obiecte din istoria localității;
- expoziție de port popular săsesc și românesc;
- expoziție de obiceiuri de muncă și tradiții locale, inclusiv unelte de muncă;
- o cameră cu descrierea meșteșugului vinificației și a obținerii rachiului;
- cameră amenajată în stil săsesc și românesc (cu obiecte casn

Toate aceste colecții s-au realizat prin donațiile de obiecte și fotografii făcute de familii din sat, acestea fiind menționate în lucrarea „Muzeul Cetate Axente Sever – Frauendorf un deceniu de activitate 2009-2019” – autor Ioan Gabor (apărută în 2020)

Muzeul și pensiunea a fost administrată în perioada 2010-2020 astfel:

- Familia Stefan Karol și Rodica,
- Familia Pelger Livia și Ernst,

Firma „Turistic în Transilvania”, administratori Ciocan Ladislau și Răvoiu Tudor;

Annual, se organizează în incinta bisericii diverse manifestări locale, cea mai importantă fiind „Sărbătoarea Coroanei”, spațiul generos permițând organizarea unor manifestări deosebit, ce pot pune în valoare ambianța specific locală.

IMOBILE PUBLICE DE CULT ÎN COMUNA AXENTE SEVER PAROHIILE DIN COMUNA AXENTE SEVER

Biserica ortodoxă română cu hramul "Învierea Domnului" din Axente Sever

Protopopiatul Mediaș

A fost zidită din piatră și cărămidă în anul 1836, sub preotul Vasile Andron. Turnul clopotniță s-a ridicat în anul 1884 de către preotul Ioan Chendi. În anul 1862 a fost pictat tavanul și iconostasul pe lemn. Între 1964-1967 biserica a fost renovată și s-au pictat pereții în tehnică frescă de către pictorul Ioan Căzilă. Pentru valoarea picturii, biserica a fost declarată monument istoric în anul 1967 (pictura de pe tavan și iconostas) Primul preot al biserici a fost Ioan Licherie care a slujit din 1813- până în anul 1825, ceea ce presupune că ar fi existat o altă biserică, probabil din lemn. Vasile Andron a slujit din 1825 până în 1850.

Biserica ortodoxă română cu hramul "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril" din Axente Sever,

protopopiatul Mediaș

A fost zidită în anul 1832, din piatră și cărămidă. Până atunci slujbele se țineau în șura credinciosului Dumitru Mărginean. Biserica are catapeteasma din scândură pictată de zugravul Porfirie Șarlea, sub preotul Iacob pop și pe cheltuiala lui Ioan și Oana Telea, credincioși din sat, în anul 1862. Până în anul 1848, biserica a aparținut credincioșilor greco-catolici. În același an, biserica și preotul ei Ioan Nagy s-a unificat cu biserica ortodoxă. Casa parohială a fost zidită în anul 1889.

Biserica "Sf. Nicolae" din Agârbiciu

Până în anul 1828 românii din Agârbiciu erau de religie ortodoxă având o singură biserică și un singur preot. Din acest an, preotul Dumitru Dopp trece la religia unită și zidește biserica cu hramul Sf. Nicolae, lângă șoseaua Sibiu-Mediaș, înființând parohia unită. Ctitorii bisericii au fost credincioșii din sat, constructorii nu se cunosc. Biserica nu este pictată, în afara iconostasului pe care l-a pictat Nicolae Baci în 1907. În exterior, biserica este prevăzută cu 13 nișe în care sunt încadrate icoanele celor 12 Apostoli și Sf. Ierarh Nicolae.

În anul 1848 biserica și credincioșii, împreună cu preotul Aurel Spineanu revin la ortodoxie.

Biserica Sf. Arhangheli Mihail și Gavril

După arhiva bisericii evanghelic-luterană din localitate, despre biserica ortodoxă se poate vorbi de pe la anul 1701, an în care se zidește în cimitirul de pe deal, la marginea satului, o bisericuță din nuiel, bătută cu pământ și care avea pristolul de piatră. Locul unde a fost așezat acest pristol, despre care se crede că a fost îngropat, se poate observa și astăzi în cimitirul ortodox.

În anul 1856, o comisie condusă de H. Guth din Sighișoara, a oprit săvârșirea slujbelor în această bisericuță, din cauza degradării ei.

Actuala biserică a fost zidită în 1860, în mijlocul satului. Biserica nu este pictată, în afară de iconostas, lucrare a pictorului Nicolae Baci în 1907.

Reparații capitale la biserică și extinderi la casa parohială s-au făcut în 1975.

Biserica ortodoxă cu hramul Sf. Arhangheli Mihail și Gavril din Șoala

Date referitoare la istoricul bisericii sunt începând cu sec. XVIII și XIX. Salya, Schaal, avea în timpul conscripției

lui Klein (1733) un număr de 50 de suflete de români care s-au desprins de Roma, pentru ca în 1829 să fie din nou unite. Din documentele aflate în arhiva parohiei se constată că, prin anul 1811 nu erau în parohia Șoala uniți. Biserica veche din lemn nu mai există. Era plasată la circa 30 m de actuala construcție, pe terenul cimitirului. Pentru a construi o nouă biserică, aceasta fiind prea mică, s-a cerut ajutor financiar la Sibiu, dar nu s-a primit. Apelând la Blaj, li se promise ajutor în schimbul trecerii la unire. În anul 1824, credincioșii trec la unirea cu Roma și primesc 1000 de coroane (valoarea a două perechi de boi). Se mai fac colecte și biserica se construiește în 1842, sub preotul paroh Ioan Guta.

În anul 1873, o parte din credincioși părăsesc din nou unirea și își zidesc o altă biserică (1875), cu mijloace proprii, la circa 15 m distanță de actuala biserică. Motivul dezbinării a fost apariția în parohie a tânărului preot Ioan Neagoie care a făcut o căsătorie cu o tânără din sat care a produs nemulțumiri.

De la această dată rămân două parohii, până în 1848 când se face revenirea uniților la sânul bisericii strămoșești, biserica ortodoxă.

Monumentele eroilor din comuna Axente Sever

Monumentul Eroilor Români din Al Doilea Război Mondial a fost ridicat în memoria eroilor români din 1944-1945, în anul 1960. Are forma unui obelisc din piatră și ciment, fiind înprejmuit cu un gard de fier. Pe placa din bronz, amplasată frontal, se află următorul înscris: „EROII DIN AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL 1944-1945“.

Monumentul Eroilor din Agârbiciu s-a inaugurat în 2008, în centrul localității.

Monumentul Eroilor din Șoala s-a inaugurat de Ziua Eroilor – mai 2018 - în cadrul micului parc din centrul satului Șoala, în memoria celor 13 eroi care au luptat în cele două războaie mondiale.

Bustul lui Ioan Axente Sever – amplasat în piațeta centrală a comunei – asigură atât un aspect estetic deosebit (înconjurat de ronduri de flori) cât și accesibilitatea la obiectivele publice și de patrimoniu, prin asigurarea unei parcuri în condiții de siguranță și civilizate.

Elemente de identitate și valori

Biblioteca comunei Axente Sever (fondată în 1950), a avut sediul în diferite imobile; pentru ca din 1996 să fie organizată într-o locație modernizată, în vecinătatea Primăriei, având un fond bibliotecar în continuă creștere. După mutarea în imobilul primăriei (la etajul II) biblioteca a cunoscut o stagnare accesul fiind limitat în timpul programului instituției.

Aspecte culturale

Cele mai vechi date cu privire la activitatea culturală se referă al corul săsesc al școlii existent în anul 1891. Activitatea corală va fi dezvoltată la mijlocul anilor '60 prin organizarea unui cor pe patru voci.

La începutul secolului XX a fost înființată fanfara, participantă la toate manifestările culturale ale comunității. Activitatea cultural-artistică cea mai apreciată de localnici a fost teatrul de amatori. S-au realizat spectacole de teatru încă de la începutul secolului XX. Activitatea culturală cea mai intensă s-a desfășurat în perioada 1952-1979 când au fost puse în scenă 40 piese de teatru prezentate publicului.

La mijlocul anilor 60 s-au inițiat formații de dansuri populare românești și săsești.

Asemeni unor podoabe prețioase cântecele și dansurile populare transmise din tată în fiu, sunt istorii nescrise ale sufletelor ce le-au dat viață, ale sensibilității unei comunități⁴⁸ .()

Un rol important în formarea renumelui localității Axente Sever l-a avut și „balul strugurilor” care se organiza în fiecare toamnă după cules.

Portul popular din Axente Sever, caracterizat de sobrietate și eleganță se încadrează în tipologia portului popular românesc din zona Târnavelor la care se întâlnesc note caracteristice costumului din Mărginime și Țara Oltului datorate contactelor cu aceste zone. După 1990 și-n general în ultima perioadă portul popular se poartă numai la marile sărbători și la evenimente culturale organizate de administrația publică.

Tradițiile și obiceiurile populare au fost păstrate și susținute perioadă îndelungată și după cel de-al doilea Război Mondial, ele s-au transmis din generație în generație atât la români cât și la sași. Sărbătorile erau ocazii de a îmbrăca frumoasele costume tradiționale populare. Aici, în luna februarie se organiza Ziua Florilor (Blumentag), cu scopul deplasării la biserică și la sărbători prin muzică, dansuri și multă veselie.

⁴⁸ Gabor Ioan - *Axente Sever carte deschisă de istorie, cultură și legende*

Localitățile Axente Sever și Agârbiciu sunt înfrățite cu localități din Uniunea Europeană:

Localitatea Axente Sever este înfrățită cu localitatea Stavelot din Belgia

Localitatea Agârbiciu este înfrățită cu localitatea Belmont din Elveția.

Localitatea Axente Sever s-a înfrățit cu satul Țaul din raionul Dondușeni, republica Moldova (2018)

I.9. Infrastructura de sănătate

Sănătatea⁴⁹

Între 1920-1930 venea la Primărie un medic din Șeica Mare, în localitate nefiind dispensar uman.
-în 1950, s-a amenajat un punct sanitar în casa nr. 124, schimbându-se locația de câteva ori: la nr. 319, 497, etc.

-în 1957, s-a înființat complexul medical spital-policlinică la Copșa Mică cu secții de interne și chirurgie, policlinică și serviciul de stomatologie.

-în 1963, a început construirea Dispensarului uman pe o fundație mai veche (pregătită pentru construcția școlii românești);

-în 1965, s-a dat în folosință dispensarul uman iar la sediul I.A.S. s-a amenajat un punct sanitar;

-în 1968, spitalul din Copșa Mică s-a organizat cu mai multe secții, inclusiv ginecologie și nou născuți;

-în 1974, se organizează un cabinet de stomatologie în cadrul dispensarului uman;

-în 1987, se amenajează în imobilul de la nr. 124 o cameră de nașteri, desființată după 1989.

- 2 Dispensare umane - cabinete particulare private în Axente Sever și Agârbiciu, servicii medicale în Șoala o dată pe săptămână (2 medici de familie, 6 asistente, 1 persoană încadrată la personal mediu de specialitate);

-C.M.I. Axente Sever, dr. Topârcean

-C.M.I. Agârbiciu nr. 305 – sdr. Băra Gherman S. Simona – tel: 0269-855201

-Cabinet stomatologic Axente Sever – dr. Sabău Dana

- Dispensar veterinar cu un medic veterinar dr. Popa Partenie (care asigura asistența veterinară și în orașul Copșa Mică) și un asistent;
- Un punct farmaceutic privat în Axente Sever;
- Cel mai apropiat SPITAL la 11 km în Mediaș,
- **Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare SMURD Copșa Mică**, înființat în 2005 – deservește localitățile orașului Copșa Mică și comunelor Șeica Mare, Șeica Mică, Axente Sever, Micăsasa, Târnavă și Valea Viilor, fiind în subordinea Consiliului Local Copșa Mică. Finanțarea serviciului se face prin contribuția fiecărei autorități publice locale, prin subvenții de la bugetele locale și din venituri extrabugetare (contribuția fiecărei părți contractante fiind stabilită funcție de numărul populației din U.A.T.). În dotarea serviciului există o ambulanță Mercedes – Benz dotată la standarde europene.
- **Club de Sănătate Copșa Mică – în spațiul multifuncțional al Clubului Seniorilor, prin Biblioteca Orășenească și Biblionet Sibiu- Biblioteca Județeană ASTRA**

Dispensarele din comună au în evidență populația arondată, asigurând urmărirea evoluției pacienților.

Există de asemenea un cabinet stomatologic privat și un punct farmaceutic.

Efectele poluării atmosferice și a solului produse de cele două societăți comerciale din Copșa Mică au avut și au influențe serioase asupra stării de sănătate a populației. Studiile și investigațiile clinice privind fenomenul poluării au demonstrat influența mai pregnantă a efectelor nocive ale poluării la vârsta copilăriei. Copii sunt populația cu riscul cel mai crescut în apariția efectelor negative datorită posibilităților de adaptare și apărare mai reduse ale organismului. Efectele poluării mediului cu metale grele (în special zona limitrofă cu Copșa Mică – zona Zăvoi) au făcut obiectul a numeroase studii care au contribuit la evaluarea impactului asupra stării de sănătate a populației din comună. Rezultatele au evidențiat faptul că, copii din zonă a înregistrat la toți parametri analizați valori medii inferioare față de copii din alte zone. Apare ca o necesitate intervenția mai activă a organelor de specialitate în scopul reducerii și eliminării poluării.

Populația comunei Axente Sever apelează și la serviciile medicale a cabinetelor medicale din orașul Copșa Mică:

C.M.I. dr. Penescu Octavia – str. Alea Castanilor nr 9

C.M.I. dr. Istrate Anica – str. Alea Castanilor nr.9

C.M.I. dr. Nemeș Adina – str. Mediașului nr. 91

Cabinet stomatologic dr. Baltoaica Maria – str. Alea Castanilor nr. 9

⁴⁹ Vol.II – pag 264-270

Serviciile medicale de urgență se soluționează de Spitalul Municipal Mediaș (Mediaș, str. Cloșca nr. 2, tel: 0269 842550) – Spital cu 335 de paturi de spitalizare continuă și 30 paturi de spitalizare de zi, deservind zona de nord a județului Sibiu cu cca 120.000 de persoane. Spitalul este de tip multipavilionar cu 4 pavilioane: I (fondat în 1902), II (1960), III (1972), IV (1980).

Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Sibiu – tel. Verde: 0800800977

Contextul național al sănătății:

Recomandările specifice de țară aferente anilor 2019-2020 evidențiază problemele structurale legate de eficacitatea, accesibilitatea și reziliența sistemelor de sănătate, probleme evidențiate și de criza provocată de pandemia de COVID-19. Aceste lucruri pot accentua inegalitățile în ceea ce privește accesul, în special pentru grupurile defavorizate. Recomandările specifice de țară evidențiază faptul că problemele sunt legate de finanțarea insuficientă acordată investițiilor în domeniul sănătății, de coordonarea și integrarea limitată a îngrijirilor, de asistența medicală primară deficitară, de obstacolele persistente în calea accesului la asistență medicală și de faptul că nu sunt satisfăcute toate nevoile de asistență medicală, în special ale persoanelor celor mai vulnerabile.

În România, cheltuielile cu asistența medicală sunt în continuare foarte scăzute. În 2017, s-au cheltuit pentru asistența medicală aproximativ 5,2% din PIB-ul României, în comparație cu 9,8% în UE, în pofida faptului că cheltuielile cu asistența medicală ca procent din totalul cheltuielilor publice au crescut în mod constant în anii precedenți. Dotarea cu echipamente terapeutice și de diagnosticare esențiale, cum ar fi scanerile medicale și instalațiile de radioterapie, sunt printre cele mai deficitare din UE. Deja înainte de criza provocată de virusul SARS-Cov2, cazurile de nevoi medicale nesatisfăcute erau în creștere, este foarte probabil ca accesul la asistența medicală să se fi deteriorat între timp. Pandemia a evidențiat și mai mult disparitățile regionale și problema accesului la servicii medicale. Starea de sănătate a populației României rămâne sub media UE. În 2017, speranța de viață la naștere din România a fost printre cele mai scăzute din UE.

Boala cardiacă ischemică rămâne principala cauză de deces, deși mortalitatea cauzată de cancer este în creștere. **Rata mortalității evitabile și rata mortalității din cauze tratabile sunt printre cele mai ridicate din UE.** Numărul de decese prin boli tratabile este de 54.083 din care: 30,4% se produc prin boala ischemică cardiacă, 21,7 prin boală cerebrovasculară, 12,6% prin boală hipertensivă, 6,7% se produc prin cancer colorectal, 4,2% prin cancer de sân (2018). Decesele prevenibile sunt în număr de 64.717 și se produc în număr mai mare în mediul urban (33.193), față de 31.524 în mediul rural. Din totalul deceselor prevenibile, 25,4% se produc prin boală ischemică cardiacă, 11,9% prin boli cauzate de consumul de alcool, 11,9% prin cancer bronhopulmonar, 5,6% prin cancer colorectal și 3,5% prin cancer de sân.

Rata mortalității cauzate de bolile cardiace ischemice este aproape de trei ori mai mare în România decât în UE. În ciuda unei reduceri semnificative din 2000, accidentul vascular cerebral rămâne a doua cauză principală de deces cu 256 de decese la 100.000 de locuitori în 2016, cu mult peste media UE de 80. Cancerul pulmonar este cea mai frecventă cauză a deceselor provocate de cancer, cu o rată a mortalității care a crescut cu aproape 14% din 2000, cauza fiind în principal fumatul. De asemenea, ratele de mortalitate pentru alte tipuri de cancer au crescut în ultimii ani, în special pentru cancerul colorectal și de sân.

România are una dintre cele mai mari rate de mortalitate infantilă din UE - 6,7 la 1.000 de nașteri vii comparativ cu media UE de 3,6 în 2017 (OECD, 2019). În 2018 mortalitatea infantilă în mediul rural era de 7,8‰ **născuți vii este peste media națională și mai mare față de mediul urban unde se înregistrează 5,2‰ născuți vii.** Mortalitatea infantilă are valori diferite între regiunile de dezvoltare, cu un maximum de 7,6‰ născuți vii în regiunea Nord –Est și un minimum de 3,7 ‰ născuți vii în regiunea București-Ilfov. Rata mortalității materne (2018) este de 0,1 la 1.000 născuți vii, mult peste media UE 28, 0,05 la 1.000 născuți vii. Mortalitatea maternă în rural este considerabil mai mare, 0,12 la 1000 născuți vii față de cea din mediul urban de 0,08 la 1.000 născuți vii. Conform „Tuberculosis surveillance and monitoring in Europe 2020”, raport cu datele epidemiologice pentru anul 2018 din țările europene, România are cea mai mare rată de notificare a cazurilor de tuberculoză între țările Uniunii Europene, fiind în continuare o problemă de sănătate publică în România. Incidența globală în perioada 2002-2019 a scăzut de la 142,9 la 56,9 la 100.000 locuitori, numărul de cazuri noi și recidive pentru 2019 fiind de 11.083, cu 9.342 cazuri noi.

Sistemul public actual de sănătate funcționează pe o infrastructură proiectată și construită în mare parte în secolul trecut și care nu mai asigură standarde actuale. Cel mai adesea, structura spitalelor este frecvent fragmentată în sistem pavilionar, cu structuri situate la distanță unul de celălalt (există situații în care transferul între secțiile aceluiași spital se face cu ambulanța); sunt folosite clădiri vechi (chiar peste 100 de ani) care nu permit integrarea optimă a circuitelor intraspitalicești și creează dificultăți în adoptarea de noi

tehnologii din cauza limitărilor clădirilor. Adaptarea infrastructurii la nevoia de servicii medicale (ex. boli netransmisibile, acumularea problemelor de sănătate, complexe de comorbiditate, existența tehnologiilor complexe etc.) este în multe cazuri imposibilă sau mai costisitoare decât construirea unor clădiri noi. Spitalele au circuite deficitare, rezultând un control deficitar al infecțiilor nosocomiale. Dotarea cu echipamente medicale necesare este încă departe de standardele din țările europene avansate și, deseori, distribuția teritorială și utilizarea echipamentelor medicale în unitățile publice nu răspunde profilului local al stării de sănătate și nici nevoilor de sănătate ale populației.

I.10. Protecția mediului

Dezvoltarea rurală durabilă este definită în coordonate foarte precise: stabilizarea populației în spațiul rural, prin eliminarea sau diminuarea exodului rural, eradicarea (combaterea) sărăciei prin stimularea și sporirea ocupării forței de muncă, promovând egalitatea de șanse pentru toți locuitorii rurali, sporirea calității vieții și a bunăstării generale, prin conservarea, protejarea și ameliorarea calității mediului și peisajului rural.

O dezvoltare economică avantajoasă se bazează pe principii durabile în ceea ce privește toate componentele naturale: aerul, apa, solul, biodiversitatea, pădurile și resursele subsolului.

Fiecare dintre elementele enumerate mai sus joacă un rol foarte important în viața comunității.

Impactul negativ al emisiilor de dioxid de sulf și pulberi, cu conținut de metale grele ale societăților din Copșa Mică, este semnificativ asupra tuturor factorilor de mediu din zonă. În perioada 1996-2007 au fost efectuate măsurători atmosferice sistematice de către APM Sibiu, care evidențiază gradul de poluare produs de Sometra. Valorile medii anuale de SO₂ au variat nesemnificativ în intervalul 1996-1999. În intervalul 2001-2005 concentrația de SO₂ scade fiind urmate de o creștere semnificativă în anul 2007. Concentrațiile de plumb și cadmiu din pulberi în suspensie se mențin la cote ridicate, valorile medii anuale cele mai mari fiind înregistrate în anul 2003, atât la conținutul de Pb cât și la cel de Cd, urmate de o scădere în intervalul 2004-2007.

Specialiștii APM Sibiu declară că datorită măsurilor din prima etapă de acțiune pentru captarea emisiilor de pulberi, concentrațiile de pulberi în aerul ambiental au înregistrat scăderi, cu atingerea valorilor concentrațiilor maxime admise, corelat cu acestea fiind și scăderea conținutului de metale grele din aceste pulbere.

Calitatea apei râului Târnava Mare a fost afectată de apele industriale cu conținut mare de metale grele evacuate de pe platformă, conținut ce depășește limitele admise pentru clasa a III-a de calitate. După 2006 poluarea râului s-a redus ca urmare a investițiilor realizate de Sometra (reabilitarea și modernizarea rețelelor de circulație a apei, modernizarea sistemului de tratate-epurare, creșterea gradului de recirculare a apelor uzate), tronsonul de râu din aval încadrându-se în limitele impuse pentru clasa a III-a de calitate.

Calitatea solului - poluarea istorică cu metale grele se menține, arealul afectat fiind de 800 ha. În pânza freatică au fost identificate concentrații semnificative de metale grele. Acumulări semnificative de metale grele s-au găsit în plantele cultivate în zonă, concentrații mari regăsindu-se și în țesutul vegetal al arborilor și plantelor perene. Pentru refacerea vegetației în perimetrul extrauzinal, autorizația integrată de mediu obligă societatea să realizeze lucrări de împădurire și consolidare și alte lucrări de amenajare spații verzi în zona afectată de poluare. Tot în faza autorizației, societatea are obligația participării cu fonduri pentru refacerea vegetației forestiere afectate și stabilirea lucrărilor de reconstrucție ecologică necesare pentru diminuarea efectelor acestora.

Comuna beneficiază de nisip, pietriș, obținute din albiile râurilor Visa și Târnava Mare.

Pe teritoriul comunei sunt amplasate sonde de captare a gazelor naturale, existând în comună resurse de gaze. Descoperirea unor zăcăminte de gaze naturale în imediata apropiere a localității, în pădurea Șomârd, a dus la apariția primelor instalații industriale pentru chimizarea gazelor naturale de joasă presiune din această zonă, obținându-se negrul de fum, în premieră în 1935.

Din anul 1950 a început expoatarea nisipului din Visa pentru construcții civile și industriale.

O resursă naturală neregenerabilă este lemnul.

În extravilanul comunei există 2038 hectare pădure, 1638 hectare teren arabil.

Raportul de mediu pentru Planul Județean de gestionare a deșeurilor 2019 – 2025 județul Sibiu (iulie 2020) constată la cap. Resurse naturale epuizabile că cel mai vechi izvor de gaz de pământ din județul Sibiu este cel de la Bazna, descoperit în anul: 1672. Câmpurile de gaze naturale existente pe teritoriul județului Sibiu se găsesc în Loamneș, Copșa Mică, **Axente Sever**, Slimnic, Șeica Mare, Bazna, Brădeni, Alțîna, Bîrghiș, Agnita, Chirpăr, Nocrich, Marpod și Laslea.

În cap. 3.1.4. Solul și subsolul este consemnată situația existentă:

„Județul Sibiu se confruntă cu poluarea „istorică” a solului în zona Copșa Mică. Zona este afectată de emisia în atmosferă a unor cantități importante de particule și compuși ai metalelor neferoase cu efecte foarte

dăunătoare asupra mediului înconjurător provenite din activitatea Sometra SA – Copșa Mică. (...) Originea unor riscuri sanitare cu impact asupra sănătății populației pot rezulta din activitățile de gestionare a deșeurilor, de exemplu:

- înmulțirea unor animale precum rozătoare, păsări, insecte în special în zona de depozitare a deșeurilor;
- oprirea necorespunzătoare a instalațiilor de deșeuri sau accidente neprevăzute pot duce la poluarea apei sau a solului;

- emisiile atmosferice generate de vehiculele de transport sau de procesele de tratare a deșeurilor;

- zgomotul și vibrațiile generate de traficul rutier sau de funcționarea instalațiilor de deșeuri (...)

La nivel național, contribuția sectorului „deșeuri” la totalul emisiilor de gaze cu efect de seră din 2015 este de 5,02%. Acest lucru este rezultatul faptului că cea mai mare parte a deșeurilor generate sunt eliminate prin depozitare. Alte surse de poluare a aerului sunt reprezentate de:

- arderii necontrolate de deșeuri pe depozite neconforme;

- nerespectarea frecvenței de colectare a deșeurilor;

- folosirea de mașini de transport sau terasiere învechite.”

I.11. Societatea civilă

Instituțiile și organizațiile sociale și civice reprezintă societatea civilă care constituie temelia unei democrații funcționale. Organizațiile societății civile se implică în luarea deciziilor privind dezvoltarea socială sau a deciziilor de interes public.

Societatea modernă se structurează prin trei componente:

- componenta economică
- componenta politică (instituțiile fundamentale ale statului)
- componenta societății civile, sectorul non-profit, care legitimează sau amendează celelalte

două componente.

Societatea Civilă trebuie să fie capabilă să ia atitudine într-un spectru larg de probleme, cum ar fi aspecte legate de guvernarea unei țări, de relații internaționale cu alte țări, dar și aspecte legate de dezvoltarea economică sau de protejarea mediului înconjurător. Pentru a-și desfășura eficient activitatea, Societatea Civilă trebuie să înțeleagă problemele cărora dorește să le găsească o rezolvare conformă cu interesele majorității populației. Ca urmare, Societatea Civilă trebuie să fie constituită dintr-un număr cât mai mare de organizații "specializate" în cât mai multe domenii care privesc organizarea și administrarea societății umane. Aceste organizații "specializate" trebuie să fie la curent cu politicile existente și cele preconizate pentru domeniile lor de activitate în așa fel încât să supravegheze continuu modul în care politicienii sau afaceriștii respectă interesele majorității populației în domeniile respective.

În România, rolul societății civile este încă puțin semnificativ în influențarea deciziilor politice, economice sau de interes public. În țările dezvoltate, organizațiile societății civile participă la dezbateri publice pe teme precum: politica de imigrație, măsurile de protecție a persoanelor defavorizate, mergând până la aspecte relativ abstracte, care țin de starea "morală" a societății. Rolul societății civile este foarte important în statele democratice, iar în statele aflate la începutul drumului către democrație, rolul său este în mod special important, întrucât influențarea deciziilor politice și economice constituie un exercițiu democratic fundamental.

Exemple de instituții ale societății civile:

- organizații nonguvernamentale (ONG-uri);
- organizații comunitare (community-based organizations);
- asociații profesionale;
- organizații politice;
- cluburi civice;
- sindicate;
- organizații filantropice;
- cluburi sociale și sportive;
- instituții culturale;
- organizații religioase;
- mișcări ecologiste;
- media.

În comuna Axente Sever, din societatea civilă continuă să facă parte ceea ce denumim generic și tradițional "intelectualii satelor": medicii, cadrele didactice, inginerii. La aceștia se adaugă preoții, prin prestigiul pe care îl au asupra maselor de credincioși, dar și prin capacitatea de a influența deciziile lor într-un mediu unde informația și dezbaterrea publică nu circulă întotdeauna cu ușurință.

